ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΩΑΔΕΣ.

EURIPIDIS TROADES,

NOTIS

PORSONI, BURNEII, MUSGRAVII, BARNESII, SEIDLERI,

ALIORUMQUE ILLUSTRATA.

GLASGUÆ:

EXCUDEBANT ANDREAS ET JACOBUS DUNCAN,

Academiæ Typographi.

VENEUNT APUD RICARDUM PRIESTLEY,

LONDINI.

1819.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΩΑΔΕΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΡΩΑΔΩΝ.

ARGUMENTUM BECKII.

ΜΕΤΑ' τὴν Ἰλίου πόρθησιν, ἔδοξεν Ἀθηνᾷ τε καὶ Ποσειδῶνι τὸ τῶν Ἀχαιῶν στράτευμα διαφθεῖραι, τοῦ μὲν εὐνοοῦντος τῇ πόλει, διὰ τὴν κτίσιν· τῆς δὲ μισησάσης τοὺς Ἕλληνας, διὰ τὴν Αἴαντος εἰς Κασάνδραν ὕβριν. οἱ δὲ Ἕλληνες ἐκληρώσαντο τὰς* αἰχμαλωτίδας τῶν γυναικῶν. τοῖς γὰρ ἐν ἀξιώμασιν ἔδωκαν, Ἀγαμέμνονι μὲν Κασάνδραν, Ἀνδρομάχην δὲ Νεοπτολέμῳ, Πολυξένην δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ· ταύτην μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἔσφαξαν. Ἀστυάνακτα δὲ † τὸν τοῦ Ἕκτορος ἀπὸ τῶν τειχῶν ἔρριψαν. Ἑλένην δὲ, ὡς ἀποκτενῶν Μενέλεως ἤγαγεν. Ἀγαμέμνων δὲ τὴν χρησμῳδὸν ἐνυμφαγώγησεν. Ἑκάβη δὲ, τῆς μὲν Ἑλένης κατηγορήσασα, τοὺς ἀναιρεθέντας δὲ κατοδυρομένη τε, καὶ θρηνήσασα, καὶ κηδεύσασα, πρὸς τὰς τοῦ Ὀδυσσέως ἤχθη σκηνὰς, τούτῳ λατρεύειν δοθεῖσα.

POST excidium Ilii, decretum est Minervæ et Neptuno, exercitum Argivorum delere, altero benevolente urbi, quia fuisset ejus conditor: altera autem odio habente Græcos propter contumeliam, qua affecit Cassandram Ajax. Græci sorte partiti sunt captivas mulieres: sed extra sortem dederunt principibus, Agamemnoni Cassandram, Neoptolemo Andromacham, Achilli Polyxenam. Hanc autem ad ejus monumentum interfecerunt. Astyanactem vero, Hectoris filium, de muro projecerunt: Helenamque tanquam interfecturus abduxit Menelaus: Agamemnon autem duxit uxorem Cassandram vatem. Hecuba accusans Helenam, et interfectos plorans et lamentans, et funus illis faciens, abducta est ad Ulyssis tabernaculum, data illi in servitutem.

* Omittit Musgravius articulum τὰς; non male, si Codicum auctoritate factum est.

† Post Ἀστυάνακτα δὲ omnes Edd. præter Musgravianam addunt verba τὸν τοῦ Ἕκτορος. *Seidl.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.	NEPTUNUS.
ΑΘΗΝΑ.	MINERVA.
ʽΕΚΑΒΗ.	HECUBA.
ΧΟΡΟΣ *αἰχμαλωτίδων Τρῳάδων.*	CHORUS ex captivis Troadibus.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ	TALTHYBIUS.
ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.	CASSANDRA.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.	ANDROMACHE.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.	MENELAUS.
ʽΕΛΕΝΗ.	HELENA.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΩΑΔΕΣ.*

ARGUMENTUM ACTUS PRIMI.

Neptunus, prologum agens, Trojani regni et urbis luctuosum occasum miseratur; cui tamen ipse succurrere haud pervaluit, ob potentiam Junonis et Palladis, quibus res Phrygum ob judicium Paridis invisæ fuerant; quarumque alterius arte factum sit, ut Epeus equum ligneum fabricarit, qui armatis viris plenus in urbem receptus, ruinam peperit Ilio. Minerva Neptunum aggreditur, oratque, ut in puniendis Græcis sibi suam præstet operam: Certum enim esse, insigni eos clade afficere propter stuprum in templo suo Cassandræ illatum; id quod facile impetrat a deo, Græcorum hoste. Hecuba ante tentoria jacens, una cum cæteris captivis mulieribus, luctu et lamentis omnia complet, occasum suæ urbis, regni, viri, liberorum omnium, suamque servitutem miserabiliter deplorat.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἥκω, λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος
Πόντου, Ποσειδῶν, ἔνθα Νηρῄδων χοροὶ

NEPTUNUS.

Venio relicto Ægæo salso gurgite
Maris, *ego* Neptunus, ubi Nereidum chorus

2. χορός M.

Improbat Prevostus hujus fabulæ argumentum, quippe quod non unam actionem aut unum tristem eventum, sed casus omnium Troadum complectatur, ita ut vix sperari possit, fore, ut spectatores multitudine tristium casuum distracti satis moveantur. C'est un tableau tragique, inquit, une histoire dramatique, une poësie élégiaque, et non une véritable tragédie. Ce n'est point au mot que j'attache du prix; je veux dire qu' une tragédie de cette espèce n'est point faite pour produire son effet au théâtre. Les sentimens et les situations n'y sont point assez développès pour entretenir dans le cœur une émotion douce et constante, pour inspirer un intérêt pressant et soutenu.—Comme l'action n'offre point de nœud, ou plutôt comme il n'y a point une seule action qui fasse le sujet de la pièce, aussi n'y a-t-il point de dénouement; mais la fin du drame en est la partie la plus pathêtique; si l'on ne peut pas dire que l'intérêt y devient plus grand, il faut avouer du moins que le spectacle y devient plus touchant." *Beck.*

1. Ἥκω λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος] Ægæus, pater Thesei, conspectis nigris

* Seneca scripsit fabulam hujus nominis et argumenti, quam Farnabius (Præfat. ad Senec. Trag.) divinam tragœdiam vocat et Senecæ philosopho adscribit. Et Daniel Heinsius Senecam in hac parte Euripidi præfert, et artificii causa, et dictionis. Præsertim vero illius Choros hujus Choris anteponit: "Etiam in Choris noster (i. e. Seneca) vincit, quos, ex paucis Græcis verbis, et quæ sparsim leguntur, fecit alios et plane divinos."

Κάλλιστον ἴχνος ἐξελίσσουσιν ποδός·
Ἐξ οὗ γὰρ ἀμφὶ τήνδε Τρωϊκὴν χθόνα
Φοῖβός τε κἀγὼ λαΐνους πύργους πέριξ
Ὀρθοῖσιν ἔθεμεν κανόσιν, οὔ ποτ' ἐκ φρενῶν
Εὔνοι' ἀπέστη τῶν ἐμῶν Φρυγῶν πόλει,
Ἣ νῦν καπνοῦται καὶ πρὸς Ἀργείου δορὸς
Ὄλωλε πορθηθεῖσ'. ὁ γὰρ Παρνάσιος

Pulcherrime pedis vestigium evolvit.
Ex quo enim *tempore* in hoc Trojano agro
Phœbus et ego saxeas turres circum
Posuimus ad perpendiculum, nunquam ex animo
Abiit meo benevolentia erga hanc urbem Phrygum,
Quæ nunc fumat, et ab Argivo exercitu
Periit expugnata. Nam Parnasius

velis illius navis, in qua filius redierat victor a Cretensi Minotauro, quæ Theseus oblitus erat pro candidis, ut promiserat, mutare, se de præalta turri in mare præcipitem dedit, et nomen fecit Pelago Ægæo. Vid. Pausan. in Atticis, fol. 20. l. 15. et Plutarch. in Theseo. *Barnes.*

Initium Troadum transtulit Menander in Nauclerum. Athen. 1. p. 4. A. B. Valck. ad Phœn. p. 504. et p. 75. ubi et Petiti conjecturam Ἥκω λυπῶν refellit. *Beck.*

Αἰγαῖον] Hujus nominis jam antiquitus incerta quum etymologia tum scriptura fuit. De accentu quoque tradit Suidas s. v. Αἰγαῖον πέλαγος, magis Atticum esse Αἴγαιον. Usui tamen obtemperare malui. *Seidl.*

2. χορὸς] Excerpta Cotton. et Flor. habent χοροί. Sed et proximum versum citans Aristides ποδὶ habet pro ποδὸς: cui lectioni favet certe Nonnus, Lib. XLVI. v. 142. καὶ ποδὶ λυσσήεντι χορoίτυπον ἴχνος ἑλίσσων. Potest et κάλλιστον adverbialiter accipi, κάλλιστον ἐξελίσσουσι, *pulcherrime evolvunt,* ut αἰνότατον περιδείδια. Hom. Il. ν'. v. 52. *Musg.*

Νηρήδων χορὸς] De his quinquaginta filiabus Nerei vid. quæ nos ad Iphig. Aul. v. 1056. et Iphig. Taur. v. 275. et v. 428. *Barnes.*

χοροὶ] Vulgo χορός. Pluralem habes etiam in Iph. Taur. 428. Νηρήδων χοροὶ μέλπουσιν. *Seidl.*

3. ποδός h. l. verum est. Ita enim sæpissime Euripides; et in Hecubæ quoque v. 1042. ad supplendum versum dochmiacum addendum est ποδῶν, absorptum illud a sequenti ποίαν. Unus, qui pro lectione ποδὶ ex Nostro citari possit locus, est Phœniss. v. 311. ubi Grotius et aliquot MSS. legunt γηραιῷ τρομερὰν ἕλκω ποδὶ βάσιν. Sed, quum teste Porsono multi præterea MSS. habeant γηραιῷ ποδὶ τρομερὰν ἕλκω ποδὸς βάσιν, iambico rhythmo legendum videtur:

γη-
ραιοῦ πόθι τρομερὰν
λκω ποδὸς βάσιν;

Sic Phœniss. 1732. πόθι γεραιὸν ἴχνος τίθημι. Πόθι pro ποῖ dixit etiam Apollon. Rhod. I. 242. et Macedonius Epigr. 41. quæ loca mihi suggessit Schæferus.

Quem hic tractavi Phœnissarum locum, de eo postmodum aliter mihi statuendum fuit, patefacta ab Hermanno Codicis lectione, qui pro ποδὶ offert παιδί. Vid. de Verss. Dochm. p. 256. *Seidl.*

4. ἀμφὶ — χθόνα] Vocabula χθὼν, γῆ, immo et νῆσος, non raro *urbis* induere significationem, post Kusterum ad Aristoph. Thesmophor. 115. affirmarunt Hemsterhusius ad Lucian. T. I. p. 87. Valckenarius ad Phœniss. 6. Marklandus ad Suppl. 2. et recentiorum Criticorum quam plurimi; quorum tamen nemo rem satis miram ita argumentis communivit, ut interpreti paulo ad credendum difficiliori omnis dubitatio exemta sit. Nostro

Φωκεὺς Ἐπειὸς μηχαναῖσι Παλλάδος
Ἐγκύμον' ἵππον τευχέων ξυναρμόσας
Πύργων ἔπεμψεν ἐντὸς, ὀλέθριον βάρος·
Ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὑστέρων κεκλήσεται
Δούρειος ἵππος, κρυπτὸν ἀμπίσχων δόρυ.
Ἔρημα δ' ἄλση καὶ θεῶν ἀνάκτορα
Φόνῳ καταῤῥεῖ· πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις

Epeus Phocensis, artibus Palladis,
Equum armis gravidum fabricatus,
Misit intra mœnia exitiale onus:
Unde a posteris viris vocabitur
Dureus equus, occultam continens hastam.
Luci autem deserti, et deorum templa
Fluunt cæde, et ad fundamentum aræ

13. κληθήσεται M. 15. ἀγάλματα S.

loco, qui ceterum in speciosissimis est, quid impedit tamen, quo minus τήνδε Τρωϊκὴν χθόνα *huncce agrum Trojanum* interpreteris, de agro intelligens, in quo Troja condita erat. *Seidl.*

5. Φοῖβός τε κἀγὼ, &c.] Ποσειδῶν τε καὶ Ἀπόλλων, θητεύσαντες Λαομέδοντι, καὶ τὸ τῆς Τροίας τεῖχος οἰκοδομήσαντες. ἀλληγορία ἱστορικὴ καὶ φυσική. Vid. Eustath. in Hom. fol. 1245. lin. 46. et fol. 1382. lin. 47. *Barnes.*

6. Ὀρθοῖσιν ἔθεμεν κανόσιν,] Κανόσι, στάθμῃ, *amussi*, regula. Ita Apollonii Schol. κανόνας δὲ τὰς στάθμας λέγει, οἷς τὰ ξύλα καὶ τοὺς τοίχους οἱ τέκτονες ἐξισάζουσιν. Hom. Odyss. ε'. v. 245. Καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε. Schol. Στάθμην] Κανόνα· ὑπομεμιλτωμένον σχοινίον, ἢ τεκτονικὸν σπάρτον. Aristot. Moral. 5. Ὥσπερ καὶ τῆς Λεσβίας οἰκοδομῆς ὁ μολύβδεος κανών. *Brodæus.*

9. Ald. Παρνάσιος. *Seidl.*

10. Ἐπειὸς, μηχαναῖσι Παλλάδος] Ita Hom. Odyss. θ'. v. 492.—Καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον Δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ. Hinc Virgil. Æn. Lib. II. v. 16. *Instar montis equum divina Palladis arte Ædificant:* et v. 509. *et ipse doli Fabricator Epeus.* Hunc ego, inquit Joh. Brodæus, a Simonide dissentiens, neque lixam, neque coquum, sed fabrum, statuariumque (ut illa ferebant tempora) insignem exstitisse puto. Pausanias in Corinthiacis: Τὰ δὲ ξόανα Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ, τὸ μὲν λέγουσιν Ἐπειοῦ ἔργον εἶναι. Plato in Ione—Τί δὲ ἐν Ἀνδριαντοποιΐᾳ ἤδη τιν' εἶδες, ὅστις περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος, ἢ Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως, ἢ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου, &c. *Barnes.*

13. κληθήσεται] Exc. Cotton. et Flor. [ap. Valck. ad Phœn. p. 12.] κεκλήσεται. *Musg.*

κεκλήσεται reponendum etiam monet Brunck. ad Æschyl. Prom. 846. qui observat, Atticis hanc formam usitatam fuisse pro altera illa κληθήσεται. *Beck.*

ὅθεν] Conf. Valckenarius ad Phœniss. v. 27.

κεκλήσεται vulgato κληθήσεται prætuli, auctore Brunckio ad Æschyl. Prometh. 846. et Hermanno in Nott. MSS. Neque dissentire videtur Valckenarius ad Phœniss. p. 12.—Κληθήσεται est *nomen accipiet*, κεκλήσεται, *nomen geret.* *Seidl.*

14. Δούρειος ἵππος κρυπτὸν ἀμπίσχων δόρυ.] Dureus equus dicitur, a duru, i. e. δοῦρυ, idem, quod δόρυ, *hasta,* ob inclusos milites *Hastatos;* licet alii vocant simpliciter dureum, i. e. ligneum, quia δόρυ lignum etiam sonat. Vid. de hac re Pet. Victorium Var. Lection. Lib. XIX. c. 18. Alludit vero Euripides ad statuam Equi Durei in Arce Minervæ, de qua Hesych. Δούρειος ἵππος Ἀθήνησιν ἐν Ἀκροπόλει χαλκοῦς ἐστιν, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐκκύπτουσιν δόρατα. Vid. Joh. Meurs. Cecropiæ, c. 11. *Barnes.*

Πέπτωκε Πρίαμος Ζηνὸς Ἑρκείου θανών.
Πολὺς δὲ χρυσὸς Φρύγιά τε σκυλεύματα
Πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν πέμπεται· μένουσι δὲ
Πρύμνηθεν οὖρον, ὡς δεκασπόρῳ χρόνῳ
Ἀλόχους τε καὶ τέκν' εἰσίδωσιν ἄσμενοι,
Οἳ τήνδ' ἐπεστράτευσαν Ἕλληνες πόλιν.
Ἐγὼ δὲ, — νικῶμαι γὰρ Ἀργείας θεοῦ
Ἥρας Ἀθάνας θ', αἳ συνεξεῖλον Φρύγας, —
Λείπω τὸ κλεινὸν Ἴλιον βωμούς τ' ἐμούς·

Jovis Hercei cecidit Priamus moriens.
Multum autem auri, et Phrygia præda
Mittitur ad Græcorum naves: expectant autem
Ventum a puppe, ut post decennium
Videant læti conjuges et liberos
Græci, qui hanc urbem oppugnarunt.
Ego autem, vincor enim ab Argiva dea
Junone, et Minerva, quæ simul everterunt Phrygas,
Relinquo inclytum Ilium, et meas aras.

17. Ἑρκίου M.

15. ἀνάκτορα] MS. Flor. ἀγάλματα. Sed præstat vulgata. Plus est enim, templa cæde defluere, quam deorum simulacra cæde adspersa esse. *Musg.*

ἀγάλματα] Ita rescripsi ex optimi Cod. Flor. lectione. Ceteri omnes ἀνάκτορα. Utraque lectio bona. Huic quodammodo favet locus Ion. 1224. ἔν τ' ἀνακτόροις φόνον τιθεῖσαν. Illam tamen anteposui, quod commodiorem cum sequentibus habet nexum. Nam κρηπίδων βάθροις cum Æmil. Porto et aliis de templi gradibus interpretari vetant non modo infr. v. 470. et Hec. v. 23. ubi Priamum, quæ et apud alios constans fama est, ad Jovis *aram* necatum esse cognoscimus, sed ipsum etiam, quod hic et infra adjicitur, Jovis epithetum. Neque enim Jovis Hercei, quem penetralem Latini appellant, fuere templa, sed, sicut Penatum, in ædium penetralibus aræ, et, quæ his adjuncta esse solebant, simulacra. Vid. Suid. v. Ἕρκειος Ζεύς. Eustath. ad Odyss. χ'. 335. coll. Virg. Æn. II. 513. seqq. Deinde voce ἄλση templa simul comprehendi possunt; quin ἄλσος simpliciter etiam per ναὸν explicat recentior Scholiastes Pindari ad Olymp. VII. ant. 3. quo significatu apud Sophoclem legitur Electr. 4. ubi conf. Erfurdtii mei nota. Accedit, quod senarii exitus θεῶν ἀνάκτορα ex Rhes. 519. ab aliquo hic potuit adscribi. *Seidl.*

16. κρηπίδων] Obscure de hac voce Hesychius: Κρηπίδων καὶ βάθρων βωμῶν. Mihi Glossographus voluisse videtur, κρηπὶς nonnunquam per synecdochen pro βωμῷ dici, ut est sane Lycophron. v. 1191. Orph. Argon. v. 790. cum plerumque βωμῶν vel βωμίαν ad sensum definiendum adjiciatur. Soph. Trachin. 1010. Nostri Herc. Fur. v. 980. De templo interpretatur Æmil. Portus, contra Virgilii auctoritatem.

βάθροις] Si de templo loqueretur, non ineptum esset βάθρα cum Æm. Porto interpretari *gradus:* quam quidem vim habet Phœniss. v. 1195. Aræ nimis humiles fuisse videntur, quam ut ad eas graduum ope adscenderetur, vid. Androm. v. 1112. Ion. v. 1275. Vertendum igitur *ad aram pedem.* *Musg.*

κρηπίδων βάθροις dictum puto pro simplici κρηπῖσι, cujus pleonasmi exempla dat

Ἐρημία γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακὴ,
Νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει.
Πολλοῖς δὲ κωκυτοῖσιν αἰχμαλωτίδων
Βοᾷ Σκάμανδρος, δεσπότας κληρουμένων.
Καὶ τὰς μὲν Ἀρκὰς, τὰς δὲ Θεσσαλὸς λεὼς
Εἴληχ᾽ Ἀθηναίων τε Θησεῖδαι πρόμοι.
Ὅσαι δ᾽ ἄκληροι Τρῳάδων, ὑπὸ στέγαις
Ταῖσδ᾽ εἰσὶ, τοῖς πρώτοισιν ἐξῃρημέναι
Στρατοῦ, σὺν αὐταῖς δ᾽ ἡ Λάκαινα Τυνδαρὶς

Quum enim infelix solitudo civitatem occupârit,
Non recte se habent res divinæ, neque coli amant.
Multis autem ejulatibus captivarum *mulierum*
Resonat Scamander, quæ *jam* sortiuntur dominos:
Et alias quidem Arcas, alias vero Thessalus populus
Sortito accepit, Atheniensiumque Theseidæ duces.
Quæcunque vero de Trojanis sunt extra sortem, sub tectis
Istis sunt, electæ pro primariis
Exercitus *viris;* cum ipsis *autem est et* Lacæna Tyndaris

31. δὲ Θ. M. 34. deest δ᾽ M.

Porsonus ad Hec. 298. et Hermannus in libello de Ellipsi et Pleonasmo in Wolfii et Buttm. Museo Antiq. Stud. V. I. p. 206. In proximo autem versu verba Ζηνὸς Ἑρκείου intelligo de Jovis simulacro ex noto illo poëtarum loquendi more. De simulacri fundamento pluralis κρηπῖδες occurrit Iph. Taur. v. 998. κενὰς κρηπῖδας—λαΐνας ἀγάλματος. Fallitur Musgravius, qui, ut demonstret, simplex κρηπὶς nonnunquam pro βωμῷ dici, affert Lycophr. v. 1191. et Orph. Argon. 790. (corrige 990. in Herm. ed. est 995.) In priori loco recte Potterus κρηπῖδα vertit *solum*, quo significatu κρηπὶς et alibi apud Lycophronem occurrit; altero autem Orphei loco: κρηπὶς δὲ ξενίοιο Διὸς καὶ βώμιος ἕδρη, nolim uti, cum sensus ejus tam sit ambiguus.—Ἑρκείου autem cum Musgravio edidi ex Hermanni sententia, qui alteram formam Ἑρκίου, quæ in ceteris Edd. est, certa niti auctoritate negat. *Seidl.*

17. Ἑρκείου] De Jove Herceo consulendus præ cæteris Suidas v. Ἕρκειος Ζεύς. *Musg.*

De Jove Herceo plura disputat Stiblinus. *Seidl.*

23. Ἀργείας θεοῦ] Sic libb. omnes, præter Cod. Flor. qui, teste Valckenario ad Hippol. 53. et 680. habet θεᾶς, quod ille, ut scilicet hiatum in fine senarii evitaret, potiori loco habendum existimat, non sentiens, multo majorem ex quatuor homœoteleutis aurium offensionem nasci. *Seidl.*

26. Ἐρημία κακὴ,] *Mala solitudo;* ut verum fatear, frigide sonat, et nimis dilutum videtur: quid si ἐρημία κάκη legamus: Certe κάκη, calamitas, stupor, ignavia, perfidia, est verbum Euripideum, exstatque Medeæ, v. 1047. Androm. v. 959. Hippolyt. v. 1331. et Iphig. Taur. v. 677. sed nihil statuo. *Barnes.*

Male Barn. reponi vult κάκη, quæ vox huic loco non convenit. *Heath.*

27. Νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν] Pariter Æschylus Sept. c. Theb. v. 223.

— — ἀλλ᾽ οὖν θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.

vide porro, Brodæo citatos, Macrobium Saturnal. Lib. III. c. 9. et Lib. V. c. 22. Tit. Livium Lib. V. c. 15. et 21. Plin. Hist. Natur. Lib. XXVIII. c. 2. *Musg.*

Ἑλένη, νομισθεῖσ' αἰχμάλωτος ἐνδίκως.
Τὴν δ' ἀθλίαν τήνδ' εἴ τις εἰσορᾷν θέλει,
Πάρεστιν, Ἑκάβην κειμένην πυλῶν πάρος,
Δάκρυα χέουσαν πολλὰ καὶ πολλῶν ὕπερ·
Ἧι παῖς μὲν ἀμφὶ μνῆμ' Ἀχιλλείου τάφου
Λάθρα τέθνηκε τλημόνως Πολυξένη,
Φροῦδος δὲ Πρίαμος καὶ τέκν'· ἣν δὲ παρθένον
Μεθῆκ' Ἀπόλλων δρομάδα Κασάνδραν ἄναξ,
Τὸ τοῦ θεοῦ τε παραλιπὼν τό τ' εὐσεβὲς,
Γαμεῖ βιαίως σκότιον Ἀγαμέμνων λέχος.
Ἀλλ', ὦ ποτ' εὐτυχοῦσα, χαῖρέ μοι, πόλις,

Helena, captiva jure æstimata.
Si quis etiam hanc miseram intueri vult,
Adest Hecuba, jacens ante fores,
Multas lacrymas fundens, et pro multis.
Cujus filia quidem ad funeris Achillei monumentum
Misera Polyxena misere mortua est:
Periit et Priamus et liberi: et quam virginem
Dimisit entheam Cassandram rex Apollo,
Eam, dei cultu et pietate neglecta,
Agamemnon duxit violenter concubitu clandestino.
Sed vale mihi, O civitas quondam beata,

37. Ἑκάβη κειμένη. 38. χέουσα. 40. οἰκτρὰ τ. M.

29. Post κληρουμένων pone majorem distinctionis notam. *Seidl.*

31. Pro τε Ed. Musgravii δὲ, operarum, ni fallor, errore. *Seidl.*

34. Omnes libb. omittunt copulam δ', quæ abesse non potest. *Seidl.*

35. νομισθεῖσ'] Ita MSS. Harl. Flor. et Cott. Vulgo κομισθεῖσ'. Sed alterum postulare videtur vox ἐνδίκως, vid. et v. 874. *Musg.*

νομισθεῖσ'] Vulgo κομισθεῖσ'. Prius, ut significantius, alteri præstare persuasit mihi Hermannus, quamtumvis hoc commendent infra versus 167. 294. 874. *Seidl.*

38. Δάκρυα χέουσα] Ita optime Barnesius ex Scaligeri conjectura. Ed. Ald. δακρυχέουσα. MS. Flor. δάκρυα χέουσαν. *Musg.*

Δάκρυα χέουσα] Ita correximus, quod male prius aderat, δακρυχέουσα. Scaliger legit, ut nos; Canterus et Duportus non æque feliciter Δακρυῤῥέουσα. Nam τὸ πολλὰ postulat, ut δάκρυα adsit per se, et præterea χέουσα pressius literarum vestigiis incedit. *Barnes.*

39. μνῆμα — τάφου] Promiscue adhibentur nonnunquam μνῆμα et τάφος: interdum, ut hic, distinguuntur. Distinxisse videtur Leonidas Anthol. H. Steph. 215

Μνῆμα δὲ καὶ τάφος αἰὲν — παραξέεται.

Apertius noster τύμβον et μνημεῖα distinguit Iph. Taur. 703. Nempe τάφος et τύμβος de humo aggesta dicuntur, μνήματα de columna vel symbolis superimpositis. Hesychius: Μνῆμα — ἀνάθημα.

Lucianus in Plebiscito: τάφον χῶσαι

Ξεστόν τε πύργωμ᾽· εἴ σε μὴ διώλεσεν
Παλλὰς Διὸς παῖς, ἦσθ᾽ ἂν ἐν βάθροις ἔτι.

ΑΘΗΝΑ.

Ἔξεστι τὸν γένει μὲν ἄγχιστον πατρὸς,
Μέγαν τε δαίμον᾽ ἐν θεοῖς τε τίμιον,
Λύσασαν ἔχθραν τὴν πάρος, προσεννέπειν;
ΠΟ. Ἔξεστιν· αἱ γὰρ συγγενεῖς ὁμιλίαι,
Ἄνασσ᾽ Ἀθάνα, φίλτρον οὐ σμικρὸν φρενῶν.
ΑΘ. Ἐπῄνεσ᾽ ὀργὰς ἠπίους· φέρω δὲ σοὶ
Κοινοὺς ἐμαυτῇ τ᾽ ἐς μέσον λόγους, ἄναξ.

Politæque turres: si te non perdidisset
Pallas Jovis filia, in *tuis* sedibus adhuc maneres.

MINERVA.

Licetne genere quidem proximum patri *meo*,
Magnumque deum, et inter deos honoratum,
Deposita priore simultate affari?
Nep. Licet: cognatorum enim congressus,
O regina Minerva, non exiguum philtrum *sunt* animorum.
Min. Laudo animi affectus lenes: affero autem tibi
Communes mihique ipsi in medium sermones, O rex.

52. μικρὸν.

τὴν πόλιν καὶ στήλην ἐπιστῆσαι. Catullus LXII. 362. de hac ipsa cæde:

Cum teres excelso coacervatum aggere bustum
Excipiet niveos perculsæ virginis artus.

Musg.

40. Οἰκτρὰ. MS. Flor. λάθρᾳ, quod, quid sibi velit, nescio. *Musg.*

Οἰκτρὰ τέθνηκε τλημόνως Πολυξένη,] De Polyxenæ immolatione ad Achillis sepulcrum vid. Hecubæ fabulam. *Barnes.*

Λάθρα] Omnes Edd. οἰκτρά. At Musgravius: "MS. Flor. λάθρᾳ, quod quid sibi velit, nescio." Immo egregia hæc lectio est, et altera haud dubie melior. Etenim clam Hecuba factam esse Polyxenæ immolationem videmus e versibus 256. et 603. seqq. Neque minimam huic figmento ad animos commovendos vim tribuisse poëtam, apparet ex illo ipso loco inde a v. 256. ubi, quum rei aperiundæ satis idonea data esset occasio, celatur tamen porro. Hoc igitur loco, ubi miseram Hecubæ sortem spectatoribus cum maxime depingit, tantum momentum vix poterat omittere. Ac ne quis putet, me Codicis lectionem immutasse, monendum est, vocem λάθρα cum iota sive subscripto sive adscripto non raro in MSS. reperiri. Exemplum habet Bastius in Epistola Critica ad Boissonad. p. 160. *Seidl.*

41. ἣν δὲ παρθένον] Ita jam Barnesius ex Canteri conjectura. Ed. Ald. ἣν δὲ πάροιθεν. Exc. Cotton. ἣν δὲ τὴν παρθένον. *Musg.*

42. Ald. Κάσανδραν, et ita semper. *Seidl.*

43. θεοῦ τε] Ita MS. Harl. ut jam emendaverat Barnesius. In Ed. Ald. deest τε. *Musg.*

ΠΟ. Μῶν ἐκ θεῶν του καινὸν ἀγγέλλεις ἔπος,
Ἢ Ζηνὸς, ἢ καὶ δαιμόνων τινὸς πάρα;
ΑΘ. Οὒκ, ἀλλὰ Τροίας οὕνεκ', ἔνθα βαίνομεν,
Πρὸς σὴν ἀφῖγμαι δύναμιν, ὡς κοινὴν λάβω.
ΠΟ. Ἧπού νυν, ἔχθραν τὴν πρὶν ἐκβαλοῦσα δὴ,
Ἐς οἶκτον ἦλθες πυρὶ κατηθαλωμένης;
ΑΘ. Ἐκεῖσε πρῶτ' ἄνελθε· κοινώσει λόγους
Καὶ συνθελήσεις, ἃν ἐγὼ πρᾶξαι θέλω;
ΠΟ. Μάλιστ'· ἀτὰρ δὴ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν,
Πότερον Ἀχαιῶν οὕνεκ' ἦλθες, ἢ Φρυγῶν.
ΑΘ. Τοὺς μὲν πρὶν ἐχθροὺς Τρῶας εὐφρᾶναι θέλω,
Στρατῷ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἐμβαλεῖν πικρόν.

Nep. Num a deorum aliquo publicum nuncias mandatum,
Vel a Jove, vel etiam *ab* alio deorum?
Min. Non: sed Trojæ causa, ubi *nunc* gradimur,
Veni ad tuam potentiam, ut mihi eam adjungam.
Nep. An igitur nunc tandem, odio priore deposito,
Venisti ad commiserationem *urbis* incendio jam consumptæ?
Min. Illuc primum redi: communicabisne *mecum tua* consilia,
Tuamque operam junges *in iis*, quæ ego facere cupio?
Nep. Maxime: sed tamen jam volo scire tuam *voluntatem*,
Utrum Græcorum, an Trojanorum causa nunc veneris.
Min. Trojanos quidem *mihi* prius inimicos exhilarare volo,
Exercitui vero Græcorum dare tristem reditum.

62. συμπονήσεις M.

Τὸ τοῦ θεοῦ τε παραλιπὼν, τό, τ' εὐσεβὲς,] Ita scribo hunc versum supplendo τε post θεοῦ, quod miror nemini antehac visum, cum posterius τε tale quid omnino postulet. *Barnes.*

46. Pone colon post πύργωμ'. *Seidl.*

53. ὀργὰς ἠπίους·] Sic Sophocl. Antig. 1200. ὀργὰς εὐμενεῖς. *Seidl.*

55. καινὸν] Ita Exc. MS. Cotton. et Flor. Ed. Ald. κοινὸν. *Musg.*

57. Οὐκ,] Aldus οὔκ, quem sequi debebam. *Seidl.*

59. Ἧπου νυν — ἐκβαλοῦσα δὴ,] Contrario modo Aldina ἦπου δὴ — ἐκβαλοῦσα νυν. nec variat in fine versus MS. Harl. in initio enim habet ἦπου νυν. *Musg.*

Markl. ad Suppl. 120. mavult Ἧπου γὰρ — propter hiatum. *Beck.*

Ἧπου νυν — ἐκβαλοῦσα δὴ,] Aldina, et quæ eam secutæ sunt, Edd. ἦπου δὴ—ἐκβαλοῦσα νῦν. MS. Harl. in initio versus habet ἦπου νυν, ex quo Musgravius locum restituit, δὴ in fine versus posito, νῦν et νυν accentum, non significationes, mutant. *Seidl.*

61. Reisk. conjicit λόγοις. *Beck.*

κοινώσει] Vulgo κοινώσῃ. Secutus sum Porsoni regulam prolatam in Præfat. ad Hecub. p. clxii. quod semel moneo. *Seidl.*

62. συμπονήσεις,] MSS. Cotton. et Flor. συνθελήσεις, minus recte. *Musg.*

συνθελήσεις,] Edd. omnes συμπονήσεις; sed illud exquisitius habent MSS. Cotton. et Flor. quod inconsiderate Musgravius damnat. Similiter Hercul. Fur. 827.

ΠΟ. Τί δ' ὧδε πηδᾷς ἄλλοτ' εἰς ἄλλους τρόπους,
Μισεῖς τε λίαν καὶ φιλεῖς, ὃν ἂν τύχῃ;
ΑΘ. Οὐκ οἶσθ' ὑβρισθεῖσάν με καὶ ναοὺς ἐμούς;
ΠΟ. Οἶδ', ἡνίκ' Αἴας εἷλκε Κασάνδραν βίᾳ.
ΑΘ. Κοὐδέν γ' Ἀχαιῶν ἔπαθεν, οὐδ' ἤκουσ' ὕπο.
ΠΟ. Καὶ μὴν ἔπερσάν γ' Ἴλιον τῷ σῷ σθένει.
ΑΘ. Τοιγάρ σφε σὺν σοὶ βούλομαι δρᾶσαι κακῶς.
ΠΟ. Ἕτοιμ', ἃ βούλει, τἀπ' ἐμοῦ. δράσεις δὲ τί;
ΑΘ. Δύσνοστον αὐτοῖς νόστον ἐμβαλεῖν θέλω.
ΠΟ. Ἐν γῇ μενόντων, ἢ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα;
ΑΘ. Ὅταν πρὸς οἴκους ναυστολῶσ' ἀπ' Ἰλίου.
Καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον καὶ χάλαζαν ἄσπετον

Nep. Quid vero ita transilis alias ad alios mores?
Odistique et amas vehementer nimium quosvis?
Min. Non scis me contumelia affectam esse, et meum templum?
Nep. Scio, quando Ajax Cassandram vi *rapuit.*
Min. Et nihil *ideo* passus est, neque audivit a Græcis.
Nep. Atqui deleverunt Ilium tua potentia.
Min. Idcirco ipsos tecum malo afficere volo.
Nep. Quod ad me attinet, parata sunt, quæcunque velis. Quid vero facies?
Min. Miserum reditum illis immittere cupio.
Nep. In terra manentibus, an in salso mari?
Min. Quando navigabunt domum ab Ilio.
Et Jupiter quidem pluviam, et copiosam grandinem

72. τ' Ἴλιον M. 76. μένουσιν.

Ἥρα προσάψαι καινὸν αἷμ' αὐτῷ θέλει
παῖδας κατακτείναντι· συνθέλω δ' ἐγώ.

Sæpissime primitivo suo compositum verbum opponitur, ut Phœniss. 1297. Heracl. 26. 27. Supplic. 1017. 1073. etc. In Orest. v. 1223. συμπονεῖς oppositum certe habet cognatum nomen πόνους. *Seidl.*

70. Οἶδ', ἡνίκ' Αἴας εἷλκε Κασσάνδραν βίᾳ.] De hac Ajacis Oilei in Minervam injuria patrata et vindicata vid. Virgil. Æn. Lib. I. v. 43. — *Pallasne exurere classem Argivum, atque ipsos potuit submergere Ponto, Unius ob noxam et furias Ajacis Oilei!* etc. Æn. Lib. II. v. 403. *Ecce trahebatur passis Priameia virgo Crinibus a templo, Cassandra, adytisque Minervæ,* etc. *Barnes.*

Οἶδ', ἡνίκ'] De hac locutione disputant Porsonus et Hermannus ad Hec. 109. et Schæferus in Indice ad noviss. Porson. editionis repetitionem Lips. p. 542. s. v. ὅτε. *Seidl.*

72. Ejiciendam puto literam τ' nam neque Ἴλιον articulum postulat, neque verbi πέρθω vocem mediam uspiam legisse me memini. *Musg.*

Vulgatum τ' mutavi in γ'. *Seidl.*

73. σφε] Hic valere i. q. αὐτοὺς, nempe τοὺς Ἀχαιοὺς, monet Brunck. ad Æsch. Prom. 9. *Beck.*

74. Leg. ἕτοιμά γ' ἴσθι τἀπ' ἐμοῦ, aut ἕτοιμα γοῦν σοὶ τἀπ' ἐμοῦ. aut ἕτοιμ' ἃ βούλει τό γ' ἐπ' ἐμοί. Valde enim dubito, dicine queat ἕτοιμα τἀμὰ ἃ βούλει pro πρὸς ἃ βούλει. *Reisk.*

Πέμψει γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα,
Ἐμοὶ δὲ δώσειν φησὶ πῦρ κεραύνιον,
Βάλλειν Ἀχαιοὺς ναῦς τε πιμπράναι πυρί.
Σὺ δ' αὖ τὸ σὸν παράσχες Αἰγαῖον πόρον
Τρικυμίαις βρέμοντα καὶ δίναις ἁλὸς,
Πλῆσον δὲ νεκρῶν κοῖλον Εὐβοίας μυχὸν,
Ὡς ἂν τὸ λοιπὸν τἄμ' ἀνάκτορ' εὐσεβεῖν
Εἰδῶσ' Ἀχαιοὶ θεούς τε τοὺς ἄλλους σέβειν.

Dabit, et caliginosos ætheris flatus,
Et dicit se daturum mihi ignem fulmineum,
Ut jaculer in Græcos, et incendam naves igni.
Tu etiam præbe, quod tuum est, fretum Ægæum
Frementem gravibus procellis, et vorticibus sali.
Imple vero cadaveribus cavum Eubœæ recessum,
Ut deinceps pie colere mea templa
Discant Achivi, et reliquos deos venerari.

85. εὖ σέβειν. S.

78. Καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον καὶ χάλαζαν ἄσπετον
Πέμψει, γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα,
Ἐμοὶ δὲ δώσειν φησὶ πῦρ κεραύνιον.

Lege Πέμψειν. Πέμπειν MS. Schol. ad Lycophr. 382. ubi v. 80. legitur πῦρ κεραύνιον λέγει. *Por.*

80. Ἐμοὶ δὲ δώσειν] Virgil. Æn. Lib. I. v. 46. *Ipsa Jovis rapidum jaculata e nubibus ignem.* Servius in locum. In libris Etruscorum lectum est, jactus fulminum manubrias dici, et certa esse numina, possidentia fulminum jactus, ut Jovem, Vulcanum et Minervam. *Brodæus.*

82. Σὺ δ' αὖ τὸ σὸν] Cum in aliquibus exemplaribus prius legebatur αὐτὸ, manifesto errore, Canterus dixit: Videtur legendum αὖ τὸ; quasi id Aldi editio non aperte agnosceret. *Barnes.*

Troja capta Ajax, insanæ libidinis stimulis agitatus, cum Cassandram e Minervæ templo eripere et ab ipsa ara detrahere ausus esset, deam tam gravi ira exacerbaverat, ut hujus facinoris causa totam Græcorum classem fluctibus submergere statueret. Cujus rei conficiendæ causa Neptunum convenit, eumque in hujus Tragœdiæ prologo precatur, ut dum ipsa ulmina jaculetur, maris undas tempestatibus concitet:

Σὺ δ' αὖ τὸ σὸν πάρασχες, Αἰγαῖον πόρον
τρικυμίαις ΒΡΕΜΟΝΤΑ καὶ δίναις ἁλός.

Verba Αἰγαῖον πόρον seqq. sic vulgo explicari video, ut sint appositio τοῦ τὸ σὸν, hoc sensu: *Tu autem, quæso, quod potes, adhibeas, fretum Ægeum scilicet, undecumanis fluctibus vorticibusque fremens.* Et sic jungas verba necesse est, si vulgatam lectionem sanam esse judicas. Quod mihi tamen secus videtur. Euripides enim scripserat, ni me omnia fallunt:

Σὺ δ' αὖ τὸ σὸν παρασχὲς, Αἰγαῖον πόρον
τρικυμίαις ΡΕΜΒΩΝ ΤΕ καὶ δίναις ἁλός.

quam lectionem ejusmodi esse vides, ut a librariis temere mutari potuerit: quibus solemne est raras locutiones in tritas et familiares mutare. ῥέμβειν est *vortices excitare aquam circumagendo.* Deinde simpliciter *circumagere, turbare.* Antiphilus Byzantinus, Epigr. I. Anal. V. P. II. p. 169.

Κεῖθεν καὶ συνέπηξεν ἐμὴν τρόπιν, ὄφρα με λεύσσῃ
Κύπρις, τὴν ἀπὸ γῆς εἰν ἁλὶ ῥεμβομένην.

Pallas Alexandrinus Epigr. CXX.

Παίγνιόν ἐστι τύχης μερόπων βίος, οἰκτρὸς, ἀλήτης
πλούτου καὶ πενίης μεσσόθι ῥεμβόμενος.

ΠΟ. Ἔσται τάδ'· — ἡ χάρις γὰρ οὐ μακρῶν λόγων
Δεῖται· — ταράξω πέλαγος Αἰγαίας ἁλός.
Ἀκταὶ δὲ Μυκόνου Δήλιοί τε χοιράδες
Σκῦρός τε Λῆμνός θ' αἱ Καφήρειοί τ' ἄκραι
Πολλῶν θανόντων σώμαθ' ἕξουσιν νεκρῶν.
Ἀλλ' ἕρπ' Ὄλυμπον, καὶ κεραυνίους βολὰς
Λαβοῦσα πατρὸς ἐκ χερῶν καραδόκει,
Ὅταν στράτευμ' Ἀργεῖον ἐξίῃ κάλως.

Nep. Fient hæc : beneficium enim hoc non multis verbis
Indiget. Turbabo pelagus Ægæi maris,
Et littus Myconi, et rupes Deliæ,
Et Scyrus, et Lemnus, Caphareaque promontoria,
Multorum extinctorum habebunt corpora mortuorum.
Verum vade *ad* Olympum, et fulminea tela
Accipiens ex manu patris, expecta
Quando exercitus Argivorum solvet rudentes.

unde ῥύμβος *circumactus, rotatio.* Ῥύμβος αἰθέριος, ὅ ἐστι στροφὴ καὶ τροχοειδὴς κίνησις ut ait Eustathius in Dionys. Perieg. 1134. laudans Fragm. Euripidis ex Pirithoo. II. ap. Musgr. vid. Valcken. in Diatr. p. 39. C. p. 41. A. Rhunken. ad Timæ. p. 164. Verbis

Αἰγαῖον πόρον ῥέμβων

respondet v. 88. ubi Neptunus, 'ἔσται τάδ,' ait,

ταράξω πέλαγος αἰγαίας ἁλός. *Jacobs.*

83. Τρικυμίαις] Credebatur sc. tertius quisque in mari fluctus reliquis vehementior esse : Plato de Rep. Lib. V. οὐκ οἶσθα, ὅτι μόγις μοὶ τὼ δύω κύματε ἐκφυγόντι νῦν τὸ μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τρικυμίας ἐπάγεις. Plutarchus Op. Mor. p. 975. Ed. H. Steph. τί γὰρ δεῖ τὸ τρίτον ἐπενεγκεῖν κῦμα, καὶ προσκατακλῦσαι τὸν λόγον, εἰ τὰ πρότερα μὴ δυνατός ἐστι διώσασθαι. *Musg.*

Τρικυμίαις] Sic πεντακυμία et decumanus fluctus Latinis. *Barnes.*

Τρικυμίαις] Sic, monente Barnesio, πεντακυμία et *decumanus fluctus* Latinis. Vid. Ovid. Metam. XI. 530. Trist. I. 2. 49. Lucan. v. 673. *Seidl.*

84. Εὐβοίας μυχὸν,] Caphareum. De quo Virgil. Æn. XI. v. 260. *Vel Priamo miseranda manus; scit triste Minervæ Sidus, et Euboica cautes, ultorque Caphareus. Barnes.*

85. Conjunctim scribendum εὐσεβεῖν, alioqui invenusta erit repetitio vocis σέβειν. vid. ad Phœn. v. 1341. *Musg.*

τὰ μ' ἀνάκτορα] Τὰ ἐμὰ ἀνάκτορα, τὸν ἐμὸν ναὸν, ἐν ᾧ ἐβιάσθη ἡ Κασάνδρα ὑπὸ τοῦ Οἰλέως. Quare ἀνάκτορον dicatur templum, vid. ad Iphig. Taur. v. 41. De τἄμ' v. ibid. 986. *Barnes.*

εὖ σέβειν] Ita pro vulgato εὐσεβεῖν scripsi cum Valckenario ad Phœniss. 447. et 1341. contra quem hic et in Phœnissis Musgravius pugnat parum idoneis argumentis. Tragici εὖ σέβειν θεοὺς et εὐσεβεῖν εἰς θεοὺς dixisse videntur etiam Porsono ad Phœn. 1340. Nec raro apud Tragicos idem vocabulum duos deinceps senarios claudit. *Seidl.*

89. Μυκόνου] Myconos, sive Mycone, (utroque enim modo scribitur) Delos, Scyros, et Lemnos, notæ insulæ, de quibus vid. Strabonis Geograph. De Mycono videl. Strab. Lib. X. p. 487. et Eustathio fol. 1507. lin. 9. De reliquis tribus Strabonem, Plinium et Dionysii Periegesin. Plinium Lib. IV. c. 12. De Caphareo nos supra 84. *Barnes.*

Arnald. Animadv. p. 249. copiose docet, χοιράδας dici *saxa marina*, aut ex *maris dorso leviter prominentia*, a Latinis quo-

Μῶρος δὲ θνητῶν ὅστις ἐκπορθεῖ πόλεις,
Ναούς τε τύμβους θ', ἱερὰ τῶν κεκμηκότων,
Ἐρημίᾳ δοὺς, αὐτὸς ὤλεθ' ὕστερον.

ἙΚΑΒΗ.

Ἄνα, δυσδαίμων, πεδόθεν κεφαλὴν,
Ἐπάειρε δέρην· οὐκέτι Τροία
Τάδε, καὶ βασιλεῖς ἐσμὲν Τροίας.

Stultus enim *est*, mortalium quisquis expugnat urbes,
Et templa sepulchraque, defunctorum sacraria,
Dans solitudini, paulo post ipse *etiam* perit.

HECUBA.

Surge, O infelix, a solo caput *et*
Cervicem attolle, non amplius Troja
Hic *est*, et nos sumus reges Trojæ.

que *porcos* dictos. Idem v. 91. scribit ἔξουσιν pro ἕξουσι. *Beck.*

91. Πολλῶν θανόντων σώμαθ' ἕξουσιν νεκρῶν.] Hæc naufragia et errores Græcorum canit copiose Cassandra apud Lycophronem Poëtam. *Barnes.*

θανόντων — νεκρῶν.] Similiter Sophocles in Antig. 513. ὁ κατθανὼν νέκυς; ad quem locum Henr. Steph. confert Hom. Odyss. λ'. 37. νεκύων κατατεθνειώτων et v. 490. νεκύεσσι καταφθιμένοισι. Adde Eurip. Hel. 178. νέκυσιν ὀλομένοις et Suppl. 46. φθιμένων νεκύων. *Seidl.*

94. ἐξίῃ κάλως.] *Rudentes solverit.* Ita Medeæ v. 280. quanquam ibi Metaphorice, Ἐχθροὶ γὰρ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων. Vid. Iphig. Aul. v. 1249. *Barnes.*

Aldus male Ἀργείων. *Seidl.*

95. Reisk. scribit ἐκπέρσας πόλεις. *Beck.*

96. ἱερὰ κεκμηκότων,] Vid. citatum Barnesio Kirchmannum de Funeribus Romanorum Lib. III. c. 21. *Musg.*

τύμβους θ' ἱερὰ τῶν κεκμηκότων,] De Sepulcrorum religione, et quo sensu sancta et sacra dicta fuerint sepulcra, vid. Joh. Kirchmann. de Funerib. Roman. Lib. III. c. 21. *Barnes.*

98. Sequor MSS. Harl. et Flor. qui hanc ῥῆσιν Hecubæ tribuunt. Præiverat autem Tyrwhittus ex conjectura. Ed. Ald. Chori personam præfigit usque ad v. 105.

Ἄνα pro ἀνάστηθι, ut Soph. Ajac. v. 194. et apud Homerum pluribus locis, quod et Barnesius monet. *Musg.*

Ἄνα] Joh. Brodæus per ἄνασσα exponit, nullo, quod sciam, exemplo; cum pro ἄναξ apud Homerum ἄνα sit in vocativo. Ἄνα ergo hic pro ἀνάστηθι, ut Homer. Iliad. ζ'. v. 331. ι'. v. 247. σ'. v. 178. etc. Vel, ut alii, inter quos Æmilius Portus et Johannes Miltonus, ita hæc sententia distinguenda: Ὦ Δύσδαιμον, Ἄνα, ἤγουν ἀνάειρε πεδόθεν, ἤγουν ἐκ τοῦ δαπέδου, κεφαλὴν σὴν, ἐπάειρε σὴν δέρην. Notandum est obiter, accentum in hac voce δέρη *penultimam* occupare, sed in δειρὴ, quod et cervix est, ultimam. *Barnes.*

98. s. Heath. et Reisk. punctum post κεφαλὴν ponendum monent, sed ἀνὰ ille accipit pro ἀνάστηθι, hic subintelligit αἶρε.

98. ss. Hos quoque versus, ut eos, qui 105. sequuntur, omnes Hecubæ tribuit Prev. non Choro. *Beck.*

98. Sequuntur anapæstica carmina usque ad v. 236. eaque præter ultimum a v. 232. antistrophica omnia. Ac primum quidem systema, quod finitur v. 122. e duabus constat strophis totidemque antistrophis. Anapæsti sunt e vulgari genere. Quos ut antistrophicos esse suspicarer, fecit potissimum dactylo subjectus anapæstus, v. 101. hac tantum lege excusationem habiturus. Proceleusmaticum enim aut plurium brevium syllabarum concursum in

Μεταβαλλομένου δαίμονος ἀνέχου.
Πλεῖ κατὰ πορθμὸν, πλεῖ κατὰ δαίμονα,
Μηδὲ προσίστη πρῶραν βιότου
   Πρὸς κῦμα, πλέουσα τύχαισιν.
      Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ.
Τί γὰρ οὐ πάρα μοι μελέᾳ στενάχειν,
Ἧι πατρὶς ἔῤῥει καὶ τέκνα καὶ πόσις;
Ὦ πολὺς ὄγκος συστελλομένων

Mutata fortuna, tolera.
Naviga secundum fretum, naviga secundum fortunam,
Neque converte proram vitæ
   Contra fluctus, cum naviges arbitrio fortunæ.
      Heu, eheu, æ, æ.
Quid enim non mihi miseræ gemendum adest,
Cui patria periit, et liberi, et maritus?
O magnus fastus adoratorum

anapæsticis carminibus ita tantum, si antistrophica sint, tragici videntur admisisse. Quo facto discrimine a pluribus locis, qui a virr. doctt. tentati sunt, critica manus abstinenda erit. Posset quidem et nostro loco ἀνέχου mutari in ἴσχου, neque fieri vetarem, si ad constituendas antistrophas vel una audaciori mutatione opus esset. At, quæ sola antistrophicæ responsioni obstant vocabula, sunt νῦν τ' ἐν v. 114. eademque incertæ insuper lectionis. Hic igitur potius quam v. 101. correctioni locus erit. Accedit denique, quod v. 114. idem et sententiæ et strophæ finis est.

Cf. ad h. v. Æmil. Portum.

98—105. Chori personam præfigit Aldus. Sed Tyrwhittus ex conjectura et Musgravius e Codd. Harl. et Flor. recte hos versus Hecubæ tribuunt. *Seidl.*

98. Ἄνα construendum videtur cum κεφαλὴν, i. e. ἄνεχε κεφαλὴν, eadem ellipsi, qua ἄνα pro ἀνάστηθι dicitur. *Hermann.*

99. δέρην·] Legendum, copula adjecta, δέρην τ'. *Musg.*

99. s. οὐκ ἔτι Τροία τάδε, καὶ βασιλεῖς ἐσμὲν Τροίας.] Tale illud Virgilii Æn. Lib. II. v. 325. *Fuimus Troës; fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum.* *Barnes.*

100. βασιλεῖς ἐσμὲν] Vel hinc patet, male hanc ῥῆσιν in vulgatis Choro tribui. Sed istum errorem peperisse videtur, quod seipsam, ut diversam, alloquatur: quasi hujus schematis exempla non ubique occurrerent. Vide, ne alios nominem, Virg. Eclog. II. v. 64. et 69. *Musg.*

101. s. habet Stobæus Florileg. p. 449. et alterius dimidium Zonaras, p. 1557. *Seidl.*

102. κατὰ πορθμὸν, *secundum freti cursum.* πρὸς κῦμα, *contra fluctus.* Pari modo Plutarchus πρὸς κῦμα καὶ ῥοῦν, Op. Mor. p. 1802. Ed. H. Steph. et mox eadem pagina κατὰ ἄνεμον καὶ ῥοῦν. *Musg.*

103. προσίστη] Attice pro προσίσταθι. Allegoria. *Barnes.*

106. μελέᾳ] Ed. Ald. μελέα. *Musg.*

Τί γὰρ, &c. *quid vero mihi non in promtu est, quod defleam.* *Heath.*

108. συστέλλειν est *coarctare, in angustum cogere:* qua notione nihil a sensu loci alienius excogitari potest. An legendum σεπτευομένων? Hesychius: Σεπτεύειν, σέβειν. Σεπτευομένης — σεβομένης. Respicere videtur προσκύνησιν illam, quæ barbaris in usu erat. vid. infra v. 1014. Orest. 1522.

συστελλομένων] Cum metaphorice adhibetur, significat eos, qui tenui et contracta fortuna utuntur. Nonnunquam tamen, κυρίως adhibitum, significat eos, qui chlamydas circa se fastuose, vel decori causa, colligunt. Sic Aristoph. ξυστειλάμενοι θοιμάτια, Eccl. 99. Huc fortasse respiciens Aristides συνεσταλμένοι σχηματίζονται de Syracusiis dixit, Tom. II. p. 8. Idem fastuosum hoc σχῆμα habitum fuisse clare ostendit: ποῖον ἐσθῆτος σχῆμα λυπηρὸν, ὥσπερ ἤδη τινὲς αὐτοὺς ἀπέκρυψαν

Προγόνων, ὡς οὐδὲν ἄρ' ἦσθα.
Τί με χρὴ σιγᾶν;
Τί δὲ μὴ σιγᾶν; τί δὲ θρηνῆσαι;
Δύστηνος ἐγὼ τῆς βαρυδαίμονος
Ἄρθρων κλίσεως, ὡς διάκειμαι,

Majorum, ut nihil utique eras!
Quid me oportet tacere? quid vero non tacere?
Quid etiam lamentari?
Misera ego *propter* infelicem
Reclinationem artuum, quam *male* affecta sum,

113. κλίσιος. M.

τοῖς ἱματίοις, ἴσως μὲν τιμήσαντες τῆς ἀξίας ἑαυτοὺς, ἐγὼ δὲ, οὔ. Tom. III. p. 676. Videat jam lector (nihil enim definio), an verisimile sit ad arrogantem hanc chlamydis gestandæ rationem alludere hic Poëtam. Asianos certe ad hunc fere modum corpora obtecta et involuta habuisse constat. Justinus Lib. I. 2. de Semiramide: *brachia ac crura velamentis, caput tiara tegit, et ne novo habitu aliquid occultare videretur, eodem ornatu et populum vestiri jubet; quem morem vestis exinde gens universa tenet.* Philostratus Icon. Lib. II. de Pelope: γλουτὸν καὶ στέρνα, καὶ ὅσα περὶ γυμνοῦ τοῦ Πέλοπος ἐλέγχῃ ἂν, καλύπτει ἡ γραφή. Λυδοὶ γὰρ καὶ οἱ ἄνω βάρβαροι, καθείρξαντες ἐς τοιάσδε ἐσθῆτας τὸ κάλλος, λαμπρύνονται τοιοῖσδε ὑφάσμασι. Vide et Strabon. p. 526. et p. 734. Ed. Par. Artemidor. II. 3. *Musg.*

συστελλομένων] Eurip. Fragment. Incert. XXX. 3:

τά τοι μέγιστα πολλάκις θεὸς
ταπεῖν' ἔθηκε, καὶ συνέστειλεν πάλιν.

Unde nostro loco legendum conjicias συστελλόμενος. Sed συστελλόμενοι πρόγονοι sunt majores, *qui jam contracti*, i. e. *humiles apparent.* Verbi significatio translata est a velis. Henr. Steph. in Thes. T. III. 1007. "res adversæ aut pavor συστέλλειν aliquem dicuntur, qui ante tumidus elatusque erat. Isocrat. de Pace τοὺς μὲν ἄλλους αἱ συμφοραὶ συστέλλουσι καὶ ποιοῦσι σωφρονεστέρους, Plutarch. in Lucullo: οὐδὲν γὰρ δυσαρκτότερον ἀνθρώπου εὖ πράσσειν δοκοῦντος, οὐδ' αὖ δεκτικώτερον ἐπιστασίας συσταλέντος ὑπὸ τύχης." Cf. Nostri Hercul. F. 1410. Non adjecissem hæc, nisi Musgravium in alia omnia aberrare viderem.

Aldus ᾧ et paulo post v. 114. στέρνοις. Utrumque emendavit H. Stephanus, ac posterius quidem e Codice suo, quocum consentit Cod. Harl. Jam Brodæus voluerat ὦ, qui συστελλομένων προγόνων explicat *majorum, hoc Trojæ excidio in dedecus prolapsorum. Seidl.*

109. ἄρ' ἦσθα.] Ita MS. Harl. quod recepi, ut metro convenientius, quam vulgatum ἦσθ' ἄρα. *Musg.*

ἄρ' ἦσθα.] Ita rectissime Musgravius ex MS. Harl. Vulgo ἦσθ' ἄρα, contra metrum. *Seidl.*

Claudicat metrum, quod ita forsan restitui potest:

Προγόνων, ὡς οὐδὲν μοι ἦσθ' ἄρα.

Heath.

113. κλίσιος,] Legendum, metro jubente, κλίσεως. *Musg.*

Metri fulciendi causa Heath. scribit κλίσιός γ'. *Beck.*

κλίσεως,] Vulgo κλίσιος, versu claudicante. *Seidl.*

114. Νῶτ'] Ita MS. Harl. Ed. Ald. νυν τ'.

στεῤῥοῖς] Ita MSS. Steph. nec dissentit Harl. Ed. Ald. στέρνοις. *Musg.*

Reisk. conjicit: Νῦν γ' ἐν. *Beck.*

In hujus versus initio vulgo addunt verba νῦν τ' ἐν, sine sensu. Unus Cod. Harl. Musgravio teste habet νῶτ' ἐν, sed illud, ut equidem arbitror, aut ex conjectura cujusdam, qui νῦν τ' ἐν ineptum esse sentiret, aut ex librarii errore, νᾶτον ex v. 117. huc transscribentis; quod quidem

Νῶτ' ἐν στεῤῥοῖς λέκτροισι ταθεῖσ'.
Οἴμοι κεφαλῆς, οἴμοι κροτάφων
Πλευρῶν θ', ὥς μοι πόθος εἱλίξαι,
Καὶ διαδοῦναι νῶτον ἄκανθάν τ'
Εἰς ἀμφοτέρους τοίχους μελέων,

Tergum in rigidis lectis exporrecta!
Hei meo capiti, hei meis temporibus,
Et lateribus, ut desidero semper versare
Et vicissim extendere dorsum et spinam
In utrumque parietem membrorum,

114. νῶτ' ἐν om. S.

corruptelæ genus in Troasin admodum frequens est. Cur has voces, quæ sententiæ, ut non officiant, nihil certe addunt, omiserim, exposui supra ad v. 98. ταθεῖσα plene scripsi ob metrum. Vulgo ταθεῖσ'. *Seidl.*

116. —Ὡς μοι πόθος εἱλίξαι
καὶ διδοῦναι νῶτον, ἄκανθαν
τ' εἰς ἀμφοτέρους τοίχους μελέων
'ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΙ'ΕΙ δακρύων 'ΕΛΕΓΧΟΥΣ.

In his Hecubæ verbis nemo fuit, qui non corruptelam animadverteret. Pro ἐλέγχους MS. C. recte ἐλέγους exhibet; unde conjectura mihi enata est, quam se et aliis probaturam esse spero:

'ΕΓΕΙΡΟΥΣ' ΑΙ'ΕΙ δακρύων 'ΕΛΕΓΟΥΣ.

nunquam non tristes elegos excitans. Non ita magna est a recepta lectione mutatio ut incredibile sit librarios hoc in se facinus admisisse. Jam exemplis adstruamus locutionem ἐγείρειν ἐλέγους. Electra v. 125.

Ἴθι τὸν αὐτὸν 'ΕΓΕΙΡΕ ΓΟΟΝ.

Orestes, 1374.

κτύπον 'ΕΓΕΙΡΕΤΕ κτύπον καὶ ΒΟΑΝ.

Rhesus, 686.

— ἢ ΒΟΗΝ 'ΕΓΕΡΤΕΟΝ.

Jacobs.

117. Conf. Hesych. V. Ἄκανος, ibique Intpp. *Beck.*

Ad h. l. pertinere putant Hesychii glossam ἀκανός. κανθάρου εἶδος. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥάχις τῶν σφονδύλων τοῦ ἰχθύος. Εὐριπίδης Τρωάσιν. Glossa haud dubie corrupta est. Schowius in codice sic scriptam invenit: ἀκανός. ἀκάνθαρος ε. — σφονδύων καὶ τοῦ ἰχθ. Εὐρ. Τρ.

Καὶ διαδοῦναι, &c.] Jam Reiskius sensit, metaphoram desumtam esse a navi. Sæpissime enim ἀμφότεροι τοῖχοι navium dicuntur, ut Theogn. 681. Theocrit. 22, 12. Verbum διαδοῦναι Hermannus vertit *distribuere*, i. e. *per vices huc illuc vertere:* Schæferus comparat διατρέχειν et διαθέειν, *huc illuc currere.* Sed difficilior est explicatio præpositionis ἐπὶ, v. 119. quem versum etiamsi cum Hermanno vertas: *ad indulgendum perpetuo fletui*, i. e. *ut lacrimando me consoler*, sententiæ tamen nexus valde obscurus manet. Non displicet Musgravii conjectura ἐπιοῦσ' pro ἐπὶ τοὺς, quam firmat locis Aristoph. Acharn. v. 627. τοὺς ἀναπαίστους ἐπίωμεν et Eurip. Hel. v. 165. τίνα μοῦσαν ἐπέλθω; Eam tamen secus atque auctor interpretor, participium referens ad verba πόθος μοί ἐστι, pro quo poëta scripsisse sibi visus sit ποθῶ. Similis et durior etiam constructionis mutatio occurrit in Soph. Œd. R. 159. ubi Eustathius et plures Codd. habent κεκλόμενος, quod genuinum esse puto. Conf. Hippol. 23. et Iphig. T. 360. ss. *Seidl.*

Leg. νώτων ἄκανθαν, τούς τ' ἀμφοτέρους. applicuit vocem τοῖχοι a navi ad corpus; ut spina *carina* est, ita latera humanæ velut navis, qua anima vectitatur, sunt τοῖχοι, *parietes*. Cæterum cohæret διαδοῦναι cum ἐπὶ, v. 119. Dicit hoc: utinam possem situm meum, qui nunc supinus est, pronum facere, in vultum conjecto corpore. *Reisk.*

118. τοίχους μελέων,] Costas, Ῥάχιος

Ἐπὶ τοὺς αἰεὶ δακρύων ἐλέγους.
Μοῦσα δὲ χαὔτη τοῖς δυστήνοις,
Ἄτας κελαδεῖν ἀχορεύτους.
Πρῶραι ναῶν ὠκεῖαι, στροφὴ α'.
Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαισιν

Inchoans perpetua lachrymarum carmina.
Musa vero est et hæc *quædam* infelicibus
Clades resonare tristes.
Proræ navium veloces,
Quæ ad sacrum Ilium remis

120. δέ γ' αὔτη S. 123. κώπαις.

vertebris utrinque connexas, membrorum muros appellat. *Brodæus.*

119. ἐλέγους.] Ita MS. Harl. ut recte Tyrwhittus ex conjectura. Conf. Iph. in Taur. v. 146. Ed. Ald. ἐλέγχους. Totum versum sic legendum putem:

ἐπιοῦσαν ἀεὶ δακρύων ἐλέγους.

ἐπιοῦσαν, *aggredientem.* Aristoph. Acharn. v. 627. τοὺς ἀναπαίστους ἐπίωμεν. Eurip. Helen. v. 165. τίνα μοῦσαν ἐπέλθω; Transitio a dativo μοὶ (v. 116.) ad accusativum ἐπιοῦσαν Æschyli exemplo defenditur Eumenid. v. 870—872. Sed et Sophoclis Electr. v. 965. Vel et legi potest, minore mutatione, ἐπιοῦσ' αἰεὶ, ut ἐπιοῦσα casus rectus sit, cum ταθεῖσα connectendus, reliquis per parenthesin interpositis.
Musg.

Aldus male ἐλέγχους. Ἐλέγους præbuit Cod. Harl. ut Tyrwhittus conjecerat.
Seidl.

120. δέ γ'] Ita scripsi ex Hermanni emendatione. Vulgo δὲ χ'. *Seidl.*

121. κελαδεῖν] Frustra est H. Steph. reponens κελαδεῖ. Melius intellexit Barnesius, qui vertit: *Musa vero est et hæc quædam infelicibus, clades resonare tristes.* Valet enim Μοῦσα δὲ χ' αὑτὴ idem, quod μουσικόν τι ἔχει. *Musg.*

Reisk. scribit κλάειν.

Steph. mavult κελαδεῖ, vel κελάδει in imperat. Versu præc. legit δέ κ' αὐτή.
Beck.

122. Πρῶραι ναῶν] Intelligit Barnesius classem Trojanam, qua Paris in Græciam, Helenæ rapiendæ causa, trajecit. Mihi secus videtur. Naves Ilium petentes, Ἴλιον ἱερὰν βαίνουσαι, simulque Helenam μετανισσόμεναι, non aliæ esse possunt, quam classis Græcorum, Ilium ad Helenam repetendam contendens. His autem positis, nemo dubitaverit quin, pro ὠκεῖαι legendum sit ὦ κεναὶ, *O stultæ*, ut Supplic. v. 754. stultæ scilicet, quod Helenam, tot malorum causam, tot flagitiis infamem, tanto labore recuperatum irent. *Musg.*

Πρῶραι ναῶν ὠκεῖαι,] Hecuba in Paridis naves, a Phereclo factas, invehitur, quibus in Græciam vectus Helenam rapuit, causam omnium Ilii malorum, unde Homerus vocat illas naves Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο. Et Coluthus, v. 194. factas ait, Ἀρχεκάκοιο περιφροσύνῃσι Φερέκλου. *Barnes.*

Pro ὠκεῖαι Prev. recepit Musgr. emendationem reddiditque *insensés.* *Beck.*

Inde ab hoc versu rhythmi immutantur. Transitur ad anapæstos spondiacos, grave et magnificum versuum genus, quod quale sit, quamque a vulgari anapæsto diversum, licet parum adhuc distinctum, alio loco copiosius explicabo. Spondiacos appellari placuit, quod crebro potissimum spondeo pede a ceteris distinguuntur. Eos autem per omnes tragicæ poëseos reliquias, ut hoc loco, antistrophicos esse observavi, nisi ubi perexiguus eorum numerus est. Sed quod nusquam fere non accidit, ut antistropharum notæ in Codicibus interirent, id hic factum esse minus mirum videri debet, in tanta singulorum versuum similitudine, utpote qui una tantum plerumque syllaba discernantur. In hujus carminis initio pæne singuli versus numerorum confusione laborant, qui quum non una probabili ratione, certa nulla, refingi possint, meliorum Codicum auxilium ex-

Δι' ἅλα τε πορφυροειδέα λιμένας θ'
Ἑλλάδος εὐόρμους
Αὐλῶν παιᾶνι στυγνῷ
Συρίγγων τ' εὐφθόγγῳ φωνᾷ [βαίνουσαι]
Πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν

Per mare purpureum, et per portus
Græciæ commodos
Tibiarum pæane tristi,
Et fistularum sonora voce, euntes,
Plectilem, Egypti inventionem,

124. s. Δι' ἅλα π. καὶ λιμένας Ἑλλ.

pectare quam mutare quidquam satius visum est.

Conf. Nostri Electr. 432. *Seidl.*

123. Hermannus carminis initium constituit sic:

πρῷραι ναῶν ὠκεῖαι,
Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαισιν
διά θ' ἅλα πορφυροειδέα λιμένας θ'
Ἑλλάδος εὐόρμους
αὐλῶν παιᾶνι στυγνῷ
συρίγγων τ' εὐφθόγγῳ φωνᾷ
πλεκτὰν, &c.

in antistropha, v. 139. legit σκηναῖς ἐφέδρους et v. 141. delet ξυρήκει. Nota ejus ad hunc locum hæc est: " Βαίνουσαι aliunde adjectum esse metrum docet. Addidit hoc participium interpres, qui in difficiliori constructione hærebat. Poëta, quum dicere vellet, Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαις ἔβητε, pro verbo ἔβητε posuit uberiorem rei descriptionem, πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν ἐξηρτήσασθε. Ita sæpe tragici solent. Æschyl. in Agam. 823. ἀνδροθνῆτας Ἰλίου φθορὰς ψήφους ἔθεντο, i. e. ἐψήφισαν. Euripides statim 150. οἵαν μολπὰν ἐξῆρχον θεούς, ubi οἵαν μολπὰν ἐξῆρχον idem est quod οἵῳ τρόπῳ ἔμελπον. Sic in Orest. 949. κατάρχομαι στεναγμὸν ἄταν, i. e. ἄρχομαι στενάζειν ἄταν. Inde audaciore etiam structura in Androm. 1187. δεσπόταν γόοις κατάρξομαι, i. e. ἄρξομαι γοᾶσθαι δεσπόταν, et Sophocl. in Electr. 556. seq. εἰ δέ μ' ὧδ' ἀεὶ λόγοις ἐξῆρχες, i. e. εἰ ἤρχου ὧδέ με λέγειν." *Seidl.*

124. s. Quia in primo horum versuum est choreus, Heath. ita emendat:

Δι' ἅλα τε πορφυροειδέα, καὶ
Λιμένας γ' Ἑλλάδος εὐόρμους.

Beck.

124. λιμένας] Regitur a præpositione διὰ, δι' ἅλα καὶ διὰ λιμένας. Cur autem διὰ λιμένας? Quia veteres multo sæpius, quam nunc fit, portu se condebant, nec unquam fere pelagus, vento adverso, tenebant. *Musg.*

125. Reisk. pro Ἑλλάδος emendat Ἀσιάδος, aut Τρωάδος. *Beck.*

126. Hes. παιᾶνι στυγνῷ· θρηνητικῷ ὕμνῳ, ubi v. Kust. *Beck.*

127. εὐφθόγγῳ] MS. Harl. εὐφθόγγων. *Musg.*

128. Πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν] Interpretes: *tortam Ægypti disciplinam.* Sed legendum πλεκτὰς, Αἰγύπτου παιδείαν, *funes, artem ab Ægypto traditam.* πλεκταὶ, *funes,* habentur infra v. 951. et v. 1003. Funes ab Ægyptiis inventos non memini, qui diserte, præter nostrum, tradiderit. Plinius tamen auctor est Hist. Natur. Lib. XIII. c. 11. eos ex papyri *libro vela tegetesque, necnon et vestem atque stragula ac funes,* confecisse. Hyginus Fab. 277. *Velificia primum invenit Isis: nam, dum quærit Harpocratem, filium suum, velificavit.* Hermippus apud Athenæum, p. 27. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ Ἱστία καὶ βύβλους. *Musg.*

Πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν Ἐξηρτήσασθε,] Navigandi peritiam *attingit,* (inquit Joh. Brodæus) quæ summa in Phœnicibus atque Ægyptiis hominibus fuit. Plinius nave primum in Græciam ex Ægypto Danaum advectum narrat. Janus Parrhasius et Gyraldus Dionysii Afri testimonio, (apud quem tamen nulla exstat

Ἐξηρτήσασθ',
Αἶ αἶ. Τροίας ἐν κόλποισιν
Τὰν Μενελάου μετανισσόμεναι
Στυγνὰν ἄλοχον, Κάστορι λώβαν
Τῷ τ' Εὐρώτᾳ δύσκλειαν,
Ἃ σφάζει μὲν
Τὸν πεντήκοντ' ἀροτῆρα τέκνων

Religastis,
Heu, heu, in Trojæ sinu,
Repetentes Menelai
Odiosam conjugem, Castori dedecus,
Et infamiam Eurotæ:
Quæ quidem jugulavit
Satorem quinquaginta liberorum

rei hujus mentio) primos Ægyptios navibus Maria adiisse tradunt, Mela, cui assentior, Phœnices. Hæc Brodæus. Non autem παιδείαν ego hic pro inventione navium accipio, sed funium potius, qui navibus adeo sunt commodi, quod ex epitheto πλεκτὰν, *tortilem*, colligendum. Ægyptus autem lino abundabat, unde *funes* fiebant; hinc Isis quoque dicta Linigera, et Lineus Amasis Thorax, et quatuor lini Ægyptiaci genera memorantur Plin. Lib. XIX. c. 1. *Barnes.*

Stephanus Ἐξηρτίσασθε, vel Ἐξηρτύσασθε. *Beck.*

128. seq. Equidem jam πλεκτὰν (sive potius cum Musgravio πλεκτὰς,) Αἰγ. παιδείαν de funibus intelligi malim. Quare comma, quod Hermanno auctore post κόλποισιν delevi, restituendum censeo. Conf. Nostri Hippol. 758. quem locum etiam Musgravius laudat, Μουνυχίου δ' ἀκταῖσιν ἐκδήσαντο πλεκτὰς πεισμάτων ἀρχάς. In Aldo legitur sic:

αἶ· αἶ· Τροίας ἐν κόλποις, —
— τὰν Μεν.

Seidl.

128. s. Tollenda est distinctio post ἐξηρτήσασθε, ut conjungatur cum seqq. Τροίας ἐν κόλποις, interjectionibus αἶ, αἶ parenthesi inclusis. Sententia enim est: *Rudentes alligastis in Trojæ sinu.* Legendum autem Ἐξηρτήσασθ' propter vocalem, a qua sequens v. incipit. *Heath.*

129. Ἐξηρτήσασθε arctissime conjungendum est cum Τροίας ἐν κόλποις, *in Trojæ sinu deligastis*: cui geminum est Μουνυχίου δ' ἐπ' ἀκταῖς ἐκδήσαντο Πλεκτὰς πεισμάτων ἀρχὰς, Hippolyt. v. 758. Male igitur Scaliger ἐξηρτύσασθε. *Musg.*

130. κόλποισιν] Ita scripsi ob metrum. Vulgo κόλποις. *Seidl.*

Hic versus ad sequentia pertinet. Πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν vela dicit, historia teste; minime funes. *Herman.*

132. Κάστορι λώβαν] Hoc a Poëta dicitur, quod et alias, cum a Theseo Helena capta esset, Castor bello illam persecutus Aphidnam Atticæ cepit. De qua re Plutarchus in Vita Thesei et Pausanias, Attic. fol. 15. lin. 36. &c. Tale quid Homerus habet Iliad. Γ'. v. 236. ad v. 250. *Barnes.*

133. Τῷ τ' Εὐρώτᾳ δύσκλειαν,] Id est, Laconiæ, patriæ illius: Eurotas enim Laconiæ fluvius. De quo Iphig. Aul. v. 179. *Barnes.*

135. ἀροτῆρα τέκνων] De hac figura vid. Iphig. Taur. v. 3. ubi nos non paucos horum σεμνῶν λόγων cumulavimus; qui plura desiderat, adeat Thomæ Gatakeri Dissertationem de N. T. Stylo adversus Pfochenium, c. 11. ad Sebastian. Pfochenii, §. 36. Πεντήκοντα τέκνων ἀροτῆρα quod vocat Priamum, id quoque facit Virgil. Æn. Lib. II. v. 503. *Quinquaginta illi Thalami, spes tanta Nepotum. Barnes.*

136. Metri gratia Heath. scribit κἀμέ τε μελέαν. *Beck.*

Πρίαμον, ἐμέ τε τὰν μελέαν Ἑκάβην
   Ἐς τάνδ' ἐξώκειλ' ἄταν.
   Ὤμοι θάκους, οὓς θάσσω   ἀντιστρ. α'.
Σκηναῖσιν ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις.
Δούλα δ' ἄγομαι γραῦς ἐξ οἴκων,
      Κουρᾷ [ξυρήκει] πενθήρει
   Κρᾶτ' ἐκπορθηθεῖσ' οἰκτρῶς.

Priamum, et me miseram Hecubam
   In hanc dejecit calamitatem.
   Hei mihi *propter* sedes, quas sedeo,
Agamemnoniis tentoriis vicina.
Serva vero ducor anus ex ædibus propriis
      Cæsarie rasa lugubri
   Caput miserabiliter depopulata.

136. τὰν deest. M.   139. σκηναῖς — Ἀγαμεμνονείαις. M.

Ante μελέαν ob metrum inserui τὰν. *Seidl.*

138. θάκους, οὓς θάσσω] De accusativo, quodvis suum verbum sequente, vid. Iph. Aul. v. 1182. *Barnes.*

Pro θάσσω Aldus habet θάσω. Emendavit Henr. Stephanus. *Seidl.*

139. Ἀγαμεμνονίαις scribi vult Valck. ad Phœn. 196. *Beck.*

Legendum vel cum Hermanno σκηναῖς ἐφέδρους, vel ἔφεδρος σκηναῖς.

Ἀγαμεμνονίαις.] Vulgo Ἀγαμεμνονείαις.

Possis etiam metro mederi legendo:

σκηναῖσιν ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις.

Sic πάρεδρος tribrachum efficit Hippol. 674. Soph. Antig. 798. Breves syllabas simili modo coacervatas vidimus paulo ante v. 136. Paulo post pro ξυρήκει, Lobeckius ad Ajac. p. 287. proponit ξυροήκει, quod nec rejicere nec defendere audeo. Simile tamen est illud λευκοόπωρος Brunck. Anal. I. p. 232. nisi forte etiam hoc corruptum est. Si placeat Lobeckii ratio, legi possit:

πρῷραι ναῶν ὠκεῖαι,
Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαισιν
διὰ πορφυροειδέα θ' ἅλα λιμένας θ'
Ἑλλάδος εὐόρμους παιᾶνι
στυγνῷ συρίγγων εὐφθόγγῳ τ'
αὐλῶν φωνᾷ βαίνουσαι
πλεκτὰς, Αἰγύπτου παιδείαν,
ἐξηρτήσασθ',
αἶ αἶ, Τροίας ἐν κόλποισιν.

et in antistropha:

ὤμοι θάκους, οὓς θάσσω
σκηναῖσιν ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις,
δούλα δ' ἄγομαι γραῦς ἐξ οἴκων
κουρᾷ ξυροήκει πενθήρει
κρᾶτ' ἐκπορθηθεῖσ' οἰκτρῶς. ἀλλ'
ὦ τῶν χαλκεγχέων Τρώων
ἄλοχοι μέλεαι, μέλεαι κοῦραι
καὶ δύσνυμφοι,
τύφεται Ἴλιον, αἰάζωμεν.

Frid. Henr. Bothius occupavit item Hermann. conjecturas, v. 139. ἐφέδρους. *Seidl.*

Ut vitetur choreus in secunda sede, legi potest ἔφεδρός γ'. *Heath.*

141. ξυρήκει] De rasura lugentium vid. Alcest. v. 439. *Barnes.*

Claudicanti metro succurrit Heath. legendo: Κουρᾷ τε ξυρήκει. *Beck.*

Uncinis inclusi ξυρήκει, quod vocabulum, quum primam corripiat, exulare debet ex versibus anapæstis. "ξυρήκει ex Alcest. 439. adscriptum in textum venit." Hermann. in Nott. MSS.

Frid. Henr. Bothius ejicit ξυρήκει. *Seidl.*

Ἀλλ' ὦ τῶν χαλκεγχέων Τρώων
Ἄλοχοι μέλεαι καὶ κοῦραι
Καὶ δύσνυμφοι,
Τύφεται Ἴλιον, αἰάζωμεν·
Μάτηρ δ' ὥς τις πτανοῖς κλαγγὰν

Sed, O bellatorum Trojanorum
Conjuges miseræ, et virgines,
Et infelices sponsæ,
Fumat Ilium: ploremus.
Ut autem quædam mater alata clangorem

147. πτηνοῖς M.

143. s. Tyrwhittus ex Iph. Taur. 216. legi vult:

καὶ νύμφαι δύσνυμφοι

metro invito. Valde probabiliter Hermannus:

ἄλοχοι μέλεαι, μέλεαι κοῦραι
καὶ δύσνυμφοι.

Seidl.

144. s. καὶ κοῦραι, Καὶ δύσνυμφοι,] Ita Ed. Ald. sed MSS. Harl. et Flor. omittunt καὶ ante δύσνυμφοι. Optime Tyrwhittus: "inserenda est vox, quæ intercidit ante δύσνυμφοι, ita ut totus locus sic legatur:

ἄλοχοι μέλεαι καὶ κοῦραι
καὶ νύμφαι δύσνυμφοι.

Sic Iph. in Taur. v. 216.

νύμφαν, οἴμοι, δύσνυμφον.

Ut Scaligerum recte emendasse video pro illo, quod in vulgatis legitur, νύμφαιον."
Musg.

146. Hes. Τύφεται· καίεται, καπνίζεται, φλέγεται. *Beck.*

147. ss. Hæc sic constituenda videntur:

μάτηρ δ' ὥς τις πτηνὸς κλαγγὰν
ὄρνισ' ἐξάρξω 'γὼ μολπὰν
οὐ τὰν αὐτὰν, οἵαν ποτὲ δὴ
σκήπτρῳ Πριάμου διερειδομένα
ποδὸς ἀρχεχόρου πληγαῖς Φρυγίαις
εὐκόμποις ἐξῆρχον παρὰ θεούς.

πτανὸς μάτηρ, *aligera mater*, non πτανοῖς ὄρνισ', *aligeris avibus*, quod ineptum est. παρὰ θεοὺς, ultimo versu, *ad deorum ædes.* Sic μολόντων παρ' ματέρα, Pindar. Pyth. VIII. Stroph. 5. vid. et Pyth. XI. Stroph. I. Huc referendum illud Xenophontis: τοῦ χοροῦ ἡγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια. p. 233. D. *Musg.*

πτανοῖς] Infeliciter Musgravius hunc et sequentem versum tentavit, πτανοῖς ὄρνισι ineptum putans. Quippe non meminerat quum aliorum locorum, tum Hippol. 730. ubi est πτεροῦσσα ὄρνις. Sed nostro loco πτανοὶ ὄρνιθες, quibus opponuntur ἀπτῆνες, sunt aves plumatæ, i. e. avium pulli, integras plumas modo nacti, quod nos vernacula lingua dicimus: *flügge.* Atqui nota res est, avem matrem pullos suos, quum primum nidum relinquunt, trepidantem cum flebili ejulatu comitari. His itaque apte comparantur Troades patriam relicturæ.

Pro πτανοῖς Ald. et Edd. πτηνοῖς. Sed etiam Porsonus ad Hec. 398. citat πτανοῖς.

ὡς—ὅπως.] Comparat hunc locum Porsonus cum Hecubæ, v. 398. ὁποῖα κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆσδ' ἕξομαι, cui profecto simillimus est. Putat ὅπως pertinere ad verbum, et affert aliquot locos ex Comicis, ubi ὅπως vel ὅπως μὴ cum prima persona construitur. Sed horum locorum dici non potest quam diversa sit ratio. Ubi ὅπως μὴ est, facile ex solenni consuetudine intelligitur imperativus ὅρα. Quem autem unum affert locum, in quo nudum ὅπως est, ex Aristophan. Eccles. 296. nihil nisi integrum huc transscribam: ἀλλ' ὦ Χαρμιτίδη καὶ Σμίκυθε καὶ Δράκης, ἕπου κατεπείγων, σαυτῷ προσέχων, ὅπως μηδὲν παραχορδιεῖς, ὧν δεῖ σ' ἀποδεῖξαι, ὅπως δὲ τὸ σύμβολον λαβόντες, ἔπειτα πλησίοι

Ὄρνισιν ὅπως ἐξάρξω 'γὼ
  Μολπὰν, οὐ * τὰν αὐτὰν,
    Οἵαν ποτὲ δὴ
Σκήπτρῳ Πριάμου διερειδομένα
Ποδὸς ἀρχεχόρου πλαγαῖς Φρυγίαις

Avibus, exordiar ego
  Cantilenam, non eandem,
    Qualem olim
Sceptro Priami innixa
Pedis præsultoris ictu Phrygio

152. πληγαῖς M.

καθεδούμεθα. Atque ut nostris locis possit subintelligi ὅρα, quid lucrabimur, qui tandem sensus, quanam lingua ita loquuntur? In utroque loco non dubito amplius quin ὅπως sit particula comparativa e luxurie quadam orationis addita. En tertium ejusdem generis locum, ubi comparativum ὡς duplicatur, ex Orest. 335. seqq. ἀνὰ δὲ λαῖφος ὥς τις ἀκάτου θοᾶς τινάξας δαίμων κατέκλυσεν δεινῶν πόνων ὡς πόντου λάβροις ὀλεθρίοισιν ἐν κύμασιν. Est autem in horum locorum unoquoque comparatio duplex, cujus utraque pars comparationis particulam sibi adjunctam habet: ὁποῖα κισσὸς—δρυὸς ὅπως. ὡς μάτηρ—ὄρνισιν ὅπως. ὡς λαῖφος—δεινῶν πόνων ὡς, &c. Scite monuit me Schæferus, ut pleonasmum vitemus, posse rem explicari sic, ut Hecubæ locum vertas: ut hedera, et quidem ut quercui, adhæret, &c. eodemque modo ceteros locos. Hermannum nuperrime eandem viam ingressum esse in lib. de Ellips. et Pleon. p. 201. non sine voluptate animadverti. *Seidl.*

148. ὅπως] Vel transponuntur ὅπως et ὡς, vel certe ὅπως pro οὕτως. *Barnes.*

Pro ὅπως Reisk. mavult οὕτως. Heath. ad ὅπως ἐξάρξω subintelligi jubet χρὴ, vel simile quid. *Beck.*

149. Excidit syllaba in hoc versu. Hermannus inserit μὰν post οὐ. Possit etiam post μολπὰν addi ἀλλ'. *Seidl.*

149. ss. Ita hæc metra constitui debere existimo:

Μολπὰν οὐ τὰν αὐτὰν, οἵαν
Ποτὲ δὴ σκήπτρῳ Πριάμου * *
Διερειδομένα ποδὸς ἀρχεχόρου
Πληγαῖς Φρυγίαις.

Heath.

151. Senec. Troad. 781. *Non—Barbarica prisco templa saltatu coles.* Astyanactem alloquitur Andromache. *Musg.*

πληγαῖς Φρυγίαις] Modo Phrygio; de quo vid. quæ nos ad Iphig. Aul. v. 576. Jocose porro (inquit Joh. Brodæus) in Hecubam tripudiantem dici potuisset—Γραῦς ἀνασκιρτήσασα πολὺν κονιορτὸν ἐγείρει. Nam cum senes frigidis ac siccis corporibus præditi sint, quid aliud subsultantes excitant, quam pulverem? Id an explicuerit Erasmus, videre licet. Hæc ille. Non autem, cum pace tanti viri, hæc strictim de Hecuba anu sunt accipienda; dicit enim ποτὲ δὴ, olim, in prioribus nempe vitæ annis. In honorem tamen deorum et viri et matronæ choros aliquando ducebant; æque ac virgines. Ita de rege Davide legimus, coram arca saltante vel ad fastidium Micholæ, Saulis filiæ, quæ reprehendebat eum, quod leviter se exposuisset, sicut juvenculus quidam, aut mimus, coram puellis. Samuel. II. c. 6. v. 14. et 16. et 20. Hoc est, ut eleganter Euripides: Ποδὸς ἀρχεχόρου πληγαῖς εὐκόμποις ἐξάρχειν θεούς. Nota Syntaxin, θεοὺς ἐξάρχειν ποδὸς πληγαῖς, pro ἐξάρχειν χοροὺς εἰς τὴν θεῶν τιμήν. Vid. Eustathium in ἐξάρχειν. *Barnes.*

Reisk. scribit Φρυγίοις. *Beck.*

152. Reisk. reponit θεοῖς, *quam ego aliquando incipiebam—Phrygiis diis summa quaque laude dignis.* *Beck.*

πλαγαῖς] Vulgo πληγαῖς. Sed in hoc

Εὐκόμποις ἐξῆρχον θεούς.

ἩΜΙΧΟΡΙΟΝ α'.*

Ἑκάβη, τί θροεῖς; τί δὲ θωΰσσεις; στροφὴ β'.
Ποῖ λόγος ἥκει; διὰ γὰρ μελάθρων
Ἄϊον οἴκτους, οὓς οἰκτίζει,
Διὰ δὲ στέρνων φόβος ἀΐσσει
Τρῳάσιν, αἳ τῶνδ' οἴκων εἴσω

Glorioso ducebam ad deorum templa.

SEMICHORUS 1.

O Hecuba, quid clamitas? quid vero vociferaris?
Quo res devenit? per atria enim
Audio ejulatus, quos flebiliter edis,
Et per pectora metus penetrat
Trojanis, quæ in his tabernaculis

anapæstorum genere ubique restituendæ sunt Doricæ formæ. *Seidl.*

153. Vide ad v. 123. *Seidl.*

154. Ἑκάβη, τί θροεῖς, τί δὲ θωΰσσεις;] Ita Ed. Ald. cum MSS. Harl. et Flor. In recentioribus Edd. male duplicatur τί θροεῖς; Cæterum cum Hecuba hic colloquitur non Chorus, sed Semichorus: et eam quidem personam præfigit MS. Harl. ad v. 166. Tyrwhittus Choro integro hæc tribuit, minus recte. *Musg.*

Etiam Heath. ita emendavit, ut Musgr. *Beck.*

Vulgo hæc, et quæ in sequentibus Hecuba non habet, Chori personæ tribuuntur omnia. Sed, si vel MS. Harl. qui ad v. 166. Hemichorii personam præfigit, minus confirmaret, tamen hoc colloquium necessario inter Hecubam et duo Hemichoria distribuendum esset. Versu enim 177. aperte nova persona prodit, a priori diversa. Neque enim in personis distribuendis magna Codicum auctoritas est, ut vere Porsonus observat ad Orest. 1556. quamquam eo ipso loco una cum Valckenario fallitur. Ita autem hic personas poëta disposuit, ut in antistropha eadem semper eosdem versus persona habeat, quos habuit in stropha.

τί θροεῖς semel tantum habent Ed. Ald. cum MSS. Harl. et Flor. Duplicatum jam exstat in Edd. Hervag. omnibus et Brubach.

155. Ποῖ λόγος ἥκει;] Hemistichium hoc, in Aldina desideratum, conservarunt MS. Harl. et duo Florentini, unus, cujus variantes, ab Isaaco Vossio excerptas, Leidensis Bibliotheca exhibet; alter vero, ab hoc diversus, cujus variantes aliquot utcunque comparatas Barnesius exemplari editionis propriæ, in Bibliotheca Bodleiana conspiciendo, adlevit. Sensum habet quæstio non adeo perspicuum: putem tamen, idem valere, quod τίς ὁ λόγος, ut in Helena, v. 758, 9. εἰς ταυτὸ ἐμοὶ δόξα χωρεῖ nihil aliud sonat, quam *eadem mihi*

* Musgravius, Valckenarius, Brunckius et Critici, credo, plerique omnes scribere solent Ἡμίχορος et Latine *Semichorus;* quæ forma haud scio, an Græcis non minus quam Romanis incognita fuerit. Scholiastæ quidem Tragicorum pariter atque Aristophanis constanter, quod equidem sciam, neutrali utuntur forma, Ἡμιχόριον, quibus accedit Pollucis auctoritas libr. IV. c. 15. diserte tradentis: ὁπόταν ὁ χορὸς εἰς δύο διαιρεθῇ, τὸ μὲν πρᾶγμα καλεῖται διχορία, ἑκατέρα δὲ μοῖρα ἩΜΙΧΟΡΙΟΝ· ἃ δὲ ἀντᾴδουσι, ἀντιχορία. In libris MSS. per compendium exarari solet Ἡμιχ.

Δουλείαν αἰάζουσιν.
ΕΚ. Ὦ τέκν', Ἀργείων πρὸς ναῦς δὴ
Κινεῖται κωπήρης χείρ.
ΗΜ. α'. Οἴ 'γὼ τλάμων.
Τί θέλουσ'; ἦπου δή με τάλαιναν
Ναυσθλώσουσιν πατρῴας ἀπὸ γᾶς;
ΕΚ. Οὐκ οἶδ', εἰκάζω δ' ἄταν.
ΗΜ. α'. Ἰώ. ἰώ.

Servitutem *suam* deplorant.
Hec. O filiæ, ad naves Argivorum jam
Movetur remis-instructa manus.
Sem. 1. Heu me miseram,
Quid *isti* volunt? An nunc me miseram
Avehent navi patrio *procul* a solo?
Hec. Non scio: sed conjicio calamitatem.
Sem. 1. Io, io.

160. ἤδη M.

est opinio. Confer Æsch. Choëph. v. 526. Nostri Ion. v. 408.

διὰ γὰρ μελάθρων] MS. Fl. Voss. διὰ τῶν μελάθρων. MS. Flor. Barnes. διὰ τῶν μελάθρων διὰ γὰρ μελάθρων.

Reisk. dicit, in vet. ed. esse: διὰ γὰρ μελάθρων τοὺς οὓς οἰκτίζῃ, unde effici debuisse, διὰ γὰρ μελάθρων πρὸς οἷς οἰκτίζῃ. *Beck.*

Ποῖ λόγος ἥκει;] Verte: *quo spectat oratio?* *Seidl.*

156. Ἄϊον οἴκτους, οὓς οἰκτίζῃ,] Ita MS. Harl. In Ed. Ald. deest ἄϊον οἴκτους. MSS. Steph. οὓς οἰκτίζῃ, ἄϊον οἴκτους. MS. Flor. Voss. ἄϊον οἴκτους τοὺς οὓς οἰκτίζῃ. *Musg.*

Ἄϊον οἴκτους,] Hæc verba in veteribus impressis codicibus non exstabant; sed ante οὓς, τοὺς erat, cui addendum putabat Joh. Brodæus ἔχεις, vel ὁρᾷς. At Henricus Stephanus ex veteri codice recte restituit Ἄϊον οἴκτους, quod Canterus male imprimi curabat Ἀΐου, unde Æmilii Porti ineptæ conjecturæ: Scaliger quoque suo margini Ἄϊον adscripsit. *Barnes.*

Ἄϊον οἴκτους, οὓς οἰκτίζῃ,] Ita recte Musgr. ex Cod. Harl. nam in fine acatalecticorum hiatus locum non habet. ἀΐειν apud Tragicos ad Homeri exemplum primam pormiscue producit et corripit. Corripit Bacch. 369. Rhes. 542. producit Hec. 174. et sæpius. *Seidl.*

157. ἀΐσσει] Addere hunc locum poterat Porsonus ad Hec. v. 31. ubi ostendit, non semper disyllabon ᾄσσειν, sed et trisyllabon ἀΐσσειν a Tragicis usurpari. Memorabile est, nostro loco primam verbi ἀΐσσει produci, quæ productio quamvis, quod equidem sciam, apud Tragicos sine exemplo sit, Homerum tamen et ipsa defensorem babet. Quocirca noli corrigere τάρβος ἀΐσσει. *Seidl.*

160. Δὴ feci ex vulgato ἤδη ob versum. Nam non potest deleri, quod item in antistropha est. *Seidl.*

162. Οἴ 'γὼ τλάμων.] Personam Chori hic præfigit MS. Harl. pro quo Semichorum reposui, cui favet, quod idem ille Harleianus, v. 166. Semichoro tribuit. Ed. Ald. hæc cum præcedentibus continuat. *Musg.*

Hos tres versus ad Chorum sive potius ad Hemichorium pertinere, quum dialogi nexus ostendit, tum extra dubitationem ponit Cod. Harl. qui Chori personam præfixam habet. Ed. Ald. personæ notam omittit. *Seidl.*

165. Hecubæ hunc versum tribuo, tres proxime sequentes Semichoro. Et his quidem persona Semichori etiam in MS.

Μέλεαι μόχθων ἐπακουσόμεναι
Τρῳάδες, ἔξω κομίσασθ' οἴκων·
Στέλλουσ' Ἀργεῖοι νόστον·
ἙΚ. Ἒ ἔ.
Μή νύν μοι τὰν βακχεύουσαν
Κασάνδραν πέμψασθ' ἔξω,

Miseræ, labores audituræ,
Troades, prodite extra ædes:
Apparant Argivi reditum.
Hec. Heu! heu!
Ne mihi nunc furentem
Ducite foras Cassandram,

Harleiano præfixa est. Ed. Ald. universos Chori ῥῆσιν facit. *Musg.*

Οὐκ οἶδ',] Si tres proximi versus Hemichorio assignandi erant, hic dandus est Hecubæ, quod etiam Musgravius vidit. Ed. Ald. Choro tribuit. *Seidl.*

166. Ἰὼ, ἰώ.] Ad hunc locum, uti jam monitum est, Codex Harl. Hemichorii notam appositam habet. Ald. Choro continuat. *Seidl.*

167. ἐπακουσόμεναι] Ita optime MS. Flor. Ed. Ald. ἐπακουσόμεθα. MS. Harl. ἐπακούσομαι. *Musg.*

Μέλεαι μόχθων] Ἕνεκα subaudiendum. Orest. Ὦ μέλεος ἐμῶν κακῶν. Et ὦ μέλεος ματρός. Joh. Brodæus. Ἐπακουσόμεθα] Ita versus causa scribit Canterus, aliique; est autem pro ἐπακουσώμεθα, ut sæpe Homerus indicativo pro subjunctivo utitur. Vid. Iphig. Aul. v. 1535. *Barnes.*

Μέλεαι, μόχθων ἐπακουσόμεναι] Vulgo ἐπακουσόμεθα. Sed optime MS. Flor. ἐπακουσόμεναι, quod in MS. Harl. corruptum est in ἐπακούσομαι. Posui post μέλεαι minorem distinctionem, ut μόχθων referatur ad ἐπακουσόμεναι. Sic Hel. 665. ἡδύ τοι μόχθων κλύειν. Si quem forte offendant sejuncta μέλεαι — Τρῳάδες, conferat is non plane dissimilem loquendi formam, Hec. 167.

ὦ τλάμων, ἄγησαί μοι, πούς,
ἄγησαί μοι τᾷ γραίᾳ.

ubi ex Scholiastæ sententia conjungenda sunt τλάμων πούς. *Seidl.*

ἐπακουσόμεθα a Cantero repositum est pro ἐπακουσώμεθα, non metri causa, ut putabat Barn., sed verti debet: *mox has voces audiemus*, eas scil., quæ sequuntur: *Troades, prodite extra ædes, apparant Argivi reditum. Heath.*

168. κομίσασθ' οἴκων·] Κομίσασθε ἑαυτάς. Sic Virgil. Æn. Lib. II. v. 479. Accingunt omnes operi, i. e. Accingunt se, vel Accinguntur. *Barnes.*

169. s. Ἒ, ἔ. Μὴ νῦν] Hic versus cum tribus sequentibus ab Hecuba enunciatur. Nec aliter MSS. quorum tamen levis est in personis constituendis auctoritas, nisi loci sententia suffragetur. *Musg.*

Cassandra in tentorio captivarum fuit. Hecuba igitur has precatur, ne Cassandram secum exire e tentorio sinant. Alter Semichorus prodit e tentorio, ubi audivit se compellari a primo. *Beck.*

Ἒ ἔ·] In antistropha est φεῦ, φεῦ. Sed, ubi extra versum exclamationes Tragici ponunt, sæpe id tantum videntur curasse, ut æqualem antistropha repræsentet syllabarum numerum, de quantitate parum laborantes. *Seidl.*

172. Αἰσχύνην Ἀργείοισι] Scortum Græcorum futurum, licet vates sit. Ab Ajace enim Oileo rapiebatur; ut supra v. 43. *Barnes.*

Lege Ἀργείοισιν. *Heath.*

173. ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ;] Qua vulgo via sese expediunt interpretes, ut μὴ ex v. 170. idque *mutata significatione* hic repeti mente jubeant, eam vereor ne consilii potius inopia, quam idonea ratio commendaverit. Non nisi aptissima exempla huic constructionis formæ fidem poterunt conciliare. Equidem, probante Hermanno et Schæfero, post ἀλγυνθῶ apposui in-

Αἰσχύναν Ἀργείοισιν,
Μαινάδ'· ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ;
Ἰώ. Τροία [Τροία] δύσταν', ἔῤῥεις,
Δύστανοι δ' οἵ σ' ἐκλείποντες
Καὶ ζῶντες καὶ δμαθέντες.
ἩΜ. β'. Οἴμοι. τρομερὰ σκηνὰς ἔλιπον ἀντιστρ. β'.

Dedecus apud Argivos
Mænadem: ad dolores autem dolor accesserit.
Io, Troja, Troja infelix, periisti;
Miseri autem sunt, qui te relinquunt,
Et vivi, et mortui.
Sem. 2. Heu mihi! tremens prodii extra tabernaculum

172. Αἰσχύνην. 175. οἵ σε λιπόντες M. 177. ΧΟΡΟΣ M. et sic in sqq.

terrogationis notam. Schæferus præterea legi mavult ἄλγεσιν, deleta copula. Conf. Matthiæ Gramm. Græc. maj. §. 515. p. 724.' seqq. *Seidl.*

174. Ἰώ. Τροία] Hunc versum, qui a Cassandræ mentione ad aliam doloris materiam deflectit, Hecubæ propterea non tribuerim, sed Semichoro, cum duobus sequentibus. *Musg.*

Ἰὼ Τροία] Libri omnes Τροία duplicant. Omisi alterum metri causa. Sin malis retinere, delendum saltem est ἰώ. Sed sæpissime in Tragicis vocabula male iterantur. Hac occasione sententiam meam aperiam de Sophoclis loco Trachinn. a v. 1005. Brunck. ubi simili modo perperam aliquoties vocabula duplicantur. Antistrophicam carminis rationem Erfurdtius meus non ex omni parte perspexit, quæ faciliori negotio restitui potest. Inde a v. 1005. usque ad finem v. 1043. strophæ sunt tres totidemque antistrophæ, interposita mesodo, hoc ordine:

α' β' α' μεσ. γ' β' γ'

Prima stropha, in qua alterum εὐνάσαι, quod libri habent, delendum est, sic legenda videtur:

ἒ ἕ.
ἐᾶτέ μ', ἐᾶτέ με
δύσμορον εὐνάσαι,
ἐᾶτ' ἐᾶτέ με δύστανον.

His respondent v. 1015—1017. Altera stropha a v. 1006—1014. in cujus initio πᾶ geminari malim, antistropham suam habet a v. 1027—1038. Utraque clauditur quinque versibus heroicis, quorum primus in stropha haud dubie fuit:

ἧπταί μου, τοτοτοῖ, ἥδ' αὖθ' ἕρπει, πόθεν ἔστ', ὦ.

Ultimum antistrophæ sic refingo:

αὔτως ὧδ' αὔτως, ὥς μ' ὤλεσεν, ὦ γλυκὺς Ἅιδας.

Postrema enim verba ὦ γλυκὺς Ἅιδας, collocata vulgo proximo versu post vocem αὐθαίμων, huc retrahenda puto. Mesodum faciunt hexametri, v. 1018—1022. Tertia denique stropha constat e vv. 1023. —1026. ubi dele alterum παῖ et alterum ἰώ. Hujus antistropha legitur a v. 1039. usque ad finem, ubi μ' aut ejiciendum aut post alterum εὔνασον collocandum est. Reliqua jam occupavit Erfurdtius. *Seidl.*

175. οἵ σ' ἐκλείποντες] Ita scripsi pro vulgato οἵ σε λιπόντες ad complendum versum. Ejusdem generis corruptelam continet Hercul. Fur. v. 1037. ubi pro vulgato ἐάσατε λαθέσθαι sine controversia legendum est ἐάσατ' ἐκλαθέσθαι. In Orest. 319. eadem verba in iisdem numeris poëta resumsit. Similiter in Æschyl. Suppl. 4. corrigendum videtur:

λεπτοψαμάθων
Νείλου· δίαν δ' ἐκλείπουσαι.

In Andromachæ quoque v. 519. pro λιπεῖν recte jam alii scribendum esse monuerunt λείπειν. Contra in Heracl. v. 104.

Τάσδ' Ἀγαμέμνονος ἐπακουσομένα,
Βασίλεια, σέθεν, μή με κτείνειν
Δόξ' Ἀργείων κεῖται μελέαν,
Ἢ κατὰ πρύμνας ἤδη ναῦται
  Στέλλονται κινεῖν κώπας.
ἙΚ. Ὦ τέκνον, ὀρθρεύουσαν ψυχὰν
  Ἐκπληχθεῖσ' ἦλθον φρίκᾳ.
ἩΜ. β'. * *
Ἤδη τις ἔβα Δαναῶν κήρυξ;

Hoc Agamemnonis, auditura,
Regina, ex te, num me occidere
Miseram lata sit Argivorum sententia.
An jam nautæ in puppibus
  Parent movere remos.
Hec. O filia, vigilem luctu animam
  Horrore percussa, non compos eram mei.
Sem. 2. * *
Jam venit aliquis Græcorum præco,

183. Ὦ τέκν', ὀ. S. 185. Ante hunc v. deest ʽΗΜΙΧ. M.

pro ἀπολείπειν metri ratio reponi postulat ἀπολιπεῖν. *Seidl.*

176. Nova hic persona prodit, quæ forte alter Semichorus est, nisi quis hic Chori personam prætulerit, quæ vel hic, vel certe versui 185. et deinceps omnibus, quæ ab Hecubæ conservis enunciantur, præfigenda est. *Musg.*

Δμαθέντες] Cæsi. *Barnes.*

177. Ab hoc inde versu antistrophæ initium est, novæque simul, ut jam supra indicavimus, personæ introitus; quæ quidem nulla alia esse potest, quam Hemichorium alterum, constans ex ea captivarum parte, quæ v. 168. a sociabus e tentorio evocatæ fuerant. *Seidl.*

179. s. μὴ — κεῖται] De particula μὴ, ubi oblique interrogat, indicativum adjunctum habente vid. Hermann. ad Viger. p. 776. seq. Schæfer. Melet. Crit. p. 115. et Matthiæ Gramm. Græc. maj. §. 517. seq. *Seidl.*

183. Ὦ τέκνον,] Hic versus cum duobus sequentibus Hecubæ, me judice, assignandus est. Videtur MS. Flor. ὦ τέκν' dedisse, cum in margine Plantinianæ, quæ sic habet, nulla ejus variatio notetur.

ὀρθρεύουσαν] *Vigilem, somni præ dolore expertem.* Sic γόοισι δ' ὀρθρευομένα, Supplic. v. 987. *Musg.*

Ὦ τέκν',] Vulgo ὦ τέκνον. "Videtur MS. Flor. ὦ τέκν' dedisse, quum in margine Plantinianæ, quæ sic habet, nulla ejus variatio notetur." Musgrav. Hoc vindicat Tragicorum consuetudo, strophica verba, phrases, constructionis formas, iisdem antistrophæ locis iterandi; quamquam alterum fortasse defendi possit locis Med. 437. coll. 443. et Phœniss. 687. coll. 695. ubi iterata vocabula antistropha paululum immutat. *Seidl.*

Forte ὀρθεύουσαν, i. e. *sublimem*, arrectam, attentam, ad auscultandum et videndum, quid contingat, aut ὀρθυνθεῖσαν, aut ὀττοβοῦσαν, *tumultuantem.* *Reisk.*

184. ἦλθον.] Legendum ἤλυον ab ἀλύω. *Musg.*

Ἐκπληχθεῖσ' — φρίκᾳ.] Sic infr. 1019. φρίκῃ τρέμουσαν et Phœniss. 1299. τρομερὰν φρίκᾳ τρομερὰν φρέν' ἔχω.

Stropha ostendit hemistichium hic excidisse. Fortasse ipsa fuit strophica exclamatio οἲ 'γὼ τλάμων. Hemichorii autem, neque, cui vulgo tribuuntur, Hecubæ esse hosce versiculos, partim universa senten-

Τῷ πρόσκειμαι δούλα τλάμων;
'ΕΚ. Ἐγγύς που κεῖσαι κλήρου.
'ΗΜ. β'. Ἰώ. ἰώ.
Τίς μ' Ἀργείων ἢ Φθιωτᾶν
Ἢ νησαίαν ἄξει χώραν
Δύστανον πόῤῥω Τροίας;
'ΕΚ. Φεῦ. φεῦ.
Τῷ δ' ἁ τλάμων; ποῦ, ποῦ γαίας
Δουλεύσω γραῦς, ὡς κηφὴν, [ἁ]

Cui serva addicta sum *ego* misera?
Hec. Prope sortem *jam* es posita.
Sem. 2. Io, io!
Quis me Argivorum, aut Phthiotarum,
Aut insularem regionem abducet,
Miseram procul a Troja?
Hec. Heu, heu!
Cuinam vero ego misera, ubi, ubi terrarum
Serviam anus, ut fucus, ego

188. 'ΕΚ. M. 190. νησαιᾶν — χωρᾶν S. 192. Choro contin. M.

tiarum series, maxime tamen strophicus personarum ordo unicuique persuadebit. *Seidl.*

185. Post κῆρυξ et v. 186. post τλάμων apposui interrogationis signa, quam viam jam alii præivere. *Seidl.*

186. Hæc sic constituenda sunt:

ΧΟ. τῷ πρόσκειμαι δούλα τλάμων;
'ΕΚ. ἐγγύς που κεῖσαι κλήρου.
ΧΟ. ἰὼ, ἰώ.
τίς μ' Ἀργείων — *Musg.*

Τῷ] Pro τίνι. *Barnes.*

Heath. etiam hæc interrogative capit, τῷ pro τίνι. *Beck.*

187. Hæc vulgo Choro assignantur et proximæ exclamationes ἰὼ ἰὼ Hecubæ. Item v. 192. voces φεῦ φεῦ vulgo prægressæ Chori orationi annectuntur. Sed vid. ad v. 154. *Seidl.*

190. ἄξει] Ita MS. H. Stephano collatus. Ed. Ald. et MS. Harl. ἥξει. *Musg.*

Ἢ νησαιᾶν ἄξει χωρᾶν] Ἤ τις ἐκ νησαιῶν χωρῶν, ἤγουν ἐκ νήσων, ἄξει με αἰχμαλωτίδα; Simile quid Rhes. v. 697. Τίς ἀνδρῶν, etc. Θεσσαλὸς, ἢ παραλίαν Λοκρῶν νεμόμενος πόλιν; Ἢ νησιώτην σποράδα κέκτηται βίον; Insulares autem Græcorum duces tales fuere, Idomeneus ex Creta, Ulysses ex Ithaca, Neoptolemus ex Scyro oriundus. Duportus legit ἕξει, sed Henricus Stephanus ἄξει ex M. S. pro ἥξει veteri legebat; cui Canterus recte assensit, ut et Miltonus noster; et Brodæo placet. *Barnes.*

ἄξει jam conjecerat Brodæus. Eodem versu Aldus et pleræque editiones νησαίαν —χώραν, quod Barnesium secutus mutavi in νησαιᾶν χωρᾶν. Sed antiqua lectio retineri debebat. *Seidl.*

194. ὡς κηφὴν,] Serva alieno sumtu vivens, tanquam fuci, qui ut apum confecto industria melle pascuntur, ita iis assidue parent. *Tzetzes* — Κηφῆνες ζῶα σύντροφα τῶν μελισσῶν τῷ γένει· μείζονα δὲ τῶν μελισσῶν, καὶ ἄκεντρα τυγχάνει, καὶ ταῖς μελίσσαις ὑπουργεῖ, ταύταις ὑδροφοροῦντα. Plinius quoque fucos quasi servitia verarum apum appellat. *Brodæus.*

Articulum ἁ ante δειλαία metri causa delevi. *Seidl.*

Δειλαία νεκροῦ μορφὰ,
Νεκύων ἀμενηνὸν ἄγαλμ', ἢ
Τὰν παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσ',
Ἢ παίδων θρέπτειρ', ἃ Τροίας
Ἀρχαγοὺς εἶχον τιμάς;

Misera cadaveris forma,
Mortuorum evanidum simulachrum, an
Apud *ædium* vestibula custodiam obtinens,
Aut liberorum gubernatrix, ego, quæ Trojæ
Principes habebam honores?

195. μορφᾷ M.

195. μορφὰ,] Pro vulgato μορφᾷ jam Reiskius restituit μορφά. *Seidl.*

196. s. Hos versus ex MSS. supplevit H. Stephanus. In Aldina sic mutili exhibentur:

νεκύων ἀμενηνὰ παρὰ προθύροις
ἢ παίδων θρεπτείρας. *Musg.*

Νεκύων ἀμενηνὸν ἄγαλμα,] Hunc locum per quatuor integros versus plene restitutum ex veteri exemplari in solidum Henrico Stephano debemus; quum non nisi mutilum exhibeat Aldi Editio. Cæterum (ut is progreditur) pro eo, quod hic dicit Hecuba, ἣν τὰν παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσα, dicet infra v. 494. ubi eandem querimoniam repetit, ἢ θυρῶν λάτριν κλῇδας φυλάσσειν, atque, ut ibidem subjungitur, ἢ σιτοποιεῖν, ita ejus filia, Polyxena, dicit Hecub. v. 362. Προσθεὶς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις. Atque ut Hecuba exaggerans suæ servitutis indignitatem, dicit hic quidem: ἃ Τροίας ἀρχαγοὺς εἶχον τιμάς: infra autem v. 495. Τὴν τεκοῦσαν Ἕκτορα: sic in Hecub. v. 361. dicit Polyxena de seipsa: Τὴν Ἕκτορός τε χ' ἀτέρων πολλῶν κάσιν. *Barnes.*

196. s. Ita constitui debere censet Heath.:

Νεκύων ἀμενηνὸν ἄγαλμ', ἢ
Τὰν παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσ'.
Beck.

198. Ἢ παῖδων θρέπτειρ',] Male olim vertebatur nutrix, cum esset potius educatrix, gubernatrix, apud modernos *la gouvernante.* Hecuba enim certe lacte non valebat, at consilio et virtutibus plurimum. *Barnes.*

200. s. Hos versus sic distribuo:

ΧΟ. αἶ. αἶ. ἙΚ. ποίοισιν δ' οἴκτοις
τὰν σὰν λύμαν — —
Musg.

200. Hoc versu nova inchoatur stropha, quæ antistropham habet inde a v. 216; in qua utraque nullæ amplius Hecubæ sunt partes. Nam, quæ in stropha Hecubæ vulgo Libri assignant, ea quantopere a grandæva muliere abhorreant, nemo non videt; in antistropha autem certe nihil est, quod Hecubæ quam Choro magis conveniat. Rem conficit æqualis universi stropharum systematis ordo, ut, quemadmodum ante colloquii initium duæ ad unam Hecubæ personam strophæ pertinuerunt, ita finito colloquio pariter duas strophas una Chori persona habeat. Hermannus has etiam strophas, quarum utramque in tres dispescit particulas, inter Hemichoria distribuit, quæ versu demum 232. in unum corpus colligi existimat. Abundat autem hic locus corruptelis, quæ singulæ certam emendationem ex conjectura vix poterunt nancisci.

ποίοις] Quod vulgo legitur ποίοισιν, cum metro non potest conciliari. *Seidl.*

201. ἐξετάσεις;] MS. Harl. ἐξετάζεις. Cujus scripturæ vestigia si in corrigendo sequaris, nihil citius occurret, quam ἐξαντλάσεις. vid. Med. v. 79. Alcest. v. 364. Supplic. v. 848. Ion. v. 927. Sed MSS. Cotton. et Flor. diversam lectionem præbent, nempe ἐξαιάζεις, unde, si unius literulæ mutatione ἐξαιάξεις feceris, nihil est, quod ultra desideres. *Musg.*

ἩΜ. α΄. Αἶ αἶ. αἶ αἶ. ποίοις δ' οἴκτοις — στρ. γ΄.
Τὰν σὰν λύμαν ἐξαιάζεις;
Οὐκ Ἰδαίοις ἱστοῖς κερκίδα
Δινεύουσ' ἐξαλλάξω.
ἩΜ. β΄. Νέατον τεκέων σώματα λεύσσω,

Sem. 2. Heu, heu, æ, æ: at quibus querelis
Tuum infortunium lugebis?
Non Idæis telis radium
Agitans variegabo,
Sem. 2. Postremum liberorum corpora video,

200. Αἶ αἶ· ποίοισιν M. αἶ αἶ ποίοις S. 201. ἐξετάσεις M. 202. 3. Hecubæ trib. M.

ἐξετάσεις significat *enumerabis, recensebis*. *Reisk.*

Hic statim et sententia et metrum hiat passim. Non dubito, quin in versus initio addendum sit καὶ ἐμὰν, quæ verba literarum ductibus perparum differunt a sequenti λύμαν, unde facile librariorum oculos fallere potuerunt. Scribuntur enim per compendium κἐμάν, quod disci potest ex Iphig. Taur 175. τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην πατρίδος κἐμᾶς, ubi pariter legendum est καὶ ἐμᾶς, minime, quod Barnesius ex aliorum conjectura edidit, κεμάς. Corrigo deinde cum Musgravio ἐξαιάζεις hoc sensu: *quibusnam querelis tuam meamque indignam sortem satis poteris lugere?* Cui exclamationi Chorus apte subjungit prolixiorem ærumnarum suarum expositionem. *Seidl.*

202. Οὐκ Ἰδαίοις] Tota hæc ῥῆσις, novem versibus constans, Choro, ni fallor, tribuenda est. Vix enim Hecubæ convenit, jam vetulæ, de texendi labore, tanquam negotio suo, vel quotidiano, vel certe usitato, loqui. Nequeo igitur Tyrwhitto assentiri, qui hunc et proximum versum Hecubæ tribuit; nam de reliquis septem, quin Choro assignandi sint, nulla dubitatio esse potest.

Loco depravatissimo alia nunc ratione succurrere tentavi. Sensum certe non ineptum præberet hoc modo emendatus:

Οὐκ Ἰδαίοις ἱστοῖς κερκίδα
Διαμείβουσ' ἐξαλλ' ἀσκήσω
Πέπλ', οἷς τεκέων σώματ' ἀγλαΐσω
Νεαλῆ· μόχθους —

Κερκὶς, *radius*, in texendo non δινεύεται, *in gyrum circumagitur*, sed ultro citroque manu pellitur, quod satis bene exprimit verbum διαμείβειν.

ἔξαλλος στολὴ citatur ab Eustathio ad Odyss. λ'.

ἀσκήσασα ab Hesychio exponitur μετ' ἐπιμελείας ὑφάνασα.

Jam nullus jucundior matri labor, nec qui hoc loco magis commemorari debuerit, quam qui Infantis nondum in lucem editi peplo texendo et variegando impenditur. Nec sane hujusmodi deliciarum negligentes erant Veteres: unde Danaës filiolus Simonidi apud Dionys. Halicarn. depingitur πορφυρέᾳ κείμενος ἐν χλανίδι, πρόσωπον καλόν. Juvenal. Satyr. VI. 89.:

Et segmentatis dormisset parvula cunis.

Musg.

Omnia abhinc usque ad actus finem Choro tribuenda esse monuerunt Victor. V. L. 26, 8. et Heath.

Depuis ces mots, Οὐκ Ἰδαίοις ἱστοῖς — jusqu'à la fin de la scène, l'accent est le même que celui des intermèdes lyriques. On peut sur-tout comparer ce morceau au chœur du second acte d'Hécube, avec lequel il a le plus grand rapport. On pourroit peutêtre y découvrir quelque division antistrophique. Il seroit naturel de penser qu'il est prononcé en entier par le chœur ou par d'autres captives de la suite d'Hécube, et qu' Hécube même ne se mêle pas à leurs chants. On pourroit donc conjecturer, que la syllabe αἰχ., qui indiqueroit les captives, a été changée par les copistes en celle de Ἑκ., qui a à peu près le même son et indique le personnage d'Hécube. Prev. qui in reliquis Musgravii distributionem personarum sequitur. *Beck.*

Νέατον· μόχθους ἕξω κρείσσους,
Ἢ λέκτροις πλαθεῖσ᾽ Ἑλλάνων,—
Ἔῤῥοι νὺξ αὕτα καὶ δαίμων.—
Ἢ Πειρήνας ὑδρευσομένα
Πρόσπολος οἰκτρὰ σεμνῶν ὑδάτων [ἔσομαι.]

Postremum: habebo labores acerbiores,
Aut lectis admota Græcorum:
Pereat nox ista et fatum.
Aut *ex* Pirene aquam hauriens,
Ministra miserabilis sacrarum aquarum ero.

204. 205. Hec. contin. M. S. νέα τοι M.   206. πλασθεῖσ᾽ M.   207. αὐτὰ M.

203. Locus admodum corruptus, cui sic medelam facio:

——ἐξαλλάξω
νέα τοι τεκέων ζώματα χρυσῷ
νήματι· μόχθους ἕξω κρείσσους—

Queritur Chorus, se suavi negotio, quo tempus terere consueverat, in posterum non vacaturam: *Non amplius radium in textrinis Idæis agitans variegabo novas tunicas liberorum aureis filis.* ἔξαλλα Hesychius interpretatur διάφορα, λαμπρά: ubi Sopingius adfert (ex Eusebio Histor. Eccles. f. 151. ni fallor) ἔξαλλος στολή. ζώματα valet *tunicas*. vid. Polluc. Lib. VII. sect. 51. Hesych. v. ζῶμα et v. πεζοφόροις. Commemorantur autem ut propriæ Phrygum vestes auro intextæ. Ovid. Metam. Lib. VI. v. 166. *Musg.*

Ad finem hujus v. plene distinguendum putat Heath. *Beck.*

204. Νέα τοι τεκέων σώματα λεύσσω;] Ironice, aut perinde, ac si adhuc esset adolescentula, loquitur Hecuba. *Brodæus.*

Omnes Libri hic et in sequenti versu habent νέα τοι, verba sensu carentia. Pro utroque certa, ut equidem arbitror, emendatione restitui νέατον. Hercul. Fur. 453. τέκνων τῶνδ᾽, οὓς πανύστατ᾽ ὄμμασιν προσδέρκομαι; Plures locos, qui eandem sententiam continent, partim ex hac ipsa Tragœdia depromtos, omitto adscribere. Νέατος idem valet, quod ὕστατος. Sic pro illo, quod apud Nostrum legimus Alcest. 626. ἐξιοῦσαν ὑστάτην ὁδόν, Sophocles dixit Antig. 807. τὰν νεάταν ὁδὸν στείχουσαν. Conf. ejusdem Trachinn. 874. Eodem Antigones loco Sophocles νέατον adverbialiter posuit: νέατον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου, nam adjectivum non esse, docent et sequentia verba, κοὔ ποτ᾽ αὖθις, et similes loci, Œd. R. 1183. ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν. Eurip. Alcest. 208. et Hec. 411. ὡς οὔποτ᾽ αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον, Ἀκτῖνα κύκλον θ᾽ ἡλίου προσόψομαι. Spectare etiam huc videtur Suidæ glossa v. νείατος· ἔσχατος, καὶ οὐ λέγεται μόνον ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ οὐδετέρως νείατον. Eadem significatione præter τελευταῖον et πανύστατον, quæ modo habuimus, in usu sunt apud Tragicos ὕστατον, λοίσθιον, πύματον. Ac ne cui mira videatur repetitio vocabuli νέατον, satis erit contulisse locum, Med. 972.

Νῦν ἐλπίδες οὐκέτι μοι παίδων ζόας,
οὐκέτι.

Quam facilis autem et pæne nulla sit mutatio, vix est, quod moneam. Porsonus ad Hec. 337. "ν in MSS. sæpe per tenuem lineolam significatur." Conf. ejusdem Addend. ad Hec. p. 102. ed. Lips. nov. Unde sæpissime natum est ex iota adscripto. vid. Schæferi Melet. Crit. p. 109. coll. Pors. ad Phœniss. 1413. et Med. 264. Ceterum σώματα τεκέων sunt τέκεα, nihil amplius. Nostri Suppl. 234. σώματα ἄδικα, i. e. ἄδικοι. Hercul. Fur. 904. λευκὰ γήρᾳ σώματα, i. e. γέροντες. Soph. Antig. 676. τὰ πολλὰ σώματα, i. e. οἱ πολλοί. Ipsum τέκνων σώματα pro liberis simpliciter dixit Noster Med. 1108. Hac Tragicorum loquendi forma Latinam quoque poësin Horatius et Virgilius locupletarunt. *Seidl.*

ʽΗΜ. α΄. Τὰν κλεινὰν εἴθ᾽ ἔλθοιμεν
Θησέως εὐδαίμονα χώραν.
Μὴ γὰρ δὴ δίναν γ᾽ Εὐρώτα
Τὰν ἐχθίσταν Θεράπναν ʽΕλένας.
Ἔνθ᾽ ἀντάσω Μενέλᾳ δούλα,

Sem. 1. Utinam veniamus *in* inclytam
Et beatam Thesei regionem:
Saltem non ad vortices Eurotæ
Invisam Therapnan, Helenæ patriam.
Ubi occurram Menelao serva,

210. Hec. continuat usque ad finem S. 212. ʽΕΚΑ. M. usque ad finem.

204. s. Versuum scripturam corruptam esse, vel hinc constat, quod νέα, casu recto, ultimam habet natura longam, in secundo autem versu vox ista recto casu necessario accipienda est, simulque syllaba ejus ultima corripitur. Legendum igitur conjicio:

Νέατος τεκέων σώματα λεύσσω.
Νέατος μόχθους ἕξω κρείσσους.

Plene autem dist. post κρείσσους, et ita verto: *Postremum video gnatorum corpora, postremum curis defungar honestioribus.* *Heath.*

νέα non est nom. sing. f. sed acc. plur. et pertinet ad σώματα. deinde quoque λούσω leg. *lavabo corpora recentia a partu,* aut *pueritia.* *Reisk.*

205. κρείσσους,] *Graviores, deteriores,* ut κρεῖσσον ἀγχόνης, Œd. Tyr. v. 1387. vid. et Hippol. v. 1212. Hec. v. 636. *Musg.*

Leg. νέας, *habebo injunctos mihi labores, qui vel juvenculæ vires superent.* *Beck.*

Post μόχθους addenda esse videtur copula δ᾽. *Seidl.*

206. πλαθεῖσ᾽] Vulgo πλασθεῖσ᾽. Vid. Porson. ad Eurip. Hec. 878. *Seidl.*

206. s. Tollenda distinctio post ʽΕλλάνων, et minus plena ponenda post δαίμων. Hæc enim cum seqq. cohærent. πλασθεῖσα nominat. absolutus pro genit. Sensus: *Aut me ad Græcorum thalamorum participationem adacta periit etiam ipsa nox et fortuna pristina.* *Heath.*

207. Hic versus per parenthesin interponitur, ut recte statuit Tyrwhittus, qui et pari felicitate ἔρροι, consentiente etiam MS. Harleiano, pro ἔρρει reponit. *Musg.*

Vulgatam lectionem αὐτὰ mutavi in αὔτα, i. e. *nox, qua ad Græcorum lectos mihi accedendum erit.* Ad δαίμων ex prægresso αὔτα subintellige οὗτος. *Seidl.*

208. Ἢ Πειρήνας] Pirene fons est apud Corinthum. Hæc vero ex Homero Euripides transcripsit, Iliad. ζ΄. v. 457. Καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις· Καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος, ἢ ʽΥπερείης. *Brodæus.*

209. Hic verum haud dubie vidit Hermannus, qui ἔσομαι ex interpretatione adjectum existimat. Conf. supra v. 197. Uncis igitur includendum curavi et delevi articulum τῶν, qui vulgo ad σεμνῶν apponitur. *Seidl.*

210. Hunc et quinque sequentes versus Hecubæ tribuit Tyrwhittus. *Musg.*

Heath. conjicit: εἴτ᾽ ἐλθοίμαν. *Beck.*

Hic versus vulgo adscriptam habet Chori personam. *Seidl.*

212. Μὴ γὰρ δὴ δίναν γ᾽ Εὐρώτα] Ita optime MS. Flor. Ed. Ald. μηδ᾽ ἐν δίνᾳ γ᾽ Ε. MS. Harl. μὴ γὰρ ἐν δίνᾳ γ᾽ Ε. *Musg.*

Μηδ᾽ ἐν δίνᾳ γ᾽ Εὐρώτα] Hoc in loco Scaliger delet Hecub. vult enim, esse continuationem Chori loquentis, et ʽΕκαβ. ante v. 216. Τὰν Πηνειοῦ, &c. ponit; quasi non esset mos Poëtis, ubi multis Personis eadem res dicenda est, aliam facere aliam excipere, prout libuerit. Præterea nemini magis conveniebat, Menelai patriam deprecari, quam Hecubæ, cui ille tot malorum causa. *Barnes.*

Forte, μὴ γείτονά γ᾽ Εὐρώτᾳ, *non veniam ad vicinam Eurotæ Therapnam.* *Reisk.*

Τῷ τᾶς Τροίας πορθητᾷ.
ʽΗΜ. β′. Τὰν Πηνειοῦ σεμνὰν χώραν, ἀντιστρ. γ′.
Κρηπῖδ' Οὐλύμπου καλλίσταν,
Ὄλβῳ βρίθειν φάμαν ἤκουσ'
Εὐθαλεῖ τ' εὐκαρπείᾳ.
ʽΗΜ. α′. Τάδε δεύτερα μοι μετὰ τὰν ἱερὰν

Expugnatori Trojæ.
Sem. 2. Penei sacram regionem,
Fundamentum pulcherrimum Olympi *montis*,
Fama audivi multis opibus abundare,
Et fertili frugum ubertate.
Sem. 1. Hæc mihi secundo loco sunt post sacram

217. Ὀλύμπου M. 219. εὐκαρπίᾳ M.

Vid. Viger. de Idiot. p. 456. Schæfer. Melet. Crit. p. 15. Vulgo ab hoc inde versu omnia usque ad v. 232. Hecubæ dantur. Sed vid. ad v. 200. *Seidl.*

213. Lego et distinguo:

τάν τ' ἐχθίσταν Θεράπναν, ʽΕλένας
ἔνθ' ἀντάσω, Μενέλᾳ δούλα —

Et invisam illam Therapnam, ubi Helenæ obviam ero, Menelao serva. Therapne vicus Laconiæ erat, cujus meminere Herodot. VI. c. 61. Isocrates de laude Helenæ. Pausanias, p. 102. l. 21. Ed. Sylburg.

Verbum ἀντάω, genitivo subjecto, habetur Hom. Odyss. III. v. 44. Æschyl. Supplic. v. 37. Soph. Œd. Col. v. 1515. Pindar. Olymp. X. Epod. 2. Oppian. Cyneg. IV. v. 224. Pro δούλα MS. Flor. δουλοῦν. *Musg.*

Τὰν ἐχθίσταν Θεράπναν ʽΕλένας] Utinam neque Therapnas! Plinio Theramnas, sacrum Helenæ oppidum. Pausanias in Laconicis: Καὶ Μενέλαον καὶ ʽΕλένην ἐν Θεράπνῃ ταφῆναι λέγουσιν. Isocrates de laude Helenæ. Ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς (ἤγουν ʽΕλένᾳ καὶ Μενελάῳ) ἁγίους καὶ πατρίους ἐπιτελοῦσι. Stephanus eam urbem Theramnas vocat. Hæc Joh. Brodæus. Vide etiam, quæ nos ad Iph. Aul. v. 1498. *Barnes.*

214. δούλα] MS. Flor. δουλοῦν. Ald. et Vett. Edd. δούλαν. *Seidl.*

216. Τὰν Πηνειοῦ] Hunc et tres sequentes versus Choro tribuit Tyrwhittus. *Musg.*

217. Κρηπῖδ'] i. e. basin, ὑπωρείαν. Nimirum ad pedem montis Olympi sita erant Tempe Thessalica, quæ hiç respicit Poëta. *Musg.*

Οὐλύμπου] Vulgo Ὀλύμπου. Erfurdtius meus mavult κρηπῖδά τ' Ὀλύμπου. Sed alteram formam ipse quodammodo defendit animadversione sua ad Soph. Ant. 86. In hoc spondiaco versuum genere non poterat non accepta esse productio epica. At Hercul. Fur. v. 868. pro οὔλυμπον legere malim οὐρανόν. *Seidl.*

Ut constet metrum, legendum Οὐλύμπου. *Heath.*

218. Ὄλβῳ] Ita MSS. Steph. Ed. Ald et MS. Harl. ὄλβον. *Musg.*

Quamvis non incommoda sit vulgata lectio φάμαν in Acc. sing. videtur tamen Euripides potius φάμας in genit. sing. aut φαμᾶν in gen. plur. scripsisse, ut subintelligeretur ὑπό. *Reisk.*

219. Εὐθαλεῖ i. e. εὐθηλεῖ. Sic Iphig. Aul. v. 188. νεοθαλεῖ penultimam producit; at Ion. v. 112. νεοθαλὲς penultimam habet brevem.

εὐκαρπείᾳ.] Omnes libri εὐκαρπίᾳ contra metrum. Παγκαρπεία ipse Euripides habet idque pariter in anapæstis, Fragment. incert. CLV. 4. *Seidl.*

220. Τάδε δεύτερα] Hunc et sequentem versum Hecubæ tribuit admodum probabiliter Tyrwhittus. *Musg.*

220. s. ἱερὰν Θησέως ζαθέαν χώραν.] Ita supra v. 211. Θησέως εὐδαίμονα χώραν. Hanc gratiam recte pius Poëta Athenis suis refert, ut pluribus in locis observare licet de illo, et de Sophocle quoque. *Barnes.*

Θησέως ζαθέαν ἐλθεῖν χώραν.
Καὶ τὰν Αἰτναίαν Ἡφαίστου
Φοινίκας ἀντήρη χώραν,
Σικελῶν ὀρέων ματέρ', ἀκούω
Κηρύσσεσθαι στεφάνοις ἀρετᾶς.
ἩΜ. β'. Τάν τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν

Thesei valde divinam regionem.
Et Ætnæam Vulcani,
Phœniciæ oppositum, regionem,
Siculorum montium matrem, audio
Prædicari virtutis laudibus.
Sem. 2. Et proxime jacentem terram

221. ἐλθεῖν deest M. 225. στεφάνοις τ' ἀρετάς M.

Versus trochaicus Euripideus interdum inter anapæstica insertus reperitur. V. Hecub. 210. Ion. 889. *Heath.*

221. ζαθέαν χώραν.] MS. Flor. ζαθέαν ἐλθεῖν χώραν. *Musg.*

Hunc versum, qui in omnibus Edd. duabus syllabis brevior est, supplevi ex MS. Flor. qui ἐλθεῖν post ζαθέαν inserit. Omissio vocabuli nata est ex insigni literarum similitudine in vv. ΕΛΘΕΙΝ et ΖΑΘΕΑΝ. Construe: τάδε μοι δεύτερα (ἐστὶ), ἐλθεῖν. *Seidl.*

222. Καὶ τὰν] Reliqua hujus scenæ, i. e. ab hoc versu ad finem versus 236. Choro assignat Tyrwhittus.

Αἰτναίαν Ἡφαίστου] Solinus: Eminet montibus Ætna et Eryx: Vulcano Ætna sacer est, Eryx Veneri. Theocriti Schol. Σιμωνίδης δὲ ἐν τῷ περὶ Σικελίας Αἴτνην φησὶ κρῖναι Ἥφαιστον καὶ Δήμητρα περὶ τῆς χώρας ἐρίσαντας. *Brodæus.*

Idem tradit Corn. Severus Ætna, v. 30. nec in obscuro ratio est. Cui enim potius dicetur mons ardens, quam Vulcano, ignis Deo? *Seidl.*

223. ἀντήρη] *Adversarium*, ἀντίπαλον, propter frequentia cum Carthaginiensibus bella, quorum meminit et Pindarus Pyth. I. Antistroph. 4. et Epod. sequent. Nem. IX. Dodecad. 6. Vel, si malis, *situ oppositam.* Pro Φοινίκας monet Barnesius Miltonum legisse Φοίνικος, quod minime necessarium puto. Cum enim Carthaginienses, utpote ortu Phœnices, non raro Phœnices audiant, quid vetat et regionem quoque Carthaginiensium Phœnicen, a Poëta præsertim, dictam fuisse. *Musg.*

Φοινίκας] Johannes Miltonus legit Φοίνικος, i. e. Carthaginiensis. *Barnes.*

φοιν. χώρας,] Prev. censet Carthaginem ideo hic Phœnicen dici oppositam Siciliæ, quod et fuerit Phœnicum colonia, et cum Siculis sæpe bellum gesserit. *Beck.*

ἀντήρη] "*Adversariam*, ἀντίπαλον, vel, si malis, *situ oppositam.*" Musgravius. Alterum verum est, ne sine causa Euripidi anachronismum obtrudamus. *Seidl.*

Miltoni emendatio non necessaria. E Phœnicia enim occidentem versus navigantibus opposita quodammodo est Sicilia. *Heath.*

224. ματέρ',] Intellige: *omnium excellentissimam. Principem* dicerent Latini. Hesychius: Μήτηρ, ἡ πρεσβυτάτη πᾶσα. Pindarus, Olymp. VIII. v. 1. Μᾶτερ ὦ χρυσοστεφάνων ἀέθλων Οὐλυμπία. Dionysius Perieg. v. 356. de Roma:

Μητέρα πασάων πολίων — —

Statius: *Et nemorum Dodona parens.* Theb. III. 106. *Musg.*

In hoc Euripidis loco, ut in omnibus, quos Musgravius affert, præter illum Dionysii, qui huc non pertinet, voce μήτηρ nihil aliud significatur, quam regio, in qua sunt montes, certamina, nemora. *Seidl.*

225. στεφάνοις τ' ἀρετᾶς.] Ætnæorum virtutem ob res bello gestas non immerito celebrat Poëta. vid. quæ dedi ad v. 223. et Diod. Sic. Lib. XI. Interea quis non miretur, decantatam illam soli Ætnæi fertilitatem silentio penitus transmissam

Ἰονίῳ ναύταις πόντῳ,
Ἃν ὑγραίνει καλλιστεύων

Ionium pelagum navigantibus,
Quam humectat pulcherrimus

227. ναίεσθαι M. 228. ὑδραίνει M.

esse? Vel potius non suspicetur, Librariorum culpa hanc ejus laudem obscuratam esse, cum præsertim particula τ', ut nunc locum legimus, vim suam non obtineat? Reponendum forte:

Κλιτύν τ' Αἰτναίαν Ἡφαίστου
Φοίνικας ἀντήρη, χώρα
Σικελῶν ὀρέων ματέρ' ἀκούω
κηρύσσεσθαι, στεφάνοις τ' ἀρετάς.

Clivum quoque Ætnæum Vulcani, Carthagini ex adverso positum, celebrari audio Siculorum montium principem, et solo, et virtutis laude. Κλιτὺν, ut κλιτὺν Λιβάνοιο, Dionys. Perieg. v. 954. *Musg.*

στεφάνοις τ' ἀρετὰς.] Scaliger legit ἀρετᾶς, propter Hieronem, a Pindaro celebratum. Brodæus mavult ἀρετὰν, (quasi ἀρεστὰν) *gratam.* Ait tamen, quosdam ἀρετᾶν legere, i. e. ob herbarum florumque jucunditatem, e quibus coronæ fiunt, beatos incolas reddere. Hom. Odyss. Θ'. v. 329. Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα. Solinus — hic ibidem campus Ætnensis, floribus semper et omni vernus die. Et Ovid. Fastor. Lib. IV. Tot fuerant illic, quot habet Natura colores: Pictaque dissimili flore nitebat humus. Ubi πιαίνειν (inquit Strabo) ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατά φασιν, ὥστε πνίγεσθαι. Meminit Aristoteles περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων. *Brodæus.*

Reiskius delet τε. κηρύσσεσθαι στεφάνοις accipit pro πρὸς στεφάνους, *evocari voce præconis ad accipiendas coronas,* i. e. coronari virtutis laudibus. *Beck.*

Delendum puto τὸ τε, et cum Scalig. legendum ἀρετᾶς, sublata distinctione post κηρύσσεσθαι, ut subaudiatur ἐπὶ, et ita hæc reddantur: *Celebrari propter virtutis coronas,* i. e. propter virtutes, quibus ornabantur ejus incolæ. Similis ellipsis Helen. 78. Quod dicit Barn. Scaligerum legere ἀρετᾶς propter Hieronem a Pindaro celebratum, absurdum est. — Nec Brodæi conjecturæ per linguæ rationem procedunt. *Heath.*

Post στεφάνοις omnes libri præbent τ' ἀρετάς. Sed Interpretum plerique ejiciendum putaverunt τ' et ἀρετὰς mutandum in ἀρετᾶς. Neque ego meliorem rationem novi. *Seidl.*

226. Versum hunc et sequentem sic emendo:

τάν τ' ἄγχιστ' εὖ φύσαν γᾶν
Ἰονίῳ παίεσθαι πόντῳ.

Terram vero, quæ proxime (ad Siciliam) *soli bonitate accedit, Ionio pelago pulsari.* De voce παίεσθαι vide ad Hecub. v. 115. ναίεσθαι, quod habent Edd. recent. MSS. Steph. debetur. Ed. Ald. MSS. Flor. et Harl. ναῦται. *Musg.*

Τάν τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν] Thurios innuit, coloniam Atheniensium, urbem autem magnæ Græciæ, ad sinum Tarentinum, sitam inter Crathin et Sybarin amnes. *Barnes.*

227. E lectione ναῦται Reisk. efficit ναστὰν, *humectatam,* a νάω, *fluo.* Constructionem esse vult: *audio, virtutis coronis sub famæ præconio coronari Siciliam, eique vicinam terram* (nam ad ἄγχιστ. subauditur αὐτῇ) *ponto Ionio humectatam, quam Crathis,* &c. *Beck.*

ναῦται] Ita Edd. Vett. et MSS. Flor. et Harl. Unus Henr. Stephanus ex MSS. suis, quorum ope non unam in hac Tragœdia lacunam primus explevit, variam lectionem enotavit ναίεσθαι, quam tamen metrum repudiat. Equidem legendum putabam νεῖσθαι, i. e. εὔχομαι νεῖσθαι. Persimili ratione infinitivus usurpatur in precationibus, ut Nostri Suppl. 3. εὐδαιμονεῖν με. Æschyl. Suppl. 255. μή με δουλείας τυχεῖν. Subjectum nostro loco facile intelligitur. Vid. omnino, quæ de infinitivo disputat Matthiæ in Gramm. Gr. §. 546. et 547. ubi et alios auctores excitatos invenies.

Jam facilior hujus loci emendandi ratio in mentem venit. Post ἀρετᾶς, v. 225. cum Aldo pono comma, ut sequens etiam accusativus ad infinitivum κηρύσσεσθαι referatur, et proxima lego sic:

Ὁ ξανθὰν χαίταν πυρσαίνων
Κρᾶθις, ζαθέαις παγαῖσι τρέφων

Comam flavedine inflammans
Crathis, sacris fontibus alens,

229. πυρσεύων.

τάν τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν
Ἰονίῳ ναύταις πόντῳ.

ναύταις Ἰονίῳ πόντῳ, i. e. πλέουσιν ἐν Ἰονίῳ πόντῳ. Corruptum videtur, quod σ ante π facile negligebatur. Vid. Bast. ad Gregor. Cor. p. 733. Nam, quod facilius etiam videri possit, ναύτᾳ, id ambiguitatem parit, ut nescias, quo referri debeat adjectivum Ἰονίῳ. *Seidl.*

228. ὑδραίνει, *lavat.* MS. Flor. ὑγραίνει, quod esset *humectat.* *Musg.*

ὑγραίνει] Ita optimus Cod. Flor. quocum consentit Theocriti Scholiastes ad Idyll. V. v. 16., et firmat Noster Hel. v. 3. ubi de Nili inundationibus hoc verbum adhibet. Silius Ital. Lib. VIII. v. 438. Statque humectata Vomano Adria. — Edd. omnes ὑδραίνει. *Seidl.*

229. De Crathi fluvio capillos flavos reddente videndi auctores Brodæo et Barnesio citati, sc. Theocriti Scholiastes ad Idyll. V. v. 16. Tzetzes ad Lycophron. v. 1021. Plin. Hist. Natural. XXXI. c. 2. Ovid. Metamorph. XV. v. 315. Quibus adde Strabonem, p. 263. D. Pro πυρσεύων, MS. Flor. πυρσαίνων. Sed alterum tuetur Pollux, Lib. I. sect. 49. καὶ ἡ ἀκτὶς αὐτὴν ἀναπυρσεύει καὶ πλείω ποιεῖ καὶ φαιδροτέραν τὴν αὐγήν.

Si quis tamen legere malit πορσαίνων, *alens,* non valde repugnem. Scholiastes Pindari ad Olymp. VI. πορσαίνειν, ἤγουν ἀνατρέφειν, αὔξειν. Idem ad Pyth. IV. Antistr. 7. πορσύνοντ' interpretatur αὔξοντα. *Musg.*

Ὁ ξανθὰν χαίταν πυρσεύων Κρᾶθις] Theocriti Scholiast. Νυμφόδωρος δὲ καὶ Θεόφραστος φασὶ, τοῦ Κράθιδος τὸ ὕδωρ ξανθίζειν. Tzetzes: Κρᾶθις, ποταμὸς Ἰταλίας, τῶν λουομένων τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πυρσαίνων τὰς χαίτας, καθά τε Ἡσίγονος, ὁ Ἱστορικὸς, φησὶ, Σωτίων τε καὶ Ἀγαθοσθένης φιλόσοφοι, καὶ Εὐριπίδης ὁ Τραγικὸς, οὑτωσὶ λέγων· Ἂν ὑγραίνει καλλιστεύων, &c. Eustathius ex Strabone: Ὁ Κρᾶθις δὲ τοὺς ἐν αὐτῷ λουομένους ξανθοτριχεῖν ποιεῖ καὶ λευκοτριχεῖν, ὃ καὶ περὶ τοῦ Ὁμηρικοῦ Ξανθοῦ ὁ Ἀριστοτέλης ἱστόρησεν. Plinius vero, Lib. II. c. 103. Xanthum ruffas facere oves indicat. Idem Lib. XXXI. c. 2. Theophrastus in Thuriis Crathin Candorem facere tradit. Joh. Brodæus hæc notavit. Meminit hujus miraculi et Ovidius Metamorph. Lib. XV. Fab. 18. *Crathis, et hinc Sybaris vestris conterminus oris, Electro similes faciunt auroque capillos.* *Barnes.*

πυρσαίνων etiam Tzetz. l. l. idque præfert Heath. soni suavioris caussa.

Reisk. legit: Ὁ ξανθᾶν χαιτᾶν, in genit. plural. ut subintelligatur ὑπὸ, vel ἀπὸ, vel ἐκ, *a flavis suis crinibus fulvescens,* fulveum, igneum, adspectum præbens.

Prev. censet, non respici ad fluvii eam virtutem, quam alii celebrant, sed tantum ad comæ ejus splendorem auro similem. *Beck.*

πυρσαίνων] Quam unice veram lectionem iterum suppeditat præclarus Cod. Flor. et habet Tzetzes ad Lycophron. v. 1021. et Eustathius monente Hadriano Junio in Comment. de Coma in Gruteri Thes. Crit. Tom. IV. p. 542. Reliqui omnes πυρσεύων. Sed πυρσεύειν non significat *rutilum reddere.* Hesychius, Suidas, Photius explicant per δᾳδουχεῖν, λάμπειν, πῦρ ἅπτειν, ἐκφαίνειν. Atque omnino ejusmodi verba, quæ ab adjectivis derivata, reddere aliquid tale significant, quale adjectivo indicatur, terminari solent in νω (άνω, αίνω, ύνω) aut όω. Raro, quæ in ζω, rarissime, siquidem recte quæque explicamus, quæ in έω et εύω desinunt, hanc significationem habent. Rem claram faciet, ut alia taceam, discrimen inter ψυχρεύω et ψυχραίνω. Locus, quem Musgravius affert ex Polluce, Libr. I. sect. 49. non unam ob causam cum nostro minus apte comparatur. *Seidl.*

230. Κρᾶθις,] Ita, ut quidem videtur, MSS. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. Κράνθις. *Musg.*

παγαῖσι] Vulgo πηγαῖσι. Vid. ad v. 152. *Seidl.*

Εὔανδρόν τ' ὀλβίζων γᾶν.
ΧΟ. Καὶ μὴν Δαναῶν ὅδ' ἀπὸ στρατιᾶς
Κῆρυξ, νεοχμῶν μύθων ταμίας,
Στείχει, ταχύπουν ἴχνος ἐξανύων.
Τί φέρει; τί λέγει; δοῦλαι γὰρ δὴ
Δωρίδος ἐσμὲν χθονὸς ἤδη.

Et beans terram populosam.
Cho. Atqui a Græcorum exercitu hic
Præco, novorum sermonum promus,
Venit velox pedis vestigium accelerans.
Quid affert? quid dicit? Servæ enim profecto
Jam sumus Doriensis terræ.

232. ss. Hi quinque anapæsti ex vulgari iterum genere transitum faciunt ad sequentia, cui usui apud omnes tragicos anapæsti non raro inserviunt. *Seidl.*

234. ss. Hos tres versus ex MSS. restituit H. Stephanus. Ed. Ald. initio mutilos exhibet hoc modo:

ἐξανύων
δοῦλαι γὰρ δὴ
χθονὸς ἤδη. *Musg.*

236. Per Δωρίδα Spartam aut Laconiam intelligi monet Prev. Dum Talthybium accedere vident, metus mulierum augetur, ne forte Spartam captivæ abducantur. *Beck.*

238, Lege 'Αχαϊκοῦ, coll. not. ad v. 659. *Seidl.*

240. Ταλθύβιος ἥκω] Ita fere Poëtæ scenici facere solent, *videl.* nomina personarum per ipsas personas explicare. Talthybius autem et Eurybates erant Agamemnonis præcones, vel Haraldi nostra dialecto; ut ex Homero constat. *Barnes.*

241. Τόδε τόδ' ὦ φίλαι.] Ὦ Adjeci metri causa. Vulgo τόδε τόδε φίλαι. Possis dicere, facilius etiam esse, si scribatur, τόδε τόδε φίλιαι; sed, præterquam, quod versus sit deterior, forma φίλιος h. l. non satis commoda est. Neque enim simpliciter verum est, quod Brunckius negavit ad Orest. v. 100. utramque illam formam significatu differre. Differunt eodem modo, quo ξένος et ξένιος, ἐλεύθερος et ἐλευθέριος, καθαρὸς et καθάριος aliaque hoc genus; cf. Hemsterh. ad Schol. in Aristoph. Plut. p. 190. et Kuster. ad Aristoph. p. 52.—Φίλιος, perinde atque φίλος, duplicem habet significationem, activam et passivam. Activa quidem opponitur πολεμίῳ, unde recte hanc formam Critici restituerunt in Hec. 846. Rhes. 11. 683. Restituenda adhuc est in Rhes. 343. ubi parum caute genuino φιλίαν interpretamentum Φρυγίαν Musgravius anteposuit. Item in Dionys. Halic. H. R. Libr. II. 30. reponendum est ex Cod. Vat. φίλιον et Libr. VI. c. 80. ex eodem Cod. φιλίων. Passiva autem significatione φίλιος est *carus, tanquam* φίλος, seu *carus propter amicitiam, cognationem, usum* cet. Sic dicuntur φιλία ἄλοχος, φίλια τέκνα, φιλία κεφαλὴ, χεὶρ, φίλιον στόμα et similia. Transfertur etiam ad *res*, ut infra 844. φίλιον φέγγος ἁμέρας, v. 784. φίλιον πρόσφθεγμα. Suppl. 1148. φίλιαι προσβολαὶ προσώπων. Hercul. Fur. 746. φίλιον μέλος ἐμοὶ κλύειν. Hac postrema demum, eaque perrara, significatione proxime ad vim primitivi φίλος accedit. Verum in compellationibus, ubi simpliciter alicui caritatem significamus, nusquam pro ὦ φίλε, ὦ φίλοι, dici poterit ὦ φίλιε, ὦ φίλιοι. Neque objici potest locus Soph. Electr. 226. ὦ φιλία γενέθλα; hoc enim epitheto alludit Electra ad Ægisthum et Clytæmnestram, quos sæpius vocat ἐχθροὺς et δυσμενεῖς. Sic Æschyl. Prometh. 128. φιλία τάξις. Eandem explicationem habere posset φίλιαι δμωΐδες, Æschyl. Choëph. 713. nisi ex Codd. et Aldi lectione scribendum videretur φιλίᾳ. Ceterum φίλιος, ut ξένιος et ἐλευθέριος, epithetum etiam est deorum, Jovis, Apollinis, Veneris.

γυναῖκες] Restitui ex Cod. Flor. partim antistropha monitus, partim, quod

ARGUMENTUM ACTUS SECUNDI.

Talthybius, præco Agamemnonis, Hecubæ narrat, quomodo sortito dispositæ fuerint Trojanæ nobiles captivæ, videl. ipsa Hecuba, Polyxena, Cassandra et Andromache: quare illa lamenta redintegrat, seque, suosque, et patriam misere deplorat. Cassandra e tentorio lymphata prosilit, tædasque prætendens Hymenæum canit, ceu nuptura mox Agamemnoni, quæ nuptiæ ipsi duci futuræ erant exitio. Quare Græcorum miserias prædicit, præque illis Trojanas longe optandas probat, præcipue autem Ulyssis labores Agamemnonisque cædem auguratur. Hecuba, filiæ insania nonnihil tacta, deliquium patitur; dein a Choro revocata præsentem fortunam adversam cum præterita florenti et prospera confert, ut per comparationem miseriarum immensitas appareat. Chorus nænia Ilii prosequitur excidium, quod fatalis, ille equus, intra mœnia receptus, urbi florentissimæ intulit.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Ἑκάβη, — πυκνὰς γὰρ οἶσθά μ' ἐς Τροίαν ὁδοὺς
Ἐλθόντα, κήρυκ' ἐξ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ·
Ἐγνωσμένος δὲ καὶ πάροιθέ σοι, γύναι,
Ταλθύβιος ἥκω, κοινὸν ἀγγελῶν λόγον.
ἝΚ. Τόδε, [τόδε] φίλαι γυναῖ-

TALTHYBIOS.

Hecuba, crebras enim scis me ad Trojam vias
Ivisse, præconem ab Achaico exercitu *missum*,
Notus igitur etiam ante tibi, mulier,
Talthybius venio, *tibi* publicum nunciaturus mandatum.
Hec. Hoc, hoc illud est, amicæ Trojanæ,

238. Ἀχαιϊκοῦ. 241. Τόδε, τόδε, φίλαι Τρῳάδες. M. τόδε, τόδ' ὦ φ. γυναῖκες S.

Τρῳάδες facilius explicationis causa adscribi potuit ad γυναῖκες, quam γυναῖκες ad Τρῳάδες. Versus iambicus est, quod genus sæpissime dochmiis interponitur. Omnino breviter moneo, variare admodum Tragicos in rhythmis dochmiaco carmini aut præmittendis aut medio inserendis. Non raro, apud nostrum inprimis, brevibus tantum aliquot syllabis ab initio augetur. Quæ hic breviter attigi, eorum quoque uberior expositio facta est in libro de Verss. Dochm. Vid. Argum. p. XIX. seq. Multo plura hujus generis exempla non tantum in Sophocle, sed etiam in Æschylo postea inveni, quæ recensentur in libro illo de dochmiacis. *Seidl.*

242. πάλαι.] Ita recte ? Ald. Recentiores jam inde a Commeliniana πάλιν. Pro Τρῳάδες MS. Flor. non male γυναῖκες. *Musg.*

* * μοι πάλαι.] Hic versus vix dubitari potest, quin fuerit dochmiacus; vid. ad v. 241. Excidit initium, quod genus corruptelæ in hac vicinia admodum frequens est. cf. v. 186. 203. 238. ubi vulgo trium versuum initia desiderantur, infra v. 265. 275. 334. etc. (ed. Seidl.) Euripidem scripsisse puto:

γυναῖκες, ὁ φόβος ἦν
φόβος ἐμοὶ πάλαι.

Vocabulorum repetitio tam est frequens in versibus dochmiacis, ut primum quodque hujus generis carmen exempla ejus

κες, ὃ φόβος ἦν μοι πάλαι.
ΤΑΛ. Ἤδη κεκλήρωσθ', εἰ τόδ' ἦν ὑμῖν φόβος.
ʽΕΚ. Αἶ αἶ. τίνα γ' ἢ
Θεσσαλίας πόλιν, ἢ
Φθιάδος εἶπας, ἢ Καδμείας χθονός;
ΤΑΛ. Κατ' ἄνδρ' ἑκάστη, κοὐχ ὁμοῦ λελόγχατε.
ʽΕΚ. Τίν' ἄρα τίς ἔλαχε; τίνα πότμος εὐτυχὴς
Ἰλιάδων μενεῖ;

Quod jampridem ego metuebam.
Tal. Jam sortitione facta estis electæ, si hoc vobis formido erat.
Hec. Æ. æ. Quam in urbem, aut
Thessaliæ, aut
Phthiadis dixisti *nos abductum iri,* aut Cadmei soli?
Tal. Singulis viris singulæ, non simul *omnes,* sortito assignatæ estis.
Hec. Quæ igitur, quem sortita est? sors beata quam
Iliadum expectans excipiet?

242. ἦν * * μοι S. 246. εἶπάς γ' M. 249. τῶν Ἰλ. M.

offerat. Timendi vocabula repetita habes in Phœn. v. 310. τρομερὰν φρίκα τρομερὰν φρέν' ἔχω. Hec. 182. δειμαίνω, δειμαίνω, et paulo ante φρίσσει, ταρβεῖ.

πάλαι.] Ita recte Musgravius ex Ald. quacum consentiunt Hervagg. et Brub. Recentiores inde a Commeliniana πάλιν, propagato errore typographico. *Seidl.*

243. κεκλήρωσθ',] Κεκλήρωσθε. *Barnes.*

244. s. τίνα γ' ἢ Θεσσαλίας πόλιν, etc.] Similem locum habes supra ad hujus Fabulæ, v. 188. et Rhesi v. 695. *Barnes.*

246. Καδμείας χθονός;] Proprie Thebanæ. Cadmus enim Thebas condidit. Sed, ut Johannes Brodæus recte observat, Bœotia tota hic est potius intelligenda, quæ Thebarum imperio aliquando subjacebat, quam ipsa Thebana terra; et id ex Poëtæ verbis liquet, τίνα πόλιν Καδμείας χθονός. Bello enim Trojano, ut idem vir Cl. observat, videntur Thebani non interfuisse. Eustathius — Ὡς γὰρ δηλοῖ καὶ τὰ εἰς τὸν Λυκόφρονα ὑπομνήματα, οὐκ ἐστράτευσαν εἰς Τροίαν οἱ Θηβαῖοι, νεωστὶ πορθηθέντες ὑπὸ Ἀργείων, καὶ ἄρτι τὴν πόλιν συνοικίσαντες. Artemidorus in Oneirocrit. — ἐπειδὴ μόνοι οἱ Θηβαῖοι τῶν Βοιωτῶν οὐκ ἐστράτευσαν εἰς Ἴλιον. Videntur Brodæus et Henr. Stephanus legisse χθονὸς ἤδη. *Barnes.*

Φθιάδος εἶπας, ἢ Καδμείας χθονός;] Ejeci incommodum γ', quod vulgo additur post εἶπας. Ne quem offendat bis in fine versus positum ἢ, monendum est, Euripidem sæpe voculis ἢ et ἀλλ' versus finire. Immo in fine rhythmi ἢ supra habuimus, v. 195.—Iidem plane numeri, qui nostro loco, dochmiacum finalem proxime prægrediuntur, quum alibi, tum Orest. 1260.

εἶτα πάλιν. ΧΟΡ. σκοπιὰν
ἔχομεν, ὡς θροεῖς.

Ita enim hic locus corrigendus est. Παλινσκοπιὰν, quod Porsonus proponit, auctoritate caret.

Καδμείας χθονός;] His opposita sunt in antistropha ἄλεκτρον ζωάν. Possis numeros plane æquales reddere transponendo χθονὸς Καδμείας. Sed nihil necesse. Adjectivum Καδμεῖος pariter primam dochmii sedem occupat, Hercul. Fur. 1036. et 1076. Neque rara omnino apud Euripidem exempla sunt spondei in dochmii initio, ut Hec. 1057. Orest. 146. 316. Hippol. 874. Iph. Taur. 869. Bacch. 1023, etc. rariora apud Sophoclem, ut Œd. Col. 836. Antig. 1276. 1299. 1311. 1316. nulla dum apud Æschylum animadverti præter Sept. adv. Theb. 149. Ὄγκα πρὸ πόλεως, quem versum necessitas Æschylo videtur extorsisse. conf. Schol. ad h. l.—

ΤΑΛ. Οἶδ'· ἀλλ' ἕκαστα πυνθάνου, μὴ πάνθ' ὁμοῦ.
ἙΚ. Τοὐμὸν δὲ τίς ἄρ' ἔλαχε τέκος, ἔννεπε,
Τλήμονα Κασάνδραν;
ΤΑΛ. Ἐξαίρετόν νιν ἔλαβεν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ἙΚ. Ἦ τᾷ Λακεδαιμονίᾳ νύμφᾳ
Δούλαν; ὤ μοί μοι.
ΤΑΛ. Οὐκ' ἀλλὰ λέκτρων σκότια νυμφευτήρια.
ἙΚ. Ἦ τὰν Φοίβου παρθένον, ᾇ γέρας ὁ

Tal. Scio: sed singula interroges, non omnia simul.
Hec. Meam vero quis per sortem accepit filiam dicito,
Miseram Cassandram?
Tal. Delectam eam extra sortem accepit rex Agamemnon.
Hec. An sponsæ Lacedæmoniæ
Servam? hei mihi, mihi.
Tal. Non: sed lectorum occultum concubitum.
Hec. An Phœbi virginem, cui Auricomus munus

251. δὲ om. S. 255. ἰώ μοί μοι M.

At vero de nostro loco quæstio possit moveri, utrum omnino exemplis istis adnumerandus sit, an potius Pindari et Theocriti (vid. Schæfer. ad Idyll. XXIX. v. 33. et 34.) more scribendum sit Καδμεῖας. Certe Hermannus pro explorato habet, in Æschyl. Suppl. 60. antistropha postulante, reponendum esse Τηρεῖας. *Seidl.*

Perperam Barn. existimavit, Stephanum et Brodæum hic legere χθονὸς ἤδη. Non hic ita legunt, sed v. 236. ubi etiam ita editum. *Heath.*

248. Τίν' ἄρα τίς ἔλαχεν;] *Ecquem igitur ecquæ sortita est?* Ita optime MS. Flor. Ed. Ald. τίν' ἄρα, τίν' ἔλαχον; *ecquem igitur, ecquem sortita sum?* Sed magis decorum est, Hecubam de reliquarum sorte prius, quam de sua, Talthybium interrogare. *Musg.*

Τίν' ἄρα τίς ἔλαχεν;] Hanc optimam lectionem rursus debemus Cod. Flor.—Ald. et Vett. Edd. τίν' ἄρα τίν' ἔλαχον. Barnes. ἆρα, nescio unde aut cur. — Si quis in stropha malit retinere Τρῳάδες, possit hic scribere ἔλαχε, omisso ν, ut tribus dochmiis carmen inchoëtur, ad exemplum cognati carminis Heracl. 75. Hoc enim modo ultima primi dochmii syllaba esset soluta, de qua memorabili solutione mox pluribus dicendum erit. *Seidl.*

249. Ante Ἰλιάδων omnes libri addunt articulum τῶν, quem amoveri jubet et dictio poëtica et numerorum ordo. *Seidl.*

251. Hic versus non satis antistrophico respondet. Responsionem non una ratione possumus consequi, quam ob causam nihil in textu novavi præter ἔλαχε mutatum in ἔλαχεν. Facillima tamen est Erfurdtii mei conjectura, qui ante τλάμονα articulum τὰν inserit, cujus perfacilis omissio erat ob sequentem litteram. In antistropha tum scribendum esset ἰὼ ἰώ μοί μοι. *Seidl.*

254. s. Hos versus Heath. constitui ita jubet:

Ἦ τᾷ Λακεδαιμονίᾳ νύμφᾳ anapæsticus dimeter.
Δούλαν, ἰώ μοι, μοι. idem brachycatalectus. *Beck.*

257. Heath. dividit in duos ita:

Ἦ τὰν Φοίβου παρθένον, ᾇ γέρας dactylicus tetrameter.
Ὁ χρυσοκόμας basis anapæstica. *Beck.*

Χρυσοκόμας ἔδωκ' ἄλεκτρον ζωάν;
ΤΑΛ. Ἔρως ἐτόξευσ' αὐτὸν ἐνθέου κόρης.
ἙΚ. Ῥίπτε, τέκνον, ζαθέους κλῆδας καὶ ἀπὸ χροὸς ἐνδυ-
τῶν στεφέων ἱεροὺς στολμούς.
ΤΑΛ. Οὐ γὰρ μέγ' αὐτῇ βασιλικῶν λέκτρων τυχεῖν;

Dedit, vitam cælibem?
Tal. Amor fatidicæ puellæ sauciavit eum.
Hec. Abjice, O filia, sacras claves, et e corpore
Sertorum indutorum sacros ornatus.
Tal. An non *est* magnum eam fieri lectorum regiorum participem?

258. δῶκεν M. 260. Ante ῥίπτε et post ζαθέους lacunæ signa S. κληῗδας κἀπὸ M. 262. Post hunc vs. lacuna trium vss. S.

257. ὁ producitur ob sequentes consonas χρ. Vid. ad v. 267. *Seidl.*

258. ἄλεκτρον ζωάν;] Παρθενίαν. *Barnes.*

ἔδωκ'] Vulgo δῶκεν. Augmenti omissionem quibus in numeris, quibus in verbis, et utrum omnes eadem lege Tragici sibi indulserint, de hac quæstione lites adhuc tenent. Porsonus in Præfat. ad Hec. p. cliv. et clxii. et deinceps semel atque iterum contra Brunckium augmenti defensor exstitit, paucis tamen verbis exceptis; sed tangit ejus disputatio nonnisi senarios. Nostro loco reduci augmentum jubet antistropha; neque dubito, quin eadem medela adhibenda sit glyconeo Bacch. v. 416. scribendo: χείρον' ἔδωκ' ἔχειν.

ζωὰν;] Facile mutari possit in ζόαν, ut in versus fine syllabæ syllabis respondeant. Sed Euripides Cretico, qui in dochmii fine est, sæpissime molossum opponit; cujus rei exempla promere nihil attinet. Quo magis miror Porsonum, cautissimum alias virum, qui, quum illud non animadvertisset, corrigendo non semel lapsus est. Neque Sophocles hac licentia immunis est, ut Antig. 1308. et 1343. ubi lectionem ἴδω πᾶ καὶ θῶ jam in antiqua jura Erfurdtius meus restituit. Idem mutare non debebat Electr. v. 853. εἴδομεν ἃ θροεῖς. Vix tamen cuiquam loco majorem utilitatem hæc observatio afferre poterit quam carmini Œdip. Col. a v. 1556. Versus 1556. et 1558. recte antistrophicis suis opponuntur, neque mutandum quidquam. A versu 1559. maxime Scholiasta duce, qui pro λίσσομαι variam lectionem δίδου μοι commemorat, legendum videtur:

Αἰδωνεῦ, Αἰδωνεῦ, αἰδοῦμαι,
μὴ 'πὶ πόνῳ
μήτ' ἐπὶ βαρυαχεῖ
ξένον ἐξανύσαι
μόρῳ τὰν παγκευ-
θῆ κάτω νεκρῶν πλάκα,
καὶ Στύγιον δόμον.
πολλῶν γὰρ, &c.

et in antistropha:

εὐνᾶσθαι κνυζᾶσθαί τ' ἐξ ἄντρων
ἀδάματον
φύλακα παρ' Ἀΐδα
λόγος αἰὲν ἔχει,
ὅν, ὦ Γᾶς παῖ καὶ
Ταρτάρου κατεύχομαι
ἐν καθαρῷ βῆναι
ὁρμωμένῳ, &c.

His ita emendatis et divisis omnes difficultates cum lacunis criticorumque conjecturis dilabuntur, antiquæ lectiones vindicantur, egregii rhythmi reducuntur. — Quin et Æschylus illam numerorum permutationem aliquoties admisit Agamem. 1109. Eumen. 152. Sept. adv. Theb. 143. 207. 683. *Seidl.*

260. κληῗδας] Sic Ceres, sacerdotem mentita, κατωμαδίαν ἔχε κλᾷδα, Callimach. Hymn. in Cerer. v. 44. ubi vide Spanhemium. Cassandram utique, non vatem duntaxat, sed et sacerdotem fuisse Apollinis, colligas licet ex v. 331.

ἐνδυτῶν στεφέων] Circa collum gestabantur, teste Æschylo Agam. v. 1274. An vero ita dicuntur ad distinctionem eo-

ʽΕΚ. Τί δ', ὃ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν ἐλάβετε τέκος, πȣ̃ μοι;
ΤΑΛ. Πολυξένην ἔλεξας, ἢ τίν' ἱστορεῖς;
ʽΕΚ. Ταύταν τῷ πάλος ἔζευξεν;
ΤΑΛ. Τύμβῳ τέτακται προσπολεῖν Ἀχιλλέως.
ʽΕΚ. Ὤ μοι ἐγώ. τάφῳ πρόσπολον ἐτεκόμαν.

Hec. Quid vero, *quam* recens a me abstulistis? ubinam *est* filia mea?
Tal. Polyxenam dixisti; aut de qua interrogas?
Hec. Hanc cui sors adduxit?
Tal. Tumulo Achillis ministrare constituta est.
Hec. Hei mihi, sepulchro ministram peperi?

265. Ante et post ταύταν lacunæ signa S.

rum, quæ manibus gestari mos erat? vid. Hom. Il. α'. 14. Sophocl. Œd. Tyr. 3. *Musg.*

κληῖδας] Alii κλάδους, i. e. στέμματα. Sed et κληῖδες idem sonant, si Hesychio fides; Κληῖδες, παρὰ Ἐφεσίοις τῆς θεοῦ τὰ στέμματα. Κἀπὸ χροὸς] Καὶ ἀπὸ τοῦ σώματος, hoc est, *a te*. *Barnes.*

* * ῥίπτε, τέκνον, ζαθέους * *] Hic versus et ab initio et a fine mutilus est. Ab initio quidem antistropha pariter atque poëtæ mos eo ducunt, ut exclamationes quasdam, fortasse αἶ αἶ, sive οἴμοι, excidisse suspicemur. In fine autem addita copula τε et servata librorum lectione κληῖδας numerorum quidem recta foret responsio, sed jure mihi videtur Hermannus offendere in fracto vocabulo κληῖδας. Quare post ζαθέους excidisse puto θεοῦ, quod eandem ob caussam potuit omitti, ob quam v. 221. post ζαθέαν in plerisque libris omissum vidimus ἐλθεῖν. Comparari potest Homericum στέμμα θεοῖο. Infra v. 452. τὴν Ἀπόλλωνος λάτριν et statim ὦ στέφη τοῦ φιλτάτου μοι θεῶν. Iph. Taur. 1464. σε—Βραυρωνίας δεῖ τῆσδε κληδουχεῖν θεᾶς. Sæpe vox θεὸς a librariis aut addita aut omissa est. Vid. Porson. ad Phœniss. v. 5. coll. Schæfer. Melet. Crit. p. 52. et 153. [Add. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. v. 859. Schæf.] Quod de Verss. Dochm. p. 266. inserui τε post ζαθέους, id jam non amplius probo.

Vulgatum κληῖδας contraxi in κλῇδας. Lectione κλάδους, quam alii proponunt, nihil lucramur. Vid. Æschyl. Suppl. 299. Huc etiam pertinet Nostri Iph. Taur. 132. illam enim orationem non Iphigeniæ, sed Chori esse, suo loco demonstrata est. Disjunxi κἀπὸ in καὶ ἀπὸ, quæ disjunctio in dactylicis rhythmis fere solennis est. Soph. Œd. Col. v. 546. pro κἀπώλεσα repone καὶ ὤλεσα. *Seidl.*

262. Ut post hunc versum potius, quam, quod equidem opinatus eram, post v. 264. majorem lacunam ponerem, auctor mihi fuit Hermannus. Potuit enim sane ad Talthybii quæstionem ab Hecuba aliquid responderi. Nihil autem accidere facilius poterat, quam ut una harum strophularum, in quibus eadem semper personarum distributio est, librariorum oculos effugeret. *Seidl.*

263. Τί δ', ὃ νεοχμὸν] Ita MS. Harl. et Tyrwhittus. Ed. Ald. τί δὲ νεοχμόν. *Musg.*

Τί δὲ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν ἐλάβετε] Si ita legatur, versio Latina recte se habet; sin, ut Henricus Stephanus ἐπ' ἐμέθεν legit: *Quid vero de me novum accepistis?* *Barnes.*

Reisk. scribit: τί δ'; ἂν νεοχμὸν —. *Beck.*

Adjeci modo signum interrogationis post τί δ'. Hic versus quomodo legi et distingui debeat, antistropha deficiente, non licet definiri. *Seidl.*

263. s. Malim ita legere et distinguere:

Τὸ δὲ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν
Ἐλάβετε τέκος, ποῦ μοι;

Τὸ δὲ ἐλάβετε idem, ac τοῦτο δὲ, ὃ ἐλάβετε. Legendum autem omnino ἀπ' ἐμέθεν, non ἐπ' ἐμέθεν, ut Steph. voluit; nam de sua ipsius fortuna postea demum, v. 275. scilicet, sciscitatur Hecuba. *Heath.*

Ἀτὰρ τίς ὅδ' ἦν νόμος, ἢ
Τί θέσμιον, ὦ φίλος, Ἑλλάνων;
ΤΑΛ. Εὐδαιμόνιζε παῖδα σήν· ἔχει καλῶς.
ἙΚ. Τί τόδ' ἔλακες; ἆρά μοι ἀέλιον λεύσσει;
ΤΑΛ. Ἔχει πότμος νιν, ὥστ' ἀπηλλάχθαι πόνων.

Sed quænam hæc est lex, aut
Quis ritus Græcorum, O amice?
Tal. Beatam prædicato filiam tuam; bene *enim* habet.
Hec. Quid hoc dixisti? An mihi solem aspicit?
Tal. Fatum habet eam, ut liberata sit a malis.

272. κακῶν M.

265. τῷ πάλος] Τίνι κλῆρος. Deducitur a πάλλω. *Barnes.*

* * * Ταύταν τῷ πάλος ἔζευξεν;] Mira mihi semper, etiam antequam de antistrophica carminis ratione liqueret, hæcce Hecubæ responsio visa est. Initium excidisse, antistropha evincit. Præterea editio Brub. quæ etiam alibi ab Ald. recedit, pro τῷ præbet καί. *Seidl.*

267—269. Horum versuum imaginem poëta nobis repræsentavit in Orest. a v. 1255. coll. 1275. quem locum recte exhibuit Porsonus. De divisione duorum posteriorum anceps judicium est, quippe qui tam arcto numerorum vinculo inter se contineantur, ut verius dicas unum versum. Semel enim lectorem monitum volo, sæpe, ut in hoc, ita in reliquis carminibus versus a me esse separatos, non quod rhythmorum terminum iis locis collocandum existimarem, sed, partim, ut cujus generis numeri sint, celerius in oculos incurreret, partim, ne versus immani quadam longitudine lectori terrorem incuterent. *Seidl.*

268. s. Heath. hos versus ita constitui mavult:

Αὐτὰρ τίς ὅδ' ἦν νόμος, ἢ τί — anapæsticus dimeter catalectus.
Θέσμιον, ὦ φίλος, Ἑλλάνων; — dactylica hephthemimeris.

269. Obtinuit tamen hic mos apud veteres, ut videre est apud Lucianum in Nigrino. *Musg.*

271. Hic versus in duo debet dividi, auctore Heath.

Τί τόδ' ἔλακες; — basis iambica.
Ἀρά μοι ἀέλιον λεύσσει; — hephthemimeris dactylica.

Beck.

Fortasse scribendum est:

τί δὲ τόδ' ἔλακες; ἆρά μοι ἀέλιον λεύσσει;

et etiam hic dochmiis duæ breves syllabæ interpositæ sint.

Etiam hic versus, cujusmodi sit, et utrum vitio careat, quod equidem dubitem, existimari non potest, dum strophæ defectus Codd. ope resarciatur. *Seidl.*

272. κακῶν.] MSS. Cott. et Flor. πόνων. *Musg.*

Ex MSS. Cott. et Flor. reposui πόνων pro vulgato κακῶν. *Seidl.*

273. χαλκεομίτορος] Legendum ex analogiæ regulis χαλκεομίτρου. Occurrit vox Pindar. X. Nem. v. ult. Lycophron. v. 997. Confer Dionys. Halicar. p. 124. l. 36. Ed. Hudson. Plutarchi Parall. p. 125. Ed. H. Steph. *Musg.*

χαλκεομίτορος] Brodæi τὸ χαλκεομίτροος, (ita enim scribendum, non χαλκεομίτροφος) licet Canterus assentiat, penitus rejicio; est enim κακοφωνίας plenum, χαλκεομίτρωρ, pro χαλκεομίτρης. Ast ego quidem non hanc vocem a μίτρη deducendam reor, si modo vere scribitur; sed a μίτος, *filum, licium,* unde et μίτρη ipsum originem habere putatur; hinc Virgil. Æn. Lib. III. v. 467. *Loricam consertam hamis auroque trilicem.* Et Lib. VII. v. 639.—*Clypeumque auroque trilicem Loricam induitur.* Virgilius, Græce si locutus esset, Χρυσεομίτορα Θώρακα diceret. Et nos supra v. 128. *Thoraca ex lino* memoravimus, qualem et ipsi nuper

ἙΚ. Τί δ', ἡ τοῦ χαλκεομίτορος Ἕκτορος δάμαρ,
Ἀνδρομάχη τάλαινα, τίν' ἔχει τύχαν;
ΤΑΛ. Καὶ τήνδ' Ἀχιλλέως ἔλαβε παῖς ἐξαίρετον.
ἙΚ. Ἐγὼ δὲ τῷ πρόσπολος, ἃ τριτοβάμονος χερὶ
Δευομένα βάκτρου γεραιῷ κάρᾳ;

Hec. Quid vero *facit* illa ære loricati Hectoris conjunx,
Misera Andromache, quam habet fortunam?
Tal. Hanc etiam accepit extra sortem filius Achillis.
Hec. Ego vero, cui ancilla *sum*, quæ stabili
Baculo *in* manu indigeo, senili capite?

273. τίν' ἡ δὲ τοῦ S. 276. ἁ φοιτοβάμονος M.

vidimus, vix ulla ferri acie penetrabilem, apud Aulam vulgo dictam Merton-Hall in Agro Norfolciensi, ubi habitat amici mei carissimi dudum defuncti pater ὁμώνυμος, Robertus Coney, Armiger. Quod si hoc verbum minus arriserit, χαλκεοήτορος, vel χαλκήτορος, legendum suaderem. *Barnes.*

Hucusque pertinet artificiosa illa stropharum comprehensio; in quibus maxime filiarum suarum sortem Hecuba percunctata est. Jam duabus seorsim strophis, quæ invicem sibi respondent, de matribus quærit, Andromacha et semet ipsa.

Τί δῆτα τοῦ] Ita edidi ex conjectura Erfurdtii, Hermanno quoque probante. Vulgo τί δ' ἡ τοῦ. Corruptionem quodammodo arguit ipsum ἡ, quod in hoc versuum genere, sicut est in antistropha, esse deberet ἁ.

Quod quibusdam in mentem venit, χαλκεομίτρορος, monstrum est, omni analogiæ repugnans. Vulgatam tuebitur ἀλέκτωρ Ἀθηνᾶ apud Athen. III. 98. C. Hermannus in nott. MSS.

Nolui scribere ἁ pro ἡ. Initium enim iambicum est, et dubitari adhuc licet, an etiam in tali iambico vulgaris dialectus interdum servanda sit, ut nonnunquam in senariis, qui cum dochmiacis conjunguntur. Cf. carmina Hippol. a v. 811. et Ion. a v. 676. *Seidl.*

Leg. χαλκεομήτορος] *Qui arma ænea cupit et tractat.* μήτωρ in terminationibus vocabb. est idem, atque μήστωρ, quod Hesych. exponit ἔμπειρον. *Reisk.*

Winkelmannus Hist. Art. T. II. p. 48. ostendit fuisse interdum diadema ex ære, cujus rei indicia supersint in monumentis artis. Idem Barnesium reprehendit, quod hujus moris ignarus textum mutare fuerit ausus. At ille tantum repudiavit paullo durius verbum, minus feliciter quam Musgravius. *Prev.*

275. Ἀχιλλέως παῖς] Πύῤῥος, ὁ καὶ Νεοπτόλεμος. *Barnes.*

276. ἁ ποιτοβάμονος] Ita Ed. Ald. MSS. Cott. et Flor. ἁ τριβάμονος. MSS. Steph. (et Harl.) ἀτριτοβάμονος, unde efficiunt ἁ τριτοβάμονος, ut dixerit Euripides, baculum instar tertii pedis esse, plane ut in Anthologia aliquis βάκτρον τρίτατον πόδα dixit. Verum τριβάμων, vel τριτοβάμων, deberet ex analogiæ regulis epitheton esse hominis baculo utentis, non ipsius baculi. Lego, ex Aldinæ vestigiis, ἁ πιστοβάμονος, i. e. *fideliter incedentis.* Non absurde H. Stephanus ἀτρυτοβάμονος, *indefesse incedentis.* Φοιτοβάμονος, quod male hic retinet contextus, nulla MSS. auctoritate nititur. *Musg.*

Ἐγὼ δὲ, τῷ πρόσπολος, ἁ τριτοβάμονος] Ante hanc editionem scriptum erat φοιτοβάμονος, prodigioso verbo, et omnibus Lexicis ignoto; tum nonnulli ποιτοβάμονος, æque monstrose, legebant; ἀποικοβάμονος Brodæus nove satis, licet ingeniose: Henr. Stephanus fatetur, annotari ex veteri codice ἀτριτοβάμονος, quod ille vertebat infeliciter in ἀτρυτοβάμονος, cum tantum esset distinguendum ἁ τριτοβάμονος. Et certe τριτοβάμων est aptissimum τοῦ βάκτρου epithetum, cum baculus sit senibus instar tertii pedis; ut ex Œdipi solutione ænigmatis Sphingis constat: Et Anthol. legimus — Τρίτατον πόδα βάκτρον ἀείρας. Quin Canterus et Josephus Scaliger τριτοβάμονος legunt. *Barnes.*

ΤΑΛ. Ἰθάκης Ὀδυσσεὺς ἔλαχ' ἄναξ δούλην σ' ἔχειν.
ἙΚ. Ἒ ἔ.
Ἄρασσε κρᾶτα κούριμον,
Ἕλκ' ὀνύχεσσι δίπτυχον παρειάν.
Ἰώ μοί μοί.
Μυσαρῷ δολίῳ τε λέλογχα φωτὶ δουλεύειν

Tal. Ulysses Ithacæ rex *te* sortito servam accepit.
Hec. Heu, heu!
Tunde caput rasum.
Lacera unguibus geminam genam.
Heu mihi, mihi:
Abominabili, et doloso sortito cogor viro servire,

278. deest σ' M.

276. s. Heath. disponit ita:

Ἐγὼ δὲ τω πρόσπολος, periodus catalecta.
Ἃ τριτοβάμονος dactylicus dimeter.
Χερὶ δευομένα βάκτρου, anapæsticus dimeter brachycatalectus.
Beck.

ἁ τριβάμονος] Ita MSS. Cotton. et Flor.—Ed. Ald. ἁ ποιτοβάμονος, quod in plerisque Edd. magis etiam corruptum est in φοιτοβάμονος. MSS. Steph. et Harl. ἀτριτοβάμονος, unde Barnesius fecit ἁ τριτοβάμονος, apte comparans Anthologiæ locum, ubi legitur τρίτατον πόδα βάκτρον ἀείρας. Quem injuria reprehendit Musgravius, τριτοβάμων *ex analogiæ regulis epitheton hominis baculo utentis, non ipsius baculi* esse existimans. Immo contrarium verum est. Quemadmodum τριτοστάτης est, *qui tertio loco stat*, τριταγωνιστὴς, *qui tertio loco certat*, seu *tertias certaminis partes agit*, ita τριτοβάμων erit, *qui tertio loco incedit*, quod minime homini baculum gerenti, optime baculo ipsi convenit, qui cum duobus pedibus tertio loco incedit, seu, ut recte Barnesius explicat, instar tertii pedis est. Verum τριβάμων, *tripliciter* seu *ternis incedens*, magis in hominem cadit quam in baculum. Recepi nihilominus illud, ab optimis Codd. repræsentatum, quod in talibus non nimis poëtæ curiosi sunt. Vid. Lobeckius meus ad Soph. Ajac. v. 7, 8. *Seidl.*

275. Ἐγὼ δέ τω πρόσπολος, ἁ ποιτοβάμονος
χερὶ δευομένα βάκτρου
γεραιῷ κάρα.

Pro ἁ ποιτοβάμονος quod in antiquis edd. obtinet, Musgravius optime correxit ἁ πιστοβάμονος. Sequentia defendi posse probe sciens, tamen vel sic legi malim:

ἐγὼ δέ τω πρόσπολος—
χερὶ δευομένα βάκτρου
γεραιᾷ, κύρω.

Cui me tandem servam contigisse dicam? Hac ratione simul verba ἐγὼ δέ τῳ πρόσπολος verbo κύρω, tanquam fultura quadam, substruuntur, et v. χερὶ epitheto ornatur aptissimo. κρούετε χέρας γεραιὰς in Suppl. 287. et similiter γεραιὸςποὺς in Phœniss. 1553. Æschylus de Lasthene, viridi sene, γέροντα τὸν νοῦν φέρει—χεῖρα δ' οὐ βραδύνεται. in VII. c. Thebas. v. 624.
Jacobs.

277. Duo dochmiaci sunt, qui qua lege strophicis suis opponi possint, vid. ad v. 259. *Seidl.*

278. δούλην σ'] Ita MS. Harl. et Tzetzes ad Lycophron. v. 1183. citatus hic a Barnesio. In Ed. Ald. deest σ', quod et hic male omissum est. *Musg.*

Ἰθάκης Ὀδυσσεὺς, &c. δούλην σ' ἔχειν.] Ego τὸ σὲ addidi ex Isaaci Tzetzæ (in Lycophron. p. 178.) Lectione hujus ipsius loci. *Barnes.*

279. Quæ reliqua sunt inde ab hoc versu, finito jam colloquio, separatum ef-

Πολεμίῳ δίκας, παρανόμῳ δάκει,
Ὃ πάντα τἀκεῖθεν ἐνθάδ᾽
Ἀντίπαλ᾽ αὖθις ἐκεῖσε διπτύχῳ γλώσσᾳ
Φίλα τὰ πρότερ᾽ ἄφιλα τιθέμενος πάντων.
Γοᾶσθ᾽, ὦ Τρῳάδες, με.
Βέβακα δύσποτμος, οἴχομαι

Hosti justitiæ, leges contemnenti excetræ,
Qui omnia, quæ illic *sunt*, hic,
Et rursus apposita illic, dupliciter disserit,
Res prius amicas, inimicas reddens omnibus.
O, Troades, lugete me:
Perii infelix : perii

285. Ὃς — τἀκεῖσ᾽. 287. ἄφιλα τὰ πρότερα φίλα M. 289. οἴχ. ὦ τάλαινα· δυστυχ. M.

ficiunt systema ex proodo, stropha et antistropha atque epodo constans. *Seidl.*

282. Ἰὼ ἰώ μοι.] Vulgo ἰώ μοί μοι. Duplicavi ἰὼ propter antistropham. *Seidl.*

284. Interpungo post δίκας, ut sit πολεμίῳ δίκας, *Justitiæ hosti. Musg.*

Sic et Brodæus, Heath. et Reisk. *Beck.*

παρανόμῳ δάκει,] Δάκος proprie vipera, item alia quævis noxia bestiola. Δάκος et δάκετον, τὸ θηρίον. Ita Cicero in Pisonem: Jamne vides, Bellua? Παρανόμῳ] Δίκης πολεμίῳ. *Brodæus.*

285. Constructionem hujus loci non expedio, nisi αὖθίς τ᾽ legatur pro αὖθις, et post γλώσσᾳ suppleatur στρέφει, quod, vel simile aliquid, excidisse videtur. Pro ᾽κεῖσ᾽ MS. Flor. κεῖθεν. Quærendum nihilominus, an verbum fuerit γλωσσάω, ut certe est ἐπιγλωσσάω. Vide Hesychium ejusque Interpretes. Tum utique legendum διπτύχως γλωσσᾷ. *Musg.*

Ὃς πάντα, &c.] Vel subaudi ἔστιν, ut sit, ὅς ἐστι πάντα τιθέμενος, &c. Vel lege cum Scaligero ὁ τιθέμενος. *Barnes.*

285. s. Metra ita constituenda:

Ὃς πάντα τἀκεῖσ᾽ ἐνθάδ᾽ ἀντίπαλ᾽, αὖθις, iambicus senarius catalectus.
Ἐκεῖσε, διπτύχῳ γλώσσᾳ glyconius.

Ita autem totum locum verti debere existimo: *Qui omnia, quæ illic sunt* (i. e. apud Græcos) *iis, quæ hic sunt* (i. e. rebus Trojanorum) *ut infensa reputarentur effecit, et rursus iis, qui illic* (i. e. Græcis) *duplici sua lingua res omnium nostrum, quæ prius pacatæ erant, invisas reddit.* Ex accuratiore tamen loci instituta consideratione adducor, ut credam, quædam post αὖθις ἐκεῖσε excidisse, ut interea sententia hujusmodi fuerit: *Qui, ut omnes Græci a Trojanis hostes reputarentur, effecit, et vicissim, ut Trojanis Græci inimici fierent; res omnium, quæ prius pacatæ erant, inimicas, duplici sua lingua, reddens. Heath.*

Verbum hic deest, quod abesse non posse, interpretum peritissimus quisque intellexit. Vitium latere in ἐνθάδε metrum ostendit. Hinc existimo, illius vocabuli loco reponendum esse ἔθετ᾽, vitium ortum putans ex usitata illa compositione ἐκεῖθεν ἐνθάδε vel ἐκεῖσ᾽ ἐνθάδε, quæ librariis obversata sit. Propter hanc conjecturam comma, quod antea post ἀντίπαλα erat, post γλώσσᾳ collocavi. Constructio hæc est: ὃς διπτύχῳ γλώσσᾳ πάντα τὰ ἐκεῖσε ἔθετο αὖθις ἐκεῖσε, ἀντίπαλα γενόμενα, sive ὥστε ἀντίπαλα γενέσθαι. Ne quis hæreat in ἔθετο — τιθέμενος, vel unus monet simillimus locus Euripidis, Hec. 649. ss. In Eur. Electr. 207. ναίω — ναίουσα. *Seidl.*

286. διπτύχῳ γλώσσᾳ] Sic Virgil. Æn. Lib. I. v. 665. *Tyriosque bilingues. Barnes.*

287. Steph. τὰ φίλα positum existimat pro τὰς φιλίας hoc sensu: τὰς προτέρας φιλίας πάντων τιθέμενος ἀφίλους, ut dicat Hecuba, Ulyssem esse eum, qui nullam

Τάλαιν', ἃ δυστυχεστάτῳ
Προσέπεσον κλήρῳ.
ΧΟ. Τὸ μὲν σὸν οἶσθα, πότνα, τὰς δ' ἐμὰς τύχας
Τίς ἆρ' Ἀχαιῶν, ἢ τίς Ἑλλήνων ἔχει;
ΤΑΛ. Ἴτ'· ἐκκομίζειν δεῦρο Κασάνδραν χρεὼν

Misera, quæ in infelicissimam
Incidi sortem.
Cho. Tuum quidem *fatum* scis, veneranda: meas vero sortes
Quisnam Achæorum, aut quis Thessalorum habet?
Tal. Agite: Cassandram deducere huc oportet,

292. πότνια M.

priorum amicitiarum rationem habeat, sed erga eos, qui amici fuerint, tanquam inimicos se gerat.

Reisk. punctum post πάντων delendum, ponendumque post τιθέμενος censet. *Beck.*

Φίλα τὰ πρότερ' ἄφιλα τιθέμενος] Vulgo ἄφιλα τὰ πρότερα φίλα τιθέμενος. Utraque eandem explicationem admittunt. Alterum dedi versus causa, præsertim quum tam facilis sit ejusmodi corruptio, maxime prægresso α ante φίλα. Aldus edidit ἃ φίλα τὰ πρότερα φίλα. Versus constat ex duobus dochmiacis, quorum prior syllabam finalem solutam habet. Hæc enim solutio, quam neque animadverterunt critici, neque, ubi forte animadvertissent, tolerandam putaverunt, immo plerumque correxerunt, ingenti locorum vi ex Euripide, Sophocle, Aristophane vindicatur, licet vitasse eam videatur Æschylus. Exemplis tamen hic non possum defungi. Affert autem ista observatio plurimum lucis non modo dochmiacis versibus, quorum valde recondita adhuc et obscura natura est, sed etiam universæ de systematibus metricis doctrinæ.

πάντων] Jure in hoc vocabulo Interpretes hæserunt, quod neque cum antecedentibus, neque, etiamsi per metrum liceret, cum sequentibus necti commode potest. Equidem corruptione duo in unum vocabula confusa esse arbitror, quorum alterum ad prægressa, alterum ad sequentia pertinuerit. Namque et aptior nexus et versus, quem inde nanciscimur, elegantia suadet, ut ultimas vocabuli πάντων literas ad sequentia trahamus scribendo: ὧν γοᾶσθ' ὦ Τρῳάδες, με. Quod superest πάντ, aut fuit πάντως, quod in Codd. scribi solet πάντ͡ cum flexu super littera τ, aut natum est ex πάλιν, quod, monente Porsono in Addend. ad Hec. p. 101. seqq. a librariis παλ̄ι exaratum, sæpissime corruptum est cum in alia, tum in πάνυ, id autem vix differt a πάντ'. Immo παλ̄ι facilius etiam abire poterat in πάντ, quam in πάνυ, si tamen illud lineola superducta scribitur. — Genitivus ὧν in simili causa strophæ initium facit in Soph. Œd. Reg. 179. ὧν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται, item Trachinn. 122. 841. Amat noster non modo pronomen relativum in stropharum exordiis ponere, ut Hippol. 762. Iph. Aul. 218. Troad. 285. Bacch. 89. 985. Heracl. 363. Hel. 1369. sed etiam particulas relativas ἵνα, *ubi*, ὅθεν, ὅτε et similia.

πάνυ et πάντων confusa sunt in Nostri Hec. 825.

Frid. Henr. Bothius conjicit πάντως. *Seidl.*

289. s. Βέβακα δύσποτμος, οἴχομαι· Τάλαιν' ἃ] Vulgo ἃ τάλαιν' ἃ. Musgravius: ἃ τάλαινα· δυστ. Posui colon post οἴχομαι. Ne quis alterum verbum ex glossa additum putet, obstant plurimi loci, ubi ejusdem generis verba cumulantur, ut Orest. 961. βέβακε γὰρ, βέβακεν, οἴχεται. Andromach. 1165. διολώλαμεν, ᾠχόμεθ'. Alcest. 404. βέβηκεν, οὐκ ἔτ' ἐστὶν. Soph. Ajac. 896, οἴχωκ', ὄλωλα, διαπεπόρθημαι, etc. *Seidl.*

291. Προσέπεσα] MSS. Cotton. et Flor. προσέπεσον. Nec certum est, Græcos dixisse ἔπεσα, vel προσέπεσα: sed inde formatum πέσεις exstat Alcestid. v. 476. προσπέσεις, Plut. Parall. p. 1732. Ed. H. Steph. *Musg.*

Προσέπεσα] Hic ἔπεσα pro ἔπεσον poni-

Ὅσον τάχιστα, δμῶες, ὡς στρατηλάτῃ
Ἐς χεῖρα δούς νιν, εἶτα τὰς εἰληγμένας
Καὶ τοῖσιν ἄλλοις αἰχμαλωτίδων ἄγω.
Ἔα, τί πεύκης ἔνδον αἴθεται σέλας;
Πιμπρᾶσιν, ἢ τί δρῶσι, Τρῳάδες μυχούς,

Quam celerrime, ministri, ut imperatori
Eam in manus quum tradidero, postea delectas
Captivarum et aliis adducam.
Sed quid ardet intus flamma tædæ?
Incendunt, aut quid agunt, Troades penetralia,

296. εἰλεγμένας M.

tur, vel est aoristi α. ab inusitato πέτω, πέσω, ἔπεσα. Commune verbum est πίπτω, πεσοῦμαι. Fateor, rem hanc leviculam videri, sed tamen præter regulas notas quum sit, non erat, quod illam adeo sicco pede præterirent Brodæus, Canterus, Stephanus, Portus, Duportus, Scaliger, aliique omnes. Memini autem, me Ipig. Aul. v. 594. ἐβλάστηκα et ἐβλαστηκότες eodem modo præter morem dicta esse observasse. *Barnes.*

Προσέπεσον] Prætuli hanc Codd. Cotton. et Flor. lectionem, quod hujus generis strophulæ, ut monitum est, plerumque dochmio pede finiuntur. Ex Aldi tamen lectione προσέπεσα facile legendum conjicias προσέπαισα, quod, ut significantius, Hermanno præplacet. Nam προσέπεσα quidem ferri non potest. In Alcestidis v. 476. quem locum Musgravius laudat, lego:

χθὼν ἐπάνω πέσοι, ὦ γύναι.

plures enim Codices πέσοι offerunt. In antistropha item cum Codd. scribendum est:

συνδυάδος φιλίας ἀλόχου. *Seidl.*

292. τύχας nullum hic sensum habet, legendumque, ni fallor, λάχας. Hesychius: λάχη, λῆξις, ἀποκλήρωσις, exstatque etiamnum vox Æschyl. Sept. c. Theb. v. 920. *Musg.*

Musgravius λαχας. Melior vulgata. Sensus est: *quisnam meam sortem habet,* i. e. *quisnam meæ fortunæ dominus est, a quonam mea fortuna pendet?*

πότνα,] Editiones aliquot recentiores πότνια. Equidem non ausus sum ab Aldi lectione recedere. Hesychius, Suidas, Photius, alii πότνα explicant per δέσποινα. *Seidl.*

293. Distinguit hic Poëta inter Ἀχαιοὺς et Ἕλληνας. Nimirum Ἀχαιοὶ erant, Trojani belli tempore, qui Lacedæmona incolebant, teste Strabone, p. 383. B. Pausania initio Ἀχαϊκῶν: Ἕλληνες vero, qui Thessaliam. Pausan. p. 103. l. 26. Fuit etiam tempus, cum Thessali quoque Achæorum nomen obtinerent, cujus rationem colligere licet ex Pausan. p. 205. l. 33. *Musg.*

Τίς ἄρ' Ἀχαιῶν, ἢ τίς Ἑλλήνων ἔχει;] Vid. Eustathium fol. 321. lin. 6. in hunc Homeri locum Iliad. β'. v. 684. Μυρμιδόνες δ' ἐκαλεῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί. *Barnes.*

296. δούς νιν,] Pudet referre, quod Duportus in margine suo δῷς adscriptum habet, quum secunda persona verbi nihil hic loci habeat, sed participium sit omnino necesse est, et ad ἄγω referatur. Ὦ δμῶες, χρὴ μὲν ὑμᾶς ἐκκομίζειν δεῦρο τὴν Κασσάνδραν, ἵνα ἐγὼ αὐτὴν τῷ Ἀγαμέμνονι δοὺς εἰς τὴν χεῖρα, εἶτα τὰς ἄλλας τοῖς ἄλλοις ἄγω. Olim erat λέγω, Stephanus ex MSS. ἄγω. Nemo autem vidit, sine γ' inter αἰχμαλωτίδας et ἄγω versum stare non potuisse. *Barnes.*

Legitur εἰλεγμένας. "Malim τὰς εἰληγμένας, *sorte addictas.*" Heath. Bene. Conf. supra v. 31.

καὶ τὰς μὲν Ἀρκὰς, τὰς δὲ Θεσσαλὸς λεὼς εἴληχε. *Seidl.*

297. αἰχμαλωτίδων] Ita recte MS. Flor. Sic Homerus: Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν. Iliad. ξ'. v. 121. vid. et Med. v. 1115. Iphig. in Taur. v. 1209. Plutar-

Ὡς ἐξάγεσθαι τῆσδε μέλλουσαι χθονὸς
Πρὸς Ἄργος, αὑτῶν τ' ἐκπυροῦσι σώματα,
Θανεῖν θέλουσαι; κάρτα τοι τοὐλεύθερον
Ἐν τοῖς τοιούτοις δυσλόφως φέρει κακά.
Ἄνοιγ', ἄνοιγε, μὴ τὸ ταῖσδε πρόσφορον,
Ἐχθρὸν δ' Ἀχαιοῖς, εἰς ἔμ' αἰτίαν βάλῃ.
ΕΚ. Οὐκ ἔστιν, οὐ πιμπρᾶσιν, ἀλλὰ παῖς ἐμὴ

Ut quæ jam sint educendæ ex *hac* regione,
Ad Argos? cremantque sua corpora,
Volentes mori? admodum sane liber animus
In hujusmodi *casibus* ægre fert mala.
Aperi, aperi: ne quod his *quidem est* commodum,
Græcis vero incommodum, in me culpam transferat.
Hec. Non est *quod putas*: non incendunt: sed filia mea

301. αὐτῶν M.

chus: τῶν ὑπατικῶν Ὁστίλιον ἀπεκρούσατο. Parallel. p. 472. Ed. H. Steph. MSS. Steph. αἰχμαλώτιδας ἄγω, ut legit, interpolato γ' propter metrum, Barnesius. Ed. Ald. αἰχμαλώτιδας λέγω. Ideo melius hic convenit genitivus pluralis, quod Captivarum aliæ ἐξαίρετοι erant, ut Cassandra et Andromache, aliæ κληρωταὶ, ut Hecuba. *Musg.*

298. Ἔα] Προπαρασκεύασμα hoc ad egressum Cassandræ insanientis, et Sybillæ more cum facibus et entheo furore Græcorum mala prænunciantis. *Barnes.*

Refert huc Wesselingius glossam Hes. Αἴθεται· καίεται λαμπρῶς, ita ut verba Εὐριπίδης Τρωάσιν, glossæ præcedenti adscripta, huc velit esse trahenda.

Pro αἴθεται in cod. Flor. esse ἵσταται, testatur Valck. ad Hippol. 909. *Beck.*

301. αὑτῶν] Ita scripsi pro αὐτῶν: putat enim Talthybius, Græcas captivas præ desperatione sua corpora incendio jam dare. *Barnes.*

Reisk. legit πρὸς Ἄργος, αὑτῶν ἐκπυροῦσι, sine τε. *Beck.*

αὑτῶν pro vulgato αὐτῶν debetur Brodæo, quem secutus est Barnesius. — Quod sequitur τ', ejiciendum monuit Reiskius. Non opus. Construe: πιμπρᾶσι μυχοὺς, αὑτῶν τε σώματα ἐκπυροῦσι; *Seidl.*

302. κάρτα τοι] In Canteri, Porti, Paulique Stephani et Hervagii editionibus, ut et apud Scapulam in voce δυσλόφως, vocula τοι desideratur, quam Scaliger supplendam curavit, et recte; ita enim Aldi editio legit. *Barnes.*

303. δυσλόφως] Λόφος collum jumenti, vel dorsum; unde Δύσλοφος epithetum gravis et ponderosi cujuslibet, quod difficulter a jumentis portatur. Τοιούτοις vero priorem syllabam corripit, cujusmodi exempla videsis, Hecub. v. 1098. *Barnes.*

δυσλόφοις] Conf. Hesych. V. Δύσλοφον, ibique Intpp. *Seidl.*

307. Hesych. Θοάζει· τρέχει. *Beck.*

308. Ἄνεχε, πάρεχε] Confer Cyclop. p. 203. Aristoph. Vesp. v. 1317. ibique Berglerum.

Ἄνεχε, *desiste.* Philo Judæus: προσέταττεν ἀνέχειν, Deus sc. Abrahamum, p. 254. Ed. Turneb. Idem: τῆς βλασφημίας ἀνέχειν, et mox ἀνέχοντας μὲν ἔργων καὶ τεχνῶν, p. 466. Idem: πρὸς μὲν ἔργα τρεπομένους ἐφ' ἡμέρας ἕξ, ἀνέχοντας δὲ καὶ φιλοσοφοῦντας τῇ ἑβδόμῃ. p. 518. vid. et p. 526. *Musg.*

In præclaro hoc carmine cum Glyconeo dochmiacus numerus dominatur. Haud dissimili modo utrumque conjunctum invenias in carminibus Soph. Ajac. 693. seqq. et Nostri Electr. 143. 709. seqq. Posterioris fabulæ Glyconeum carmen a v. 432. a dochmio hypercatalectico

Μαινὰς θοάζει δεῦρο Κασάνδρα δρόμῳ.
ΚΑ. Ἄνεχε, πάρεχε φῶς φέρε· σέβω, φλέγω *στρ.*
Λαμπάσι τόδ' ἱερόν.
Ὦ Ὑμὴν, Ὑμέναι' ἄναξ,
Ἰδοὺ, ἰδού. μακάριος ὁ γαμέτας
Μακαρία δ' ἐγὼ,
Κατ' Ἄργος ἁ γαμουμένα.

Correpta furore Cassandra huc fertur cursu.
Cas. Retro cede, ad latus vade; lumen fere, quatio, accendo
In tædis hocce sacrum,
O Hymen, Hymenæe rex,
Ecce, ecce! beatus sponsus,
Beata etiam ego
Apud Argivos sponsa.

308. φέρω M. 312. βασιλικοῖς λέκτροις add. M.

videtur exire, ut recte se habeat vulgata lectio:

κλειναὶ νᾶες, αἵ ποτ' ἔμβατε Τροίαν.

et in antistropha:

Νηρῆδες δ' Εὐβοΐδας ἀκτὰς λιποῦσαι.

Conf. de Verss. Dochm. p. 177.

φέρε·] Libri φέρω contra metrum. Illud restitui ex Scholiasta Aristophanis ad Av. 1717. Cf. de Verss. Dochm. p. 53.

φέρε etiam legit Frid. Henr. Bothius. *Seidl.*

Sic distinguendum: ἄνεχε, πάρεχε. φῶς Φέρω — *tolle in altum* (*facem* puta, quod vocab. supplendum e proximo φῶς intelligitur) *cedo eam, quo feram, facem,* aut *volo enim ferre facem.* *Reisk.*

308. σείω, Valer. Flaccus VIII. 278.:

Primus et ecce fero quatioque hanc lampada vestro
Conjugio: primus celebro dotalia sacra.

309. ἱερόν.] Male Interpres *hoc sacellum.* Constat enim, Cassandram in eo laborare, ut verarum nuptiarum imaginem quoquomodo effingat. Quamobrem, cum nuptiarum ritus in templis non celebrati sint, sequitur, et hic quoque templorum mentionem alienam esse. Pro adjectivo igitur accipi, et ad πῦρ referri debet ἱερόν. *Sanctum hoc lumen in tædis fero, quasso, accendo.* Lego utique σείω pro σέβω.

— — φῶς
φέρω, σείω, φλέγω
λαμπάσι τόδ' ἱερόν. *Musg.*

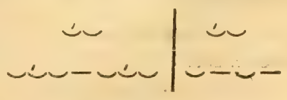
Heath. ad τόδ' ἱερὸν repetit φῶς. *Beck.*

τόδ' ἱερόν.] Videtur sibi insaniens Cassandra, ut antea solita fuerat, in Apollinis templo versari, quo ipso sacro loco, ipsoque deo chorum ducente, nuptias suas cupit celebrari. Cf. v. 329. Nimis hoc loco argutatur Musgravius. *Seidl.*

310. Ὦ Ὑμὴν, Ὑμέναι' ἄναξ.,] Ita optime MS. Flor. nec aliter formulam effert Catullus in Carmine Nuptiali. Ed. Ald. ὑμὴν omittit. *Musg.*

311. Ἰδοὺ, ἰδού.] Mirum, ni scripserit auctor ἰοὺ, ἰοὺ, quæ nonnunquam exsultantium vox est, ut Cyclop. v. 464. *Musg.*

Vid. de Verss. Dochm. p. 159. Possint tamen metra etiam sic explicari:



ut dochmio subjunctus sit diiambus. Similiter fit in Med. 1252.

Ὑμὴν, ὦ Ὑμέναι' ἄναξ.
Ἐπεὶ σὺ, μᾶτερ, ἐπὶ δάκρυσι καὶ
Γόοισι τὸν θανόντα πατέρα πατρίδα τε
Φίλαν καταστένουσ' ἔχεις,
Ἐγὼ τόδ' ἐπὶ γάμοις ἐμοῖς
Ἀναφλέγω πυρὸς φῶς

O Hymen, Hymenæe rex.
Tu utique mater lachrymis, et
Lamentationibus mortuum patrem, et patriam
Charam deploras,
Ego vero propter meas nuptias
Accendo ignis flammam,

314. om. ω M. Ὑμὴν, ὦ Ὑμέναις S. 318. Ἐγὼ δ' ἐπὶ M. S. Post ἐγὼ δ' lacunæ signum S.

ἔβλαστεν θεῶν δ' — αἵματι πιτνεῖν.

antistropha v. 1263.

χόλος προσπιτνεῖ — καὶ δυσμενής.

Cf. de Verss. Dochm. p. 291. coll. 162. *Seidl.*

312. μακαρία δ' ἐγὼ
βασιλικοῖς λέκτροις
κατ' Ἄργος ἁ γαμουμένα.

Medius horum versiculorum MS. Flor. debetur, in Ed. Ald. et reliquis MSS. desideratus. *Musg.*

Ἁ γαμουμένα] Mirum est, in cæteris editionibus ἐγαμουμένα scriptum, nec Cantero, nec Scaligero, (deus bone, quanti homines!) observatum; nisi quod hic τὸ ἐ delebat, ut et Duportus; qui alias ἐγαμούμαν legendum voluit. Aldi editio recte habet, ut Æmilius Portus conjectabat, et nos restituendum curavimus. *Barnes.*

Quia in ed. Brub. est ἐγαμουμένα, Reisk. incidit in suspicionem, scribendum esse ἐκγαμουμένα. *Beck.*

Post hunc versum MS. Flor. Musgravio teste, inserit:

βασιλικοῖς λέκτροις,

quæ ex v. 262.

οὐ γὰρ μέγ' αὐτῇ, βασιλικῶν λέκτρων τυχεῖν;

huc aliquis videtur adscripsisse. Etiam infra v. 356. recurrit:

καὶ χαῖρε τοῖς ἐμοῖσι βασιλικοῖς γάμοις.

Antistropha certe, nisi liberius librorum lectionem mutare velis, verba ista jubet repudiari. *Seidl.*

314. Post Ὑμὴν adjeci ὦ. *Seidl.*

315. Ἐπεὶ σὺ,] Huic loco, ubi nullus ratiocinii nexus, vix convenire videtur conjunctio ἐπεί. Legendum forte: ἤπου σὺ, μᾶτερ. *Musg.*

Ἐπεὶ σύ, &c.] An fortasse hoc vult: quoniam tu, mater, patris semper, patriæque calamitatem luges, immemor eorum, quæ matrem facere decet in filiæ nuptiis, at ipsa saltem gaudio exultabo, quatiamque facem, cet.

Etiam de explicatione versuum 315. sqq. mecum consentit. Frid. Henr. Bothius. *Seidl.*

317. καταστένουσ' ἔχεις,] Καταστένεις. Notus hic Græcismus, (inquit Portus) qui Tragicis familiarissimus. *Barnes.*

318. Ἐγὼ δ' * * ἐπὶ γάμοις ἐμοῖς] Desiderantur hic duæ syllabæ. Proximis litteris repetitis lego: ἐγὼ δέ γ' ὧδ'. Hermannus præfert ἐγὼ δέ γ' ἅδ'. *Seidl.*

Ἐγὼ δ'] Ἐγὼ δὲ, ἐγὼ δὴ, ἐγὼ ἤδη. *Portus.*

320. Εἰς αὐγὰν, εἰς αἴγλαν,] Interpretor: *in ipso lucis diurnæ fulgore.* Plerumque enim sub vesperam ad tædarum lumen deducebatur nova nupta. *Musg.*

εἰς αὐγὰν, εἰς αἴγλαν,] Minime interpretandum cum Musgravio. Dicit hoc: incendo facem ad summum splendorem

Ἐς αὐγὰν, ἐς αἴγλαν,
Ὑμὴν, ὦ Ὑμέναιε, σοί.
[Παρθένων ἐπὶ λέκτροις.]
Δίδου δ', ὦ Ἑκάτα, φάος,
Παρθένων ἐπὶ λέκτροις
Ἃι νόμος ἔχει.

Inter lucem, inter fulgorem,
O Hymenæe: cui
Tu tibi propter virginum nuptias,
O Hecuba, lumen præferens,
Propter nuptias virginum,
Sicut consuetudo fert,

320. Εἰς—εἰς M. 321. ὦ Ὑμέναιέ, σοι M. 322. sine uncis M. om. S. 323. Διδοῦσ' ὦ M.

i. e. ut quam maximum splendorem spargat. *Seidl.*

321. Conturbat hunc locum duplex vocativus, duplexque in eodem commate, ut videtur, apostrophe. An legendum:

ὦ Ὑμέναι', ᾧ σὺ παρθένων ἐπὶ λέκτροις
διδοῦσ', ὦ Ἑκάβα, φάος.

Cui (Hymenæo) *dans lucem.* Sic νόμον τὸν ἐμὸν θεοῖσιν ἀποδοῦναι, Helen. v. 871. confer etiam Callimachi Fragm. apud Suidam voce Ἐλελεῦ. Sunt, quibus satis videatur interpungere plena distinctione post σοὶ: probaremque, nisi sequentis periodi initium nimis abruptum evaderet. *Musg.*

ὦ Ὑμέναιε, σοὶ, &c.] Canterus legit καὶ, quem Duportus sequitur: Scaliger autem, ut mihi videtur, melius omne tulit punctum recte pungendo, quomodo nos hic facimus. Vel etiam σοι potest ad Ὑμέναιε referri, Ὦ Ἑκάτα autem intra parenthesin poni. Prophetissa autem Hecatam, infernam deam, post Hymenæum nominat, ob infaustas nuptias, quas vidit se jam cum Agamemnone facturam. De Hymenæo vid. infra v. 781. *Barnes.*

Eum versum in duo dividi jubet Heath.

Ὦ Ὑμέναιε, σοὶ, penthemimeris trochaica.
Παρθένων ἐπὶ λέκτροις periodus catalecta.
Beck.

323. ὦ Ἑκάτα,] Legendum ω Ἑκάβα. Sequitur enim ᾇ νόμος ἔχει. Atqui Hecate in sacris nuptialibus nullas partes habuit. Multa contra officia erant, quæ ad matrem et quidem sponsæ pertinebant. vide Iphig. in Aul. v. 732. et seq. Mecum quoque facit Tyrwhittus.

φάος,] Ita MSS. Steph. Ed. Ald. φάους. *Musg.*

Prev. cum optimis criticis scribi vult Ἑκάβη pro Ἑκάτα. *Beck.*

Δίδου δ', ὦ Ἑκάτα,] Libri διδοῦσ', ὦ Ἑκάτα. Speciosam Musgravii conjecturam ὦ Ἑκάβα, quam Tyrwhitto quoque approbaverat, erat, quum ego quoque veram putarem, maxime ob similes locos Phœniss. v. 354. et Iph. Aul. v. 732. Sed jam aliter statuo. Primum enim alibi quoque Ἑκάτη a nostro vocatur φωσφόρος, ut Hel. 569. et Fragm. Inc. CXXVI.; deinde, si comparaveris, quæ infra v. 447. Cassandra dicit:

στεῖχ', ὅπως τάχιστ' ἐς Ἅιδου νυμφίῳ γημώμεθα.

nostro loco inferorum numinis mentio non inepta videbitur. Mortis enim imminentis cogitatio Cassandræ semper obversabatur. Hinc διδοῦσ' malui mutare in δίδου δ'. Sensus est: *Tu vero, O Hecate, ad quam potissimum nuptiæ meæ spectant, matris mihi vicem suscipe, lumenque præbe prouti mos est in virginum nuptiis.* —Hecubæ a Cassandra non traditam facem esse, ostendit etiam infra v. 350.

παράδος ἐμοὶ φῶς· οὐ γὰρ ὀρθὰ πυρφορεῖς.
Seidl.

Πάλλε πόδ' αἰθέριον· ἄναγε χορὸν, εὐὰν, [εὐοῖ] ἀντ.
Ὡς ἐπὶ πατρὸς ἐμοῦ
Μακαριωτάταισι τύχαις.
Ὁ χορὸς ὅσιος· ἄγε σὺ, Φοῖβέ, νιν·
Κατὰ σὸν ἐν δάφναις
Ἀνάκτορον θυηπολῶ,

Sublimem agita pedem. Duc chorum, Euan, euœ,
Tanquam inter patris mei
Felicissimam fortunam.
Sacer est chorus: duc tu illum, O Phœbe:
In tuo lauris-cincto
Templo sacra facio,

328. μακαριωτάταις M. 329. νῦν M.

324. Heath. disponit hoc modo:

Παρθένων ἐπὶ λέκτροις
Ἃι νόμος ἔχει basis vel iambica, vel trochaica. *Beck.*

Hic versiculus male in libris repetitur post σοι, v. 321. *Seidl.*

325. Ἃι] Ἃι, ᾗ, καθάπερ, ὥσπερ. *Portus.*

326. Legitur εὐὰν, εὐοῖ,] Ejeci εὐοῖ appositum, ut videtur, ad alterum. Vid. tamen de Verss. Dochm. p. 195.

εὐοῖ, Frid. Henr. Bothius. *Seidl.*

328. Μακαριωτάταισι] Vulgo μακαριωτάταις. Feci versum Glyconeum, quem strophica formula in hoc carmine ubique refert. Ceterum, quod Musgravii causa moneo, verborum ordo in illa formula, qua etiam Aristophanes, Plautus, Catullus, aliique poëtæ usi sunt, non idem ubique servatur. *Seidl.*

329. Ὁ χορὸς ὅσιος·] Vertendum: *Sanctus est Chorus hic noster.* nisi malis legere ὅσιον, quod hujusmodi sensum dat: *Sancta res*, vel *sanctum quiddam, est Chorus.*

Sequentia sic vertunt: *age, tu Phœbe, nunc in laureto, in tuo templo sacra facio.* Ubi primum vitium est, nullam rationem apparere, cur se in templo Apollinis versari, et sacris operari dicat: nihil enim hoc ad nuptias Agamemnonis, quarum imaginem quoquomodo effingere cupiebat. Deinde, ἄγε, hortatorium, comitem adsciscere solet verbum, et modi quidem imperativi. Postremo θυηπολεῖν, quod est *sacrificiis operam dare*, et a vaticinatione et a δᾳδουχίᾳ valde diversum est. Ineptum igitur, Cassandram dicere, se nunc cum maxime θυηπολεῖν. Legendum, ni fallor:

— ἄγε σὺ, Φοῖβε, νιν
κατὰ σὸν ἐν δάφναις
ἀνάκτορον θυηπόλῳ.

Tu eum, Phœbe, in laurigero tuo templo celebra in sacerdotis tuæ honorem. Solenne erat veteribus, absentium amicorum nuptias choreis, honoris causa, celebrare. Hinc Demades ad filium: ἐμοῦ τὴν σὴν μητέρα γαμοῦντος, οὐδ' ὁ γείτων ᾔσθετο, τοῖς δὲ σοῖς γάμοις καὶ βασιλεῖς καὶ δυνάσται συγχορηγοῦσιν. apud Plutarchum in Phocione, p. 1386. Ed. H. Steph. Pariterque Clytæmnestra absentis filiæ nuptias celebrasse dicitur, Iph. in Taur. v. 365. confer Helen. v. 1430. Hanc consuetudinem respiciens Cassandra Apollinem admonet, ut ipse etiam in adyto suo laurigero choreas in sui honorem ducat. Proprium utique Apollini choros ducere, ut testatur Aristoph. Av. v. 218. Non potuit autem clarius significare Cassandra, quantum his nuptiis delectetur, quamque magnifice de iis sentiat, quam testando, dignas sibi videri, quas Apollo etiam in templo et inter laurus choreis celebraret. confer Theocrit. Idyll. VII. v. 100. ἄγειν χορόν τινι, *in alicujus honorem choreas agere*, multis exemplis defenditur. Sic Plato de legibus: αὐτῷ χορεύουσιν. p. 795. C. Ed. Ficin. Apollon. Rhod. Lib. I. v. 536.

Ὑμὴν, ω Ὑμέναι', Ὑμήν.
Χόρευε, μᾶτερ, ἄναγε πόδα σόν,
Ἕλισσε τᾷδ' ἐκεῖσε μετ' ἐμέθεν ποδῶν
Φέρουσα φιλτάταν βάσιν.
Βοάσατε τὸν Ὑμέναιον, ὦ,
Μακαρίαις ἀοιδαῖς

Hymen, O Hymenæe, Hymen.
Tripudia mater, tripudia: attolle lætum strepitum.
Flecte huc *et* illuc mecum pedum
Ferens charissimum gressum.
Bene clamate Hymenæum, O
Beatam prædicate carminibus,

332. Ὑμήν, ὦ Ὑμήν, Ὑμήν M. 333. χόρευ' ἄναγε M. om. S. 334. τάδ' M. 336. βοάσατ' εὖ τὸν Ὑμ.

οἱ δ' ὡς ἤϊθεοι Φοίβῳ χορὸν ἐστήσαντο.

Nonnus p. 340. Ed. Falkenburg.:

Καὶ Σταφύλῳ μετὰ πότμον, ἅτε ζώοντι χορεύσω—
Σοὶ, Στάφυλε, ζώοντι καὶ οὐ πνείοντι χορεύσω.

De Laureto juxta templum Apollinis, quod Trojæ erat, vid. citata ad Androm. 296. *Musg.*

Heath. χορὸν putat esse *choream. Beck.*

νῦν, quod Aldus et libri habent, Musgravium secutus mutavi in νιν, et versu sequente auctore eodem Musgravio scripsi θυηπόλῳ pro vulgato θυηπολῶ. *Seidl.*

In lauretis Apollinis latuerat Orestes, ut in Androm. Act. V. Sc. II. et in Ione etiam dicitur. *Prev.*

330. ἐν δάφναις] Daphne Lyciæ regio, ubi Apollinis templum: de Lycia Apollini sacra vid. quæ nos ad Alcest. v. 114. De Daphne, Stephanus περὶ πόλεων — ἔστι καὶ ἄλλη Δάφνη, Λυκίας Χωρίον. Et Hesychius Apollinis Δαφνίτου meminit. Sin aliquis respicere poëtam velit ad laureta densa, circa Apollinis templum plantata, nihil repugno; quamvis, ut verum fatear, hæc ipsa syntaxis paulo inusitatior suspicionem mihi injecit, ut proprium aliquod nomen lateret. *Barnes.*

ἐν δάφναις potest vel ad ipsam Cassandram referri, vel ad Apollinis templum, et tunc verti debet: *Lauretis circumdatum,* non in Daphnis, Lyciæ regione; nunquam enim traditur, Cassandram in Lyciam migrasse, ut in Apollinis templo ministerium obiret. *Heath.*

332. Legitur Ὑμὴν, ὦ Ὑμὴν, Ὑμήν. *Seidl.*

333. ἄναγε πόδα σὸν,] MSS. Cotton. et Flor. ἀναγέλασον, unde facias non inepte ἄναγε κέλαδον. Sic ἀνάγετε κωκυτὸν, Phœn. v. 1369. ἄναγε πολύδακρυν ἀηδόνα (Bene sic Soping.) Electr. v. 126. *Musg.*

Ita dividit Heath.:

Χόρευε, μᾶτερ, χόρευε, periodus.
Ἄναγε πόδα σὸν basis trochaica.

Beck.

Libri: χόρευε, μᾶτερ, χόρευ'. Alterum χόρευ' metri causa delevi. Fortasse tamen aliquis strophicum versum menda laborare crediderit.

Pro ἄναγε πόδα σὸν, MSS. Cotton. et Flor. ἀναγέλασον, corrupte, opinor. Vix enim matrem decebat, risum tollere. Atque illud alterum satis est exquisitum.

Jam minus damnandam puto lectionem duorum Musgravii librorum, ἀναγέλασον, quam si probaveris, lege:

χόρευε, μᾶτερ,
χόρευ' ἀναγέλασον.

et in stropha:

ἐπεὶ σὺ, μᾶτερ,
ἐπεὶ σὺ δάκρυσι καί.

coll. Suppl. 729.

ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα, κἀνωρχησάμην.

Seidl.

334. Ἕλισσε τᾷδ' ἐκεῖσε] Canterus infeliciter hoc in loco legebat ἕλισσ' ἐνθάδ', &c. Scaliger longe felicius τᾷδ', ut sit-

Ἰακχαῖς τε νύμφαν.
Ἴτ᾽, ὦ καλλίπεπλοι Φρυγῶν
Κόραι, μέλπετ᾽ ἐμὸν γάμον
Τὸν πεπρωμένον εὐνᾷ
Πόσιν ἐμέθεν.
ΧΟ. Βασίλεια, βακχεύουσαν οὐ λήψει κόρην,
Μὴ κοῦφον αἴρῃ βῆμ᾽ ἐς Ἀργείων στρατόν;
ἙΚ. Ἥφαιστε, δᾳδουχεῖς μὲν ἐν γάμοις βροτῶν,
Ἀτὰρ λυγράν γε τήνδ᾽ ἀναιθύσσεις φλόγα,
Ἔξω τε μεγάλων ἐλπίδων. οἴμοι, τέκνον.
Ὡς οὐχ ὑπ᾽ αἰχμῆς σ᾽, οὐδ᾽ ὑπ᾽ Ἀργείου δορὸς,
Γάμους γαμεῖσθαι τούσδ᾽ ἐδόξαζον ποτέ.

Clamoribusque sponsam.
Ite, O pulchris peplis ornatæ Phrygum
Virgines, canite meas nuptias,
Et maritum cubili meo
Fataliter destinatum.
Cho. O regina, non retinebis puellam bacchantem,
Ne tollat levem gressum in Argivorum exercitum?
Hec. O Vulcane, facem quidem fers in nuptiis mortalium:
Sed funestam hanc concutis facem ardentem,
Et præter magnam spem: heu mihi filia,
Ut nunquam sub armis te, neque sub hasta Argiva
Putavi celebraturam esse nuptias istas.

338. Ἰαχαῖς M. 346. πικράν. 348. deest σ᾽ M.

Ἕλισσε μετ᾽ ἐμοῦ φέρουσα τῇδε κᾀκεῖσε ποδῶν βάσιν. Olim τάδ᾽ erat, non parva versus (iambus enim est) jactura. Est autem per leviculam accentus et subscripti puncti notationem lectio certa et vera restituta. *Barnes.*

336. Constructio non recte hic procedit. Deest enim verbum, a quo pendeat vox νύμφαν. Lego igitur:

βοάσατ᾽ εὖ τὸν Ὑμέναιον, ὦ,
μακαρίσατ᾽ ἀοιδαῖς
ἰαχαῖς τε νύμφαν.

Musg.

338. Vulgo ἰαχαῖς. Vid. de Verss. Dochm. p. 263. coll. 371. 378. Loci constructionem non intellexit Musgravius. Construe: βοάσατε τὸν Ὑμέναιον νύμφαν, i. e. ὑμνήσατε νύμφαν. Vid. Pors. ad Eur. Phœniss. 300. coll. de Verss. Dochm. p. 287. et supra ad v. 123. *Seidl.*

341. Legendum, copula adjecta: τὸν πεπρωμένον τ᾽ εὐνᾷ. Nisi malis τετρωμένον. Confer Hippol. 394. *Musg.*

343. οὐ σχήσεις emendat Reisk. *Beck.*

λήψει] Vulgo λήψῃ. *Seidl.*

346. πικράν γε] MS. Flor. λυγράν γε. *Musg.*

MS. Flor. λυγρὰν pro πικράν. Electio difficilis est. *Seidl.*

348. Laborat constructio, quam una literula adjecta in integrum restituet:

ὡς οὐχ ὑπ᾽ αἰχμῆς Σ᾽, οὐδ᾽ ὑπ᾽ —

Musg.

Inserui σ᾽ post αἰχμῆς, Musgravio præeunte. *Seidl.*

Παράδος ἐμοὶ φῶς· οὐ γὰρ ὀρθὰ πυρφορεῖς
Μαινὰς θοάζουσ', οὐδὲ σαὶ τύχαι, τέκνον,
Σεσωφρονήκασ', ἀλλ' ἔτ' ἐν ταυτῷ μένεις.
Ἐσφέρετε πεύκας, δάκρυά τ' ἀνταλλάσσετε
Τοῖς τῆσδε μέλεσι, Τρῳάδες, γαμηλίοις.
ΚΑ. Μῆτερ, πύκαζε κρᾶτ' ἐμὸν νικηφόρον,
Καὶ χαῖρε τοῖς ἐμοῖσι βασιλικοῖς γάμοις,
Καὶ πέμπε, κἂν μὴ τἀμά σοι πρόθυμά γ' ᾖ,
Ὤθει βιαίως· εἰ γάρ ἐστι Λοξίας,
Ἑλένης γαμεῖ με δυστυχέστερον γάμον
Ὁ τῶν Ἀχαιῶν κλεινὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ.
Κτενῶ γὰρ αὐτὸν, κἀντιπορθήσω δόμους,

Da mihi facem, non enim recte fers ignem
Insana currens; nondum te, O filia, tristes casus
Reddiderunt modestiorem, sed in eodem *statu* manes?
Intro ferte faces, et lachrymas mutate,
Trojanæ, hujus carminibus nuptialibus.
Cas. Mater, orna meum caput victoriosum,
Et gratulare meis regiis nuptiis,
Et deduc quoque; et nisi alacriter obsequar,
Trude *me* violenter: si enim est Apollo,
Infeliciore conjugio, quam Helenæ erat, me ducit uxorem
Agamemnon ille inclytus Græcorum rex.
Interficiam enim ipsum, et vicissim vastabo domum *ejus*,

351. οὐδέ σ' αἱ τ. M. 352. Σεσωφρονίκασιν M. 355. Μᾶτερ M.

352. Σεσωφρονίκασιν,] Ita MSS. Steph. Ed. Ald. ἐσωφρονήκασιν. *Musg.*

Editur vulgo sic:

οὐδέ σ' αἱ τύχαι, τέκνον,
σεσωφρονίκασιν, ἀλλ' ἔτ' ἐν ταυτῷ μένεις.

Pro σεσωφρονίκασιν Aldus et Brubachius offerunt ἐσωφρονήκασιν. Unde Heathius emendaverat:

οὐδὲ σαῖς τύχαις, τέκνον,
ἐσωφρόνηκας.

Sed verbum plurale, in quo libri nihil variant, expellere religioni fuit. Quam nos adhibuimus medelam, facillima est. Σαὶ τύχαι idem est ac σὴ νόσος, σὴ μανία. Pluralem τύχαι etiam infra v. 1194. poëta προσωποποιεῖ:

αἱ τύχαι,
ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος, ἄλλοτ' ἄλλοσε
πηδῶσι.

et Alexis apud Stobæum Floril. Tit. CVII. p. 444.

ἐκ ἔσθ' ὅπως ἔχουσιν αἱ τύχαι φρένας.

Seidl.

Secundam sedem occupat anapæstus. Ex lect. ed. Ald. in proclivi est emendare: οὐδὲ σαῖς τύχαις, τέκνον, Ἐσωφρόνηκας, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ μένεις. *Heath.*

353. Aldus εἰσφέρεται. *Seidl.*

355. Male vulgo μᾶτερ. *Seidl.*

357. Delevi τε post πέμπε, omissum in Florentino. *Musg.*

Ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ' ἐμοῦ·
Ἀλλ' αὔτ' ἐάσω· πέλεκυν οὐχ ὑμνήσομεν,
Ὃς ἐς τράχηλον τὸν ἐμὸν εἶσι χἀτέρων,
Μητροκτόνους τ' ἀγῶνας, οὓς οἱ 'μοὶ γάμοι
Θήσουσιν, οἴκων τ' Ἀτρέως ἀνάστασιν·
Πόλιν δὲ δείξω τήνδε μακαριωτέραν,
Ἢ τοὺς Ἀχαιοὺς, — ἔνθεος μὲν, ἀλλ' ὅμως
Τοσόνδε γ' ἔξω στήσομαι βακχευμάτων —
Οἳ διὰ μίαν γυναῖκα καὶ μίαν Κύπριν,

Sumens pœnam pro interfectis fratribus et patre meo.
Sed hæc omittam: non commemorabo securim,
Quæ in meum collum ibit, et aliorum:
Nec parricidialia certamina, quæ ex meis nuptiis
Orientur, et familiæ Atrei eversionem.
Et hanc civitatem ostendam feliciorem,
Quam Græcos, numine quidem afflata, sed tamen
Tantisper a furore desistam,
Qui propter unam mulierem et unum concubitum

363. 'Αλλά τ' ἐάσω M. ὑμνήσομαι M. 367. Πόλιν τε M.

Reisk. scribit πρόσθυμα, *ad votum animi tui. Beck.*

358. εἰ γὰρ] Ita Tyrwhittus, præeunte tamen Reiskio, quorum emendationem confirmant MSS. Harl. Flor. et Exc. cujusdam MS. in margine Aldinæ apud me. Ed. Ald. οὐ γὰρ. *Musg.*

εἰ γὰρ] Verte: *si qua enim Phœbo est fides. Heath.*

359. δυστυχέστερον] MS. Flor. δυσχερέστερον. *Musg.*

Vulgatum præfert Valck. ad Phœniss. p. 139. *Beck.*

363. Ἄλλα τ' ἐάσω·] Locum manifeste corruptum emendat Canterus legendo τὰ δ' ἄλλ' ἐάσω, non male, modo minus a recepta lectione recederet. Barnesio placet: ἀλλὰ τάδ' ἐάσω. Mihi non deterius videtur: ἀλλ' αὔτ' ἐάσω. vid. Ion. v. 1009. et v. 1546.

ὑμνήσομαι] MSS. Cott. et Flor. ὑμνήσομεν. *Musg.*

Ἀλλὰ τάδε] Ita lego, sensu et versus ratione postulante; cum olim scriptum erat Ἄλλα τ' ἐάσω, cum trochæo in primo loco; quod nullo modo admittendum est. Licet etiam legas: Τὰ δ' ἄλλ' ἐάσω. Sed prius mihi præplacet. Sin hoc magis arriserit, exponas, *Cætera vero omittam.* Nota figura.

Οὐχ ὑμνήσομαι] Scaliger οὐ μεμνήσομαι. *Barnes.*

Reisk. emendat: ἄλλ' ἄττ' ἐάσω, *nonnulla alia omittam,* τὸν πέλεκυν δ' ὑμνήσομαι, *at canam illam securim. Beck.*

Librorum lectionem ἄλλά τ' ἐάσω bene sic, ut edidimus, emendavit Musgravius, qui citat Nostri Ion. 1009. et 1546. Adde infr. 1161. et Electr. 373.

Prætuli futurum activi ὑμνήσομεν oblatum a Codd. Cotton. et Flor. nostroque alibi etiam usurpatum, ut paulo post, v. 387. Editiones ὑμνήσομαι. *Seidl.*

364. εἶσι] Ita Aldus. Irrepserat in editiones ἐμόν εἰσι, quod e conjectura emendabat Æmil. Portus, Aldi editione non inspecta. *Seidl.*

εἶσι] *Iturus est.* Cassandra enim eodem in convivio cum Agamemnone Clytæmnestræ jussu occisa est. Χ' ἀτέρων] Agamemnonem innuit. *Brodæus.*

365. Μητροκτόνους τ' ἀγῶνας,] Orestis matricidium. *Barnes.*

367. Legitur πόλιν τε δείξω.] Sed ne-

Θηρῶντες Ἑλένην μυρίους ἀπώλεσαν.
Ὁ δὲ στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐχθίστων ὕπερ
Τὰ φίλτατ' ὤλεσ', ἡδονὰς τὰς οἴκοθεν
Τέκνων ἀδελφῷ δοὺς γυναικὸς οὕνεκα,
Καὶ ταῦθ' ἑκούσης κοὐ βίᾳ λελησμένης.
Ἐπεὶ δ' ἐπ' ἀκτὰς ἤλυθον Σκαμανδρίους,
Ἔθνησκον, οὐ γῆς ὅρι' ἀποστερούμενοι,
Οὐδ' ὑψιπύργου πατρίδος· οὓς δ' Ἄρης ἕλοι,
Οὐ παῖδας εἶδον, οὐ δάμαρτος ἐν χεροῖν

Helenæ quærentes, innumeros perdiderunt.
Ipse vero sapiens ille imperator pro inimicissimis
Perdidit charissima, domesticas voluptates
Suorum liberorum dans *suo* fratri propter mulierem,
Idque *propter* eam, quæ volens, non autem per vim est rapta,
Et postquam venerunt ad littus Scamandrium,
Perierunt non terræ finibus privati,
Aut altiturri patria: Quos vero Mars peremit,
Non viderunt liberos, neque conjugis manibus

379. παῖδες S.

cessaria est particula adversativa. Sententiarum nexus hic est: *Futura Achivorum mala canere omittam, sed ostendam adeo, vel ad hunc diem hostium nostrorum conditionem nostra multo fuisse miseriorem. Seidl.*

368. s. Horum versuum integritas MSS. Steph. debetur. Mutilos sic dederat Aldina:

ἢ τοὺς Ἀχαιούς· στήσομαι βακχευμάτων.

Musg.

370. Κύπριν,] Ita MSS. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. πόλιν. In proximo legerim Ἑλένης, ut constructio sit: θηρῶντες μίαν Κύπριν Ἑλένης, *venantes unum Helenæ concubitum.* Κύπρις, *concubitus,* Hec. v. 813. Andromach. v. 179. et v. 239. *Musg.*

Lectio quorumdam librorum, καὶ μίαν πόλιν, minime contemnenda videtur. Suspicor, Euripidem scripsisse:

οἳ διὰ μίαν Κύπριν τε καὶ μίαν πόλιν.

Πόλιν intelligo Lacedæmona. Oppian. Halieut. IV. 235.

οὐ γάρ τοι μία Κύπρις ἐφήνδανεν, οὐδὲ μί' εὐνή.

Scholiastes ibi: Κύπρις, γυνή. Hermannus. Nititur Hermannus maxime eo, quod lectio πόλιν unde venerit, vix dixeris. Sed hoc aliquatenus explicabitur infra in nota ad v. 465. Ceterum illa, quæ in Oppiani loco est, duplicatio, οὐ μία Κύπρις — οὐδὲ μί' εὐνή, nostræ quoque lectioni quodammodo favet. *Seidl.*

377. οὐ γῆς ὅρι' ἀποστερούμενοι, &c.] Hoc in loco, ut Joh. Brodæus observat, Euripides in Lacedæmonios invehitur, qui, postquam Athenas in suam potestatem redegissent, plurimos cives Atticos neci dederunt; qui et satius sibi duxerunt, in patria et pro patria mori, sicut Athenienses fecerunt a Lysandro obsessi; quam extorres per alias urbes vagari. *Barnes.*

ἀποστερούμενοι,] Stiblinus in margine annotavit ἀποστηρουμένοι, fortasse ex Codice, quod ducit ad ἀπεστερημένοι, ut est in Heracl. v. 51. *Seidl.*

Forte, οὐ γῆν δορὶ ἀποστερούμενοι. aut alias v. seq. legendum esset οὐδ' ὑψιπύργους πατρίδας. *Reisk.*

Miro anachronismo Barn. dicit, Euri-

Πέπλοις συνεστάλησαν, ἐν ξένῃ δὲ γῇ
Κεῖνται. τὰ δ' οἴκοι τοῖσδ' ὅμοι' ἐγίγνετο·
Χῆραί τ' ἔθνησκον, οἱ δ' ἄπαιδες ἐν δόμοις,
Ἄλλοις τέκν' ἐκθρέψαντες· οὐδὲ πρὸς τάφους

Vestibus involuti sunt, sed in peregrina terra
Jacent. Porro res domesticæ his similes sunt:
Nam viduæ moriebantur, alii vero orbi in ædibus manebant,
Frustra educantes liberos; neque ad sepulchrum

383. τάφοις.

pidem invehi h. l. in crudelitatem Lacedæmoniorum, quam, Athenis captis, exercuerint, quum aliquot annis ante mortuus sit poëta. *Heath.*

379. παῖδας] Ita recte MS. Flor. *non viderunt liberos*, i. e. antequam animam efflarent. Ed. Ald. παῖδες. *Musg.*

παῖδες] Ita Aldina. Musgravius ex Cod. Flor. edidit παῖδας explicans: *non viderunt liberos*, i. e. *antequam animam efflarent*. Sed vel ob proximam sententiam Aldi lectio potior videri debet, ubi de mortuis sermo est, non de moriundis. Sensus est: *Liberi non aderant, qui patres, Marte absumtos, deflerent.* Conf. infra v. 484. et 738. *Seidl.*

381. ἐγίγνετο·] Ita Musgravius. Vulgo ἐγίνετο. *Seidl.*

382. Cassandra matrem consolatura, Trojanorum fortunam, quamvis eorum patria eversa et diruta sit, multum tamen Græcorum fortunæ præstare, contendit, quandoquidem isti, plurimis gravissimisque laboribus exhaustis, quæ hominibus carissima esse solerent, perdidissent, et plurimam partem in peregrina terra neque suorum lacrimis neque exequiarum honore ornati, occubuissent; Trojani autem in patria terra, in suorum amplexu animam reddidissent.

— οἵδ' ἄπαιδες ἐν δόμοις
ἄλλως τέκν' ἐκθρέψαντες· οὐδὲ πρὸς τάφοις
ἔσθ' ὅστις αὐτῶν αἷμα γῇ δωρήσεται
ἪΗ ΤΟΥ͂Δ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

ultimum versum mendosum esse acute vidit Musgravius. Parum tamen, pro meo quidem sensu, Euripideum, quod restitui voluit: ἢ τοῦ τ' ἐπαίνου του στράτευμ' ε. h. ἐπαίνου τινος. Quid? si legamus

ἘΙΤ' ΟΥ͂Ν ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

Quæ cum ita se habeant, hanc Græcorum expeditionem laude et invidia dignam esse putemus? Vim, quæ h. l. particulæ εἶτα tribuenda est, optime explicuit Hoogeveen de Part. Gr. c. XVII. sect. II. p. 275. seqq. *Jacobs.*

383. Ἄλλοις] Legendum cum Tyrwhitto ἄλλως, *frustra*. Eos enim hic respicit, quorum liberos bellum sustulerat. Alioqui recte se haberet vulgata: vid. v. 488. *Musg.*

Ἄλλοις] Satis probabiliter Tyrwhittus emendat ἄλλως, quam emendationem non multum abfuit, quin reciperem. Vulgatum tamen ἄλλοις defendi potest, si de illis intelligas, in quorum gratiam ad bellicam expeditionem erant profecti. Conf. etiam v. 487. cujus tamen paulo diversa ratio est. *Seidl.*

384. Construe ἐν τάφοις αὐτῶν. Pæne inversa ratione Sophocles Ajac. 1062.

ὧν οὕνεκ' αὐτὸν οὔ τις ἔστ' ἀνὴρ σθένων
τοσοῦτον ὥστε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ.

ubi αὐτὸν et σῶμα per appositionem jungenda sunt, pro αὐτοῦ σῶμα. Hac occasione notare licet typothetæ errorem in priori Brunckiana editione, in qua legitur στένων pro σθένων, ne ulterius ille propagetur.—Ceterum cum nostro loco conf. Eurip. Electr. 90. seqq.

νυκτὸς δὲ τῆσδε πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς
δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπηρξάμην,
πυρᾷ τ' ἀπέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου.

Seidl.

385. Versus mendosus, quem sic forte restituas:

Ἔσθ' ὅστις αὐτοῖς αἷμα γῇ δωρήσεται.
Ἦ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.
Σιγᾶν ἄμεινον τἀσχρὰ, μηδὲ Μοῦσά μοι
Γένοιτ' ἀοιδὸς, ἥτις ὑμνήσει κακά.

Ipsorum est quisquam qui sanguinem terræ donet.
An laudem hæc expeditio meretur?
Tacere melius *est* turpia: neque vel Musa mihi
Cantet, quæ laudet turpia.

384. αὐτῶν.

ἢ τοῦτ' ἐπαίνου του στράτευμ' ἐπάξιον;

num hæc expeditio quantulacunque laude digna est? Musg.

Reisk. emendat ἧπου δ' (i. e. δὴ) ἐπαίνου. *Beck.*

Putant, in vocabulo ἔπαινος inesse ironiam. Sed, quæ hactenus Cassandra commemoravit, neque in laudem neque in vituperationem Græcorum dicta sunt, sed demonstrare conatur Cassandra, infeliciores Græcos fuisse Trojanis. Nullus igitur hic esse videtur ironiæ locus. Quamobrem rectius fortasse legitur, quod ex parte Musgravius conjecit:

ἢ τοῦτ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον;

sive:

ἢ τοῦδέ γ' αἴνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

nisi ἔπαινος pariter atque αἶνος *sermonem* et *prædicationem* simpliciter significare potest. In proximis præ fervore et indignatione Cassandra copulam omittit, quæ necessaria videri potest post σιγᾶν. — Contra hæc Hermannus ita ad me perscripsit: "Versus 385. non propter ἐπαίνου offensionem habet: nam infelices esse Græcos ita ostenderat, ut simul turpitudinem belli notaret: quare hanc orationem recte potest per ironiam ἔπαινον vocare: eodemque modo mox Trojanos feliciores esse docet, simul eos laudans: omninoque de discrimine agi turpis et honesti belli, ex v. 402. sq. qui totius orationis summam comprehendunt, apertum est: vide etiam v. 420. Illud vero displicet, quod hæc, ἢ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον, sic sunt dicta, ut si non demonstratio, sed aut gravis quædam increpatio, aut acerba irrisio præcessisset. Quorum quum neutrum factum sit, non solum hic versus, sed etiam, quæ nimis abrupte subjiciuntur, σιγᾶν ἄμεινον τἀσχρά, majorem, quam pro hujus loci conditione, animi motum prodere videntur. Adnotatam reperi in adversariis meis emendationem olim a me factam, quæ omnes videtur dubitationes removere: εἰ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον, σιγᾶν ἄμεινον τἀσχρά, i. e. quum hac prædicatione exercitus dignus sit, tacere ea præstat, quorum nihil est honestum." Ceterum hunc et sequentem versum Grotius in Excerpta sua retulit, p. 297. *Seidl.*

386. Σιγᾶν ἄμεινον ταἰσχρά,] Nolo dicere aliquid de adulteriis Clytæmnestræ, Agamemnonis uxore, quæ rem habuit cum Ægistho, et Ægialæ Diomedis, cujus adulter erat Stheneli filius, Cyllabarus, ut Servius: Talia enim dicere nefas erat virginitatis studiosæ fœminæ. Et hinc poëta castus arripit occasionem res castas Poëtis canendas commendandi: Μηδὲ Μοῦσά μοι Γένοιτ' ἀοιδὸς, ἥτις ὑμνήσει κακά. Quanquam in hac deploranda humani generis fæce nemo ingenio præstare existimatur, qui res turpissimas et spurcissimas non aperte protulerit. *Barnes.*

τἀσχρά,] Hes. αἰσχρά· μυσαρά, κακά. Εὐριπίδης Τρῳάσιν. Kusterus refert ad v. 1167. *Beck.*

Aldus et antiquissimæ editiones hic atque in Hippolyti, v. 505. legunt τἀσχρὰ, quod utrobique mutatum est in ταἰσχρά. Immo mutandum fuit in τἄσχρὰ ex lege analogiæ. Articulus enim, quod satis notum est, numquam eliditur, sed cum proxima aut vocali aut diphthongo facit crasin. Primam enim habent longam τᾄδικα, τἀκριβῆ, τἄμὰ et similia. Eadem lex obtinet in θὤπλα pro τὰ ὅπλα, τὤρνεα pro τὰ ὄρνεα. vid. Brunck. ad Comici Lysistrat. 277. coll. ad Av. 105. et 449.

Τρῶες δὲ πρῶτον μὲν, τὸ κάλλιστον κλέος,
Ὑπὲρ πάτρας ἔθνησκον· οὓς δ᾽ ἕλοι δόρυ,
Νεκροί γ᾽ ἐς οἴκους φερόμενοι φίλων ὕπο,
Ἐν γῇ πατρῴᾳ περιβολὰς εἶχον χθονὸς,
Χερσὶν περισταλέντες, ὧν ἐχρῆν ὕπο.
Ὅσοι δὲ μὴ θάνοιεν ἐν μάχῃ Φρυγῶν,
Ἀεὶ κατ᾽ ἦμαρ σὺν δάμαρτι καὶ τέκνοις

Trojani vero, primum quidem, quæ pulcherrima laus est,
Mortui sunt pro patria: quos vero bellum sustulit,
Mortui domum ab amicis portati,
In patria sepulchrum adepti sunt,
Manibus cooperti ab iis, a quibus oportuit.
Qui autem Phryges non mortui sunt in pugna,
Illi semper cum conjuge ac liberis

Ubi articulo subjiciuntur diphthongi *οι* et *αι*, prior diphthongi littera cum articulo coalescit, et iota, quod necessario ob præcedentem longam etiam in pronuntiatione obscurari debuit, subscribitur. Accurate de hac re præcipit Etymologus M. p. 822. 53. *ᾠπόλος ἀπὸ τοῦ ὁ αἰπόλος γίνεται κατὰ κρᾶσιν τοῦ ō καὶ ᾱ εἰς τὸ ῶ, καὶ συναιρέσει πάλιν τοῦ ō* (lege *ῶ*) *καὶ ῑ εἰς τὴν ῳ δίφθογγον, ᾠπόλος* (l. *ᾡπόλος*), *ἀντὶ τοῦ ὁ αἰπόλος. Τὸ δὲ ᾠπόλοι* (l. *ᾡπόλοι*) *ἀπὸ τοῦ οἱ αἰπόλοι, κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ῑ τοῦ οἱ ἄρθρου, καὶ κράσει καὶ συναιρέσει.* Eodem pertinent *ᾦνος* pro *ὁ οἶνος*, *ᾡνοχόος* pro *ὁ οἰνοχόος*, *τᾠκίδιον* pro *τὸ οἰκίδιον*. Quod litteram subscriptam attinet, conferantur etiam *κᾆτα* pro *καὶ εἶτα*, *κᾦνον* pro *καὶ οἶνον*, *κᾠκίαν* pro *καὶ οἰκίαν*, *ἐγᾦμαι* pro *ἐγὼ οἶμαι*, et quæ reliqua sunt hujus generis. Ad quam similitudinem etiam in Eurip. Suppl. 777. scribendum est *κᾀσχύνην*. Nam Marklandi *κᾀισχύνην* analogiæ repugnat. Atque ut in his ob antecedentem contractionem iota obscuratur, ita in *χὤδωνις* pro *καὶ ὁ Ἄδωνις* alterum alpha vi sua privatur. Nemo, opinor, provocabit ad tales crases, quas Etymologus dicit, *ὑγεία* pro *ὑγίεια*, *ταμεῖον* pro *ταμιεῖον*, *Ἀπολλωνεία* pro *Ἀπολλωνίεια*, in quibus, ut ille vere observat, pag. 475. 8. coll. 468. 1. diphthongus prævalet. Postremo ne quis putet iota in *τᾀσχρὰ* per ecthlipsin plane ejiciendum esse, ut, Etymologo teste, p. 412. 57. coll. 337. 4. et 431. 14. fit in *τὠμῷ* pro *τῷ ἐμῷ*, *τἠμῇ* pro *τῇ ἐμῇ*, *ἐμωκυμόρῳ* pro *ἐμῷ ὠκυμόρῳ* Iliad. *σ'*· 458. ubi v. Schol. Ven.) monendum est, ipsum Etymologum hanc ecthlipsin admittere nonnisi *τοῦ ῑ μέσου ὄντος*. Conf. Grammaticus in Excerptt. e Cod. Paris. post Gregor. Corinth. Schæf. p. 679. XIV. Atque ex hac quidem regula necessario scribendum est *χὡ*, non *χᾡ*, et *ὦνδρες*, non *ᾧνδρες*. Spiritus lenis in *ᾦνδρες* sive *ἆνδρες*, *ᾧνος*, &c. non est residuus ille ex *ἄνδρες* et *οἶνος*, ut quidam opinantur, sed indicium est craseos, siquidem vera docet Etym. M. p. 763. 9. *ἰστέον, ὅτι ἡνίκα γίνεται κρᾶσις ἐν ἁρμογῇ δύο λέξεων, τίθεται κορωνὶς, οἷον τὸ ἐμὸν, τοὐμόν· τὰ ἐμὰ, τἀμά· προέστη, προὔστη· πρόοπτον, προὖπτον*, et quæ sequuntur. Vid. etiam Lexicon *περὶ πνευμάτων* in fine. Lenis enim spiritus in talibus ab aspero depellitur, ut ex Apollonii præcepto Etymologus tradit, p. 641. 40. *οὑμὸς — ὅτι Ἀπολλώνιος φησὶν ἐν τοῖς πνεύμασι τὴν δασεῖαν ἐπικρατεῖν, ὁ ἐμὸς, οὑμὸς, ἃ ἔπαθον, ἅπαθον. Καὶ ὅτι φησὶ τὸ ὡπόλος* (scr. *ᾡπόλος*) *δασυνόμενον καὶ ψιλούμενον συναλήλιπται.* Ceterum quod scriptum hic vides *οὑμὸς* et *ἅπαθον*, craseos signo omisso, id perspicuitatis causa fortasse Etymologus fecit, quippe qui de spiritibus hic agat, non de crasi. Quamquam nolo affirmare, constanter ubique veteres Grammaticos illam craseos notam apposuisse. conf. quæ paulo ante ex Etymol. p. 822. attulimus. Variant ea in re libri MSS. et antiquissimæ editiones. Neque major hodie inter viros doctos scripturæ constantia est. Alii scribunt *ὧλλοι, ᾡπόλος*, alii *ὦλλοι, ᾦπόλος*. Etiam in *θοἰμάτιον* craseos nota negligitur. Scri-

Ὤικουν, Ἀχαιοῖς ὧν ἀπῆσαν ἡδοναί.
Τὰ δ' Ἕκτορός σοι λύπρ', ἄκουσον, ὡς ἔχει·
Δόξας ἀνὴρ ἄριστος, οἴχεται θανών.
Καὶ τοῦτ' Ἀχαιῶν ἷξις ἐξεργάζεται.
Εἰ δ' ἦσαν οἴκοι, χρηστὸς ἔλαθεν ἂν γεγώς.
Πάρις δ' ἔγημε τὴν Διός, γήμας δὲ μή,
Σιγώμενον τὸ κῆδος εἶχ' ἂν ἐν δόμοις.

Habitaverunt, quæ voluptas aberat Græcis.
Hectoris vero tibi acerba *fata*, audi ut se habeant.
Habitus vir fortissimus, obiit mortem.
Et hoc Argivorum adventus ad *Ilium* effecit.
Si enim *Græci* mansissent domi, virtus *Hectoris* lateret.
Paris porro duxit Jovis filiam Helenam; ducens vero, non
Obscuram affinitatem in ædibus habuit.

399. χρ. ὢν ἐλάνθανεν. 401. εἶχεν.

bunt porro plerique χὠ, χἠ, χὤπως, sed contrario modo θοὐρμαῖον, θοὐκατεῖον. Multi utramque rationem conjungunt scribentes χὤ'δωνις, χἀ'νήρ, &c. Brunckius tamen ad Arist. Lysistr. l. c. de contracto θὤπλα (ita enim plerumque exaratur) sic judicat: *quum aspiratio transierit in litteram θ, necesse non est, ut spiritus asper adpingatur: scribo itaque θὤπλα, quod in aliis similibus observatum.* Sed scribit tamen ille χᾡ, χῴπως et similia. Unus Wolfius nuper contra communem usum scribere cœpit χὠ, χἠ, &c. Verum in apostropho quidem ea lex non obtinet; constanter enim scribimus νύχθ' ὅλην. Immo antiqui Grammatici quum in medio vocabulo litteram ρ cum tenui littera conjunctam spiritu leni notarent scribentes Ἀτῤεὺς καπῤὸς, asperum spiritum ponebant, littera aspera prægressa, veluti θῥόνος, χῥόνος. Vid. Villoison. Anecdot. II. pag. 121. Scripsisse igitur etiam putandi sunt θῥέψω, θῥέξομαι, licet in his littera θ jam spiritum contineat. Hinc minime inepta mihi videtur eorum ratio, qui, utroque et spiritu et contractionis signo conjuncto, scribunt χὣ', χὣπως, θὣπλα, θοὕρμαῖον, &c. Minorem totus hic locus difficultatem habiturus fuisset, si grammaticis placuisset proprium quoddam a spirituque leni diversum craseos signum, introducere. *Seidl.*

394. δάμαρτι] Legendum videtur Δάμαρσι. Sed quia singulæ uxores singulis erant, plures autem liberi, potest et in singulari legi; ut etiam supra v. 379. Οὐ δάμαρτος ἐν χεροῖν πέπλοις συνεστάλησαν. *Barnes.*

395. ἀπῆσαν] Ita MSS. Steph. Ed. Ald. ὑπῆσαν. *Musg.*

ἀπῆσαν] Ita MSS. Stephani et Brubach. ut conjecerat Brodæus. Aldus corrupte ὑπῆσαν. *Seidl.*

398. Ἀχαιῶν ἷξις] Ἄφιξις. *Barnes.*

ἷξις] Olim lectum fuit ἧξις. Gloss. MS. Sangerm. Ἧξις — ἀντὶ τοῦ ἄφιξις. Εὐριπίδης Τρωάσιν. Utra lectio ab Eur. profecta sit, non ausim definire. Pierson. Veris. p. 118.

Toup. P. II. p. 32. Emendd. in Suid. hinc emendat: καὶ τοῦτ' Ἀχαιῶν ἡ ἷξις ἐξεργάζεται. *Musg.*

ἷξις] Aldus ἵξις. Sed derivandum est vocabulum ab ἵκειν, ἷξαι, non ab ἱκέσθαι. Conf. Schæf. ad Gregor. Cor. p. 554. Toupius (Emendd. in Suid. p. 176.) nodum facile solvi posse putans, rescribi jubet ἡ ἷξις. Sed vellem novam hanc contractionem exemplis confirmasset. *Seidl.*

399. Εἰ δ' ἦσαν οἴκοι, χρηστὸς ὢν ἐλάνθανεν] Huc pertinet illud Ovid. Trist. Lib. IV. Eleg. 3. *Hectora quis nosset, felix si Troja fuisset? Publica virtutis per mala facta via est.* *Barnes.*

Schæferus in Melet. Crit. p. 56. cor-

Φεύγειν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον, ὅστις εὖ φρονεῖ·
Εἰ δ' ἐς τόδ' ἔλθοι, στέφανος οὐκ αἰσχρὸς πόλει,
Καλῶς ὀλέσθαι, μὴ καλῶς δὲ, δυσκλεές.
Ὧν οὕνεκ' οὐ χρὴ, μῆτερ, οἰκτείρειν σε γῆν,
Ἢ τἀμὰ λέκτρα· τοὺς γὰρ ἐχθίστους ἐμοὶ
Καὶ σοὶ γάμοισι τοῖς ἐμοῖς διαφθερῶ.
ΧΟ. Ὡς ἡδέως κακοῖσιν οἰκείοις γελᾷς,
Μέλπεις θ', ἃ μέλπουσ' οὐ σαφῆ δείξεις ἴσως.
ΤΑΛ. Εἰ μή σ' Ἀπόλλων ἐξεβάκχευσεν φρένας,
Οὔκουν ἀμισθὶ τοὺς ἐμοὺς στρατηλάτας
Τοιαῖσδε φήμαις ἐξέπεμπες ἂν χθονός.
Ἀτὰρ τὰ σεμνὰ καὶ δοκήμασιν σοφὰ
Οὐδέν τι κρείσσω τῶν τὸ μηδὲν ἦν ἄρα.

Fugiendum itaque bellum est ei, qui sapit:
Si vero ad hoc venerit, gloria non turpis civitati,
Fortiter perire: non fortiter vero, turpe *est*.
Itaque non convenit te, mater, lamentari patriam,
Aut meas nuptias: inimicissimos enim mihi,
Et tibi, his meis nuptiis perdam.
Cho. Quam suaviter rides in malis domesticis,
Et canis, quæ cantans non vera *esse* forte demonstrabis.
Tal. Nisi Apollo te fecisset amentem,
Non impune meos duces
Hujusmodi ominibus ex hac terra mitteres.
Sed præstantes, et *hominum* opinione sapientes res,
Nihili sunt potiores illis, quæ nihil sunt.

rigit ἐλάνθαν' ἄν, et paulo post, v. 401. εἶχ' ἄν. Sed in nupera Euripidis editione recte antiquam lectionem utrobique retinuit. *Seidl.*

400. Interpungendum post δὲ, ut μὴ cum σιγώμενον cohæreat. *Habuit in ædibus connubium non incelebre.* MS. Flor. pro κῆδος εἶχεν habet κῦδος εἶδεν. *Musg.*

410. Male vulgo ἐξεβάκχευσε. *Seidl.*

412. Φήμαις] Δυσφημίαις. *Barnes.*

413. Ἀτὰρ τὰ σεμνά] Minus accurate Brodæus interpretatur τὰ σεμνὰ ῥήματα, οἱ σεμνοὶ λόγοι: debebat potius οἱ σεμνοὶ et οἱ δοκήμασιν σοφοί, ut dicimus τὰ φίλτατα pro οἱ φίλτατοι et similia. Intelligit Talthybius Agamemnonem. Grotius vertit l. l.

Speciosa famam quæ gerunt sapientiæ,
Intus nihil plerumque plus nihilo valent.
Seidl.

413. s. Hæc ad Agamemnonem, Cassandræ amore captum, referenda. *Heath.*

414. τῶν τὸ μηδὲν] Subaudi ὄντων. *Barnes.*

416. s. ἔρωτα — ὑπέστη·] Sic ὑποστῆναι βέλος, Herc. Fur. v. 1342. *Musg.*

417. εἴμ' ἐγὼ,] Ita scribo, acuto in primam retracto, quia ultima eliditur: Nec tamen circumflecti debet: ejusdem enim est generis cum hisce, φήμ' ἐγὼ et δείν' ἄττα. Vid. Phavorinum in φήμ' ἐγὼ, pro φημὶ ἐγώ. *Barnes.*

423. Λάρτίου] Pro Λαερτίου, a Λαέρτιος, idem, quod Λαέρτης, ut Sophocl. Ajax,

Ὁ γὰρ μέγιστος τῶν Πανελλήνων ἄναξ,
Ἀτρέως φίλος παῖς, τῆσδ' ἔρωτ' ἐξαίρετον
Μαινάδος ὑπέστη· καὶ πένης μὲν εἴμ' ἐγὼ,
Ἀτὰρ λέχος γε τῆσδ' ἂν οὐκ ἐκτησάμην.
Καὶ σοὶ μὲν, — οὐ γὰρ ἀρτίας ἔχεις φρένας, —
Ἀργεῖ' ὀνείδη καὶ Φρυγῶν ἐπαινέσεις
Ἀνέμοις φέρεσθαι παραδίδωμ'. ἕπου δέ μοι
Πρὸς ναῦς, καλὸν νύμφευμα τῷ στρατηλάτῃ.
Σὺ δ', ἡνίκ' ἄν σε Λαρτίου χρήζῃ τόκος
Ἄγειν, ἕπεσθαι· σώφρονος δ' ἔσει λάτρις
Γυναικὸς, ὥς φάσ' οἱ μολόντες Ἴλιον.
ΚΑ. Ἦ δεινὸς ὁ λάτρις. τί ποτ' ἔχουσι τοὔνομα
Κήρυκες; ἓν ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς,

Nam supremus ille totius exercitus Græci dux,
Atrei filius charus, hujus amorem præ aliis electum
Mænadis sustinet: et pauper quidem sum ego,
Sed tamen connubium hujus habere nollem.
Et tu quidem, non enim sanam habes mentem,
Argivorum convitia, et Phrygum laudes
Ventis ferenda concedo. Sequere vero me
Ad naves, pulchra sponsa duci *nostro*.
Tu vero, O Hecuba, quando Laërtis filius te voluerit
Abducere, sequere. Castæ enim eris ancilla
Mulieris, ut dicunt qui venerunt *ad* Ilium.
Cas. An ergo maledicus est hic servulus? cur vero nomen habent
Præcones? unum commune odium hominibus,

423. χρήζοι M. 427. κήρ. ἕν; ἀπ. M. Κήρυκες, ἓν ἀπ. et sq. vs. ὑπηρέται; S.

Mastig. v. 1. Ἀεὶ μὲν, ὦ παῖ Λαρτίου, δέδορκά σε. Hujus rei testem adduco Eustath. in Iliad. fol. 13. lin. 35. Διφορεῖται γὰρ τοῦτο· καὶ οὐ μόνον Λαέρτης λέγεται, ἀλλὰ καὶ Λαέρτιος, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. *Barnes.*

Vulgo χρήζοι. Χρήζῃ rescripsit Schæferus. *Seidl.*

424. ἕπεσθαι·] Ita MSS. Steph. estque infinitivus pro imperativo, ut apud Hesiodum passim. Ed. Ald. et MSS. Harl. φέρεσθαι. *Musg.*

Vulgo legitur ἔσῃ. *Seidl.*

426. Ἦ δεινὸς] Lego: Ἦ δεννὸς ὁ λάτρις; *An ergo maledicus est servulus?* Nisi malis sine interrogatione: *Scilicet maledicus est servulus.* Hesychius: Δεννὸν, κακολόγον. Inde verbum δεννάζω. Talthybium porro per contemtum λάτριν vocat Cassandra, indignaturque, id genus hominum magis honorifico nomine κήρυκας vocari. Neque tamen contumeliæ multum habet vox λάτρις, contra, quam suspicatur Brodæus, cum sic appelletur etiam Mercurius, Ion. v. 4. *Musg.*

Ἦ δεινὸς ὁ λάτρις,] Talthybius ea in voce Hecubam tetigerat; quare Cassandra eadem in illum retorquet. Alii putant,

Οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρέται.
Σὺ τὴν ἐμὴν φῂς μητέρ' εἰς Ὀδυσσέως
Ἥξειν μέλαθρα; ποῦ δ' Ἀπόλλωνος λόγοι,
Οἵ φασιν αὐτὴν, εἰς ἔμ' ἡρμηνευμένοι,
Αὐτοῦ θανεῖσθαι; τἄλλα δ' οὐκ ὀνειδιῶ.
Δύστηνος, οὐκ οἶδ', οἷά νιν μένει παθεῖν,
Ὡς χρυσὸς αὐτῷ τἀμὰ καὶ Φρυγῶν κακὰ

Qui apud principes, et respublicas ministri sunt,
Tune ais meam matrem in Ulyssis
Venturam ædes? Ubi vero *tum* Apollinis oracula,
Quæ mihi enunciata dicunt ipsam
Hic morituram esse? Cætera vero non exprobrabo.
Infelix iste *Ulysses* nescit qualia eum maneant ferenda mala:
Nempe aurum ipsi mea et Phrygum mala

vatem Ironice de matre loqui, utpote quæ ministra futura erat nullius pretii ob senii infirmitates. Nec ipse articulus ὁ huic sententiæ contrarius est: nomen enim masculinum generale utrique tribuitur sexui. De qua re vid. quæ nos infra ad v. 476. Sed versio nostra priori favet causæ. *Barnes.*

Interpungunt:

τί ποτ' ἔχουσι τοὔνομα
κήρυκες ἕν; ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς,
οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρέται.

quæ vix quisquam probabiliter explicaverit. Secundum nostram interpunctionem sensus est: *Unde tandem præcones, regum illi civitatumque ministri, qui communi omnibus odio sunt, honorificum illud nomen gerunt?* Hugo Grotius, interrogandi signo ante ἕν posito, vertit:

Accensis quod est
cognomen, unum quadrat, odium publicum,
seu civitati sive regi inserviunt.

Seidl.

427. Post ἕν signum interrogationis delendum. Sensus: *itane vero habent præcones ubique terrarum hoc unum nomen, ut appellentur odium generis humani? Reisk.*

431. ἡρμηνευμένοι,] Male Interpres: *explicata.* Vertendum simpliciter: *edita.* Confer Phœn. v. 480. *Musg.*

432. τἄλλα δ' οὐκ ὀνειδιῶ.] Tacite respicit ad matris Hecubæ in canem mutationem. Vid. quæ nos ad Hecub. v. 1238. *Barnes.*

τἄλλα] Aldus τἆλλα. *Seidl.*

434. χρυσὸς] Imitatur Plutarchus Vit. p. 438. Ed. H. Steph. χρυσὸν ἔδειξαν τὰς συμφοράς. *Musg.*

435. δέκα γὰρ ἀντλήσας ἔτη, etc.] Hic enumerat decennales Ulyssei errores, qui in Homeri Odyssea singulatim describuntur. *Barnes.*

437. πέτρας,] Ita MSS. Steph. et Harl. Ed. Ald. πέρας. Tyrwhitto placet παρὰ, ut στενὸς δίαυλος sit *locus, in quo Cyclops spatiari solebat.* Mihi versus duplici mendo laborare videtur. Lego:

Οἶδ', ἣ στενὸν δίαυλον ᾤκισται πόρον.

Οἶδε, *novit*, i. e. testis erit, *illa quæ, angustum et reciprocans fretum incolit, sæva Charybdis.* ᾤκισται πόρον, ut πύργον οἰκιούμεθα, Heraclid. 46. δίαυλος, quod in Lexicis substantivum est, adjectivum esse ostendit δίαυλος ἕλιξ δρόμος apud Nonnum, p. 207. Ed. Falk. *Musg.*

Οὗ δὴ στενὸν δίαυλον ᾤκισται τέρας] Olim legebatur in codice Aldi πέρας, unde post πέτρας ortum erat. Sed ego Joh. Brodæi conjecturæ in hac parte magis faveo, qui castigat Τέρας. Euripides enim vocat angustum πόρον, sive transitum, hunc, ubi tam mire reciprocantur fluctus, στενὸν δίαυλον, post quem πέτρας vix commode, ut mihi videtur, sequi potest, τέρας autem optime cum Charybdi copulatur. Forte

Δόξει ποτ' εἶναι. δέκα γὰρ ἀντλήσας ἔτη
Πρὸς τοῖσιν ἐνθάδ', ἵξεται μόνος πάτραν,
Οὗ δὴ στενὸν δίαυλον ᾤκισται πέτρας
Δεινὴ Χάρυβδις, ὠμοβρώς τ' ὀρειβάτης
Κύκλωψ, Λιγυστὶς θ' ἡ συῶν μορφώτρια
Κίρκη, θαλάσσης θ' ἁλμυρᾶς ναυάγια,
Λωτοῦ τ' ἔρωτες, ἡλίου θ' ἁγναὶ βόες,

Videbuntur olim esse: decem enim laborans annos
Præter istos, quos hic egit, redibit solus *in* patriam:
Novit quæ angustum fretum æstu reciproco jactatum incolit
Sæva Charybdis, et crudivorus monticola
Cyclops, et Ligustica formatrix-porcorum
Circe: et salsi naufragia maris,
Et loti amores, Solisque sacræ boves;

440. θ' ἁλμυρᾶ δ' M.

etiam ex præcedenti πάτραν illud πέτρας ob affinitatem soni et literarum evasit. Nam, testante Henr. Stephano, in Vet. Codice πέτρας legitur. Ὤικισται] Hic Active sumitur. Vid. Schol. Hecub. v. 2. *Barnes.*

Manifestum, quædam ante hunc v. excidisse; nam constructio e vulgatis extricari nequit. Veteribus etiam libris, qui πέτρας exhibent, adhærescendum, ut στενὸς δίαυλος πέτρας sit, *angusta freti prope scopulum reciprocatio.* Sub scopulo enim sitam fuisse Charybdis voraginem, testatur Hom. Od. μ'. 101. 241. *Beck.*

Nulla hic est lacuna, modo ne post πάτραν plene interpungatur. Ordo est: ἵξεται πάτραν δέκα ἀντλήσας ἔτη, οὗ δὴ, etc. Supra v. 370. simili ratione majori etiam intervallo relativum οἳ disjunctum vidimus a substantivo suo Ἀχαιοὺς, v. 368. *Seidl.*

438. ὠμοβρὼς τ' ὀρειβάτης] Ita optime Reiskius ex conjectura. Ed. Ald. ὠμοβροστορειβάτης, nec dissentit MS. Harl. MSS. Steph. ὠμοβόρος τ' ὀρειβάτης, sed præstat altera forma ὠμοβρὼς, ut σιδηροβρὼς, Sophoc. Ajac. v. 836. Commemoratur etiam alia lectio in MSS. Steph. et Harl. sc. ὠμοφρὼν τ' ἐπιστάτης. *Musg.*

438. s. ὠμόβρος τ' ὀρειβάτης Κύκλωψ] Polyphemus notatur, de quo Hom. Odyss. ι'. Ὠμόβρος autem ponitur pro ὠμοβόρος legitur et ὠμοβρὼς in activa significatione, et ita legit Scaliger, ut ἀνδροβρὼς, *Hominum vorator*, et παιδοβρὼς epithetum Saturni apud Lycophron. Et sane Dinnerus ὠμοβρωσκορειβάτης: Aldus habet ὠμοβροστορειβάτης; quod verbum si recte separetur, in veram lectionem evadet, ὠμόβρος τ' ὀρειβάτης. Ex veteribus exemplaribus duæ lectiones pro hac annotantur, (testante Henrico Stephano) nempe ὠμοβόρος τ' ὀρειβάτης, et tum anapæstus erit in quarta sede, (cujus rei exempla non desunt) et alia aliquanto diversior, *videl.* ὠμόφρων τ' ἐπιστάτης, crudelis dominus. *Barnes.*

Piers. Veris. p. 66. lectionem Stephani præfert, τ', deleto. *Beck.*

439. μορφώτρια] Ita MS. Steph. Ed. Ald. μορφάτρια. *Musg.*

Λιγυστὶς θ' ἡ συῶν μορφώτρια] Alii quidem exponunt λίγυστις, quasi a λιγὺς, cantatrix, incantatrix, eodem modo, quo Homerus Odyss. κ'. αὐδήεσσαν emphatice vocabat, et illius meminit — ἀειδούσης ἐπὶ καλῇ. Nonnulli Λιγυστὶς, a Λίγυς, Ligur, quasi Ligustica esset Circe; certe in Italia illam habitasse et Ausonia, memorat Apollodorus in Bibliotheca, aliique; hinc Λιγυστίδες νῆσοι τρεῖς, καλούμεναι Στοιχάδες, διὰ τῷ στοίχῳ τετάχθαι· αἵτινες οἰκοῦνται ὑπὸ τῶν Λιγύων. Phavorinus. Duportus legi posse ait λύγιστίς θ', quod fieret a λυ-

Αἳ σάρκα φωνήεσσαν ἥσουσιν ποτὲ,
Πικρὰν Ὀδυσσεῖ γῆρυν. ὡς δὲ συντεμῶ,
Ζῶν εἶσ' ἐς ᾅδου, κἀκφυγὼν λίμνης ὕδωρ,
Κάκ' ἐν δόμοισι μυρί' εὑρήσει μολών.
Ἀλλὰ γὰρ τί τοὺς Ὀδυσσέως ἐξακοντίζω πόνους;
Στεῖχ', ὅπως τάχιστ' ἐς ᾅδου νυμφίῳ γημώμεθα.
Ἦ κακὸς κακῶς ταφήσει νυκτὸς, οὐκ ἐν ἡμέρᾳ,

Quæ carnem vocalem emittent aliquando,
Acerbum Ulyssi sonum. Ut autem breviter dicam:
Vivus ibit ad inferos, et effugiens aquam maris,
Mala in *suis* ædibus inveniet innumera.
Sed enim quid Ulyssis recito labores?
Vade, ut celerrime sponso apud inferos nubamus.
Certè malus malè sepelieris noctu, non interdiu,

443. ὡς δὴ M.

γίζω, *viminis more* flecto. Sed nil istud hoc in loco. *Barnes.*

Possit quoque μωρφάστρια legi a μωρφάζειν. *Reisk.*

440. θαλάσσης δ'] Legendum videtur θαλάσσης θ'. Pro ἁλμυρὰ MS. Flor. minus recte ἁλμυρᾶς. Habuit hoc rariusculi naufragium Ulyssis, quod navis ejus non rupi allisa, sed ipsa vi maris diffracta erat. vid. Odyss. ε'. v. 313. *Musg.*

ἁλμυρᾶς ναυάγια,] Ita cum Scaligero lego, licet ἁλμυρὰ per versum stare potuit, τὸ ν' enim est Ἐκτατικὸν, ut λ, μ, ρ. Vid. quæ nos ad Iphig. Aul. v. 382. *Barnes.*

Editur in plerisque contra metrum:

Κίρκη, θαλάσσης δ' ἁλμυρὰ ναυάγια.

Scaligeri correctionem ἁλμυρᾶς confirmavit Cod. Flor. — Præterea recte Musgravius δ', mutandum esse vidit in θ'. *Seidl.*

441. Λωτοῦ τ' ἔρωτες,] De Lotophagis vid. Hom. Odyss. τ'. De bubus solis ibid. μ'. *Barnes.*

Valck. ad Ammon. p. 160. emendat: Λωτοῦ τε ῥῶπες, *dumeta loti*, atque confert Hes. et Etym. M. V. Ῥῶπες. De hujus conjecturæ veritate dubitat valde Albert. ad Hes. V. Ῥῶπες. *Beck.*

441. Valckenarii ad h. l. mutatione non opus. *Seidl.*

442. σάρκα φωνήεσσαν durior locutio est, quam pro solita Euripidis suavitate. Legendum igitur σαρκὶ, *carne:* nisi et φωνήεσσαν quoque loco movendum sit, utpote otiosum, ubi sequatur γῆρυν. Malim equidem:

αἳ σαρκὶ φοινήεσσαν ἥσουσίν ποτε,
πικρὰν Ὀδυσσεῖ, γῆρυν.

γῆρυν φοινήεσσαν, *vocem truculentam.* Sic φοινήεντι σιδήρῳ apud Nonnum Lib. XXVIII. v. 107. ἔγχει φοινήεντι, Lib. XXX. v. 46. χάσματι φοινήεντι, Lib. XXXII. v. 109. de rictu Leonis.

Nihil melius, quam οἴσουσιν pro ἥσουσιν legere, reliquis manentibus. *Musg.*

443. Pro δὴ restituimus δέ. *Seidl.*

444. λίμνης] Interpretor: *pelagi*, ut Hom. Odyss. γ'. v. 1. ubi Scholiastes: λίμνην, νῦν τὸν ὠκεανόν. Pro ἐς ᾅδου in initio versus MS. Flor. ἐς ᾅδην. *Musg.*

Interpungi vult Hermannus post ᾅδου. Sed alloquitur Cassandra Talthybium. Cf. supra v. 447. seq. Ἐς ᾅδου γημώμεθα dictum est, ut supra v. 313. κατ' Ἄργος ἀγαμουμένα, et infra v. 476. εἰς τύραννν' ἐγημάμην. *Seidl.*

446. ἐξακοντίζω] MS. Flor. ἐξανθίζω. Quod non magis metro, quam sensui, adversatur. Vulgatam tuetur Hecub. v. 601. Supplic. v. 466. Menander apud Stob. Tit. XXXVI. *Musg.*

ἐξακοντίζω πόνους;] Frequens apud auctores, præcipue Nonnum Panopolitanum,

Ὦ δοκῶν σεμνόν τι πράσσειν, Δαναϊδῶν στρατηλάτα.
Κἀμέ τοι νεκρὸν φάραγγες γυμνάδ' ἐκβεβλημένην
Ὕδατι χειμάῤῥῳ ῥέουσαι νυμφίου πέλας τάφου,
Θηρσὶ δώσουσιν δάσασθαι, τὴν Ἀπόλλωνος λάτριν.
Ὦ στέφη τοῦ φιλτάτου μοι θεῶν, ἀγάλματ' εὔϊα,
Χαίρετ'· ἐκλέλοιφ' ἑορτὰς, αἷς πάροιθ' ἠγαλλόμην.
Ἴτ' ἀπ' ἐμοῦ χρωτὸς σπαραγμοῖς· ὡς ἔτ' οὖσ' ἁγνὴ χρόα

O qui existimas te aliquid magni fecisse, Græcorum dux.
Et me, cadaver, valles, nudam ejectam,
Aqua torrentis fluentes, prope sepulchrum sponsi
Dabunt feris laniandam, *me* sacerdotem Apollinis.
O serta charissimi mihi deorum, et ornamenta fatidica,
Valete: relinquo festa, quibus antea delectabar.
Discedite *a* me, lacerationibus avulsa, ut adhuc casta corpus,

449. πράττειν. Ib. Δ. ἀρχηγέτα S. 450. γυμνάν θ' M.

metaphora. Ita Juvenalis Satyr. 7. v. 155. *Quis color et quod sit causæ genus, atque ubi summa quæstio, quæ veniant diversa parte sagittæ.* Quæ nos ita olim: (nam hanc Satyram viginti abhinc annis Græce vertebamus) Ποίους ἀμφοτέρωθεν ἀκοντίζωσιν ἐλέγχους. Ita Eurip. Supplic. v. 466. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τάδ' ἐξηκόντισα. Ita in Hecub. v. 601. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ νοῦς ἐτόξευσεν μάτην. *Barnes.*

447. γημώμεθα] Leg. γαμούμεθα. *Por.*

448. Ἢ κακὸς κακῶς ταφήσῃ νυκτὸς, οὐκ ἐν ἡμέρᾳ,] Est repetitio, sed in hoc loco emphatica; sic Iphig. Aul. v. 399. Ἄνομα δρῶντα, κοὐ δίκαια. Vid. quæ nos ad Orest. v. 606. Ἑκοῦσαν, οὐκ ἄκουσαν ἐπισείσω πόλιν. *Barnes.*

ταφήσει] Libri ταφήσῃ. *Seidl.*

449. σεμνόν τι] Ita MSS. Harl. et Flor. Ed. Ald. τι σεμνόν. Pro στρατηλάτα MS. Flor. ἀρχηγέτα. *Musg.*

Ὦ δοκῶν τι σεμνὸν] Scaliger legit, ὦ δοκῶν σεμνόν τι, non inepte. *Barnes.*

Lectionem cod. Flor. protulit, et improbavit Valck. Diatr. p. 95. C.

Initio versus Heath. scribit σεμνὸν τὶ, atque reddit: *O tu, qui tibi visus es in illustri collocatus esse fortuna.* *Beck.*

450. γυμνάν θ'] MS. Harl. γυμνά θ'. Utrumque mendosum. Forte verum fuerit γυμνὸν.

γυμνὸν] An ex more Græcorum. Plato certe parricidas nudos sepeliri jubet. De Legg. p. 935. B. *Musg.*

Κἀμέ τοι νεκρὸν] Non hic νεκρὸν Attice pro νεκρὰν ponitur, sed pro τὸν νεκρόν: ὁ νεκρὸς enim cadaver sonat, cujusvis sexus, et fit per appositionem ad κἀμὲ. Vid. quæ nos ad Supplices, v. 80. *Barnes.*

γυμνὸν metri causa præfert Heath. et strui debere putat cum præced. νεκρόν. Reisk. quoque ita. *Beck.*

Veteres Editiones γυμνάν θ' et MS. Harl. γυμνά θ', ex quo felicissime Schæferus meus eruit γυμνάδ'. Γυμνὰς eadem significatione occurrit apud Lucian. Deor. Diall. XX. 14. (Tom. I. p. 264. Hemsterh.) *Seidl.*

451. νυμφίου — τάφου,] Offendit meas aures hoc duorum substantivorum, quorum alterum alteri in constructione subjicitur, homœoteleuton, libentiusque ideo legerim: νυμφίου πέλας ταφῆς, *juxta sponsi funus:* quod non modo locum, sed et tempus, quo cadaver ejus projecturi erant, ostenderet. *Musg.*

453. εὔϊα,] Confer v. 502. ubi Cassandram σύμβακχον θεοῖς vocat.

454. ἐκλέλοιφ' ἑορτὰς,] Rationem hic reddit, cur serta abjiciat. *Non amplius interero festis solennibus.* Herod. V. 91. ὡς ἐς ὀρτὴν ἤϊσαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμενοι. Cæterum Cassandræ serta abjicienti comparari potest Amphiarai apud Statium vox. Theb. VII. 784.:

Accipe commissum capiti decus, accipe laurus,
Quas Erebo deferre nefas. —

Δῶ θοαῖς αὔραις φέρεσθαί σοι τάδ', ὦ μαντεῖ' ἄναξ.
Ποῦ σκάφος τὸ τοῦ στρατηγοῦ; ποῖ ποτ' ἐμβαίνειν
με χρή;
Οὐκέτ' ἂν φθάνοις ἂν αὔραν ἱστίοις καραδοκῶν,
Ὡς μίαν τριῶν Ἐρινὺν τῆσδέ μ' ἐξάξων χθονός.
Χαῖρέ μοι, μῆτερ, δακρύσῃς μηδὲν, ὦ φίλη πατρίς·
Οἵ τε γῆς ἔνερθ' ἀδελφοὶ χὠ τεκὼν ἡμᾶς πατὴρ,
Οὐ μακρὰν δέξεσθέ μ'· ἥξω δ' ἐς νεκροὺς νικηφόρος
Καὶ δόμους πέρσασ' Ἀτρειδῶν, ὧν ἀπωλόμεσθ' ὕπο.

Do celeribus auris ferenda hæc tibi, O vaticine rex.
Ubi est navis imperatoris? quonam oportet me ascendere?
Illico *enim* auram velis captato,
Unam trium Furiarum ex hac terra me abducturus.
Vale mihi, mater: ne lacrymes, O chara patria,
Quique sub terra fratres estis, et qui nos genuit pater,
Brevi me excipietis: sed veniam ad mortuos victrix,
Et populata domos Atridarum, a quibus periimus.

455. ὡς ἔτ' οὖσ' ἁγνὴ χρόα] Cassandra, ab Ajace constuprata, vid. v. 69, 70., mentem quidem casta esse potuit, corpus vero minime. Hanc enim castitatem etiam, quæ vi compressa est, perdidit. Itaque humani aliquid hic passus est Euripides. Simile fere negligentiæ exemplum notavimus ad Phœniss. v. 787. s.

ἁγνὴ χρόα] Nulla hic Poëtæ culpa. Fuit enim vetus mythologorum traditio, Ajacem Locrum Cassandram e fano Minervæ vi abstraxisse, sed stuprum cum ea non patrasse. Diserte hoc affirmant Philostratus in Heroicis, et Tzetzes in Scholiis ad Ante-Homeric. v. 125. Ambigue loquuntur, præter nostrum, Virgil. Æneid. II. Lycophron v. 375. *Musg.*

ὡς ἔτ' οὖσ' ἁγνὴ χρόα] Quomodo se Cassandra adhuc castam affirmat, cum in prologo, v. 69. et 70. Neptunus et Minerva irati inducantur ob violationem, quam ex Ajace perpessa erat Cassandra? Respondendum, Vim illam nullam animæ labem attulisse, præ illa cum Agamemnone consuetudine, quam exhinc habitura erat. Vel deorum, vel Cassandræ, et Ajacis, vel sui, oblitus hic erat poëta. *Barnes.*

456. ὦ μαντεῖ' ἄναξ,] Versio Latina prior exposuit, quasi esset τάδε μαντεῖα, quod nullo modo admittendum duxi: τάδε enim ad στέφη et ἀγάλματα referendum, μαντεῖε vero cum Ἄναξ jungendum. Apollo enim μαντεῖος et μαντήϊος poëtis dictus, ut Apollon. Argon. Lib. II. Ὦκα δὲ κεκλόμενον Μαντήϊον Ἀπόλλωνα. Quare et in hac parte versioni medicas manus adhibui. *Barnes.*

457. τὸ τοῦ στρατηγοῦ;] Apud Ciceronem est τὸ τῶν Ἀτρειδῶν, citantem Ep. ad Att. VII. 3. *Musg.*

Valckenærius recenset quasi ex incert. Fab. Musgrav. Præf. iv. ed. Oxon. *Burn.*

458. Οὐκέτ' ἂν φθάνοις — καραδοκῶν,] *Nimis cito non exspectes*, i. e. Illico exspectes. *Musg.*

Οὐκέτ' ἂν φθάνοις ἂν] De duplici ἂν vid. Hecub. v. 1182. *Barnes.*

Heath. reddit: *Non amplius tibi cunctandum est velis auram exspectanti. Beck.*

Οὐκέτ' ἂν φθάνοις, etc.] Intellige sic: Non amplius tu me prævertes secundum velis ventum exspectans, i. e. jam non minus, quam tu, in Græciam trajicere gestio, quippe quæ vindictam a te sumtura sim. *Seidl.*

459. Ὡς μίαν τριῶν Ἐρινῦν] De tribus Furiis vid. Phurnutum de Natura Deorum, p. 16. Περὶ τῶν Ἐριννύων, et quæ nos ad Iphig. Taur. v. 964. *Barnes.*

Vulgo Ἐριννῦν, quod saltem esse debuerat Ἐριννύων, trisyllabum. *Seidl.*

ΧΟ. Ἑκάβης γεραιᾶς φύλακες, οὐ δεδόρκατε
Δέσποιναν, ὡς ἄναυδος ἐς πέδον πιτνεῖ;
Οὐκ ἀντιλήψεσθ᾽; ἢ μεθήσετ᾽, ὦ κακαί;
Γραῖαν πεσοῦσαν αἴρετ᾽ εἰς ὀρθὸν πάλιν.
ἙΚ. Ἐᾶτέ μ᾽, — οὔτοι φίλα τά μοι φίλ᾽ — ὦ κόραι,
Κεῖσθαι πεσοῦσαν· πτωμάτων γὰρ ἄξια
Πάσχω τε καὶ πέπονθα κἄτι πείσομαι.
Ὦ θεοί. κακοὺς μὲν ἀνακαλῶ τοὺς συμμάχους,

Cho. Hecubæ annosæ custodes, non videtis
Dominam, quomodo muta humi cadat?
Non sustinebitis eam, an dimittetis *eam?* O ignavæ,
Anum lapsam erigite rursum.
Hec. Sinite me, non enim placent, quæ amica sunt, O puellæ,
Jacere collapsam: lapsu enim digna *mala*
Patior, et passa sum, et adhuc patiar.
O dii! ignavos quidem opitulatores *vos* invoco,

466. ἀντιλήψεσθ᾽, ἢ μεθήσετ᾽.

460. μηδέν] Μηδὲν hic valet μή. Conf. infra v. 568. Φρυγῶν πατρίδι πένθη. Nonnulli post μηδὲν majorem interpunctionem ponunt. Sed quomodo compellationi ὦ φίλη πατρὶς convenit verbum οὐ μακρὰν δέξεσθέ με? Ex mea interpunctione omnia bene procedunt: *Lætare mihi, O mater, noli lugere, O patria, atque vos quod attinet, qui apud inferos estis, O fratres, quique me genuisti, pater, brevi vos me accipietis. Seidl.*

Plene distinguendum post μηδέν. *Heath.*

464. Ad h. l. Prev. observat: "On peut supposer, que le Choeur s'adresse à ces captives de la suite d'Hécube, qui sont designées par le nom de premier demichoeur à la scene 3. de l'acte I. Ces captives étoient probablement plus jeunes et d'un rang moins distingué, que le reste du Choeur. Elles servoient Hécube: les autres la consoloient." *Beck.*

465. εἰς πέδον] Ita MSS. Cott. et Flor. quod cur repudiandum sit, non video. Ed. Ald. εἰς ᾄδην. MS. Harl. εἰς ᾄδου, unde etiam facias εἰς οὖδας. *Musg.*

Heath. cum Cant. οὐδόν. *Beck.*

Mira sane Aldi lectio (εἰς ἄδην) videri debet. Erat, quum corrigendum putarem εἰς ἄλην πιτνεῖ, *animi deliquium patitur.* Sed quum paulo post v. 492. non minus miram lectionem εἰς δόμους Aldus præbeat, vereor, ne, quæ in Codice, ex quo Aldina editio descripta est, evanida essent, quoquo modo aliquis suppleverit. Codicem illum, cetera bonum, lacerum fuisse, docet vel lacunarum ratio et multitudo, quas Aldina habet. conf. supra vv. 236. sqq. coll. v. 369. Vid. etiam ad v. 370. Accedit, quod Cod. Harl. qui antiquitus eandem atque Aldina originem habuisse videtur, infra v. 492. ineptis Aldi verbis εἰς δόμους nihil omnino substituit. *Seidl.*

466. Οὐκ ἀντιλήψεσθ᾽, ἢ μεθήσετ᾽;] Habet hic Ed. Ald. οὐκ ἀντιλήψεσθ; ἢ μεθήσεσθ᾽; MS. Flor. οὐκ ἀντιλήψετ᾽, ἢ μεθήσετ᾽; Ex quibus lectionibus tertiam utraque commodiorem feci. *Musg.*

Reliquit Musgravius interrogandi signum post μεθήσετ᾽, quod collocandum putavimus post κακαί. Κακαὶ enim erant διὰ τὸ μεθιέναι. *Seidl.*

467. Cod. Fl. αἴρετ᾽ εἰς ὀρθὸν δέμας, sed vulg. præfert Valck. ad Hippol. 1443. *Beck.*

Ὅμως δ' ἔχει τι σχῆμα κικλήσκειν θεοὺς,
Ὅταν τις ἡμῶν δυστυχῆ λάβῃ τύχην.
Πρῶτον μὲν οὖν μοι τἀγάθ' ἐξᾷσαι φίλον·
Τοῖς γὰρ κακοῖσι πλείον' οἶκτον ἐμβαλῶ.
Ἦμεν τύραννοι, κεἰς τύραννν' ἐγημάμην·
Κἀνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα,
Οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν,
Οὓς Τρῳὰς, οὐδ' Ἑλληνὶς, οὐδὲ βάρβαρος
Γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν ποτε.
Κἀκεῖνά τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ,

Tamen habet aliquam speciem invocare deos,
Quando nostrum aliquis in adversam fortunam incidit.
Primum igitur mihi gratum *est*, bona recensere;
Malis enim, majorem commiserationem inseram.
Fuimus Reges, et in regias *ædes* nupsi;
Hic autem præstantissimos peperi liberos,
Non numerum duntaxat, sed excellentissimos Phrygum:
Quales *nec* Trojana, nec Græca, nec barbara
Mulier a se procreatos unquam gloriari posset.
Illosque vidi hasta prostratos Græca,

468. οὔτοι φίλα τὰ μοὶ φίλα] *Non sunt grata mihi, quæ quis amico animo fecerit.* *Musg.*

Heath. reddit potius: *Nequaquam grata sunt, quæ mihi grata esse solebant,* repugnatque emendationi Victorii V. L. 36, 21. οὔ τοι φίλα τὰ μὴ φίλ'. *Beck.*

471. ss. Grotius vertit sic:

O Di, mali estis opitulatores mihi:
Sed mos hominibus sic habet, votis Deos
Vocare, quoties sæva fortuna accidit.
Seidl.

Hermannus mavult:

ἐᾶτέ μ', οὔτοι τὰ φίλα μοι φίλ', ὦ κόραι.

Vulgata eandem explicationem videtur admittere. *Seidl.*

474. ἐξᾷσαι] Videtur vox esse lugubri cantilenæ, quam lætæ, convenientior. Plato Phædone, c. 35. θρηνοῦντας τὸν θάνατον ὑπὸ λύπης ἐξᾴδειν. Plutarchus de Arione: ἐξᾷσαι δὲ καὶ τῷ βίῳ τελευτῶν καὶ μὴ γενέσθαι κατὰ τοῦτο τῶν κύκνων ἀγενέστερος. Op. Mor. p. 280. Ed. H. Steph. *Musg.*

ἐξᾷσαι] Ἐξαεῖσαι. Ab ἀείδω, *cano,* et poëtice *recenseo.* *Barnes.*

475. Sensus est: *Commemorata pristina felicitate malis meis majorem miserationem conciliabo.* *Seidl.*

476. εἰς τύραννν'.] Pro εἰς τυράννους. Sic τὰ ἐγγενῆ, Soph. Antig. v. 670. τὰ ἀστυκὰ, Theocrit. Idyll. XX. v. 31. *Musg.*

Ἦμεν τύραννοι,] Fuimus Troës. Verto autem reges, non reginæ, ut olim; quia nomen generale utrique tribuitur sexui. Sic Ferdinandus et Isabella junctim dicti sunt reges Hispaniæ, non rex et regina. Vid. quæ nos supra ad v. 426. Ibid. Κεἰς τύραννα,] *Et regno accepto nupsi.* Plerique τύραννα, pro τὸ τύραννον, i. e. τυραννίδα, exponunt. Nam τὸ σοφὸν pro ἡ σοφία et τὸ βάρβαρον pro ἡ βαρβαρότης ponitur, alias τὸ τύραννον, et τὰ τύραννα, pro ὁ τύραννος et οἱ τύραννοι, de qua re vide quæ nos ad Iphig. Taur. v. 328. Hoc vero in loco illorum sententiæ accedo, qui σκῆπτρα, vel δώματα, subaudiunt: non enim εἰς τύραννον γαμοῦμαι dicitur, sed εἰς τύραννου δώματα. Τύραννος autem pro Τυραννικὸς et ipse Sophocles usurpavit in

Τρίχας τ' ἐτμήθην τάσδε πρὸς τύμβον νεκρῶν,
Καὶ τὸν φυτουργὸν Πρίαμον οὐκ ἄλλων πάρα
Κλύουσ' ἔκλαυσα, τοῖσδε δ' εἶδον ὄμμασιν
Αὐτὴ κατασφαγέντ' ἐφ' Ἑρκείῳ πυρᾷ,
Πόλιν θ' ἁλοῦσαν. ἃς δ' ἔθρεψα παρθένους
Ἐς ἀξίωμα νυμφίων ἐξαίρετον,
Ἄλλοισι θρέψασ', ἐκ χερῶν ἀφῃρέθην.
Κοὔτ' ἐξ ἐκείνων ἐλπὶς ὡς ὀφθήσομαι,
Αὐτή τ' ἐκείνας οὐκέτ' ὄψομαί ποτε.
Τὸ λοίσθιον δὲ θριγκὸς ἀθλίων κακῶν,

Et secui capillos hosce ad tumulum mortuorum,
Et *ipsorum* patrem Priamum non ab aliis
Audiens deflevi: sed his oculis vidi
Ipsa trucidatum ad Herceam *Jovis* aram:
Urbemque captam. Quas vero educavi virgines
Ad dignitatem sponsorum eximiam,
Aliis educatas, ex manibus ereptas amisi.
Neque spes est fore ut *posthac* ab illis videar,
Neque ego illas unquam videbo posthac.
Illud vero postremum *est*, *ac* fastigium miserorum malorum,

485. Ἑρκίῳ M.

Antigone—Καὶ ζῇ τύραννον σχῆμ' ἔχων. Item Æschyl. Prometh. v. 760. Πρὸς τοῦ τύραννα σκῆπτρα συληθήσεται. Denique Thucydides τύραννον πόλιν dixit. *Barnes.*

Reisk. scribit: τυράννου 'γημάμην, i. e. εἰς οἴκους τυράννου ἐγημάμην. *Beck.*

478. Pro ἄλλως vide, an legendum sit ἁπλῶς. *Musg.*

Οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως,] Vide Erasmum in Proverb. Numerus. Eodem modo Horatius — *Nos numerus sumus et fruges consumere nati.* *Barnes.*

479. Οὓς Τρῳὰς,] Ita MSS. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. οὐ Τρῳὰς. Sed οὐ subaudiri potest, aliis negativis sequentibus. Sic Aristoph. γῆ δ', οὐδ' ἀὴρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν. Av. v. 659. *Musg.*

Οὓς] Οἵους. Sic infra, v. 501. Οἵων ἔτυχον, ὧν τε τεύξομαι. ὧν pro οἵων. *Barnes.*

Steph. οὓς accipit pro οἵους, ut sit οἵους οὐ Τρῳάς. *Beck.*

483. Καὶ τὸν φυτουργὸν Πρίαμον] Σεμνὸς λόγος. At de hac honesta metaphora vid. ad Iphig. Taur. v. 3. *Barnes.*

485. ἐφ' Ἑρκίῳ πυρὶ,] Ad Jovis Hercæi aram cæsus erat Priamus a Neoptolemo. Vid. Notas ad Hecub. v. 23. Item Scholia, ubi recte nos inseruisse, ἢ Διὸς Ἑρκείου, ὥς ἔνιοι, agnoscet lector: nam et id ipse Deorum non infimus, Neptunus, supra dixit, v. 17. — Πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις πέπτωκε Πρίαμος, Ζηνὸς Ἑρκίου θανών. *Barnes.*

486. θ' ἁλοῦσαν.] Ita recentiores ex conjectura H. Steph. Ed. Ald. θανοῦσαν. *Musg.*

Πόλιν θ' ἁλοῦσαν] Ita recte restituit Henricus Stephanus ex Cod. Vet. pro θανοῦσαν, sed quia plurimæ illius emendationes in prioribus editionibus, post illum tamen factis, in textum admittuntur, non vulgo id illi acceptum datur; et nobis etiam aliquando superfluum videretur; nisi tanti viri meritis ingratus esse nequaquam possem, aut vellem. Illi autem et nos et Euripides plurimum debemus. *Barnes.*

491. Θριγκὸς κακῶν] *Summum malorum;*

Δούλη γυνὴ γραῦς Ἑλλάδ' εἰσαφίξομαι.
Ἃ δ' ἐστὶ γήρᾳ τῷδ' ἀσυμφορώτατα,
Τούτοις με προσθήσουσιν, ἢ θυρῶν λάτριν
Κλῇδας φυλάσσειν, τὴν τεκοῦσαν Ἕκτορα,
Ἢ σιτοποιεῖν, κἀν πέδῳ κοίτας ἔχειν
Ῥυσσοῖσι νώτοις βασιλικῶν ἐκ δεμνίων,
Τρυχηρὰ περὶ τρυχηρὸν εἱμένην χρόα
Πέπλων λακίσματ', ἀδόκιμ' ὀλβίοις ἔχειν.
Οἲ 'γὼ τάλαινα, διὰ γάμον μιᾶς ἕνα
Γυναικὸς, οἵων ἔτυχον, ὧν τε τεύξομαι.
Ὦ τέκνον, ὦ σύμβακχε Κασάνδρα θεοῖς,
Οἵαις ἔλυσας συμφοραῖς ἅγνευμα σόν.

Serva mulier, anus, in Græciam ibo.
Quæ autem huic senectuti sunt incommodissima,
His *ministeriis* me adhibebunt, vel januarum custos
Claves ut servem, ego mater Hectoris,
Vel ut panem faciam et humi cubilia habeam,
Rugoso dorso, regios post lectos,
Laceras induta circa lacerum corpus
Lacinias stolarum, quæ non decent beatas.
Me miseram: propter unum connubium unius
Mulieris in qualia mala incidi, et incidam?
O filia, O *Cassandra*, cum Diis bacchans,
Quali calamitate solvisti tuam castitatem?

est enim θριγκὸς, τὸ ἀνώτατον τοῦ τείχους. Hom. Schol. Eustath. f. 1570. l. 12. Ὁ θριγκὸς ἡ τῶν τοίχων κόμη, ἢ στεφάνη ἢ στεφάνωσις. Erasmus in Adag. *Colophonem addere* et *Fastigium imponere*. *Vallum* quoque et *sepimentum* notat ea dictio. Unde et κακοῖς θριγκῶσαι infra animadvertemus. Hom. Odyss. ξ'. v. 10. Ῥυτοῖσι λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ. *Barnes.*

492. Ἑλλάδ' εἰσαφίξομαι.] Ita MS. Flor. Ed. Ald. εἰς δόμους ἀφίξομαι. MS. Harl. nec δόμους agnoscit, nec Ἑλλάδ'. *Musg.*

Εἰς δόμους] Ὀθνείους subaudi, *in ædes alienas*. *Barnes.*

De lectione cod. Flor. conf. Valck. ad Phœniss. 268. *Beck.*

Hermannus in nott. MSS.: "Veterem lectionem habet Harl. omittens et Ἑλλάδ' et δόμους. Utrumque supplementum est interpolatorum, sed δόμους ineptum, Ἑλλάδ' melius, et fortasse genuinum, nisi poëta dedit εἰς ξένην ἀφίξομαι —" Receptam lectionem Valckenarius videtur probare ad Phœniss. v. 268. Vid. ad v. 478. *Seidl.*

493. τῷδ' ἀσυμφορώτατα,] Ita MS. Steph. Ed. Ald. τῷδε συμφορώτατα. *Musg.*

494. s. ἢ θυρῶν λάτριν Κλῇδας φυλάσσειν τὴν τεκοῦσαν Ἕκτορα,] Vid. quæ nos supra ad v. 193, etc. *Barnes.*

497. Hesych. ῥυσοῖσι· ῥερυσηκόσι. γεραιοῖς. cf. Wess. Probab. p. 47. *Beck.*

498. τρυχηρὸν] Ita pro τρυχηλὸν Edd. recent. auctore Brodæo, nec dissentit MS. Harl. aut Flor.

εἱμένην] Ita recte Edd. recent. ex conjectura H. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. εἱμένη. *Musg.*

502. σύμβακχε] Ita MSS. Steph. Ed.

Σύ τ', ὦ τάλαινα, ποῦ ποτ' εἶ, Πολυξένη;
Ὡς οὔτε μ' ἄρσην, οὔτε θήλεια σπορὰ,
Πολλῶν γενομένων, τὴν τάλαιναν ὠφελεῖ.
Τί δῆτά μ' ὀρθοῦτ'; ἐλπίδων ποίων ὕπο;
Ἄγετε τὸν ἁβρὸν δή ποτ' ἐν Τροίᾳ πόδα,
Νῦν δ' ὄντα δοῦλον, στιβάδα πρὸς χαμαιπετῆ
Πέτρινά τε κρήδεμν', ὡς πεσοῦσ' ἀποφθαρῶ,
Δακρύοις καταξανθεῖσα. τῶν δ' εὐδαιμόνων
Μηδένα νομίζετ' εὐτυχεῖν, πρὶν ἂν θάνῃ.
ΧΟ. Ἀμφί μοι Ἴλιον, ὦ *στροφή.*
Μοῦσα, καινῶν ὕμνων
Ἄεισον ἐν δακρύοις

Tuque, O misera, ubinam es Polyxena?
Ut neque me mascula, neque fœminea soboles,
Cum multi fuerint, miseram juvat.
Cur igitur me erigitis? qua spe?
Ducite delicatum quondam in Troja pedem,
Nunc vero servilem ad stratum humi lectum,
Et *ad* saxea pulvinaria, ut concidens moriar,
Lacrymis tabefacta! Ex felicibus igitur
Neminem existimate beatum esse antequam moriatur.
Cho. De Ilio mihi, O
Musa, novorum infortuniorum
Cane in lacrymis

Ald. σὺ βάκχε. Constructio est: σύμβακχε θεοῖς, *comes deorum. Musg.*

σύμβακχε] Brubach. σύβακχε. *Seidl.*

503. Οἵαις est pro ἐν οἵαις, *in quantis calamitatibus. Reisk.*

505. ἄρσην — σπορά] Vid. Lobeck. ad Ajac. p. 271. sqq. *Seidl.*

507. Etiam ad finem versus ponenda interrogationis nota. *Heath.*

508. Verte: *Abducite pedem meum, quondam in Troja delicatum, nunc vero servilem, ad culcitam stramineam humi stratam.* Tollenda etiam interrogationis nota post καταξανθεῖσα, quum hæc affirmative proferantur. *Heath.*

510. πεσοῦσ'] Interpretor: *humi me projiciens*, non, quod verba tamen pati possent, *a rupis crepidine decidens.*

Non satis ex vulgata liquet, quod potissimum mortis genus expetierit Hecuba. Ex πετρίνων κρηδέμνων mentione colligas, eam cogitasse de loco, unde se præcipitem dans vitam brevi finiret. At cum στιβάδα χαμαιπετῆ memorat, et δακρύοις καταξανθεῖσα, nemo non exoptare eam dicat, ut in loco solitario sensim se lacrymis et mœrore conficeret. Consentanea sibi loquetur Hecuba, si sic locum emendemus:

Νῦν δ' ὄντα δοῦλον ἄβατα πρὸς κραταίπεδα
Πέτρινά τε κρήδεμν', ὡς πεσοῦσ' ἀποφθαρῶ
Ὀκρίσι καταξανθεῖσα.

Hesychius: Κραταίπεδον, ἰσχυρὸν ἢ λιθόστρωτον ἔδαφος. Vox ὀκρὶς exstat Æschyl. Prometh. 1015. *Musg.*

511. s. τῶν δ' εὐδαιμόνων Μηδένα νομίζετ' εὐτυχεῖν, πρὶν ἂν θάνῃ.] Vid. similes aliquot sententias Euripidis aliorumque Androm. v. 100. Iph. Aul. v. 161. *Barnes.*

Ὠιδὰν ἐπικήδειον·
Νῦν γὰρ μέλος ἐς Τροίαν
Ἰακχήσω,
Τετραβάμονος ὡς ὑπ' ἀπήνας
Ἀργείων ὀλόμαν τάλαινα δοριάλωτος,
Ὅτ' ἔλιπον ἵππον, οὐράνια

Cantionem funebrem,
Nunc enim carmen in Trojam
Clara voce cantabo,
Quomodo a quadrupede rheda
Græcorum perierim, misera bello capta.
Quando reliquerunt equum, sublime

516. ἐπιτήδειον M. 518. ἰαχήσω M. 519. ἀπήνης. 520. ὀλοίμαν M.

512. Hecubam in scena manere, ubi hæc dixerat, intra manus captivarum detentam, vel in terra jacentem, Prev. credit. *Beck.*

514. καινῶν ὕμνων] Vide, an defendi possit ex Hippol. v. 1173. Iph. in Aul. v. 1280. Alioqui legerim καινῶν λυμῶν, *novarum ærumnarum. Musg.*

515. ἐν δακρύοις] Lege ob metrum ἐν δάκρυσ'. *Musg.*

Ἄεισον, etc.] Non convenit hic versus cum antistrophico suo. Malim tamen hic vitium quærere, quam in antistropha. Verba enim

πεύκα ἐν οὐρεία

eosdem numeros referunt, qui paulo ante præcessere

πᾶσα δὲ γέννα Φρυγῶν

et qui proxime recurrunt

κλωστοῦ δ' ἀμφιβόλοις.

Neque quidquam est, quod in verbis illis offendat, modo cum Heathio conjungas ξεστὸν ἐν πεύκα οὐρεία. Numeris cautum fuerit, si scribatur:

ᾆσον σὺν δακρύοις.

Seidl.

516. ἐπιτήδειον·] Optime Barnesius ἐπικήδειον. *Musg.*

Ὠιδὰν ἐπιτήδειον·] Ita in omnibus Libb. nec vel unus e tot Criticis errorem suspicatus; ego quovis pignore certabo, ἐπικήδειον legendum: de hac re autem judicet lector, non ego textui temere involabo. *Barnes.*

Libri ἐπιτήδειον·] Correxit Barnesius. Ceterum hunc et sequentem versum pariter atque versum 514.

Μοῦσα καινῶν ὕμνων

dochmiacorum more legendos puto. Sunt autem una syllaba a principio dochmio longiores. Quos circa finem dochmiaci numeri libertatem habere, ostendit versus Sophocleus Trachin. 857. *Seidl.*

ἃ τότε θοὰν νύμφαν,

cui in stropha oppositus est v. 846.

ἦ που ὀλοὰ στένει,

quem cave mutandum censeas. In illo ipso Trachiniarum carmine eosdem numeros referunt hi versus:

ἔμπεδα κατουρίζει·
πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσων.
ἦ που ἀδινῶν χλωρὰν
τέγγει δακρύων ἄχναν,

horumque antistrophici. Etiam in Electra Sophocles his numeris aliquoties usus est, ut v. 160. 161. 180. 181. 504. seqq. Conferri etiam potest Œdip. Col. v. 150.

ἀλαῶν ὀμμάτων,

cui respondet, v. 118.

τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει;

quamquam hujus paulo diversa ratio est. Vid. de Verss. Dochm. p. 104.—Monen-

Βρέμοντα, χρυσοφάλαρον, ἔνο-
πλον ἐν πύλαις Ἀχαιοί·
Ἀνὰ δ' ἐβόασεν λεὼς,
Τρῳάδος ἀπὸ πέτρας σταθείς·
Ἴτ', ὦ πεπαυμένοι πόνων,
Τόδ' ἱερὸν ἀνάγετε ξόανον

Frementem, aureis ornatum phaleris, armis fœtum,
Ad portas Græci:
Exclamavit vero populus
Stans a rupe Troade:
Ite, O defuncti laboribus,
Hoc sacrum adducite simulacrum

522. χρυσεοφάλαρον M.

dum restat, hoc modo primum et secundum nostri carminis versum eosdem numeros continere, quos continent tertius et quartus. *Seidl.*

519. Τετραβάμονος ὡς ὑπ' ἀπήνης] Ab Equo Durio, Græcos plaustri instar vehente. De quo nos supra v. 14. Virgil. Æn. Lib. II. v. 15. *Instar Montis equum divina Palladis Arte Ædificant, sectaque intexunt abiete costas,* &c. *Barnes.*

520. ὀλοίμαν] Legendum ὀλόμαν, metro et sensu postulante. *Musg.*

ὀλόμαν] Sic haud dubie scribendum cum Musgravio. Mendose in libris ὀλοίμαν. *Seidl.*

521. οὐράνια] Μεγάλως, δεινῶς. Hinc οὐράνιον ὅσον Proverbium. *Toto cælo. Barnes.*

522. ἔνοπλον] Interpretantur: *armis refertam,* quod si verum sit, eadem hic analogia erit, quæ in ἔνθηρον, Rhes. v. 284. ἔνσπερμος, ἔγκαρπος, Œd. Tyr. v. 25. ἔμμητρος, et ἔνδαδος apud Theophrastum, aliisque non paucis.

ἔνοπλος] Sic ἔμπαις est *prægnans* apud Hesychium v. ἠνδρωμένη· Galeno quoque ἔναιμα ζῶα sunt *animalia, sanguinem intus habentia. Musg.*

ἔνοπλον] *Armis fœtum,* i. e. armatis viris. *Barnes.*

Vulgo χρυσεοφάλαρον, quod ferri potest, si certum est, χρύσεος primam ancipitem habere. Vid. Herm. Dissert. de metris Pindari, p. ix. Hoc modo etiam servari poterit Eur. Electr. v. 699.

ἀταλᾶς ὑπὸ ματέρος Ἀργείων.

cujus antistrophicus est, v. 713.

θυμέλαι δ' ἐπίπλαντο χρυσήλατοι.

si quidem versum in dochmium exire putes, vocis χρυσήλατοι prima correpta. Ἐπίπλαντο pro ἐπίτναντο correxi de Verss. Dochm. p. 18. *Seidl.*

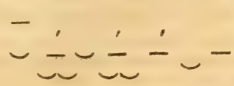
525. ἀπὸ πέτρας σταθείς·] Sic Homerus: στᾶσ' ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου. Iliad. ξ'. v. 154. Noster Phœniss. v. 1238. προὐπῆρξ' ἀπ' ὀρθίου σταθεὶς πύργου. Helen. v. 1591. ἐκ δὲ ταυρείου φόνου Ἀτρέως σταθεὶς παῖς. Plutarchus: ὁ Λαμπρίας ἐκ παραβύστου καθήμενος — ἠρώτα, p. 1097. Ed. H. Steph. *Musg.*

Τρῳάδος ἀπὸ πέτρας σταθείς·] Brodæus legendum putat πέραν. Duportus legit πετρᾶν. Sed quidni πέτρας pro rupe sumamus, super quam stetit Ἀκρόπολις Τροίας, unde per campos despectare licebat? *Barnes.*

Erunt fortasse, qui numeros antistrophicis accuratius responsuros putent, si verba transponantur hoc modo:

Τρῳάδος ἀπὸ σταθεὶς πέτρας.

Sed falluntur. Versus est idem atque antecedens, cujus numeros hoc refert schema:



Proximi quinque versus, quorum numeri

Ἰλιάδι διογενεῖ κόρᾳ.
Τίς οὐκ ἔβα νεανίδων;
Τίς οὐ γεραιὸς ἐκ δόμων,
Κεχαρμένοι δ' ἀοιδαῖς
Δόλιον ἔσχον ἄταν.
Πᾶσα δὲ γέννα Φρυγῶν ἀντιστρ.
Πρὸς πύλας ὡρμάθη,

Iliacæ Jove-editæ Puellæ:
Quis non ivit juvenum?
Quis senex non e domo?
Exhilarati vero carminibus,
Dolosam consecuti sunt cladem.
Totum autem genus Phrygum
Ad portas ruit,

cohærent, omnes dimetri iambici sunt. *Seidl.*

Forte, ὑπὸ τέρας, *sub monstro* (equo Trojano) *stans*, aut ὑπὲ πτέρναν (nam in vet. ed. est πέτραν) *sub pedibus* equi ejusdem *stans*. *Reisk.*

532. Lege ob metrum Δολίαν et in antistropha Ἀνέδωκεν. *Musg.*

533. Πᾶσα δὲ γέννα Φρυγῶν] Virg. Æn. Lib. II. v. 478. *Dividimus muros, et mœnia pandimus Urbi: Accingunt omnes operi, pedibusque rotarum Subjiciunt lapsus, et stuppea vincula collo Intendunt. Scandit fatalis machina muros, Fœta armis: Circum pueri inuptæque puellæ Sacra canunt, funemque manu contingere gaudent.* *Barnes.*

535. Πεύκᾳ ἐν οὐρείᾳ pendet a ξεστὸν. Verte: *Argivorum insidias in abiete montana fabrefactas.* *Heath.*

536. λόχον Ἀργείων] Sic Herodotus ξύλινον λόχον, III. 58. Tryphiodorus, v. 2.

Καὶ λόχον Ἀργείης ἱππήλατον ἔργον Ἀθήνης.

Musg.

538. δώσων,] Attice pro δώσουσα, vel πρὸς τὸ σημαινόμενον: per γέννα Φρυγῶν enim λαὸς intelligitur. *Barnes.*

δώσων,] Notent tirones generis enallagen. Δώσων enim pertinet ad γέννα Φρυγῶν, quam masculam sibi cogitavit poëta, in mente habens λαὸς vel tale quid. Conf. quem paulo ante citavimus Lobeck. ad Ajac. p. 271. seqq. *Seidl.*

539. ἀμβροταπώλου (nisi scribendum potius ἀμβροτοπώλου) valet ἀμβρότου πώλου, ut vere statuit Barnesius. Coalescit utique adjectivum cum substantivo, ut in αἰνολέοντα, Theocrit. XXV. 168. αἰνογιγάντων, Nonn. Lib. IV. αἰνόλυκον, Anthol. H. Steph. p. 250. αἰνοτύραννος, ibid. p. 401. Hæc igitur ἄζυξ ἄμβροτος πῶλος, Minerva utique erit. Quippe πῶλος Poëtarum sermone est virgo, ut Hecub. 141. Hippol. 548. *Musg.*

Χάριν πώλου interpretor *donum virgini.* Nec quisquam putet, genitivum huic sententiæ adversari. Sic enim νερτέρων δωρήματα sunt *dona mortuis oblata*, Orest. 123. Nec multum abludit τοῖς τῶν θεῶν θύμασι apud Platon. de Legibus, Lib. VII. p. 886. Ed. Fic.

Reliqua, his constitutis, non multum difficultatis habent. Metro tantum subveniendum γ' ante ἐν v. 540. adjiciendo. *Musg.*

Χάριν ἄζυγος ἄμβροτα πώλου.] Hoc in loco τὸ ἄμβροτα adverbii instar est, et cum nota ὑφ' ἓν jungendum τῷ πώλου, hoc modo ἄμβροτα-πώλου. Tale quid occurrit tibi Phœniss. v. 804. Ἅρμασι καὶ ψαλίοις τετραβάμοσι μώνυχα πώλων. *Barnes.*

Leg. ἀμβρότᾳ, vel ἀμβρότῳ. redit enim ad θεᾷ, Minervæ. *Beck.*

Legitur vulgo ἀμβρότα πώλου. Minervam hic πῶλον dici bene monet Musgravius, citans Nostri Hec. 141.

ἥξει δ' Ὀδυσσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη
πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαζῶν.

Πεύκα ἐν οὐρεία
Ξεστὸν λόχον Ἀργείων
Καὶ Δαρδανίας ἄταν
Θεᾶ δώσων,
Χάριν ἄζυγος ἀμβροτοπώλου.
Κλωστοῦ δ' ἀμφιβόλοις λίνοισι, ναὸς ὡσεὶ
Σκάφος κελαινὸν, εἰς ἕδρανα

In abiete montana
Politas insidias Græcorum,
Et Dardaniæ cladem,
Deæ daturum,
Decus innuptæ immortalis Puellæ.
Contortæ autem circumjectis funibus navis velut
Scapham nigram, in sedes

539. ἄμβροτα πώλου M. 540. ἀμφιβόλοισι — νεώς M. ὡς pro ὡσεί.

et Hippol. 551.

τὰν μὲν Οἰχαλίαν
πῶλον, ἄζυγα λέκτρων.

Atque ejusdem Musgravii emendationem ἀμβροτοπώλου recepi, qua certiorem saltem nullam reperire potui.

Adde citatis ab eo, χαυνοπολίτης, Arist. Acharn. 635. et, quem locum Hermanno debeo, μονόλυκος, Arat. Dios. 392. *Seidl.*

Versus ita reddendus: *in gratiam innuptæ immortalis virginis*, h. e. Minervæ. *Heath.*

540. ἀμφιβόλοις] Ita MS. Harl. Ed. Ald. ἀμφιβόλοισι. *Musg.*

λίνοισι,] Ita MSS. Steph. Flor. et Harl. Ed. Ald. λαΐνοισι. λινέοισι, quod habent vulgatæ, erratum typographicum est. Mox Harl. et Flor. ναὸς pro veteri νεώς. Locus sic constituendus videtur:

κλυστοῦ δ' ἀμφιβόλοις
λίνοισι ναὸς ὣς
σκάφος κελαινὸν — —

κλυστοῦ ναὸς, *navis pelagi allisum perpessæ*, i. e. quæ in siccum, utpote cursu peracto, non in mare, deducitur. ἀμφίβολα λίνα sunt *funes navim circumeuntes, quorum ope trahitur.*

Pindarus Nem. I. Ζηνὸς Αἰτναίου χάριν, quod Scholiastes interpretatur ἢ εἰς χάριν τοῦ Διὸς, ἢ ἕνεκεν τοῦ Διός. Priorem interpretationem veram esse ostendit, quod in Odis ἐπινικίοις Jovem celebrari mos erat. Sic enim κελαδεῖν Κρόνου παῖδα habet, Olymp. I. *Musg.*

Νεὼς σκάφος] Σχῆμα, ἓν διὰ δυοῖν. Ita Rhes. v. 389. Καὶ νεῶν πρήσων σκάφη. Et hujus Fabulæ v. 688. Αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος. Sensus: *Ut Navis, quæ subjectis cylindris* ἀπὸ τοῦ ναυπηγίου *in mare trahitur*, sic *lapsus*, ut Virgilii verbis utar, *Trojani huic equo subjecerunt, qui alias ob immane pondus in urbem duci haud potuerat. Barnes.*

Ad compositionem λίνοις κλωστοῦ, conf. Æschyl. Choëph. 504. qui inverse dixit κλωστὴρ λίνου. *Seidl.*

Metra facile exæquari possent, si scriberetur ὥστε. Sed probabilius videtur, numeros continuari in stropha sic:

τάλαινα δοριάλωτος ὁπότ',
ἔλειπον, &c.

et in antistropha:

ἀμφιβόλοι-
σιν ἐν λίνοισι ναὸς ὡς.

Vel, si quis ἀμφιβόλοις præferat, excidisse putandæ sunt duæ syllabæ, veluti ὥστε τι. *Hermann*

541. ἕδρανα Λάϊνα] Metro convenientius foret: ἕδραν' εὖ — λάϊγγα. Sic εὐλάϊγγι

Λάϊνα δάπεδά τε φόνια πατρί-
 δι Παλλάδος θέσαν θεᾶς.
Ἐπὶ δὲ πόνῳ καὶ χαρᾷ
Νύχιον ἐπὶ κνέφας παρῆν·
Λίβυς τε λωτὸς ἐκτύπει,
Φρύγιά τε μέλεα, παρθένοι
Δ' ἀέριον ἀνὰ κρότον ποδῶν
Βοάν τ' ἔμελπον εὔφρον'· ἐν
Δόμοις δὲ παμφαὲς σέλας
 Πυρὸς μέλαιναν αἴγλαν

Saxeas, et in solum letale patriæ,
 Palladis collocarunt Deæ.
Sed statim a labore et festivitate
Nocturna caligo aderat.
Libycaque tibia sonabat,
Et Phrygiæ cantiones : virgines vero
Inter sublimem plausum pedum,
Lætam cantionem canebant : in
Ædibusque illustre jubar
 Ignis atrum splendorem

τραπέζῃ, Antholog. p. 377. σορὸν εὐλάϊγγα, ibid. p. 240. *Musg.*

ἕδρανα] Εἰς τὸν ναόν. *Barnes.*

544. πόνῳ καὶ χαρᾷ] Πόνῳ, *labore*, quem in subvehendo equo ligneo sustinuerant, καὶ χαρᾷ, *et gaudio*, propter hostium, ut opinabantur, fugam et discessum. *Brodæus.*

Leg. ἐπεὶ δὲ ποτῷ, deinde sequens ἐπὶ struendum cum παρῆν, aut sic : ἐπὶ δὲ ποτῷ καὶ χαρᾷ νύχιον ἐπεὶ κνέφας παρῆν. *Reisk.*

545. Νύχιον ἐπὶ κνέφας παρῆν·] Tmesis, ἐπιπαρῆν. Virgil. Æn. Lib. II. v. 265. *Invadunt urbem somno vinoque sepultam.* *Barnes.*

546. Λίβυς τε λωτὸς] Λωτὸς, ὁ αὐλὸς ἐκ λωτίνου ξύλου. Λίβυς δὲ λέγεται, ὅτι ἐκ τῶν ἐν Λιβύῃ λωτίνων λεγομένων καλάμων ὁ Αὐλὸς ἄριστα πεποίηται. Alcest. v. 356. —πρὸς Λίβυν λακεῖν αὐλόν. In quem locum vide Scholiasten. Ibid. Ἐκτύπει] A κτυπέω : est Imperfecti temporis. *Barnes.*

548. ἀνὰ κρότον] Elliptice pro ἀνὰ κρότον ἦσαν, vel ἐστρέφοντο. *Musg.*

550. Δόμοις δὲ] Ita Ed. Ald. et MS. Harl. Vulgo δόμοις τε. *Musg.*

Quum in vet. ed. sit δὲ, patet, v. 548. leg. esse : ἀέριον ἀνεκρότουν ποδῶν. *Reisk.*

552. παρ' ὕπνῳ.] Legendum, ni fallor, παρ' ὄρφνᾳ, *inter tenebras.* Ignis enim noctu collucens μέλαιναν quam vocat αἴγλαν efficere solet. Sed et metrum postulare videtur ἀνεδίδου pro ἔδωκεν. Præpositio utique a præcedenti syllaba absorpta erat. *Musg.*

Reisk. legit παρ' ἴπνῳ, *apud caminum.* *Beck.*

Οἴνῳ pro ὕπνῳ Schæfero pariter atque Erfurdtio in mentem venit. Conferri jubet Erfurdtius Apoll. Rhod. I. 458. Valcken. ad Callim. p. 15. 262. Nostri Cyclop. 585. Schæfer. ad Plin. Epist. p. 145. Sed ἔδωκεν quoque neque metro neque sensui convenit. Aliquando Hermannus corrigendum existimavit :

ἐδίωκεν παρ' οἴνῳ.

et in stropha :

δολίαν ἴσχον ἄταν.

Ἔδωκεν παρ' οἴνῳ.
Ἐγὼ δὲ τὰν ὀρεστέραν ἐπῳδός.
Τότ' ἀμφὶ μέλαθρα παρθένον, Διὸς κόραν,
Ἄρτεμιν, ἐμελπόμαν χοροῖ-
σι· φοινία δ' ἀνὰ πτόλιν
Βοὰ κατεῖχε Περγάμων
Ἕδρας· βρέφη δὲ φίλια περὶ
Πέπλους ἔβαλλε ματρὶ χεῖ-
ρας ἐπτοημένας· λόχου δ'
Ἐξέβαινεν Ἄρης,

Dabat inter bibendum.
Ego vero monticolam
Tunc in domum virginem Jovis filiam
Dianam celebrabam choreis.
Funesta vero tunc per urbem
Vox occupavit Pergamorum
Sedes: infantes vero chari circa
Vestes tendebant matri manus
Consternatas: *ex* insidiis vero
Exivit Mars,

552. παρ' ὕπνῳ M. 555. Ἄρτεμιν uncis incl. S. 556. φονία M. 559. ἔβαλε M. 561. ἐξέβαιν' Ἄρ. S.

Sed quum numeri illi

δόλιον ἔσχον ἄταν

optime strophæ termino conveniant, jam minus tribuit emendationi ἐδίωκεν, atque aliud potius, idque quadrisyllabum vocabulum in ἔδωκεν latere putat, quod aut *dispergendi* aut *illustrandi* significationem habuerit. Jam explicandum restat μέλαιναν αἴγλαν. Facile suspiceris legendum esse ἀχλὺν, quod etiam in Soph. Philoct. 830.

ὄμμασι δ' ἀντέχοις τάνδ' αἴγλαν,
ἃ τέταται τανῦν,

pro αἴγλαν viri docti conjecerunt. Sed hi loci alter alterum satis vindicant. Recte videtur Hermannus explicare νυκτὸς αἴγλαν, *splendorem, qualem nox habet*, i. e. nullum splendorem, sed tenebras. Comparat idem νυκτιλαμπεῖ δνόφῳ, Simonid. VII. Brunck. Anal. 1. p. 121. μελαμφαὲς ἔρεβος, Eurip. Hel. 518. κελαινοφαὴς ὄρφνα, Aristoph. Ran. 1331. ἀνηλίῳ λάμπᾳ, Æschyl. Eumen. 376. Herm. δυσήλιον κνέφας, ibid. 387. τυφλὸν φέγγος, Eurip. Hec. 1050. Hinc Sophoclis locum ita explicabis: *coopertos tene, O somne, Philoctetæ oculos hac ipsa luce, qua jam cooperiuntur*, i. e. nulla luce, tenebris. ἐδίωκεν, Frid. Henr. Bothius. *Seidl.*

555. Ἄρτεμιν, uncis inclusi, quod numeris indicantibus ab explicatore profectum arbitror. *Seidl.*

556. Legitur φονία. *Seidl.*

558. s. Περὶ πέπλοις ἔβαλε μητρὶ χεῖρας ἐπτοημένας·] *Porsonus tacite citat* ἔβαλλε, *conferens* Bacch. 619. τῷδε περὶ βρόχους ἔβαλλε γόνασι. *Por.*

559. πέπλους] In Barnesiana Lipsiensi legitur πέπλοις typographico, ut opinor, errore. Proxime pro ἔβαλε scripsi ἔβαλλε. *Seidl.*

560. λόχου] Ex equo insidioso. *Barnes.*

Κόρας ἔργα Παλλάδος,
Σφαγαὶ δ' ἀμφιβώμιοι
Φρυγῶν, ἔν τε δεμνίοις
Καράτομος ἐρημία
Νεανίδων στέφανον ἔφερεν
Ἑλλάδι κουροτρόφῳ
Φρυγῶν δὲ πατρίδι πένθη.

Virginis opera Palladis,
Cædes autem circum aras
Fiebat Phrygum, inque cubilibus
Letalis solitudo
Puellarum coronam afferebat
Græciæ juvenum alumnæ,
Phrygum *vero* patriæ luctum.

ARGUMENTUM ACTUS TERTII.

Andromache cum socru Hecuba lamentatur statum suum et Trojæ excidium; simulque aperte nuntiat, quod prius Talthybius tecte dixerat, Polyxenæ ad Achillis sepulcrum immolationem. Quod cum impotentius ferret Hecuba, ipsam consolatur, ostendens, illam jam defunctam multo vivis feliciorem, quos adhuc tot tantæque opprimant miseriæ, novæque maneant. Hecuba cedens necessitati, et alacrior paulo facta, monet Andromachen, ut moribus Neoptolemi, cui sorte obtigerat, accommodare se velit, sicut solebat Hectori; fieri enim posse, ut sub illius præsidio filius Astyanax liberaliter educatus, regnum Trojanum aliquando instauret. His dictis, adest præco, denuncians, eundem puerum ex procerum Græcorum decreto de alta Turri præcipitandum. Hinc novi luctus, et querelæ Andromachæ, Hecubæ, Chorique; qui Chorus næniam priorem continuat, et Trojæ excidium sub Laomedonte factum commemorat; additque, nihil Ganymedem, nec illius causa deos, Trojæ profuisse; quorum tamen favore ad illud felicitatis fastigium pervenerat.

ΧΟ. Ἑκάβη, λεύσσεις τήνδ' Ἀνδρομάχην

Cho. Hecuba, videsne istam Andromachen

566. νεανιῶν S. 568. δὲ deest.

561. Ἄρης,] Ἄνδρες ἀρήϊοι, Ἀχαιοί. *Barnes.*

562. Κόρας ἔργα Παλλάδος,] Quæ quidem omnia Minervæ consilio facta sunt. *Brodæus.*

563. ἀμφιβώμιοι] Ita MS. Flor. Ed. Ald. ἀμφὶ βώμοισι, quod alterius interpretatio est. *Musg.*

ἀμφιβώμιοι] Ita recte Musgravius. *Seidl.*

564. Syntaxis videtur esse: ἔν τε νεανίδων δεμνίοις καράτομος ἐρημία. *Musg.*

565. s. καράτομος ἐρημία Νεανίδων] Verte: *capitibus detruncatis juvenum desolatio.* *Heath.*

Ita hos versus constituit Heath.

Ξενικοῖς ἐπ' ὄχοις πορθμευομέναν;
Παρὰ δ' εἰρεσίᾳ μαστῶν ἕπεται
Φίλος Ἀστυάναξ, Ἕκτορος ἶνις.
ἙΚ. Ποῖ ποτ' ἀπήνας νώτοισι φέρῃ,
Δύστανε γύναι, πάρεδρος χαλκέοις
Ἕκτορος ὅπλοις σκύλοις τε Φρυγῶν
Δοριθηράτοις;
Οἷσιν Ἀχιλλέως παῖς Φθιώτας
Στέψει ναοὺς ἀπὸ Τροίας;

In peregrino vehiculo vectam?
Juxta autem uberum illecebris sequitur
Charus Astyanax, Hectoris filiolus.
Hec. Quonam vehiculi dorso veheris,
Infelix mulier, adsidens æreis
Armis Hectoris, et Phrygum spoliis
Bello captis,
Quibus Achillis filius Phthiotica
Coronabit templa a Troja?

570. πορθμευομένην S. 573. ἀπήνης M. 577. Ἀχιλλέως S.

καράτομος ἐρημία periodus catalecta.
Νεανίδων, στέφανον ἔφερεν iambicus dimeter.
Ἑλλάδι κουροτρόφῳ penthemimeris dactylica.
Beck.

566. Νεανιῶν] Vulgo νεανίδων, quod ab hoc loco alienum est. Profectum videtur a librario, qui paulo ante v. 529. idem se scripsisse recordaretur. Καρατόμος ἐρημία νεανιῶν interpretor exitiosam, cædi obnoxiam solitudinem juvenum, qui non congregati sed dispersi atque a suis deserti singuli in cubilibus opprimebantur. Νεανιῶν etiam Frid. Henr. Bothius.
Seidl.

570. πορθμευομένην;] Libri πορθμευομέναν. Sed hanc Chori orationem vereor, ut Dorice Euripides scripserit. In proxima tamen Hecubæ oratione, in qua duas Doricas formas δύστανε et Φθιώτας libri offerunt, v. quoque 573. pro ἀπήνης dedimus ἀπήνας. *Seidl.*

571. εἰρεσίᾳ μαστῶν] Audax locutio, cujus vim non ceperunt interpretes. Dictum erat, Andromachen in curru πορθμεύεσθαι: in qua voce manifesta ad navim allusio est. Currum pedes sequitur Astyanax, navim ἐφολκὶς (Herc. Fur. v. 1417.) non ille quidem remigio tractus, ut ἐφολκίδες, sed, quod remigii vim habet, mammarum desiderio. Sic utique solent infantes. Archias Antholog. H. Steph. p. 19.

ἡ δὲ μεθωδήγησεν ἀπὸ στέρνων προφέρουσα
μαζὸν — — —

Musg.

572. Ἕκτορος ἶνις.] Ἶνις, ὁ υἱὸς, παρὰ τὴν ἶνα, ὅτι οἱ υἱοὶ ἲς καὶ σθένος τῶν τοκέων. Vid. Eustathium. *Barnes.*

573. φέρῃ,] Hoc loco nolui mutare in φέρει, quod facere soleo in trimetris.
Seidl.

575. Antiquissimæ editiones σκύλλοις.
Seidl.

576. Δοριθηράτοις;] Δουριαλώτοις.
Barnes.

577. Φθιώτας] Interpres cum παῖς connectit. Mihi potius videtur accusativo plurali accipere, et cum ναοὺς connectere. Φθιώτας ναοὺς, Templa Phthiotica.
Musg.

ΑΝ. Ἀχαιοὶ δεσπόται μ' ἄγουσιν. στροφὴ α'.
ἙΚ. Ὦ μοί [μοι.] ΑΝ. Τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις;
ἙΚ. Αἶ αἶ [αἶ αἶ.] ΑΝ. Τῶνδ' ἀλγέων.
ἙΚ. Ὦ Ζεῦ. ΑΝ. Καὶ συμφορᾶς.
ἙΚ. Τέκεα. ΑΝ. Πρίν ποτ' ἦμεν.
ἙΚ. Βέβακ' ὄλβος, βέβακε Τροία. ἀντιστρ. α'.
ΑΝ. Τλάμων. ἙΚ. Ἐμῶν τ' εὐγένεια παίδων.
ΑΝ. Φεῦ φεῦ. ἙΚ. Φεῦ δῆτ' ἐμῶν —

An. Achivi domini me abducant.
Hec. Hei mihi, mihi. *An.* Quid gemis meum pæana?
Hec. Heu, heu, æ, æ. *An.* Propter dolores.
Hec. Heu Jupiter. *An.* Propter calamitates.
Hec. O liberi. *An.* Quondam fuimus.
Hec. Periit felicitas, periit Troja.
An. Infelix. *Hec.* Et meorum liberorum nobilitas.
An. Heu, heu. *Hec.* Heu propter mea—

580. *ἰώ μοί μοι* M. 582. *ἰὼ* Ζεῦ M. 584. *βέβακεν ὄ.* M.

Aldus et pleræque editiones Ἀχιλέως. Proximo versu verba ἀπὸ Τροίας conjunge aut cum δοριθηράτοις, aut potius c. οἶσιν, intellecto οὖσιν. *Seidl.*

579. ss. Antistrophica hæc esse primo adspectu apparet. Personarum responsio inversa est. Pessime vulgo versus distribuuntur. *Seidl.*

ἈΝΔΡ. Ἀχαιοὶ δεσπόται μ' ἄγουσιν.
ἙΚ. Ἰώ μοι, μοι. ἈΝ. Τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις;
ἙΚ. αἶ. αἶ. αἶ. αἶ. ἈΝ. τῶνδ' ἀλγέων.
ἙΚ. Ἰώ Ζεῦ. ἈΝ. καὶ συμφορᾶς.

Non video unde genitivi τῶνδ' ἀλγέων et συμφορᾶς pendeant. Omnes tamen interpretes hunc locum sicco pede transierunt. Interrupta sunt Andromachæ verba ejulationibus Hecubæ et sic ni fallor continuanda:

τί παιᾶν' ἐμῶν στενάζεις
τόνδ' ἀλγέων
Καὶ συμφορᾶς. *Jacobs.*

580. Libri *ἰώ μοί μοι*, et proximo versu *αἶ. αἶ. αἶ. αἶ.* *Seidl.*

583. Vulgo *ἰὼ* Ζεῦ. *Seidl.*

584. Βέβακ'] Legitur *βέβακεν ὄλβος.* Illud metrum reposcit. *Seidl.*

585. Ἐμῶν] Hoc pronomen si ad παίδων referamus, absonum plane erit, quod reponit Andromache, κακῶν. Lego igitur εὐνῶν, *nuptiarum*, quod hujusmodi sensum efficit:

Hec. *Eheu nuptiarum.* Andromach. *Nempe malarum.* *Musg.*

Τλάμων.] Libri τλήμων. *Seidl.*

587. Οἰκτρὰ τύχα] Vulgo οἰκτρά γε τύχα, contra metrum. *Seidl.*

588. Πόλεως.] Mutavi in πόλεος. Ceterum attendat lector ad miram colloquii in hoc carmine rationem, quam facile apparet, ideo sic esse a poëta institutam, ut personarum quædam inter stropham et antistropham sit congruentia. Illam si, ut par erat, critica manus libris invitis restituisset, haud paucos futuros fuisse auguror, qui et ineptum colloquium dicerent, et putidam a nobis ob inanes causas poëtæ diligentiam affingi clamarent. At hic quidem percommode casu quodam magna est librorum in his ineptiis scilicet consensio. Monitum hoc volui aliorum locorum causa, quorum similis ratio est. *Seidl.*

589. ὦ πόσις,] In libris est ὦ πόσι. Illud reposui partim ob antistropham,

ΑΝ. Κακῶν. ῾ΕΚ. Οἰκτρά [γε] τύχα —
ΑΝ. Πόλεος. ῾ΕΚ. Ἃ καπνοῦται.
ΑΝ. Μόλοις, ὦ πόσις, μοι— στρ. β'.
῾ΕΚ. Βοᾷς τὸν παρ' ᾅδη
Παῖδ' ἐμὸν, ὦ μελέα.
ΑΝ. Σᾶς δάμαρτος ἄλκαρ.
῾ΕΚ. Σύ τ', ὦ λῦμ' Ἀχαιῶν, ἀντιστρ. β'.
Τέκνων δέσποθ' ἁμῶν
Πρεσβυγενὲς Πρίαμε,

An. Mala. *Hec.* Miseranda calamitas.
An. Urbis. *Hec.* Quæ fumat.
An. Redeas ad me, marite—
Hec. Vocas meum filium, qui apud Plutonem
Est, O misera.
An. Tuæ uxoris tutamen.
Hec. Tuque, O terror Achivorum,
Olimque liberorum nostrorum
Primogenite Priamo,

588. πόλεως M. 589. πόσι. 590. ᾅδα. 593. σύ τοι λ. S. λῆμ' Ἀρ. M. 594. τέκνων δέ ποθ' ἁ. M. τέκνων δή ποθ' ἁ. S. 595. Πριάμῳ S.

partim ideo, quod proximo versu iidem numeri recurrunt. *Seidl.*

590. Pro ᾅδη scripsi ᾅδα. *Seidl.*

593. λύμ'] Ita Ed. Ald. et MS. Harl. Edd. reliquæ λῆμ' errore typographico. Legendum, ni fallor:

— — σύ τοι, δεῖμ' Ἀχαιῶν,
τέκνων δέ ποθ' ἁμῶν πρεσβυγενὲς, Πριάμῳ
κόμισαί μ' εἰς ᾅδου.*

* Hectorem liberorum Hecubæ natu maximum fuisse diserte docent Theocrit. Idyll. XV. v. 139. Herodot. p. 158. Ed. Wesseling. *Musg.*

λῆμ' Ἀχαιῶν,] Latina versio hoc verbum satis explicat; sin λῦμ' legatur, ut in Aldi editione, exponas: Hostis. λῦμα, κάθαρμα, φθορὰ, Pernicies, hostis. *Barnes.*

σύ τοι pro σύ τ' ὦ dedi auctore Musgravio. Nam vix de Priamo sermo esse potest, sed est de Hectore, quod præter Musgravium etiam Reiskius intellexit. Nec dissentit Hermannus. Statim post Aldi lectio λῦμ' Ἀχαιῶν (non λύμ', ut Musgravius et Reiskius affirmant) revocanda fuit, quam Heathius recte vertit *pernicies Achivorum.* Videtur enim λῦμα idem esse quod λύμη. Admonuit me Hermannus loci Æschylei Prometh. 696. δυσθέατα καὶ δύσοιστα πήματα, λύματα, δείματα, ubi similis est vocabuli usus. Hinc non necesse est, ut scribatur λοίμ', quod aliquando in mentem mihi venerat. *Seidl.*

593. Leg. σύ τ', ὦ λύμ' (ut in ed. Ald. h. e. λύμη) Ἀχαιῶν, *tu autem, O pestis Græcorum, liberorum meorum quondam natu maxime,* πρεσβυγενὲς Ἕκτορ. Non Priamum, sed Hectorem, alloquitur. *Reisk.*

Leg. λῦμ', i. e. λῦμα] Sensus: *Tuque, O pernicies Achivorum, meorumque quondam liberorum, grandæve Priame. Heath.*

594. δέ ποθ'] MS. Harl. δέσποθ'. *Musg.*

δή ποθ'] Editiones omnes δέ ποθ' metro repugnante. Conf. v. 508. *Seidl.*

595. Legitur Πρίαμε, cui nec convenit prædicatum λῦμ' Ἀχαιῶν nec epitheton πρεσβυγενὲς, quamquam hoc alterum de-

Κοίμισαί μ' ἐς ᾅδου.
ΑΝ. Οἵδε πόνοι μεγάλοι, σχετλία, τάδε πάσχομεν ἄλγη,
Οἰχομένας πόλεως, ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται,

Sopora me apud inferos.
An. Hi labores magni *sunt*, misera, hos patimur dolores.
Pereunte patria. Doloribus enim dolores adduntur,

596. κόμισαι M. 597—602. Choro tribuit M.

fendi fortasse possit. Scripsi igitur Πριάμῳ, quod etiam Musgravio placuit. "Hectorem liberorum Hecubæ natu maximum fuisse diserte docent Theocrit. Idyll. XV. v. 139. Herodot. p. 158. Wessel." Musg. Voce πρεσβυγενὴς hoc significatu utitur Homerus Iliad. λ'. 249. πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης. Hesychius πρεσβυγένεια, παλαιοτέρα γένεσις. Nec officit locus Cratini Excerpt. Grot. 493. ubi χρόνος dicitur πρεσβυγενὴς, tempore enim nihil prius natum putatur. *Seidl.*

596. Κοίμισαί μ' ἐς ᾅδου.] Male vulgo κόμισαί μ' εἰς ᾅδου. Soph. Ajac. 831.

καλῶ θ' ἅμα
πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον εὖ με κοιμίσαι.

coll. ejusd. Electr. 509. et Trach. 1041. et Nostri Hippol. 1384. De personarum ratione in hoc extremo carmine conf. de Verss. Dochm. p. 247. et 319. *Seidl.*

597. Hunc et quinque sequentes versus Choro tribuit Harleianus, quocum facio. Ed. Ald. duos priores hexametros dividit, priorem partem Choro assignans, alteram Hecubæ; deinde quatuor sequentes manifesto errore ab Hecuba enuntiari facit. Primum hexametrum, qui nunc subobscurus est, sic forte emendes:

ΧΟ. Οἵδε πόθοι μεγάλοι, σχέτλι' αὖ τάδε πάσχομεν ἄλγη. *Musg.*

In toto hoc loco et versuum et personarum ratio apud Aldum confusissima est. Ut, quæ infra moniturus sum, melius intelligantur, totum locum, ut in Aldina legitur, adscribam:

ΧΟ. οἵδε πόθοι μεγάλοι.
ἙΚ. σχέτλια τάδε πάσχομεν ἄλγη.
ΧΟ. οἰχομένας πόλεως. ἙΚ. ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται
εὐφροσύναισι θεῶν.
δὲ σὸς γόνος, ἔκφυγεν ᾅδαν,
ὃς λεχέων στυγερῶν χάριν,
ὤλεσε πέργαμα
Τροίας· αἱματόεντα δὲ θεᾷ
παρὰ Παλλάδι σώματα νεκρῶν
γυψὶ φέρειν τέταται.
ζυγὰ δ' ἤνυσε δούλια Τροία.
ἙΚ. ὦ πατρὶς, ὦ μελέα,
καταλειπομέναν σε δακρύω.
ΧΟ. νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς· —
ἙΚ. κᾀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην·
ΧΟ. ὦ τέκν', ἐρήμος πόλις· ἁμάτηρ
ἀπολείπεθ' ὑμῶν.
ἙΚ. οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη,
δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
ἁμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπιλάθεται ἀλγέων ἀδάκρυτος.

Plerosque hos versus heroicos esse viri docti dudum intellexere; sed de personarum distributione diversi diversa sentiunt. Primum notatu dignum est, universam partem priorem usque ad verba δούλια Τροία a Cod. Harl. soli Choro tribui. Et sane unius illa personæ esse dubitari vix potest: utrum Chori, an Andromachæ, illud quærendum est. Nam Hecubæ quidem, quæ aperte compellatur, nullæ hic partes sunt. Choro si assignentur, legendum certe erit σχέτλιαι, v. 597. quod, cur Hecubam solam compellet Chorus, nulla causa apparet. Sed vel sic verba, quæ paulo post leguntur, ὅτε σὸς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν, ob eandem causam aliquid offensionis habent. Si mecum Andromachæ tribuas, neque mutandum quidquam est, neque offensio ulla relinquitur. Atque, quum proxima oratio aperte ad Hecubam pertineat, probabile est, etiam Andromacham hic quædam habuisse. Denique, si totius loci nexum spectaris, senties, hic satis iniquo loco Chori personam inferri. Andromacha et Hecuba, ultimum jam se invicem visuræ, spectatorum oculos averterant, neque eas par erat post primas statim exclamationes tacere, sed ad sedatiorem que-

Δυσφροσύναισι θεῶν, ὅτε σὸς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν,
Ὃς λεχέων στυγερῶν χάριν ὤλεσε Πέργαμα Τροίας.
Αἱματόεντα δὲ θεᾷ παρὰ Παλλάδι σώματα νεκρῶν

Ex inimicitia deorum, quando tuus filius effugit Plutonem,
Qui propter odiosum thalamum perdidit Pergama Trojæ.
Cruenta vero corpora mortuorum prope deam Palladem

relam paulatim descendere debebant. Hanc demum recte excipit Chorus dicto illo communi, v. 610.

ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπραγόσιν.

σχετλία] Ita accentu retracto scripsi pro σχέτλια metri causa. Male Barnesius τάδε σχέτλια. *Seidl.*

598. Cod. Fl. κεῖνται. Valck. ad Phœn. p. 134. *Beck.*

599. Δυσφροσύναισι] Ita MS. Harl. et Exc. in ora libri mei. Ed. Ald. εὐφροσύναισι. Pro ἔκφυγεν MS. Harl. ἔφυγεν. Legendum cum Florentino:

— ὅτε σὸς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν.

Tum, cum filius tuus mortem effugit. vid. Androm. v. 297. *Musg.*

ὁ δὲ σὸς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν,] Loquitur Chorus (inquit Joh. Brodæus) legendumque est: οὐδὲ σὸς γόνος: fuerat enim ante Trojam captam interfectus Paris a Philoctete. Hoc quidem Brodæo concedo, Paridem ante Trojam captam occisum, et quidem Helenam Deiphobo connubio junctam post Paridis mortem: Sed cum versus sit heroicus, non legendum οὐδὲ pronuntio: potius legamus pro ἔκφυγεν, οὐ φύγεν, et hoc modo historicæ veritati, versuique simul consulemus. *Barnes.*

Δυσφροσύναισι] Sic recte Musgravius ex MS. Harl. et Exc. in ora libri sui. Aldus εὐφροσύναισι, quod propter sequentia ferri nequit.

ὅτε] Ita Musgravius ex Cod. Flor. Aldus ὁ δὲ. Recte etiam Musgravius locum explicandum esse vidit ex Andromachæ, v. 293. seqq. ad quem locum Scholiastes: κατ' ὄναρ γὰρ θεασαμένη ἡ Ἑκάβη, ὅτι λαμπάδα ἐγέννησεν, ἅμα τῷ τεχθῆναι τὸν Ἀλέξανδρον ἐδυσφόρει καὶ εἴρετο τοὺς μάντεις. Οἱ δὲ ἔφασκον, χρῆναι τὸ τεχθὲν φονεῦσαι. Ἡ δὲ ἐξέθηκε αὐτὸ, μὴ τολμῶσα φονεῦσαι.— Rem extra dubitationem ponit infra v. 913.

δεύτερον δ', ἀπώλεσεν
Τροίαν τε κἄμ' ὁ πρέσβυς, οὐ κτανὼν βρέφος,
δαλοῦ πικρὸν μίμημ', Ἀλέξανδρόν ποτε.

Lege οὐ 'κφυγεν, i. e. οὐ ἔκφυγεν. *Heath.*

601. Αἱματόεντα δὲ θεᾷ] Hic θεᾷ est μονοσυλλάβως in scansione legendum. Vid. quæ nos ad Phœniss. v. 516. *Barnes.*

In hac cantilena legitur:

Αἱματόεντα θεᾷ παρὰ Παλλάδι σώματα νεκρῶν
γυψὶ φέρειν τέταται· ζυγὰ δ' ἩΝΥΣΕ δούλια Τροίᾳ.
ἙΚ. ὦ πατρὶς, ὦ μελέα, ΚΑΤΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑΝ σε δακρύω
ΧΟ. νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς. ἙΚ. ΚΑ'ΓΩ δόμον ἔνθ' ἐλοχεύθην.

plura me in hoc loco offendunt. Primum dubito an satis Græce dicatur: ἀνύειν ζυγὰ δούλια pro *servitutis jugum subire.* Non enim v. ἀνύειν sed ἀνύεσθαι *obtinendi, accipiendi* vel *lucrandi* significationem habet. Theoc. Eid. V. 144. v. Casaubonus Lectt. Theocr. C. VII. Brunck. ad Eur. Bacch. 131. Quare scribendum esse suspicor:

ζυγὰ δ' ἨΝΕΣΕ δούλια Τροίᾳ.

αἰνεῖν *ferre, tolerare* nonnunquam audit. Eurip. Hipp. 37.

ἐνιαυσίαν ἔκδημον αἰνέσας φυγήν.

εὐαρεστήσας, Schol. Electra. 1245. αἰνεῖν ἀνάγκη ταῦτα. Abresch. in Æsch. L. III. 82. Sequenti versu, quamvis vulgata lectio ferri possit, scribi tamen malim:

ὦ πατρὶς, ὦ μελέα, ΚΑΤΕΡΕΙΠΟΜΕΝΑΝ σε δακρύω.

Hecuba. 474.

ὦ μοι πατέρων, χθονὸς
θ' ἃ καπνῷ κατερείπεται
τυφομένα.

Herodian. VIII. 2. πιστευσάντων τῷ προβεβλημένῳ τείχει, ὃ παλαιότατον, ἐκ τοῦ πλείστου μέρους πρότερον μὲν κατερήρειπτο. Tragicus ap. Ciceronem de Orat. III. 58.

O pater, O patria, O Priami domus.
Hæc omnia vidi inflammari.

Γυψὶ φέρειν τέταται· ζυγὰ δ' ἤνυσε δούλια Τροία.
ʽΕΚ. Ὦ πατρὶς, ὦ μελέα, καταλειπομέναν σε δακρύω—
Νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς—καὶ ἐμὸν δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.
Ὦ τέκν', ἐρημόπολις μάτηρ ἀπολείπεται ὑμῶν.
Οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη.

Vulturibus lanianda jacent. Jugum vero servile subiit Troja.
Hec. O patria, O misera, relictam te deploro.
Nunc finem miserabilem vides. Et ego domus, in qua in lucem edita sum.
O filii, civitate-orbata mater vestra deseritur.
Qualis planctus, et quales luctus.

604. *νῦν—ὁρᾷς* Choro tribuit M. *κἀγὼ δόμον.* 605. Choro tribuit M. *ἔρημος πόλις· ἁ μάτηρ—ἀπολείπεθ'* M.

In ultimo tandem versu Musgravius *δόμου* legendum suspicatur, hoc sensu: *Et ipse finem video domus.* Non possum tamen, quin supervacaneam et ineptam judicem voculam *κἀγὼ* hoc in loco, ubi *ὁρᾷς* præcessit. Nondum me pœnitet conjecisse

ΧΟ. Νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς· ʽΕΚ. ΚΑΠΝΟΝ δόμου ἔνθ' ἐλοχεύθην.

Chor. *Jam miserabilem vides finem.* Hec. *Recte ais. Video fumum surgentem e domo, in qua olim felix fui puerpera.* Hecuba. 811.

καπνὸν δὲ πόλεως τόνδ' ὑπερθρώσκονθ' ὁρῶ.

In captarum urbium descriptione fumi plerumque mentio fieri solet. Simonides Epigr. II.

τῶνδε δι' ἀνθρώπων ἀρετὰν οὐκ ἵκετο καπνὸς
αἰθέρα δαιομένης εὐρυχόρου Τεγέης.

Pindar. Pyth. v. 110.

σὸν ʽΕλένᾳ γὰρ μόλον καπνωθεῖσαν
Πάτραν ἐπεὶ ἴδον.

Jacobs.

602. *ζυγὰ—ἤνυσε*] Sophocles: *ἐξανύσειν κακὰν μοῖραν.* Ajac. v. 944. *ἀνύσειν ἅδαν,* ibid. v. 614. Eurip. *ἤνυσαν τὸν ἅδαν,* Supplic. v. 1152. *Musg.*

603. seqq. Quomodo Aldus personas distribuat, supra expositum est. Non dubito, quin recte omnia Hecubæ tribuerim. *Seidl.*

604. *δόμον,*] An legendum *δόμου, et ipsa finem video domus.* Suspicor etiam, personam Hecubæ et hic et versu præcedenti male appositam esse; utrumque enim a Choro enuntiari, continuamque cum præcedentibus *ῥῆσιν* efficere. Nova certe *ῥῆσις* a v. 603. inchoatur, quam Hecubæ assignandam esse mox docebimus. *Musg.*

δόμον] Ita libri sine sensu. Heathius: " Hunc versum (*ὦ πατρὶς,* &c.) Andromachæ potius tribuendum existimo, quæ jam tum ad Neoptolemi naves abducebatur. Respondet vero Hecuba versu proxime sequenti:

κἀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

ubi repetendum *ἀπὸ κοινοῦ* verbum *δακρύω.* Puerperia certe præ cæteris Hecubæ deflenda erant, cui quinquaginta liberi Achivorum ense perierant." Bene quidem hoc, modo cætera satis convenirent. Nam Hecubæ hæc omnia tribuenda esse vix dubium est. Hermanno in mentem veniebat:

κἀγὼ δόμου, ἔνθ' ἐλοχεύθην,
ὦ τέκν', ἐρημοπόλος, μάτηρ ἀπολείπομαι ὑμῶν.

ut conjungantur *δόμου ἐρημοπόλος.* Equidem incideram in

κλαίω δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

Legi etiam posset, quod ex parte Musgravius conjecerat:

νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς κἀγὼ δόμου, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

Ad *ἐλοχεύθην* conf. Nostri Bacch. 3.
Seidl.

Δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
Ἁμετέροισι δόμοις. ὁ θανὼν δ' ἐπι-
λάθεται ἀλγέων ἀδάκρυτος.
ΧΟ. Ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπραγόσιν,
Θρήνων τ' ὀδυρμοὶ Μοῦσά θ', ἣ λύπας ἔχει.

Lacrymæ stillant ex lacrymis
In nostra domo: qui vero mortuus est,
Obliviscitur dolorum, nullas fundens lacrymas.
Cho. Quam jucundæ *sunt* lacrymæ afflictis,
Luctuumque lamentatio et Musa, quæ dolores habet.

607. καταλείπεται M.

Forte, νῦν γ' ἕδος (aut πέδον, aut τέγος) οἰκτρόν. *Reisk.*

605. Choro, Hecubam et Andromacham alloquenti, non convenit vox τέκνα, forte nec πόλις, μάτηρ, — ὑμῶν. Andromacha certe aliunde originem traxit; de Hecuba minus certum est. confer v. 476.

Hecuba, puto, Thracia oriunda erat. Cisseus enim Thracius audit Virgilio Æneid. V. 536.

ἀπολείπεθ'] An legendum ob metrum ἀπολεῖθ', i. e. ἀπολεῖται.

Chorum suos liberos, non Andromaches aut Hecubæ, alloqui contra Musgr. monet Prev. *Musg.*

Librorum lectio ὦ τέκν', ἔρημος πόλις· ἁ μάτηρ ἀπολείπεθ' ὑμῶν numeros plane perdit. Versus haud dubie hexameter fuit, ut antecedentes. Vere nobis locum emendasse videmur. Simillima compositio est ἐρημοκόμης, *calvus*, qua usus est Philippus Thessal. Brunck. Anal. II. p. 230. Ceterum Porsonus Suppl. Præf. ad Hec. p. clxxxiv. male hos versus pro anapæstis habuit, citans λείπεται ὑμῶν. *Seidl.*

606. Hunc et tres sequentes versus Choro tribuerim. Pro οἷος, *qualis*, lego cum leni οἶος, *solus*, et mox οἶα: quasi dicas: *nihil præter nænias lugubres, dolorem et lacrymas nostris domubus relinquitur.* *Musg.*

Οἷος ἰάλεμος,] Ἰάλεμος, hymnus lugubris. Apollonii Scholiastes: Ἰήλεμος ἀντὶ τοῦ θρῆνος εἴρηται, ἀπὸ Ἰαλέμου, τοῦ Μούσης παιδός. Ὁ Ἰάλεμος θρηνώδεις ἐφεῦρεν ᾠδάς. Tzetzes. Vid. quæ nos ad Supplices, v. 291. *Barnes.*

Ab hoc loco usque ad carminis finem nihil mutavimus, quamquam persuasissimum nobis est, etiam hos versus antiquitus heroicos fuisse. In primo ab initio videntur quædam excidisse

* * οἶος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη.

ultimus haud dubie fuit:

ἁμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπιλάθεται ἀλγέων.

Jam reliqua sunt δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται et, quæ male, ut videtur, in fine posita est, vox ἀδάκρυτος. Fortasse Euripides dedit:

δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται οὐκ ἀδακρύτοις
ἁμετέροισι δόμοις.

Conf. Nostri Hec. 685. οὐδέποτ' ἀδάκρυτος — ἡμέρα μ' ἐπισχήσει, et Ion. 1458. τέκνον, οὐκ ἀδάκρυτος ἐκλοχεύη. Hermannus incidebat in αἰνοδάκρυτα pro οὐκ ἀδακρύτοις. Jam si hexametros omnes fuisse concedis, aliud etiam commodum nanciscimur. Ut Andromacha sex hexametros habuit, ita totidem habebit Hecuba, antistrophæ instar illis respondentes. *Seidl.*

607. καταλείπεται] Ita MS. Steph. Ed. Ald. καταλείβεται. *Musg.*

καταλείβεται] Καταλείπεται male editores prætulerunt. *Seidl.*

610. Hecubæ tribuenda erit hæc ῥῆσις, siquidem recte priorem Choro assignavimus.

πεπραγόσι,] Ita MSS. Cotton. et Flor. Ed. Ald. πεπονθόσι. *Musg.*

ΑΝ. Ὦ μῆτερ ἀνδρὸς, ὅς ποτ' Ἀργείων δορὶ
Πλείστους διώλεσ', Ἕκτορος, τάδ' εἰσορᾷς;
ΕΚ. Ὁρῶ τὰ τῶν θεῶν, ὡς τὰ μὲν πυργοῦσ' ἄνω
Τὰ μηδὲν ὄντα, τὰ δὲ δοκοῦντ' ἀπώλεσαν.
ΑΝ. Ἀγόμεθα λεία σὺν τέκνῳ· τὸ δ' εὐγενὲς
Ἐς δοῦλον ἥκει, μεταβολὰς τοσάσδ' ἔχον.
ΕΚ. Τὸ τῆς ἀνάγκης δεινόν· ἄρτι κἀπ' ἐμοῦ
Βέβηκ' ἀποσπασθεῖσα Κασάνδρα βίᾳ.
ΑΝ. (Φεῦ, φεῦ.) ἄλλος τις Αἴας, ὡς ἔοικε, δεύτερος
Παιδὸς πέφηνε σῆς· νοσεῖς δὲ χἄτερα

An. O mater viri, qui olim *sua* hasta Argivos
Plurimos perdidit, Hectoris, hæc aspicis?
Hec. Video deorum *numina*, quæ ea quidem extollunt in sublime,
Quæ nihil sunt: gloriosa vero perdunt.
An. Abducor præda cum filio. Nobilitas vero
Venit in servitutem, tantas habens mutationes.
Hec. Necessitatis *robur est* invictum: modo et a me
Abiit Cassandra avulsa per vim.
An. Heu, heu. Aliquis, ut videtur, secundus Ajax
Apparuit tuæ filiæ: laboras vero et aliis *malis*.

Ὡς ἡδὺ δάκρυα] Hom. Odyss. λ'. v. 211. — *κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.* *Brod.*

κακῶς πεπραγόσι,] Ald. et Stobæus Serm. CXXI. (Flor. p. 503.) *κακῶς πεπονθόσι.* — Noster Alcest. 981.

τί μοι ζῆν δῆτα κύδιον, φίλοι,
κακῶς κλύοντι, καὶ κακῶς πεπραγότι;

conf. Orest. 87. Suppl. 339. Heracl. 500. Hercul. Fur. 707. *Seidl.*

611. Θρήνων ὀδυρμοί.] Confer *ἄλγη κωκυμάτων*, Lycophron. v. 408. *Musg.*

Μοῦσά θ', ἣ λύπας ἔχει.] Μοῦσα, ἣ τοῦ λυπεῖν λέλογχε, Μελπομένη, de qua Virgilius: Melpomene tragico proclamat mœsta (vel contristat cuncta) boatu. Vid. supra v. 120. *Μοῦσα δὲ χ' αὕτη τοῖς δυστήνοις ἄτας κελαδεῖν.* Est quædam Musa immodici luctus, hoc est, — Facis et, Dolor improbe, versus. *Barnes.*

Θρήνων τ' ὀδυρμοὶ] Conf. præter Musgravium ad h. l. Porsonum ad Hec. 298. *Seidl.*

613. Post *εἰσορᾷς* sive interrogandi sive exclamandi signum ponas, perinde est. Talis enim interrogatio exclamationis vim habet. *Seidl.*

614. Ὁρῶ τὰ τῶν θεῶν, ὡς τὰ μὲν πυργοῦσ' ἄνω] In alto collocant. Ita Hesiodus, v. 5. Ῥέα μὲν γὰρ βριάει· ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει· Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει Ζεὺς ὑψιβρεμέτης. Æsopus, olim interrogatus, quid ageret deus, respondit: Sublimia et caput tollentia sternit, humilia autem erigit. Vere itaque Æschylus in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας: *Ζεύς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόμπων ἄγαν Φρονημάτων ἔπεστιν εὔθυνος βαρύς.* Ante omnia vero *θεοτόκος* illa humillima virgo, in celeberrimo illo hymno, *Magnificat* dicto — Διεσκόρπισεν (ὁ Θεὸς) ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. Καθεῖλε Δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς, etc. Quæ sic nos olim vertebamus — Ἀνέρας ἐξαλάπαξε Θεὸς ὑπερηφανέοντας Ἔν θ' ὑπεροπλίῃ καὶ ἁμαρτωλῇσι νόοιο, Πολλὰ κεδαζόμενος χαλεπῆς στροφάλιγγι θυέλλης· Καὶ μέγα Δυναμένους μὲν ἀπεστυφέλιξε θοώκων, Ὑψόσε δ' ἤερταζε φίλους χθαμαλόφρονας ἄνδρας. *Barnes.*

615. *τὰ — δοκοῦντ'*] Sic *κἀκ τῶν δοκούντων*, Hec. v. 295. *Musg.*

ἙΚ. Ὧν γ' οὔτε μέτρον, οὔτ' ἀριθμός ἐστι μοι·
Κακῷ κακὸν γὰρ εἰς ἅμιλλαν ἔρχεται.
ΑΝ. Τέθνηκέ σοι παῖς πρὸς τάφῳ Πολυξένη
Σφαγεῖσ' Ἀχιλλέως, δῶρον ἀψύχῳ νεκρῷ.
ἙΚ. Οἲ 'γὼ τάλαινα· τοῦτ' ἐκεῖνό μοι πάλαι
Ταλθύβιος αἴνιγμ' οὐ σαφῶς εἶπεν σαφές.
ΑΝ. Εἶδόν νιν αὐτή, κἀποβᾶσα τῶνδ' ὄχων
Ἔκρυψα πέπλοις κἀπεκοψάμην νεκρόν.
ἙΚ Αἶ, αἶ, τέκνον, σῶν ἀνοσίων προσφαγμάτων.
Αἶ, αἶ, μάλ' αὖθις, ὡς κακῶς διόλλυσαι.

Hec. Quorum neque modus, neque numerus est mihi:
Malum enim malo certat.
An. Mortua tibi est filia Polyxena ad tumulum
Achillis mactata, munus exanimi cadaveri.
Hec. Heu me miseram, hoc illud est, quod mihi dudum
Talthybius dixit ænigma perspicuum non perspicue.
An. Ipsam ipsa vidi, et descendens de isto curru,
Velavi peplis *ipsam,* et cadaver planxi.
Hec. Heu, heu, filia, ob tuam immolationem exsecrandam:
Heu, heu, iterum, quam male periisti!

617. τοσάσδ'] MS. Harl. τοιάσδ'. *Musg.*

620. Φεῦ, φεῦ] Extra carmen. Vid. ad Hecub. v. 1098. et Hippolyt. v. 345. Ἄλλος τις Αἴας] Ita Agamemnonem vocat, quod, sicut Ajax Oilei, ita nunc et ipse raperet Cassandram. Sic Virgil. Æn. Lib. VI. v. 89. — Alius Latio jam partus Achilles. *Barnes.*

In Αἴας alluditur ad τὸ αἰάζειν, *alius luctus nascitur tibi e filia tua,* Polyxena puta. Est frigidus lusus. *Reisk.*

623. Κακῷ κακὸν] Ita MS. Harl. et Auctor Christi Patientis, ut recte emendaverat Tyrwhittus. Ed. Ald. κακῶν κακῶν. *Musg.*

Heath. præfert lectionem cod. Flor. allatam a Valck. ad Phœn. 374.:

Κακῶν κακὸν γὰρ εἰς ἅμιλλαν ἔρχεται.

Beck.

624. Τέθνηκέ σοι παῖς] Vel hinc scire licet, quantopere sibi indulgeant Poëtæ in ordinandis suis Fabulis: alia enim est hic Œconomia de Polyxenæ morte, quam fuerat in Hecuba; de qua re nos plus semel. *Barnes.*

625. ἀψύχῳ] Hermannus conjecit εὐψύχῳ. Sed præstat vulgata. Notat Andromache indignitatem facti, quod mortuo, qui sensu careat, vita Polyxenæ tanquam dono sit oblata. *Seidl.*

627. Ταλθύβιος αἴνιγμ' οὐ σαφῶς] Vide supra v. 270. ubi aperte dicit Talthybius: ἔχει πότμος νιν, ὥστ' ἀπηλλάχθαι κακῶν: quod tamen Hecuba non de morte, sed de sorte tantum, intellexit; ut et iste locus probat, ubi nihil aliud de Polyxena aut quærit, aut queritur: sed de Andromacha quæstionem facit; in hoc vero loco extra dubium res ponitur. *Barnes.*

Heath. metri causa scribit εἶπεν.

Beck.

629. κἀπεκοψάμην νεκρόν.] Καὶ ἐπὶ νεκρὸν, vel νεκρῷ, ἐκοψάμην. Æmilii Porti nugamenta prætereo. De planctu super mortuos vid. infra v. 796. et Joh. Kirchmanni Funer. Roman. Lib. II. c. 11.

Barnes.

630. προσφαγμάτων] Vid. Hecub. v. 265. subaudi autem ἕνεκα in hoc loco.

Barnes.

ΑΝ. Ὄλωλεν, ὡς ὄλωλεν, ἀλλ' ὅμως ἐμοῦ
Ζώσης γ' ὄλωλεν εὐτυχεστέρῳ πότμῳ.
ʽΕΚ. Οὐ ταυτὸν, ὦ παῖ, τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν·
Τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν, τῷ δ' ἔνεισιν ἐλπίδες.
ΑΝ. [Ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα, κάλλιστον λόγον]
Ἄκουσον, ὥς σοι τέρψιν ἐμβάλω φρενί.
Τὸ μὴ γενέσθαι τῷ θανεῖν ἴσον λέγω,

An. Periit, ut periit: sed tamen quam ego,
Quæ viva sum, feliciore fato periit.
Hec. Non idem est, filia, vivere, quod mori.
Mortuus enim nihil est, spes vero insunt vitæ.
An. O mater, sed quæ non peperisti, pulcherrimum sermonem
Audi, ut tuæ voluptatem injiciam menti.
Non natum esse, æquale dico morti:

635. τῶδ' M. 636. τεκοῦσα κάλλιστον, λόγον S. 637. ἐμβαλῶ.

634. τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν·] Ita MS. Harl. Ed. Ald. τὸ βλέπειν τῷ κατθανεῖν. *Musg.*

τὸ βλέπειν] Τὸ ζῆν. Vid. quæ nos ad Supplices, v. 89. *Barnes.*

τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν·] "Ita MS. Harl.—Ed. Ald. τὸ βλέπειν τῷ κατθανεῖν." Musgrav. Utraque lectio eodem redit; nostra tamen numeros offert elegantiores, eamque habet Stobæus Serm. CXX. (Floril. p. 495.) In Trincavelli tamen editione est τὸ βλ. τὸ κατθ. τῷ μὲν, etc. *Seidl.*

635. Τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν, τῶδ' ἔνεισιν ἐλπίδες.] Τὸ μὲν γὰρ θανεῖν ἐς οὐδὲν ἡμᾶς κατάγον ἀναλοῖ, ἐν δὲ τῷ βλέπειν καὶ ζῆν ἐλπὶς τῶν βελτιόνων μένει. Καὶ Θεόκριτος· (Idyll. IV. v. 42.) Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες. Quod sic vertas — *Spes est in vivis; sed spes est nulla sepultis.* *Barnes.*

τῷ δ'] Ita recte Stobæus. Vulgo τῶδ'. *Seidl.*

636. Hujus ῥήσεως initium MSS. Harl. et Flor. uno versu locupletant, qui sic se habet:

ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα κάλλιστον λόγον
ἄκουσον — —

Hunc versum ideo ab Euripide esse arbitror, quia alioqui Andromache, Hecubam multo seniorem alloquens, minus decore orationem ab ἄκουσον orditur. Non tamen mendi expers est, quod sic tollo:

ὦ μῆτερ, οὐ τεκοῦσα, κάλλιστον λόγον
ἄκουσον — —

Confer Ion. v. 1324. *Musg.*

Secutus est in vertendo hujus versus initio Musgravii conjecturam et codd. auctoritatem Prev. *Beck.*

Leg. ὥστε σοι 'ντρεψιν (i. e. ἔντρεψιν), *ut te attentum faciam*, aut *ut te refutem*, et in temet retroagam, impellam ad maturiorem hujus argumenti pensitationem. *Reisk.*

Loci Ionis Musgravio ad h. l. citati plane diversa ratio est. Equidem in textu præter interpunctionem manifesto falsam nihil mutare ausus sum. Suspicor tamen, Euripidem scripsisse:

ὦ μῆτερ εὐτεκνοῦσα κάλλιστον, λόγον
ἄκουσον.

sive potius λόγων ἄκουσον. Noster Hec. 579.

εὐτεκνωτάτην δέ σε
πασῶν γυναικῶν, δυστυχεστάτην θ' ὁρῶ.

Ibid. 618.

Τοῦ ζῆν δὲ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν.
Ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν κακῶν ᾐσθημένος·
Ὁ δ' εὐτυχήσας, ἐς τὸ δυστυχὲς πεσὼν,
Ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.
Κείνη δ' ὁμοίως, ὥσπερ οὐκ ἰδοῦσα φῶς,
Τέθνηκε, κοὐδὲν οἶδε τῶν αὑτῆς κακῶν.
Ἐγὼ δὲ τοξεύσασα τῆς εὐδοξίας,

At melius est mori, quam calamitose vivere.
Nihil enim dolet, ex malorum sensu.
Qui vero fuit beatus, et in miserias cadit,
Animo *vagans* cruciatur *propter* priorem felicitatem.
Illa vero *Polyxena,* perinde ac si nunquam vidisset lucem,
Mortua est, et nihil scit malorum suorum.
Ego vero quæ *scopum* jaculando sum assecuta, et gloriæ

645. τῆς τ' εὐδ.

ὦ πλεῖστ' ἔχων, κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε
Πρίαμε.

ubi vid. Porsonum. Verbo εὐτεκνεῖν Euripides utitur Fragm. Meleag. X. 2. Litteræ ω confusæ cum ευ exemplum invenies in Gregor. Corinth. p. 469. Schæf. Eleganter, sed minus facile Hermannus:

ὦ μῆτερ, ὦ τεκνοῦσσα καλλίστων γόνων.

laudans Brunck. et Erfurdtium ad Soph. Trachinn. 308. — Proximum utrumque versum habet Stobæus, Serm. CXIX. (Floril. p. 491.) *Seidl.*

637. Pro ὥς σοι malim ᾧ σοι vel οἷς σοι. Conf. Orest. 1175.

πτηνοῖσι μύθοις ἀδαπάνως τέρψω φρένας.

coll. Med. 143. παραθαλπομένα φρένα μύθοις. *Seidl.*

639. Κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν.] Æschyl. Prometh. Κρεῖσσον γὰρ ἔσθ' εἰσάπαξ θανεῖν, Ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς. *Barnes.*

640. Leg. τῶν κακῶν μὴ 'σθημένος, i. e. ᾐσθημένος. *Beck.*

641. Locus difficillimus, quem nemo dum explicuit. Illa quidem

ὁ δ' εὐτυχήσας εἰς τὸ δυστυχὲς πεσὼν
ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας

oppositam sententiam requirere videntur hanc: *qui felicitatem non novit, is non dolet.* Unde legendum suspiceris:

ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος;

doletne is, qui felicitatem non novit? Ita totius loci nexus hic esset: Non natum esse et mortuum esse, idem est, sed vita ærumnosa mors potior. Neque enim dolet is, qui ea, quæ bona habentur, non novit, sed is demum dolet, qui secundam fortunam expertus ad mala dejicitur propter ipsum amissæ felicitatis desiderium. Polyxena vero sic mortua est, ut si non nata fuisset, ideoque non novit suum infortunium, quippe secundam fortunam non experta. — Interrogatio tamen illa ab hujus loci natura aliena videtur: itaque vide, ne exciderint quædam hoc modo:

ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν * * * *
* * * * οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος

quæ errore librariorum in duplici οὐδὲν errantium depravata sint. Pari modo supra v. 368. duos versus in unum contractos vidimus. — Æmilius Portus illud οὐδὲν communiter et ad ἀλγεῖ et ad ᾐσθημένος pertinere putat. Idem voluisse videtur Hugo Grotius vertens:

Non esse natum par puto et natum mori,
Mors ipsa vita melior ærumnabili.
Namque ubi nec ullus sensus, ibi nullus dolor.
At quem calamitas ante felicem obruit.
Fortuna oberrat semper huic animo prior.
Hæc quam tulere fata, ceu numquam diem
Vidisset, ipsa quæ habuit ignorat mala.

Λαχοῦσα πλεῖον, τῆς τύχης ἡμάρτανον.
Ἃ γὰρ γυναιξὶ σώφρον᾽ ἔσθ᾽ εὑρημένα,
Ταῦτ᾽ ἐξεμόχθουν Ἕκτορος κατὰ στέγας.
Πρῶτον μὲν, ἔνθα κἂν προσῇ, κἂν μὴ προσῇ
Ψόγος γυναιξὶν, αὐτὸ τοῦτ᾽ ἐφέλκεται
Κακῶς ἀκούειν, ἥτις οὐκ ἔνδον μένει,
Τούτου πόθον παρεῖσ᾽, ἔμιμνον ἐν δόμοις,

Quæ bonam *partem* adepta sum, a fortuna *tamen* aberravi.
Quæ enim mulieri modestæ conveniunt,
Hæc exercui in domo Hectoris.
Primum enim, in quo, sive adsit sive non adsit
Probrum mulieribus, hoc ipsum adfert
Malam famam *ei*, quæ domi non manet.
Hujus omittens desiderium domi mansi

Vid. R. P. Præf. Hecub. p. clxxxvii. *Burn.*

642. ἀλᾶται] Elegantius, ni fallor, et commodius esset ἀσᾶται, *dolet.* Exstat vox Polluc. Lib. III. sect. 98. Conferendum tamen Pindari εὐφροσύνας ἀλᾶται, Olymp. I. Epod. 2. *Musg.*

646 τῆς τύχης ἡμάρτανον.] Persistit poëta in metaphora, a Sagittario longe a scopo aberrante ducta. *Brodæus.*

647. γυναιξὶ] Auctor Christi Patientis γυναικὶ, quod Piersono præ vulgata placet. *Musg.*

σώφρον᾽] Pro σώφρονα: concordat cum εὑρημένα; vel, ut alii legunt, σώφροσ᾽ pro σώφροσιν, ad γυναιξὶ referentes. *Barnes.*

γυναιξὶ] Auctor Christi Patientis γυναικί. Musgr. Eadem varietas obtinet in Soph. Ajac. v. 291.

γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.

Sed plurimi pluralem tuentur. Noster tamen Heracl. 477.

γυναικὶ γὰρ σιγή τε καὶ τὸ σωφρονεῖν
κάλλιστον.

Non opus erat invento Piersoni, quod non melius est vulgata lectione. *Reisk.*

649. Πρῶτον μὲν,] Hic Andromache optimæ uxoris exemplum haud malum proponitur; de qua re vid. Xenophontis Œconomicum. *Barnes.*

649—658. Totus hic locus, quamquam, quod singulas sententias attinet, Euripide satis dignus, magnopere tamen vereor, ne ab Euripide non sit profectus. Quem si vel concedam Euripidis esse, illud certe persuasissimum habeo, huic eum nexui primitus non potuisse destinatum esse. Sed inest etiam vox non tragica εἰσφρούμην. Verbum φρεῖν cum compositis suis vulgari sermoni est proprium, quo, si recte memini, nemo tragicorum usus est. Deinde, quod illi πρῶτον μὲν in sequentibus respondeat, frustra quæras, nec ipsa illa locutio, ἔνθα κἂν προσῇ κἂν μὴ προσῇ, ψόγος γυναιξὶν, offensione caret. Postremo vide, quam egregie, omisso hoc loco, sententiæ coëant:

ἃ γὰρ γυναιξὶ σώφρον᾽ ἔσθ᾽ εὑρημένα,
ταῦτ᾽ ἐξεμόχθουν Ἕκτορος κατὰ στέγας.
καὶ τῶνδε κληδὼν εἰς στράτευμ᾽ Ἀχαϊκὸν
ἐλθοῦσ᾽ ἀπώλεσέν με.

Seidl.

653. Interpungunt vulgo post μελάθρων. Valckenarius ex Christo Patiente, v. 543. 4. legi vult:

τούτου πόθον παρεῖσ᾽ ἔμιμνον ἐν δόμοις
εἴσω μελάθρων· κομψὰ θηλειῶν δ᾽ ἔπη
οὐκ εἰσεφρούμην.

Reiskium secutus interpunctionem post μελάθρων delevi. Viam præiverat Grotius in hujus loci versione:

Seu culpa adhæret aliqua, seu culpa vacat,
Effugere certe non potest famæ notam

Εἴσω τε μελάθρων κομψὰ θηλειῶν ἔπη
Οὐκ εἰσεφρούμην· τὸν δὲ νοῦν διδάσκαλον
Οἴκοθεν ἔχουσα χρηστὸν ἐξήρκουν ἐμοί.
Γλώσσης τε σιγὴν ὄμμα θ' ἥσυχον πόσει
Παρεῖχον· ᾔδειν δ', ἅ'μὲ χρῆν νικᾷν πόσιν,
Κείνῳ τε νίκην ὧν μ' ἐχρῆν παριέναι.
Καὶ τῶνδε κληδὼν ἐς στράτευμ' Ἀχαϊκὸν

Et intra atria: comptos *vero* mulierum sermones
Non intro admisi, sed mentem magistram
Domi habens probam, mihi satis consulebam:
Linguæque silentium, et placidum aspectum viro
Exhibui, et nôram in quibus oportebat me vincere maritum,
Et rursum quarum rerum illi conveniebat victoriam concedere.
Harumque rerum fama ad exercitum Achaicum

657. ἅ με χρ. M.

Matrona, quæ se non fores intra tenet:
Ideo penates tacita servavi meos,
Nec blandientes feminarum fabulas
Tectis recepi. Sed domi mentem bonam
Habens magistram, credidi hoc unum satis.
Linguam silentem, lumen at placidum viro
Præbere didici, gnara et ubi vinci virum
A me deceret et ubi me concedere.

Seidl.

654. εἰσεφρούμην·] A poëtico φρῶ, pro φέρω. *Barnes.*

655. ἐξήρκουν] MS. Steph. in margine ἐξήσκουν. *Musg.*

ἐξήρκουν] Recte Henr. Stephanus hoc verbum probat, quanquam ex Vet. Cod. dicat annotatum ἐξήσκουν, quod tamen hic non æque arridet. *Barnes.*

657. ἃ 'μέ. *Por.*

Scribi debere ἅ'μὲ χρῆν νικᾷν πόσιν, per crasin, non ἅ'με, ut scilicet prior syllaba producatur, observat Br. ad Soph. Ant. 734. *Beck.*

ᾔδειν] Si locum Euripidis putarem, cum Heathio scripsissem ᾔδη. Vid. Valcken. ad Hippol. 407. *Seidl.*

Lege ἅτε μ' ἐχρῆν, ut constet metrum, et pro ᾔδειν, ᾔδη. *Heath.*

658. Κείνῳ τε νίκην ὧν μ' ἐχρῆν παριέναι.] Huc refer illud Philemonis — Ἀγαθῆς γυναικός ἐστιν, ὦ Νικοστράτη, Μὴ κρείττον' εἶναι τἀνδρὸς, ἀλλ' ὑπήκοον· Γυνὴ δὲ νικῶσ' ἄνδρα κακόν ἐστιν μέγα. Et vel hinc Euripides æstimari potest, ut æquus mulierum judex: nam si Medeam, Phædram, Helenam, Clytæmnestram, malas mulieres induxerit, sane Alcestin et Evadnen, Iphigeniam et Electram, Polyxenam et Andromachen et Macariam, optimas fœminas exhibet. Nec optimarum fœminarum numerum levem agnoscet, qui Deboram, et Jaël, Estheram et Susannam, Juditham et Mariam virginem in sacris literis, Zenobiam, Pantheam, Hypermnestram, Laodamiam, Halcyonen, Thisben, Ariadnen, Boadiciam, Landgartham, Hypsicratæam, Artemisiam, Archidamiam, Hersiliam, Paulinam, Portiam, Cinnam Alexandri M. sororem, Lucretiam, Valascam, Elizabetham Angliæ reginam, aliasque innumeras, ex Græcis, Romanisque et exoticis auctoribus recolet. Sed laudes illius hominiparæ sexus ut nemo bonus sugillare potest, ita nemo malus facile diluet, sed nec hic locus iis dicendis sufficiet. *Barnes.*

ὧν ἐχρὴν] Sic Aldus. In Barnesiana inseritur μ', quod etiam abesse hic potest. *Seidl.*

659. Ἀχαϊκὸν] Aldus Ἀχαιϊκὸν, ut plerumque in Euripide editum legimus. Vide tamen Eustath. Il. α'. p. 74. 29. (ed. Bas.) τὸ δὲ Ἀχαιΐδα ἐντελῶς ἔχει καθὰ καὶ τὸ Ἀχαιϊκὸς, τὸ δέ γε Ἀχαΐδα καὶ Ἀχαϊκὸν, ὥσπερ καὶ τὸ Ἀχαΐα παρὰ τοῖς

Ἐλθοῦσ', ἀπώλεσέν μ'· ἐπεὶ γὰρ ἡρέθην,
Ἀχιλλέως με παῖς ἐβουλήθη λαβεῖν
Δάμαρτα· δουλεύσω δ' ἐν αὐθεντῶν δόμοις.
Κεὶ μὲν παρώσασ' Ἕκτορος φίλον κάρα
Πρὸς τὸν παρόντα πόσιν ἀναπτύξω φρένα,
Κακὴ φανοῦμαι τῷ θανόντι· τόνδε δ' αὖ
Στυγοῦσ', ἐμαυτῆς δεσπόταις μισήσομαι.
Καίτοι λέγουσιν, ὡς μί' εὐφρόνη χαλᾷ
Τὸ δυσμενὲς γυναικὸς εἰς ἀνδρὸς λέχος.
Ἀπέπτυσ' αὐτὴν, ἥτις, ἄνδρα τὸν πάρος
Καινοῖσι λέκτροις ἀποβαλοῦσ', ἄλλον φιλεῖ.
Ἀλλ' οὐδὲ πῶλος, ἥτις ἂν διαζυγῇ
Τῆς συντραφείσης, ῥᾳδίως ἕλκει ζυγόν.
Καίτοι τὸ θηριῶδες ἄφθογγόν τ' ἔφυ

Perveniens, me perdidit: nam posteaquam capta sum,
Achillis me filius voluit ducere
Conjugem; serviam autem in domo interfectorum *viri:*
Et si quidem repudiato Hectoris charo capite,
Ad præsentem maritum animum explicavero,
Improba videbor erga mortuum: hunc vero contra
Si prosequar odio, meis dominis ero invisa.
Atqui dicunt, quod una nox laxet
Odium mulieris in viri torum:
Ego *autem* abominor eam, quæ priorem virum
Cum amiserit, novis connubiis alium amat.
Nam ne equa quidem, quæ sejuncta fuerit
A compare, cum qua nutrita fuerit, facile trahit jugum:
Atqui hæc bestia est et muta,

665. κακὰ φ. M.

ὑστέροις ἀπέλευσιν ἔπαθε τοῦ ι κατὰ ἀκολουθίαν τῶν Αἰολέων, οἵ, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἀποβάλλουσιν αὐτὸ καὶ ἐν τῷ Ἀχαιὸς, ὡς καὶ ἐν τῷ παλαιός. Idem ad Odyss. γ'. p. 125. 3. ὅτι δὲ Ἀχαιϊκὸν μὲν οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, Ἀχαϊκὸν δὲ οἱ μεθ' Ὅμηρον, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ ἱκανῶς. Conf. Porson. ad Eurip. Hec. v. 287. *Seidl.*

665. Κακή] In Brubachiana aliisque aliquot editionibus vitiose editum est κακά. *Seidl.*

667. s. ὡς μί' εὐφρόνη χαλᾷ Τὸ δυσμενὲς γυναικὸς εἰς ἀνδρὸς λέχος.] Ὡς μία νὺξ διαλύει τὸ ἔχθος τῆς γυναικὸς, ὃ ἂν εἶχεν εἰς τὸν δεῖνα, ἐὰν αὐτὸς μετὰ συνουσίας ἡδέως αὐτῇ χρῆται· Τὸ οὖν δυσμενὲς πρὸς τὸ εἰς ἀνδρὸς λέχος βλέπει. Κακῶς μὲν ἔνιοι λέγουσιν, ὡς εἴη ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ ἀνδρὸς λέχει. *Barnes.*

669. αὐτήν,] Vid. supra ad v. 373. *Seidl.*

675. ἀρκοῦντά μοι,] Vid. supra v. 655. ἐξήρκουν ἐμοί. *Barnes.*

Ξυνέσει τ' ἄχρηστόν τῇ φύσει τε λείπεται.
Σὲ δ', ὦ φίλ' Ἕκτορ, εἶχον ἄνδρ' ἀρκοῦντά μοι,
Ξυνέσει, γένει, πλούτῳ τε κἀνδρείᾳ μέγαν·
Ἀκήρατον δέ μ' ἐκ πατρὸς λαβὼν δόμων,
Πρῶτος τὸ παρθένειον ἐζεύξω λέχος.
Καὶ νῦν ὄλωλας μὲν σὺ, ναυσθλοῦμαι δ' ἐγὼ
Πρὸς Ἑλλάδ' αἰχμάλωτος ἐς δοῦλον ζυγόν.
Ἆρ' οὐκ ἐλάσσω τῶν ἐμῶν ἔχει κακῶν
Πολυξένης ὄλεθρος, ἣν καταστένεις;
Ἐμοὶ γὰρ οὐδ', ὃ πᾶσι λείπεται βροτοῖς,
Ξύνεστιν ἐλπὶς, οὐδέ κλέπτομαι φρένας
Πράξειν τι κεδνόν· ἡδὺ δ' ἐστὶ καὶ δοκεῖν.
ΧΟ. Ἐς ταυτὸν ἥκεις συμφορᾶς· θρηνοῦσα δὲ
Τὸ σὸν διδάσκεις μ', ἔνθα πημάτων κυρῶ.

Et rationis usu caret, et natura inferior est.
Te vero, chare Hector, habui virum sufficientem mihi,
Prudentia, genere, opibus ; et fortitudine porro excellentem :
Accipiens autem me intactam ex domo paterna,
Primus virginalem *tibi* junxisti lectum :
Nunc autem tu quidem periisti : ego vero navi avehor
In Græciam captiva ad servile jugum.
An non minora meis habet mala
Mors Polyxenæ, quam tu gemis?
Mihi enim nulla, quæ omnibus relinquitur mortalibus,
Superest spes ; nec animo decepta puto
Me ullo modo rem commode gesturam. Jucundum tamen est *hoc* opinari.
Cho. In eandem venis calamitatem : lamentans vero
Tuum *malum*, doces me in quibus malis sim.

676. Interpungendum, ut ξυνέσει, γένει, πλούτῳ ab ἀρκοῦντα regantur, solum ἀνδρείᾳ a μέγαν. *Musg.*

Ex nexu loci dativi omnes melius ad μέγαν referuntur. *Seidl.*

684. οὐδὲ κλέπτομαι φρένας] Nec mentem meam falsis rationibus decipio. *Brodæus.*

685. ἡδὺ δ' ἐστὶ, καὶ δοκεῖν.] Ita in Orest. Κρεῖσσον δὲ τὸ δοκεῖν, κἂν ἀληθείας ἀπῇ. *Barnes.*

Πράξειν τι κεδνόν·] Heathius: "Verte : Fortunam quæ me digna sit, ullam me manere." Dictum igitur est pro εὖ πράξειν. Grotius Excerptt. p. 299. ubi male legitur τὸ κέδνον, vertit :

Quin ipsa, cunctis quæ super mortalibus
Me spes reliquit. fractus heu nihil inclitum
Sibi fingit animus. Dulce credulitas quoque.

Seidl.

686. Εἰς ταυτὸν ἥκεις] Scil. ἐμοί. Conf. Hec. 736. Orest. 1275. Hipp. 273. *Seidl.*

ʽΕΚ. Αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος,
Γραφῇ δ' ἰδοῦσα καὶ κλύουσ' ἐπίσταμαι.
Ναύταις γὰρ ἢν μὲν μέτριος ᾖ χειμὼν φέρειν,
Προθυμίαν ἔχουσι σωθῆναι πόνων,
Ὁ μὲν παρ' οἴακ', ὁ δ' ἐπὶ λαίφεσιν βεβὼς,
Ὁ δ' ἄντλον εἴργων ναός· ἢν δ' ὑπερβάλῃ
Πολὺς ταραχθεὶς πόντος, ἐνδόντες τύχῃ,
Παρεῖσαν αὑτοὺς κυμάτων δρομήμασιν.
Οὕτω δὲ κἀγὼ, πόλλ' ἔχουσα πήματα,
Ἄφθογγός εἰμι καὶ παρεῖσ' ἐῶ στόμα·

Hec. Ipsa quidem nondum intravi navis alveum,
Sed ex conspectu picturæ, et auditu scio:
Si nautis enim tempestas mediocris sit tolerari,
Ut serventur alacriter laborant,
Hic quidem ad clavum, ille vero ad vela vadens,
Alius vero undas a navi arcens: si vero superavit *eorum vires*
Vehementer turbatum mare, cedentes fortunæ,
Permittunt se fluctuum cursibus.
Sic et ego multa habens mala
Muta sum, et omitto eloqui ista:

688. *ναὸς εἰσέβην σκάφος,*] *Ναὸς σκάφος* pro *ναῦν.* Vid. supra, v. 548. *Αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος,* &c.] Theon Sophista notavit Euripidem, *ὅτι παρὰ καιρὸν αὐτῷ Ἑκάβη φιλοσοφεῖ,* uti hoc in loco videmus, inquit Joh. Brodæus. Sed Theon nesciebat, quod Euripides præ summo moralis philosophiæ studio, ut illam auribus et animis hominum instillaret, artis poëticæ paulo negligentior ultro videri voluit. Vid. quæ nos ad Rhes. v. 591. Decoro tamen ut consulat, fatetur hic Hecuba, se nunquam navem adscendisse, tamen hæc ab aliis hausisse; et potuit sane prudens anus regina longo rerum usu et hujus vitæ experientia hæc omnia probabiliter satis cognoscere et edoceri: Quare Theon per nos valeat cum suis iniquis cavillationibus. Et Dion Chrysostomus potius audiatur, qui affirmat, apud auctorem nostrum *οὐδὲν ἀπίθανον καὶ παρημελημένον* reperiri. Quin Origenes noster dixit, quod Euripides esset philosophus in scena, *ὁ κατά τινας Σκηνικὰς Φιλόσοφος, καὶ φυσιολογίας τῆς Ἀναξαγόρου Ἀκροατής.* Ut etiam Athenæo et Clementi Alexandrino dicitur *ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς φιλόσοφος.* *Barnes.*

688. s. *Αὐτὴ κ. τ. λ.*] Hos duo versus spurios esse Prev. censet, atque adeo in versione omisit. *Beck.*

689. *Γραφῇ δ' ἰδοῦσα*] Ita recte Henr. Stephanus, pro *διδοῦσα.* Sensus: *Ipsa quidem, neque navem unquam adscendi, neque, quæ ad mare spectant, novi, audivi autem, et adeo evidenter fando accepi; ut etiam quasi in pictura oculis coram cernere videar.* *Barnes.*

Cod. Flor. *Γραφὴν δ' ἰδοῦσα.* male. v. Valck. ad Hippol. 1008. *Beck.*

Aldus *διδοῦσα* pro *δ' ἰδοῦσα.* *Seidl.*

691. Ad *πόνων* subauditur *ἐκ.* *alacriter enituntur, ut e periculis salvi evadant.* *Heath.*

693. *ἄντλον εἴργων ναὸς·*] *Prohibens a navi* submergenda *aquam sentinæ,* id est, sentinam exhauriens. Confer Scholiast. Æschyl. ad Sept. c. Theb. v. 802. *Musg.*

Ὁ δ' ἄντλον εἴργων] *Τὴν ῥύσιν τοῦ ὕδατος.* Æschyl. *Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας.* v. 802. *Κλυδωνίου πολλαῖσι πληγαῖς ἄντλον οὐκ ἐδέξατο.* Scholiast. *Ἄντλον*] *Ναυάγιον, πλημμύραν*

Νικᾷ γὰρ οὐκ θεῶν με δύστηνος κλύδων.
Ἀλλ', ὦ φίλη παῖ, τὰς μὲν Ἕκτορος τύχας
Ἔασον· οὐ μὴ δάκρυά νιν σώσει τὰ σά·
Τίμα δὲ τὸν παρόντα δεσπότην σέθεν,
Φίλον διδοῦσα δέλεαρ ἀνδρὶ σῶν τρόπων.
Κἂν δρᾷς τάδ', ἐς τὸ κοινὸν εὐφρανεῖς φίλους,
Καὶ παῖδα τόνδε παιδὸς ἐκθρέψειας ἂν
Τροίᾳ μέγιστον ὠφέλημ', ἵν' οἵ ποτε
Ἐκ σοῦ γενόμενοι παῖδες Ἴλιον πάλιν
Κατοικίσειαν, καὶ πόλις γένοιτ' ἔτι.

Vincit enim me infelix tempestas, quæ divinitus venit.
Sed, O chara filia, Hectoris quidem calamitates
Omitte: nunquam tuæ lacrymæ servabunt eum:
Sed cole præsentem dominum tuum,
Gratas illecebras tuorum morum præbens marito:
Si enim hæc feceris, in commune exhilarabis amicos,
Et filium hunc mei filii poteris *bene* educare,
Maximum adjumentum Trojæ, ut aliquando
Nati ex te liberi rursum Ilium
Restituant, et instauretur urbs.

700. *σώσῃ* M. 705. *Τροίας.*

κύματος, τὸ ὕδωρ· ἄντλον δὲ λέγεται τὸ ἀπὸ τοῦ κλύδωνος εἰσερχόμενον ὕδωρ. Ἑτοίμως οὖν οἱ ναῦται ἐξαντλοῦσι καὶ ἔξω τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ ἐκφέρουσιν· ἐξ οὗ καὶ τὸ καλούμενον ἀντλητήριον. Hecub. v. 1010.—*ἁλίμενόν τις ὡς ἐς ἄντλον ἐμπεσών.* Schol. *Ἄντλον δὲ λέγει, τὸ πέλαγος.* Virgil. Æn. Lib. I. v. 126.—*laxis laterum compagibus omnes Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt. Barnes.*

ἄντλον εἴργων ναός·] Aldus *ἄντλων* typographico errore. *Seidl.*

697. Leg. *ἕξω στόμα, continebo os meum. Reisk.*

700. *σώσει*] Vulgo *σώσῃ. Seidl.*

705. *Τροίας*] Ita Ed. Ald. MS. Harl. *Τροίᾳ*, et mox *εἴ ποτε. Musg.*

706. *Ἐκ σοῦ*] Ita MSS. Steph. Flor. et Harl. Ed. Ald. *ἐξ οὗ. Musg.*

Ἐξ οὗ] Scaliger et Henricus Stephanus legunt *ἐκ σοῦ*, et hic quidem dictatorio more ita sententiam suam asservit: *Reponendum esse ἐκ σοῦ (ut habet Vetus) apertum* esse videtur. Nam *ἐξ οὗ*, pro *ἐξ αὐτοῦ, sive ἐκ τούτου, exemplo carere puto.* Ita ille vir magnus. Miror equidem, et hæc ab eo dici, et etiam Veterem Codicem prætendi; quum nihil magis certum sit, quam *ὃς* pro *αὐτὸς* dici sæpissime apud Homerum, et etiam *ὁ* pro *αὐτὸς*, et *ἓ* pro *αὐτὸν*, et *οἱ* pro *αὐτῷ*· Eodem autem modo, quo *ἓ* pro *αὐτὸν* et *οἷ* pro *αὐτῷ*, etiam et *οὗ* ponitur pro *αὐτοῦ*. Primo de *οἱ* pro *αὐτῷ*. Hom. Il. *α'*. v. 72. *Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.* Jam de *ἓ* pro *αὐτὸν*. Ibid. v. 236. *Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε.* Denique de *οὗ* pro *αὐτοῦ*, si nullibi alias, quanquam eadem et ejus ratio, at certe hic ita positum cum quovis qualibet mercede contendam. Non enim cura erat Hecubæ, ut ex Andromacha semen propagetur, sed ex Astyanacte, filii sui, Hectoris, filio: quare nec Stephanus, nec Stephani Codex, nec Scaliger, a me hoc extorquebunt, quod *ἐκ σοῦ* hic sit legendum. In hac ego parte

Ἀλλ', — ἐκ λόγου γὰρ ἄλλος ἐκβαίνει λόγος —
Τίν' αὖ δέδορκα τόνδ' Ἀχαϊκὸν λατρὶν
Στείχοντα, καινῶν ἄγγελον βουλευμάτων;
ΤΑΛ. Φρυγῶν ἀρίστου πρίν ποθ' Ἕκτορος δάμαρ,
Μή με στυγήσῃς· οὐχ ἑκὼν γὰρ ἀγγελῶ
Δαναῶν τε κοινὰ Πελοπιδῶν τ' ἀγγέλματα.
ΑΝ. Τί δ' ἐστιν, ὥς μοι φροιμίων ἄρχει κακῶν;
ΤΑΛ. Ἔδοξε τόνδε παῖδα — πῶς εἴπω λόγον;
ΑΝ. Μῶν οὐ τὸν αὐτὸν δεσπότην ἡμῖν ἔχειν;
ΤΑΛ. Οὐδεὶς Ἀχαιῶν τοῦδε δεσπόσει ποτέ.
ΑΝ. Ἀλλ' ἐνθάδ' αὐτὸν λείψανον Φρυγῶν λιπεῖν;

Verum alius alium sermo insequitur:
Quem rursum video Græcum hunc ministrum
Huc accedentem, novorum nuncium consiliorum?
Tal. Phrygum præstantissimi olim conjunx Hectoris,
Ne me odio habeas: non enim volens nunciabo
Publica decreta Danaorum, et Pelopidarum.
An. Quid vero est, quod tam malum exordium incipis?
Tal. Decretum est hunc puerum, quomodo eloquar sermonem!
An. Num non eundem dominum nobiscum habere?
Tal. Nullus Græcorum huic dominabitur unquam.
An. An hic *oportet* ipsum relinquere, reliquias Phrygum?

Æmilii Porti probo ingenuam fidem, qui agnoscit, ἐξ οὗ pro ἐξ αὐτοῦ poni, quod rarissimum ait. *Barnes.*

Ἐκ σοῦ] Conjecerat jam Reisk. *Beck.*

Ἐκ σοῦ] Recte sic Musgravius cum MSS. Flor. et Harl., ut jam voluerat Henr. Stephanus, assentiente libro vetere. Barnesius infelici successu Aldi lectionem ἐξ οὗ vindicare conatur. *Seidl.*

713. Πελοπιδῶν] *Agamemnonis* et *Menelai.* *Barnes.*

714. Legitur ἄρχῃ. *Seidl.*

718. λιπεῖν] Ἔδοξε. *Barnes.*

720. λέγῃς καλά.] MS. Harl. λέγειν κακά. Legendum censeo: λέγῃς τάχα. *Laudo verecundiam, sed hac conditione, ut dicas statim.* *Musg.*

i. e. *non cunctandum,* ἐὰν λέγῃς καλά. *Seidl.*

721. Κτενοῦσι] Ita MSS. Harl. Cotton. et Flor. Ed. Ald. κτείνουσι. *Musg.*

Κτείνουσι] Interficiendum sentiunt. Duportus κτενοῦσι legit, sed κτείνουσι recte stabit, pro κτείνεσθαι νομίζουσι. *Barnes.*

722. γάμων τόδ' ὡς κλύω μεῖζον κακόν.] Malum hoc pejus illo matrimonio, quod cum Pyrrho, Hectoris occisoris filio, contractura erat. *Barnes.*

725. Talthybius, præco, Andromachæ crudelem Græcorum de Astyanacte sententiam nuncians, Ulyssem in concione plus quam collegas valuisse ait; Νικᾷ δ' Ὀδυσσεὺς ἐν Πανέλλησιν λέγων —

Λέξας ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.
ἈΝ. Τοιαῦτα νικήσειε τῶν αὐτοῦ πέρι.
ΤΑΛ. Ῥίψαι δὲ πύργων ΔΕΙ σφε Τρωϊκῶν ἄπο.

In ultimo versu, ni fallor, levi mutatione legendum:

ῥίψαι δὲ πύργων ΔΕΙΝ σφε Τρωϊκῶν ἄπο.

ut infinitivus δεῖν a λέξας pendeat, neque Talthybius sua sed Ulyssis verba referre

ΤΑΛ. Οὐκ οἶδ', ὅπως σοι ῥᾳδίως εἴπω κακά.
ΑΝ. Ἐπῄνεσ' αἰδῶ, πλὴν ἐὰν λέγῃς καλά.
ΤΑΛ. Κτενοῦσι σὸν παῖδ', ὡς πύθῃ κακὸν μέγα.
ΑΝ. Οἴ μοι· γάμων τόδ' ὡς κλύω μεῖζον κακόν.
ΤΑΛ. Νικᾷ δ' Ὀδυσσεὺς ἐν Πανέλλησιν λέγων —
ΑΝ. Αἶ, αἶ μάλ'· οὐ γὰρ μέτρια πάσχομεν κακά.
ΤΑΛ. Λέξας, ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.
ΑΝ. Τοιαῦτα νικήσειε τῶν αὑτοῦ πέρι.
ΤΑΛ. Ῥίψαι δὲ πύργων δεῖ σφε Τρωϊκῶν ἄπο.
Ἀλλ' ὡς γενέσθαι, καὶ σοφωτέρα φανεῖ·
Μήτ' ἀντέχου τοῦδ', εὐγενῶς δ' ἄλγει κακοῖς,

Tal. Non facile scio, quomodo tibi dicam mala.
An. Laudo pudorem, si modo statim dicas.
Tal. Interficiendum statuunt tuum filium, ut audias malum magnum.
An. Hei mihi ut hoc malum *meis* nuptiis gravius audio.
Tal. Vincit enim Ulysses in conventu Græcorum universorum loquens.
An. Hei, hei iterum! non enim mediocria patimur mala.
Tal. Dicens non alendum fortissimi viri filium.
An. Utinam hoc modo vinceret de suis.
Tal. Præcipitari autem ipsum oportet de Trojanis turribus.
Quamobrem ut *hoc* fiat, utque sapientior videaris,
Neque pertinacius hunc retine, fortiter vero dolorem perfer *in tuis* malis.

728. γενέσθω S. 729. τοῦ γ' M.

videatur. Vulgata lectio pio præconis animo mitique ejus naturæ parum convenit. v. 731. pro

σκοπεῖν δὲ χρή.

malim sane:

στέργειν δὲ χρή.

ferendum est quod mutari nequit. Sophocles Œdip. c. 7. στέργειν γὰρ αἱ πάθαι με διδάσκει. Suppl. 268. στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς. Phœnissæ. 1699.

μέν' εὐτυχοῦσα· τἀμ' ἐγὼ στέρξω κακά.

In proximis iterum mendum latet:

πόλις τ' ὄλωλε καὶ πόσις· κρατῇ δὲ σύ.
ἡμεῖς δὲ πρὸς γυναῖκα μάρνασθαι μίαν
οἷοί τε· τούτων οὕνεκ' οὐ ΜΑΧΑΣ ἐρᾶν
οὐδ' αἰσχρὸν οὐδὲν, οὐδ' ἐπίφθονόν σε χρή.

ἐρᾶν accusativo non facile jungitur; præterea verba, quæ sequuntur, non habent, quo referantur. Prope a vero abest Reiskii conjectura οὔτ' αἰσχρὸν εἰπεῖν, οὔτ' —ejusmodi enim quid sensus flagitat. Sed sic relinquitur μάχας ἐρᾶν. Videsis an mecum corrigendum sit:

τούτων οὕνεκ' οὐ 'ΜΑΘΕΣ Γ' ἐρεῖν
οὐδ' αἰσχρὸν οὐδὲν, οὐδ' ἐπίφθονόν σε χρή.

ἀμαθές τι ἐρεῖν bene, meo quidem sensu, jungitur τῷ αἰσχρόν τι λέγειν. *inconsiderata loqui*, ut Orest. 687. (Vid. ibi inter not.) ἀμαθὲς καὶ τὸ βούλεσθαι τάδε· ἀνόητον Schol. Iphigenia in Aul. 659. ἀσύνετά γ' ἐροῦμεν. *Jacobs.*

727. Pro ῥίψαι scripsi ῥῖψαι ex præcepto grammaticorum. *Seidl.*

728. Ἀλλ' ὡς γενέσθαι,] De hac phrasi nihil certi statuere licet. Exstat quidem Hecub. v. 876. Iphig. in Taur. v. 604.

Μήτε, σθένουσα μηδὲν, ἰσχύειν δόκει.
Ἔχεις γὰρ ἀλκὴν οὐδαμῇ, σκοπεῖν δὲ χρή·
Πόλις τ' ὄλωλε καὶ πόσις, κρατεῖ δὲ σύ,
Ἡμεῖς τε πρὸς γυναῖκα μάρνασθαι μίαν
Οἷοί τε· τούτων οὕνεκ' οὐ μάχης ἐρᾷν,
Οὐδ' αἰσχρὸν οὐδὲν, οὐδ' ἐπίφθονόν σε δρᾷν,
Οὔτ' αὖ σ' Ἀχαιοῖς βούλομαι ῥιπτεῖν ἀράς.
Εἰ γάρ τι λέξεις, ᾧ χολώσεται στρατὸς,
Οὔτ' ἂν ταφείη παῖς ὅδ', οὔτ' οἴκτου τύχοι.

Neque cum nihil possis, te aliquid posse existimes.
Nusquam enim habes auxilium: considerare igitur oportet *hæc:*
Civitas periit et maritus, et tu es in servitute,
Et nos contra unam mulierem pugnare
Sumus satis valentes: propter hæc nec pugnam spectare,
Nec turpe quicquam, neque odiosum te decet:
Neque etiam volo te conjicere in Græcos imprecationes.
Si enim quid dixeris, propter quod irascatur tibi exercitus,
Neque sepelietur iste puer, neque planctum consequetur:

734. ἕνεκ' M. 735. σε χρή M.

sed ita, ut vis ejus neutro in loco perspicua sit. Mihi videtur esse vox cunctanter et verecunde precantis, quale est Latinorum *quæso*. MS. Harl. γενέσθω, quod forte verum.

καὶ σοφωτέρα φανῇ·] Consulto hic ordinem sensuum turbat Poëta. Alioqui hæc clausula post, v. 730. collocanda esset. *Musg.*

Brunck. ad Hec. 876. emendat:

ἀλλ' ὡς γενέσθω, καὶ σοφωτέρα φανῇ.

et illum locum, atque Iph. Taur. 604. confert. *Beck.*

γενέσθω,] Ita Cod. Harl. quod, Brunckius et Porsonus præferunt ad Hecub. 876. Ceteri γενέσθαι. *Seidl.*

Leg. ἀλλ' ὡς γενέσθ' (i. e. γενέσθαι) εὖ καὶ σοφωτέρα. *Reisk.*

729. Pro τοῦ γ' Reisk. reponit τοῦδ'. *Beck.*

731. Post σκοπεῖν δὲ χρὴ vulgo plene interpungitur. *Seidl.*

732. Legitur κρατῇ, ut paulo ante, v. 728. φανῇ, *Seidl.*

734. ἐρᾷν] Cum accusativo vix exstat, nisi Hipp. v. 347. quod ipsum cum Reiskio mendosum puto. MSS. duo pro σὲ χρὴ, σὲ δρᾷν, quod non juvat. Legendum fortasse:

— τούτων οὕνεκ' οὐ μάχας ὁρᾷν,
οὐδ' αἰσχρὸν οὐδὲν, οὐδ' ἐπίφθονόν σε χρή.

ὁρᾷν, *meditari, propendere in aliquid animo.* Sic ὁρῶντ' ἀλκὰν, Pindar. Olymp. IX. Epod. 4. τὸ δίκαιον ἰσχυρῶς ὁρῶν, Xenoph. p. 205. βίου τυραννίδα βλέποντος, Lucian. in Ἔρωτες. *Musg.*

Οἷοί τε·] Subaudi ἐσμέν. Οἷός τε εἰμὶ nota phrasis, pro δύναμαι, et οἷόν τε pro δυνατόν. Exempla passim occurrunt, apud Æschylum, Sophoclem, Euripidem, Aristophanem, aliosque, præsertim Atticos Scriptores. *Barnes.*

Recte Barnesium οὕνεκ' edidisse pro vulg. ἕνεκ', monet Brunck. ad Æschyl. Prom. 345. Idem ad v. 611. observat, post χρὴ supplendum esse δρᾷν. *Beck.*

735. σε δρᾷν,] Hoc habent duo MSS. Musgravii. Recte. Editiones σε χρή, quod ab explicatore additum in textum venit.

Σιγῶσα δ' εὖ τε τὰς τύχας κεκτημένη
Τὸν τοῦδε νεκρὸν οὐκ ἄθαπτον ἂν λίποις,
Αὐτή τ' Ἀχαιῶν πρευμενεστέρων τύχοις.
ΑΝ. Ὦ φίλτατ', ὦ περισσὰ τιμηθεὶς τέκνον,
Θανεῖ πρὸς ἐχθρῶν, μητέρ' ἀθλίαν λιπών.
Ἡ τοῦ πατρός δέ σ' εὐγένει' ἀπώλεσεν,
Ἣ τοῖσιν ἄλλοις γίγνεται σωτηρία·
Τὸ δ' ἐσθλὸν οὐκ ἐς καιρὸν ἦλθέ σοι πατρός.
Ὦ λέκτρα τἀμὰ δυστυχῆ τε καὶ γάμοι,

Tacens vero, commodeque perferens hos casus,
Hujus non insepultum relinques cadaver,
Et tu ipsa uteris Græcis æquioribus.
An. O charissime, O fili mihi summopere dilecte,
Moriere ab hostibus, matrem miseram relinquens:
Nobilitas autem patris tui te interficiet,
Quæ aliis saluti esse solet:
Et virtus patris tibi non opportune venit.
O lectos meos infelices, et nuptias,

744. ἀποκτενεῖ M. 747. δυς. γε S.

Simili modo χρὴ intelligitur apud Callimach. Hymn. in Apollinem, v. 12.

μήτε σιωπηλὴν κίθαριν, μήτ' ἄψοφον ἴχνος,
τοῦ Φοίβου, τοὺς παῖδας ἔχειν, ἐπιδημήσαντος.

In nostri Electra, v. 805. haud plane diversa locutio est:

Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν.

Brunckius ad Æschyl. Prometh. v. 611. vulgatam defendit, et intelligi posse putat δρᾶν.

Ald. ἕνεκ. *Seidl.*

Reisk. conjicit: οὔτ' αἰσχρὸν εἰπεῖν, οὔτ' ἐπίφθονον. *Beck.*

736. Ῥιπτεῖν] Ῥιπτέω est Atticum pro ῥίπτω, est et ῥιπτάζω Homerica dictio. *Barnes.*

737. ᾧ] Ita MS. Harl. Ed. Ald. ὧν.

738. ταφείη] Ita Edd. recent. MS. Harl. τραφείη. Ed. Ald. ταφοίη. Pro τύχοι Piersonus τύχοις. Male. Dicendum erat οὔτ' αὐτὴ οἴκτου τύχοις, *neque ipsa miserationem consequereris.* In vulgata lectione οἶκτος non est *miseratio,* sed *ejulatus,* θρῆνος, ut explicat Hesychius. Et sic supra, v. 198. *Musg.*

Piersoni conjecturæ etiam Reisk. repugnat, monetque, mortuo solatium et honorem fuisse, miserationem consequi. *Beck.*

ταφείη] Recte sic correxerunt Aldi ταφοίη. *Seidl.*

742. Ὦ φίλτατ', ὦ περισσὰ] Huc refer Senecam in Troad. Act. 3. v. 764. *O dulce pignus, O decus lapsæ domus!* etc. Τιμηθεὶς τέκνον] Σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον: τέκνον enim de masculo cum dicatur, postulat participium ejusdem generis. Sic *mea Glycerium, quid agis?* Terentius. *Barnes.*

743. Vulgo θανῇ. *Seidl.*

744. ἀποκτενεῖ,] MSS. Cott. et Flor. ἀπώλεσεν. *Musg.*

Optavi ἀπώλεσεν præ vulgata ἀποκτενεῖ. *Seidl.*

745. ἣ τοῖσιν.] Lego: ὃ τοῖσιν, sc. *quæ res.* *Musg.*

Musgravius corrigit ὃ τοῖσιν, et comparat Fragm. Alexandr. V. 2. ubi idem versus legitur. Sed ibi præcessit τὸ χρήσι-

Οἷς ἦλθον ἐς μέλαθρον Ἕκτορός ποτε,
Οὐχ ὡς σφαγεῖον Δαναΐδαις τέξουσ' ἐμοὶ,
Ἀλλ' ὡς τύραννον Ἀσιάδος πολυσπόρου.
Ὦ παῖ, δακρύεις; αἰσθάνει κακῶν σέθεν;
Τί μου δέδραξαι χερσὶ κἀντέχει πέπλων,
Νεοσσὸς ὡσεὶ πτέρυγας εἰσπιτνῶν ἐμάς;
Οὐκ εἶσιν Ἕκτωρ, κλεινὸν ἁρπάσας δόρυ,
Γῆς ἐξανελθὼν, σοὶ φέρων σωτηρίαν,
Οὐ συγγένεια πατρὸς, οὐκ ἰσχὺς Φρυγῶν·
Λυγρὸν δὲ πήδημ' ἐς τράχηλον ὑψόθεν
Πεσὼν ἀνοίκτως, πνεῦμ' ἀποῤῥήξεις σέθεν.
Ὦ νέον ὑπαγκάλισμα μητρὶ φίλτατον.

Quibus veni quondam in domum Hectoris,
Non ego ut paritura victimam Græcis,
Sed ut dominum fertilis Asiæ.
O fili, lacrymas? sentis tua mala?
Quid me corripis manibus, et prehendis vestem,
Ut pullus condens te sub meas alas?
Non veniet Hector, inclytam arripiens hastam,
Ex terra reversus, tibi ferens salutem:
Neque cognatio patris, neque robur Phrygum.
Sed miserabili saltu in cervicem e sublimi
Cadens sine commiseratione, tuam vitam efflabis.
O tenerum ulnarum gestamen, matri charissimum,

749. ἐμὸν M.

μον φρενῶν. Cf. etiam Pors. ad Orest. 627. *Seidl.*

746. Τόδ' ἐσθλὸν Πατρός·] Patris virtus et nominis terror. *Barnes.*

747. τε mutavi in γε Reiskio auctore. Eadem enim significant λέκτρα et γάμοι. *Seidl.*

749. σφαγεῖον] Ita Edd. recent. pro σφάγιον, quod habet Aldina. Et metrum quidem recte sic se habet; vox σφαγεῖον an victimam significare possit, in dubio est. Veteres certe uno ore interpretantur *vas sanguinem recipiens,* quam vim obtinere potest, ubicunque apud Veteres occurrit, uno hoc loco excepto. Pro ἐμὸν legendum haud dubie ἐγώ. τέξω futurum verbi τίκτω exstat Æschyl. Prom. v. 850. et 868. *Musg.*

Οὐχ ὡς σφαγεῖον] Olim cum esset σφάγιον, Henricus Stephanus dixit: " Scribendum esse σφαγεῖον ipsa etiam versus mensura probat. Scaliger præterea σφαγεῖον scripsit, et Electr. v. 800. Οἱ μὲν σφάγι' ἐνέφερον correctius emendavit Οἱ μὲν σφαγεῖον ἔφερον. *Barnes.*

Aldi lectio σφάγιον recte in σφαγεῖον mutata est, cf. Æschyl. Agam. 1100. ubi vox activam vim habet, quæ nostro loco passive accipienda est. In fine versus legitur ἐμὸν, pro quo Musgravius et Reiskius reponi jubent ἐγώ. Quod ego dedi facilius est. Duplex dativus non debet offendere, quorum prior ad σφαγεῖον, alter ad τέξουσα pertinet. Alio sed simili modo supra v. 637. σοι τέρψιν ἐμβαλῶ φρενί. *Seidl.*

Ὦ χρωτὸς ἡδὺ πνεῦμα· διακενῆς ἄρα
Ἐν σπαργάνοις σε μαστὸς ἐξέθρεψ' ὅδε,
Μάτην δ' ἐμόχθουν καὶ κατεξάνθην πόνοις.
Νῦν, οὔ ποτ' αὖθις, μητέρ' ἀσπάζου σέθεν,
Πρόσπιπτε τὴν τεκοῦσαν, ἀμφὶ δ' ὠλένας
Ἕλισσ' ἐμοῖς νώτοισι καὶ στόμ' ἅρμοσον.
Ὦ βάρβαρ' ἐξευρόντες Ἕλληνες κακὰ,
Τί τόνδε παῖδα κτείνετ' οὐδὲν αἴτιον;
Ὦ Τυνδάρειον ἔρνος, οὔποτ' εἶ Διὸς,
Πολλῶν δὲ πατέρων φημί σ' ἐκπεφυκέναι,
Ἀλάστορος μὲν πρῶτον, εἶτα δὲ Φθόνου,
Φόνου τε Θανάτου θ', ὅσα τε γῆ τρέφει κακά.

O dulcis halitus corporis. Frustra igitur
In fasciis aluit te hæc mamma.
Frustra etiam laboravi, et confecta sum laboribus.
Nunc, utinam iterum unquam, matrem complectere tuam,
Accide ad matrem *tuam*, et brachia
Circunda meo tergo, et applica os.
O barbarica excogitantes Græci mala,
Cur interficitis hunc puerum innocentem?
O Tyndareum germen, nunquam eras Jovis *filia*.
Dico enim te natam esse ex multis patribus:
Primum quidem ex *patre* malo Genio, deinde vero ex Invidia,
Et Cæde, et Morte, *et* quæcunque tellus alit mala.

763. εἴ ποτ' M.

751. Vulgo αἰσθάνῃ, et paulo post κἀντέχῃ. *Seidl.*

753. Νεοσσὸς ὡσεὶ πτέρυγας εἰσπιτνῶν ἐμάς;] Frequens est hæc figura, et a clementissimo domino nostro usurpata D. Matth. c. 23. v. 37. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει Ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; Quod fere ad verbum noster Poëta exprimit Hercul. Fur. v. 72. Οἵ θ' Ἡράκλειοι παῖδες, οὓς ὑποπτέρους Σώζω νεοσσοὺς, Ὄρνις ὡς ὑφειμένη. Vid. quæ nos ad Androm. v. 441. *Barnes.*

758. ἀποῤῥήξεις] *Efflabis*, vel *effundes*. Sic ῥήξασα νάματα, *effundens latices*. Soph. Trachin. v. 936. *Musg.*

762. Hic versus legitur etiam in Med. 1026. et videtur h. l. tribuendus histrionibus. Ex Valck. ad Phœniss. p. 398. *Beck.*

Non puto damnandum esse versum cum Valckenario. Vid. Pors. ad Med. 1025. *Hermann.*

763. εἴ ποτ'] Legendum cum H. Steph. οὔ ποτ'. *Musg.*

Νῦν, εἴ ποτ' αὖθις, μητέρ' ἀσπάζου σέθεν,] Henricus Stephanus hic οὐ vult legendum pro εἰ: scio tamen, inquit, esse qui retinentes εἰ, interpretentur, *si unquam alias;* sed viderint isti, quomodo hanc adverbii αὖθις interpretationem tueri possint. Hæc ille. *Imo viderit is vir magnus, quomodo*

Οὐ γάρ ποτ' αὐχῶ Ζῆνά γ' ἐκφῦσαί σ' ἐγὼ,
Πολλοῖσι κῆρα βαρβάροις Ἕλλησί τε.
Ὄλοιο· καλλίστων γὰρ ὀμμάτων ἄπο
Αἰσχρῶς τὰ κλεινὰ πεδί' ἀπώλεσας Φρυγῶν.
Ἄγετε, φέρετε καὶ ῥίπτετ', εἰ ῥίπτειν δοκεῖ·
Δαίνυσθε τοῦδε σάρκας. ἔκ τε γὰρ θεῶν
Διολλύμεσθα, παιδί τ' οὐ δυναίμεθ' ἂν
Θάνατον ἀρῆξαι. κρύπτετ' ἄθλιον δέμας,
Καὶ ῥίπτετ' ἐς ναῦν· ἐπὶ καλὸν γὰρ ἔρχομαι
Ὑμέναιον, ἀπολέσασα τοὐμαυτῆς τέκνον.
ΧΟ. Τάλαινα Τροία, μυρίους ἀπώλεσας

Non enim unquam ego ausim dicere Jovem te produxisse,
Pestem multis Barbaris et Græcis.
Pereas: propter enim pulcherrimos oculos,
Turpiter inclytos Phrygum campos perdidisti.
Agite, ferte, præcipitate eum, si præcipitare placet,
Epulamini hujus carnes: a diis enim
Periimus, et a filio non possemus
Mortem depellere: occultate miserum corpus,
Et conjicite in navem: ad pulchras enim proficiscor
Nuptias, amisso meo filio.
Cho. Misera Troja, innumerabiles amisisti *viros*

τὸ ἀσπάζου *cum* οὐ *retineri possit simul.* Αὖθις *itaque non hic de futuro, sed præterito sumendum; et* εἰ *omnibus modis, etiam* Henrico Stephano *invito, retinendum.* *Barnes.*

νῦν, οὔ ποτ', αὖθις] Ita recte Henr. Steph. Conf. Soph. Antig. 810. Editiones εἴ ποτ' αὖθις. Etiam supra v. 654. in Aldina pro οὐκ excusum est εἰκ. *Seidl.*

768. Ὦ Τυνδάρειον ἔρνος,] Lacedæmon, F. Jovis, Amyclam, qui Argulum, qui Œbalum, qui Tyndarum genuit. *Barnes.*

771. ὅσα τε] Ita MSS. Cotton. et Flor. MS. Harl. ὅσα. Ed. Ald. ὅσσα. *Musg.*

Jam Kœn. ad Greg. Cor. p. 88. negabat, ὅσσα hic ferri posse, unde emendabat: Φόνου τε, θανάτου τε, χ' ὅσα γῆ κ. τ. λ. *Beck.*

ὅσα τε] Noster Hippol. 1273. ὅσα τε γᾶ τρέφει. *Seidl.*

772. ἐκφῦσαι] Ita MS. Harl. Ed. Ald. ἐκφῦναι. *Musg.*

Reisk. conjicit aut Ζηνὸς ἐκφῦναι, aut Ζῆνά γ' ἐκφῦσαι. *Beck.*

ἐκφῦσαι recte restituit Musgravius. *Seidl.*

774. καλλίστων γὰρ ὀμμάτων ἄπο] διά. Sic Hecub. v. 442. διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων. Schol. διὰ γὰρ τῆς Ἑλένης ὡραιότητος. *Brodæus.*

776. Ἄγετε, φέρετε, καὶ ῥίπτετ', εἰ ῥίπτειν δοκεῖ·] Ita MS. Harl. In Ed. Ald. deest καί. *Musg.*

Ἄγετε, φέρετε, ῥίπτετέ νιν, εἰ ῥίπτειν δοκεῖ·] Hunc versum, prius in multis exemplaribus mutilum, sic restituo, non Æmilii Porti modo auctoritate, sed et Aldinæ editionis, e qua νιν tantum exciderat; cum in aliis ῥίπτετε quoque deerat. *Barnes.*

777. s. ἔκ τε γὰρ θεῶν Διολλύμεσθα,] Si τε et γὰρ conjuncta alibi in Euripide exstarent, hunc locum sanum faterer. Lege ἔκ του γὰρ θεῶν. *Por.*

777. Aldus δαίννυσθε. *Seidl.*

778. Heath. mavult οὐ δυναίμεσθ' ἄν. Ita et Markl. ad Iph. Aul. 1215. *Beck.*

Μιᾶς γυναικὸς καὶ λέχους στυγνοῦ χάριν.
ΤΑΛ. Ἄγε παῖ, φίλιον πρόσπτυγμα μεθεὶς
Μητρὸς μογερᾶς, βαῖνε πατρῴων
Πύργων ἐπ' ἄκρας στεφάνας, ὅθι σοι
Πνεῦμα μεθεῖναι ψῆφος ἐκράνθη.
Λαμβάνετ' αὐτόν. τὰ δὲ τοιάδε χρὴ
Κηρυκεύειν, ὅστις ἄνοικτος
Καὶ ἀναιδείας τῆς ἡμετέρας
Γνώμης μᾶλλον φίλος ἐστίν.
ἙΚ. Ὦ τέκνον, ὦ παῖ παιδὸς μογεροῦ,
Συλώμεθα σὴν ψυχὴν ἀδίκως,

Propter unicam mulierem, et odiosum conjugium.
Tal. Age, O puer, gratam compellationem omittens
Miseræ matris, ascende paternarum
Turrium ad summas pinnas, ubi tibi
Animam exhalare suffragio decretum est.
Tollite eum: talia autem convenit
Nunciare, quicunque *est* immisericors,
Et sævitiæ, magis quam nostra
Mens, fautor est.
Hec. O fili, O fili *mei* ærumnosi filii,
Privamur tua vita injuste,

784—791. tribuuntur Andromachæ M. πρόσφθεγμα. 790. ὑμετέρας M. 793. ἀδόκως M.

Δυναίμεθ' ἂν] Male legitur δυναίμεθα. *Seidl.*

781. Ὑμέναιον,] Γάμον. Hymenæus nuptiarum deus, quem fingunt Liberi et Veneris, vel, ut alii, Uraniæ, filium; hunc veteres Romani, teste Servio, Talassionem vocarunt, idque ab eventu quodam in raptu Sabinarum virginum. De quo vide Livium Decadis primæ Lib. I. *Unam longe ante alias specie ac pulchritudine insignem a globo Talassii cujusdam raptam ferunt, multisque sciscitantibus, cuinam eam ferrent, identidem, ne quis violaret, Talassio ferri clamitatum: inde nuptialem hanc vocem factam. Barnes.*

784. Qui sequuntur anapæsti [ad v. 791.] Andromachæ perperam tribuuntur, quæ scilicet scenam post v. 779. reliquerat. Quin etiam Talthybii personæ multo melius, imo unice, conveniunt. Ex Tyrwhitt. *Musg.*

784. s. Talthybio potius hos versus tribuit Prev. quod Andromache sub finem præcedentis scenæ exiisse videatur, et talis oratio in ipsius ore male se habitura sit. Itaque repugnantibus omnibus codd. hæc mutari debuisse. *Beck.*

788. τοιάδε] Ita MSS. Harl. et Cott. Ed. Ald. τοιαῦτα. *Musg.*

τοιάδε emendaverat jam Bentl. de Phalar. Epp. p. 143. sed Heath. mavult τοιαῦτα δὲ χρή. *Beck.*

790. Pro ὑμετέρας rescribo ἡμετέρας, et totum locum sic verto: *Talium autem præconem esse oportet, qui immisericors est, et impudentiæ magis, quam nostræ sententiæ, amicus.* Ex Tyrwhitt. (Conf. v. 711. seqq.) *Musg.*

Μήτηρ κἀγώ. τί πάθω; τί σ' ἐγὼ,
Δύσμορε, δράσω; τάδε σοι δίδομεν
Πλήγματα κρατὸς στέρνων τε κόπους·
Τῶνδε γὰρ ἄρχομεν. οἲ ἐγὼ πόλεως,
Οἴμοι δὲ σέθεν. τί γὰρ οὐκ ἔχομεν;
Τίνος ἐνδέομεν, μὴ οὐ πανσυδίᾳ
  Χωρεῖν ὀλέθρου διὰ παντός;

Mater, et ego. Quid agam? quid tibi ego
Infelix faciam? has tibi damus
Plagas capitis, et planctus pectorum.
Hæc enim sunt in nostra potestate. Hei mihi *propter* urbem.
Hei mihi etiam tua *causa*. Quid enim *mali* non habemus?
Quid nobis deest, quin funditus
  Eamus in omnem perniciem?

796. στ. τε κτύπους M.

Reisk. corrigit: καὶ ἀναιδείας, τῆς θ' ὑμετέρας.

Heath. ita interpungi jubet:

Καὶ ἀναιδείας τῆς ὑμετέρας,
Γνώμης μᾶλλον, φίλος ἐστίν.

Et impudentiæ vestræ magis amicus est, quam justæ et moderatæ sententiæ. De γνώμη laudat Aristot. Ethic. Nic. 7, 11. *Beck.*

793. ἀδόκως,] MS. Harl. ἀδίκως, ut ex conjectura etiam reponit Tyrwhittus. Mihi potior videtur vulgata. ἀδόκως adverbium et ἄδοκος adjectivum olim exstitisse videntur Helen. v. 281. nunc in ἀδίκως et ἄδικος mutata. Radix utriusque est δόκος, vel δοκὼ, *opinio*, (Eurip. Electr. v. 747. Xenophanes ap. Sext. Empir. adv. Mathem. VII. 50, 110.) cum ἀ privativo. Hinc apud Hesychium: ἀδοκεῖ, ἀπροσδοκήτως. *Musg.*

Reisk. etiam tuetur ἀδόκως, quod descendat a δόκη pro δόκησις. *Beck.*

Vulgatæ Edd. ἀδόκως, quod qua auctoritate nitatur, equidem nescio. Primum comparet in Brubachiana et Hervagianis. In Aldina distincte legitur ἀδίκως, cui consentit Cod. Harl. idemque ex conjectura restituerat Tyrwhittus, Aldina non inspecta. *Seidl.*

796. στέρνων τε κτύπους·] Legendum στέρνων τε τυπὰς, ut recte monet Marklandus ad Supplices [v. 98.] Suidas: τυπῇσι, πληγῇσι. *Musg.*

Πλήγματα κρατὸς, στέρνων τε κτύπους·] De capillorum lacerationibus in luctu, deque planctu et στερνοτυπία, vid. Joh. Kirchmann. de Funerib. Romanor. Lib. II. c. 11. et 12. et quæ nos supra ad v. 629. *Barnes.*

κόπους·] Ita dedi ex conjectura, assentiente Hermanno. Vulgo κτύπους contra metrum. Æschyli Choëph. 21. ὀξύχειρι σὺν κόπῳ, ubi alii habent σὺν κόπτῳ, alii σὺν κύπτῳ vel συγκύπτῳ. Supra v. 629.

ἔκρυψα πέπλοις κἀπεκοψάμην νεκρόν.

Conf. Arist. Ran. 1268.

δύο σοι κόπω, Αἰσχύλε, τούτω.

Marklandus, cui Musgravius adstipulatur, legendum putat τυπὰς, ad Suppl. 98. citans Suidæ glossam, τυπῇσι, πληγῇσι. Sed hæc glossa est ex Hom. Il. έ. 887. *Seidl.*

797. Τῶνδε γὰρ ἄρχομεν.] Δοῦλοι γὰρ ὄντες μόνον τούτων κύριοί ἐσμεν, οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες. *Barnes.*

Aldus οἲ ἐγὼ, quod non deterius. *Seidl.*

801. Τελαμὼν,] Telamon, Æaci filius, frater Pelei, unus ex Argonautis, sociusque Herculis in expugnatione Trojæ. Hic, quod omnium primus murum conscendisset, virtutis mercedem tulit Hesionen, Laomedontis filiam Priamique so-

ΧΟ. Μελισσοτρόφου Σαλαμῖνος ὦ βασιλεῦ Τελαμὼν,
Νάσου περικύμονος οἰκήσας ἕδραν, [στροφὴ α΄.
Τᾶς ἐπικεκλιμένας ὄχθοις ἱεροῖς, ἵν' ἐλαίας
Πρῶτον ἔδειξε κλάδον γλαυκᾶς Ἀθάνα,
Οὐράνιον στέφανον, λιπαραῖσιν κόσμον Ἀθήναις,
Ἔβας, ἔβας, τοξοφόρῳ συναρι-
στεύσων ἅμ' Ἀλκμήνας γόνῳ,

Cho. Salaminis alentis-apes O rex Telamon,
Insulæ circumfluæ habitans sedem,
Vicinæ collibus sacris, ubi olivæ
Primum ostendit ramum glaucæ, Minerva
Cœlestem coronam, splendidis decus Athenis.
Venisti, venisti, arcitenente
Cum Alcmenes filio simul rem fortiter gesturus,

803. ἱεροῖσιν ἐλ. M. 805. λιπαραῖσι M. 806. ἔβας τῷ τοξοφ. S.

rorem, ex qua Teucrum suscepit, cum jam Ajacem ex alia uxore genuisset, qui patris sui nomine Telamonius ab Homero appellatur. Hic erat rex insulæ Salaminis, de qua vide historicos Græcos, Justinum quoque, Pausaniam et Eustathium fol. 285. lin. 36. Hujus autem belli hanc causam refert Dictys Cretensis, ut et poëma, Τρωϊκὰ dictum, quod Argonautas, ad Trojana littora forte, dum aureum vellus peterent, appulsos, inhumanius exceperit Laomedon. Quare Colchica expeditione finita, hanc injuriam Hercules et Telamon Trojæ excidio vindicarunt. Aliam causam vid. Apollodori Bibliothec. Lib. II. c. 4. §. 9. et infra ad v. 808. et v. 817. *Barnes.*

802. περικύμονος] Περιῤῥύτου· νῆσος γάρ. *Barnes.*

Reisk. emendat ita: ἕδραν, τᾶς (redit ad νάσου) ἐπικεκλιμένας ὄχθοις ἱεροῖς, *sedes insulæ in vicino positæ sacris collibus,* ἵν' ἐλαίας πρῶτον ἔδειξε κλάδον γλαυκᾶς Ἀθάνα, *ubi* (quibus collibus) *Minerva oleæ glaucæ* (seu *cæruleæ*) *primum ramum mortalibus ostendit et produxit. Beck.*

Non male Musgravius ad h. l. sed melius Reiskius, quem secuti sumus. Γλαυκᾶς ἐλαίας Noster dixit Iphig. Taur. 1102. et Pindarus Olymp. III. 23. γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας.

ἱεροῖς ἵν'] Aldus et Edd. ἱεροῖσιν. Vid. ad vers. antecedentem. *Seidl.*

803. Τᾶς ἐπικεκλιμένας] In initio hujus versus interpolarunt editores ἣ, summo et metri et sententiæ detrimento. Sic enim ἐπικεκλιμένας, quod ad νάσου referri debuit, ad ἐλαίας refertur. Legendum:

τᾶς ἐπικεκλιμένας
ὄχθοις ἱεροῖς, ἵν' ἐλαία
πρῶτον ἔδειξε κλάδον, γλαυκᾶς Ἀθάνας
οὐράνιον στέφανον,
λιπαραῖσι κόσμον Ἀθήναις.

ἐπικεκλιμένας, *vicinæ*, ut λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι, Hom. Il. ε΄. v. 709. πόντῳ κεκλιμένην, Apollon. Rhod. Lib. I. Debetur hæc vox H. Steph. nec discrepat MS. Harl. In Aldina erat ἐπικεκλημένας. *Musg*

804. γλαυκᾶς idem est, quod γλαυκώπιδος. Aristotel. διὰ τί οἱ λευκοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἵπποι ὡς ἐπιπολὺ γλαυκοί. Problem. sect. 10.

γλαυκᾶς — Ἀθανάας habet Theocrit. XXVIII. 1. *Musg.*

γλαυκᾶς Ἀθάνας,] Ita cum Scaligero, restituo, non quod Γλαυκᾶς ad ἐλαίας pertinere non possit, sed quod ad Minervam etiam referri optimo jure debeat; quæ toties apud Homerum audit Γλαυκῶπις Ἀθήνη. Prius erat Ἀθάνᾳ, in aliis editionibus, at Ἀθάνα in Aldina. *Barnes.*

Ἀθάνα,] Ita Aldus. Male Scaliger, quem Barnesius sequitur, Ἀθάνας.

805. Vulgo λιπαραῖσι. Hexametrum

Ἴλιον, Ἴλιον ἐκπέρσων, πόλιν
Ἁμετέραν, τοπάροιθ' ὅτ' ἔβας [ἀφ' Ἑλλάδος]
Ὅθ' Ἑλλάδος ἄγαγε πρῶτον ἄνθος, ἀτυζόμενος ἀντ. α'.
Πώλων, Σιμόεντι δ' ἐπ' εὐρείτα πλάταν
Ἔσχασε ποντοπόρον καὶ ναύδετ' ἀνήψατο πρυμνᾶν,
Καὶ χερὸς εὐστοχίαν ἐξεῖλε ναῶν,

Ilium, Ilium eversurus, urbem
Nostram, antea quando venisti ex Græcia.
Quando adduxit primum Græciæ florem, dolens
Equorum *causa*, et ad late-fluentem Simoëntem navem
Inhibuit pontigradam, et rudentes puppibus alligatos suspendit,
Et exemit ex navibus sagittas, quas manu perite jaculabatur,

809. ἀφ' Ἑλλ. sine uncis M.

feci, ut paulo ante, v. 803. Melius tamen fortasse scribitur λιπαραῖσί τε. *Seidl.*

806. MS. Harl. ἔβας, ἔβας τῷ τοξοφόρῳ. Lego propter metrum:

ἔβας ὦ, τοξοφόρῳ.

vid. Phœniss. v. 302. Hippol. v. 362. *Musg.*

Legitur in editionibus ἔβας, ἔβας τοξοφόρῳ. MS. Harl. ἔβας, ἔβας τῷ τοξοφόρῳ. Hoc suscepimus, omisso altero ἔβας. Vid. tamen ad antistroph. *Seidl.*

807. Vulgo Ἀλκμήνης. *Seidl.*

809. ὅτ' ἔβας ἀφ' Ἑλλάδος] Hæc a poëta non esse profecta, et inepta sententia et metrum docet. Hermannus hæc adnotat: "Legendum videtur ἔβα, quod de Hercule dictum fuisse sequentia docent. Ineptus interpretator lacunam panno explevit, nec metro nec sensui conveniente." *Seidl.*

810. ὅθ' Ἑλλάδος ἄγαγε πρῶτον ἄνθος] Ἄνθος ἡρώων, non, ut ridicule quidam, πώλων ἄνθος: πώλων enim, subintellecto ἕνεκα, regitur ab ἀτυζόμενος. Sic Pindarus dixit ἡρώων ἄωτον. Sic Plautus in Casina — *Ea tempestate Flos Poëtarum fuit. Barnes.*

ἀτυζόμενος πώλων] Τῶν πώλων, εἴτε τῶν ἵππων, ὀργιζόμενος, iratus ob equos, quos cum Herculi primum Laomedon promiserat, post interfectum marinum monstrum et Hesionen liberatam, rursus rex perfidus denegavit. Hæc causam dirutæ ab Hercule Trojæ Homerus ponit, ut videndum infra ad v. 817. Et Ovid. Metamorph. Lib. XI. Fab. 6. — *Regis quoque Filia Monstro Poscitur æquoreo; quam dura ad saxa revinctam Vindicat Alcides, promissaque munera dictos Poscit Equos, tantique operis Mercede negata bis peritura capit perjuræ mœnia Trojæ.* Vid. etiam supra ad v. 801. *Barnes.*

811. εὐρείτα] Εὐρείτης et Hom. ἐϋῤῥείτης, idem, quod εὔροος, ἐΰῤῥοος. Πλάταν] Remum, pro navim, hanc autem pro classem, metalepsis. *Barnes.*

812. ναύδετ'] Ναύδετα, τοὺς προτόνους, κάλωας, πρυμνήσια. *Barnes.*

Metri causa legi Heath. jubet: Ἔσχασεν ποντόπορον, qui sit versus anapæsticus dimeter brachycatalectus. *Beck.*

814. Ed. Ald. particulam δὲ post πυρὸς exhibet, non post κανόνων. MSS. Steph. et Harl. κανόνων δὲ τυκίσματα Φοίβου, omisso δὲ in versu sequenti, quod propius ad veram lectionem accedit. Reponendum tantum κτίσματα ex MS. Flor. pro τυκίσματα. Idem MS. βοᾷ habet pro πνοᾷ. *Musg.*

Κανόνων τυκίσματα Φοίβου] Quod Henr. Stephanus observat de δὲ post κανόνων, non autem post πυρὸς, id versuum ratio non feret. Τυκίσματα, regula Apollinea constructa mœnia. Lycophron — Ἐν παρθενῶνος λαΐνου τυκίσμασι. Tzetzes in locum: τυκίσμασι] κατασκευάσμασι· Τύκος γὰρ σιδηροῦν ἐργαλεῖον τεκτονικὸν, ᾧ τοὺς λίθους πελεκῶσι καὶ ἀποξέουσι. *Brodæus.*

Λαομέδοντι φόνον· κανόνων δὲ τυκίσματα Φοίβου
Πυρός γε φοίνικι πνοᾷ καθελὼν
Τροίας ἐπόρθησεν χθόνα,
Δὶς δὲ δυοῖν πιτύλοιν τείχη περὶ
Δαρδανίας φονία κατέλυσεν αἰχμά.
Μάταν ἄρ', ὦ χρυσέαις στροφὴ β'.

Laomedonti cædem, ædificia autem normarum Phœbi,
Ignis punicea flamma demolitus,
Trojæ diripuit agrum,
Bis autem gemino strepitu muros
Dardaniæ circumcirca cruenta evertit hasta.
Frustra igitur, O aureorum

814. δὲ κτίσματα M. 815. deest γε.

814. s. Heath. reponit ita:

Κανόνων δὲ τυκίσματα Φοίβου hepthemimeris anapæstica.
Πυρός γε φοίνικι πνοᾷ choriambicus dimeter. *Beck.*

Exquisita vox τυκίσματα vereor ut recte loco moveatur. Utitur hac voce Lycophron. Alex. v. 349. quem locum citat Hemsterhusius ad Polluc. X. 147. Explicat Tzetzes per κατασκευάσματα. Hesych. τύκω, ἑτοιμάζω, ad quam glossam Sopingius comparat Polluc. VII. 125. τύκοι, ἀφ' ὧν καὶ τὸ τυκίζειν. Cf. Nostri Hercul. Fur. 940.

φοίνικι κανόνι καὶ τύκοις ἡρμοσμένα.

et ibi Interpp. Ceterum quod antistrophicam responsionem attinet, lectorem celare nolo, Aldi lectionem a strophicis numeris quodammodo commendari. Nam si vulgatam lectionem, quæ ad sensum aptissima est, ita distinxeris:

οὐράνιον στέφανον
λιπαραῖσι κόσμον Ἀθήναις,
ἔβας, ἔβας
τοξοφόρῳ συναριστεύ-
σων ἅμ' Ἀλκμήνας γόνῳ.

numeri neque inelegantes sunt et accurate respondent his:

Λαομέδοντι φόνον.
κανόνων τυκίσματα Φοίβου
πυρὸς δὲ φοί-
νικι πνοᾷ καθελὼν Τροί-
ας ἐπόρθησεν χθόνα.

Sed obest unum illud δὲ post πυρὸς, quod propius ab initio positum oportebat, nisi forte, quod Hermanno non displicet, hanc particulam ideo eo loco a poëta collocatam putes, quo facilius ex adverso posita cogitentur hæc: *arcu* occidit Laomedontem, *igni vero* delevit Trojam. Exempla particulæ δὲ simili modo post plura vocabula positæ dedit Erfurdtius in Observationibus Crit. ad Athenæum in Horreo philosophico Regiomontano ad Athenæi, p. 225. f. *Seidl.*

815. Πυρὸς δὲ φοίνικι πνοᾷ] Hunc v. ante præcedentem κανόνων τυκίσματα Φοίβου ponendum putat Reisk. *Beck.*

πνοᾷ] MS. Flor. βοᾷ. *Seidl.*

817. Δὶς δὲ δυοῖν πιτύλοιν] Innuere videtur hic locus Triremes quatuor, quarum auxilio usus Hercules cum Telamone Colchis reversus Trojam cepit. Joh. Miltonus. An vero Τρὶς non sit legendum pro Δὶς, videant docti. Sex enim *navibus usum* in hac expeditione Herculem testatur Homerus Iliad. ε'. v. 638, etc.
Ἀλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἡρακληείην Εἶναι,
ἐμὸν πατέρα, Θρασυμέμνονα, Θυμολέοντα,
Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἕνεκ' ἵππων Λαομέδοντος,
Ἓξ οἴῃς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
De voce πίτυλος vid. ad Iphig. Taur v. 308. Apollodorus vero in libro 2. Biblioth. c. 6. octodecim navibus remorum ordine quinquaginta instructis usum Herculem ait. *Barnes.*

πίτυλος] Proprie significare videtur quemvis strepitum a motibus sibi ordinatim succedentibus ortum, v. c. de strepitu remigantium, aut aquarum decurren-

Ἐν οἰνοχόαις ἁβρὰ βαίνων,
Λαομεδόντιε παῖ,
Ζηνὸς ἔχεις κυλίκων
Πλήρωμα, καλλίσταν λατρείαν·
Ἁ δέ σε γειναμένα [Τροία] πυρὶ δαίεται.
Ἠϊόνες δ' ἅλιαι

Inter cyathorum molliter incedens
Laomedontie puer,
Jovis habes poculorum
Implendorum munus, pulcherrimum ministerium.
Nam quæ te genuit terra igne *jam* deflagrat.
Littora vero marina

820. εἰν M. 821. Λαομεδόντειε M. 824. Τροία sine uncis M.

tium, etc. dicitur. H. l. δυοῖν πιτύλοιν puto denotare *binos assultos*, strepitu, qui ex assultu oritur, pro ipso assultu posito. Additur δὶς rei illustrandæ causa. Sensus: *Bis vero* (i. e. nunc, et olim, duce Hercule) *et binis assultibus* (quæ verba geminam Trojæ expugnationem respiciunt) *cruenta evertit hasta muros*, etc. Commatis nota ponenda post δὶς δὲ, et post πιτύλοιν. *Heath.*

817. s. περὶ Δαρδανίας] Ita pro Δαρδάνας repono, Scaligero, Porto, versu et ratione postulante; ita Troja dicta a Dardano, Jovis et Electræ filio, illius conditore. Hinc Virgilio toties vocatur auctor, videl. Trojanæ gentis — Nam Dardanus Iliacæ primus pater urbis et auctor. *Barnes.*

Δαρδανίας] Ita recte correcta est Aldi lectio Δαρδάνας. Pro περὶ corrigendum puto πυρί. *Seidl.*

817. περὶ. forte, πόλεως. *Reisk.*

818. αἰχμὰ] Metro melius conveniret ὀρκάνα. vid. Æschyl. Sept. c. Theb. 352. *Musg.*

Φονία κατέλυσεν αἰχμά.] Heath. scribi vult ἀϊχμὰ, ut trisyllabum. Versus enim est asynartetus ex basi anapæstica et iambica. *Beck.*

820. ἁβρὰ βαίνων,] Plutarchus dixit διακεχλιδῶς βαδίζειν. Vid. quæ nos in Esthera, sive Αὐλικοκατόπτρῳ nostro, ad v. 754. Σαυλὰ μάλα προβιβᾶσα. *Barnes.*

Ἐν] Male legitur εἰν, et proximo versu Λαομεδόντειε. Ceterum de h. v. cf. Schæf. ad Lamb. Bos. p. 57. *Seidl.*

821. Λαομεδόντιε παῖ,] Ita pro Λαομεδόντειε lego ob versum, ut melius suo pari respondeat in antistropha sequenti, et hoc verbum Virgilii auctoritate nititur, Æn. Lib. VIII. v. 18. *Talia per Latium; quæ Laomedontius heros cuncta videns, magno curarum fluctuat æstu.* Unde obiter castigandus est vir magnus, Joh. Brodæus, quod Euripidi, longe mehercule majori viro, hanc dicam impegit: " Ganymedes, inquit, Jovis Pincerna; *quem contra omnium opinionem Laomedontis filium vocat Euripides:* " Natus est enim Troë Patre. Respondeo, Euripidem non magis hoc in loco Ganymedem vocare Laomedontis filium, quam Virgil. Æneam vocat, qui et illi Laomedontius, hoc est, simpliciter Trojanus: sic Λαομεδόντιε παῖ, *Trojane Puer.* Sic Virgil. Æn. Lib. VII. v. 105. Laomedontia pubes, i. e. Trojana. Et Laomedontiadæ Troës. Audacius certe Lucianus in Charidemo filium vocat Dardani: Γανυμήδης ὁ Δαρδάνου. Nisi generaliter sumatur; ut sæpe auctores facere videmus. Jupiter, Dardanus, Erichthonius, Tros, Ganymedes, cum Ilo et Assaraco. Ganymedes itaque immortalis factus, quia, ut Hom. ait Τὸν ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν. Ab Ilo Laomedon, Priami pater, ab Assaraco Capys, Anchisæ pater, qui Æneam genuit, oriundi. *Barnes.*

824. Delendum forte Τροία ob metrum, et subaudiendum γᾶ, ut alibi sæpe.

Sic Synesius: τὰς τῆς ἐνεγκούσης συμφορὰς et τὴν τῆς ἐνεγκούσης ἀρχὴν. Epist.

Ἴαχον, οἷόν τ' οἰω-
νος ὑπὲρ τεκέων βοᾷ,
Αἱ μὲν εὐνὰς, αἱ δὲ παῖδας,
Αἱ δὲ ματέρας γεραιάς.
Τὰ δὲ σὰ δροσόεντα λουτρὰ
Γυμνασίων τε δρόμοι

Exclamant, qualis avis
Ob pullos lamentatur,
Hæc quidem maritos *lugent*, alia vero liberos,
Alia autem matres annosas.
Tua vero roscida lavacra,
Et gymnasiorum cursus

826. 7. ἰαχοῦσ'· οἷον δ' ὑπὲρ οἰων. τ. β. S. οἷον οἰων. M. 828. εὐνάτορας M.

LXXIII. Vide etiam XCIV. et CIII. *Musg.*

Post γειναμένα libri addunt Τροία, haud dubie ex interpretatione. Delendum esse monuit Musgravius. Vid. Schæf. ad Lamb. Bos. p. 80. *Seidl.*

824. ss. Non conveniunt hi versus cum antitheticis (ubi aliquid excidit,) et ita videntur emendandi atque constituendi: *Beck.*

Ἁ δέ σε γειναμένα Τροία πυρὶ	dactylicus tetrameter.
Δαίεται. Ἠϊόνες θ' ἀλίαι	penthemimeris dactylica.
Ἴαχον, οἷόν γ' οἰωνὸς Ὑπὲρ τεκέων βοᾷ	periodus iambicus dimeter brachycatalectus.
Αἱ μὲν εὐνάτορας	periodus brachycatalecta.

et in antistropha:

Κῆδος ἀναψάμενος· τὸ μὲν ἐν Διὸς
* * ὄνειδος ἄρ', οὐκέτ' ἔρως.
Τὸ τᾶσδε λευκοπτέρου ἁ-
μέρας φίλας βροτοῖς
Φέγγος ὀλλυμέναν.

Verbum ἴαχον penultimam hic producit, ut Heraclid. 783. Hel. 1486. Herc. Fur. 349. Electr. 1150. Quia in cod. Flor. (ap. Valcken. ad Phœniss. 1549.) versus antistr. mutilus legitur ita: οὐκ ἐς ὄνειδος ἐρῶ, potest sic suppleri: Ἔστιν ὄνειδος ἄρ' οὐκέτ' ἔρως. *Heath.*

825. ἠϊόνες δ'] Ita MS. Harl. In Ed. Ald. deest δ'. *Musg.*

826. Ἴαχον,] Ita MS. Steph. Ed. Ald. ἴσχον. Locus sic constituendus videtur:

ἠϊόνες δ' ἄλιαι
ἴαχον, οἷος οἰω-
νοῖς ὑπὲρ τεκέων βοᾷ,
αἱ μὲν εὐνάτορας,
αἱ δὲ παῖδας, αἱ δὲ
ματέρας γεραιάς.

Hæc litora conjuges resonant, illa liberos, alia denique matres. Musg.

Ἰαχοῦσ'] Ita metri causa scripsi. MSS. Steph. ἴαχον. Aldus et Editt. antiquæ ἴσχον, quod recte damnat H. Stephanus. Proxima in Aldina sic leguntur:

οἷον οἰ-
ωνὸς ὑπὲρ τοκέων βοᾷ.

τεκέων jam correxit Henricus Stephanus, quod confirmat quodammodo Cod. Harl. qui offert τέκνων. Metri causa voculam ὑπὲρ transposui, addidique simul particulam δ', quam etiam sensus reposcit. Jure rejicit Henr. Stephanus Brodæi conjecturam υἱωνὸς, quæ in editiones aliquot irrepsit. *Seidl.*

827. τεκέων] Ita jamdudum ex conjectura Stephani ediderunt. Ed. Ald. τοκέων. MS. Harl. τέκνων. *Seidl.*

Βεβᾶσι· σὺ δὲ πρόσωπα νεα-
ρὰ χάρισι παρὰ Διὸς θρόνοις
Καλλιγάλανα τρέφεις· Πριάμοιο δὲ γαῖαν
Ἑλλὰς ὤλεσ' αἰχμά.
Ἔρως, Ἔρως, ὃς παρὰ ἀντ. β'.
Δαρδάνια μέλαθρά ποτ' ἦλθες
Οὐρανίδαισι μέλων·
Ὡς τότε μὲν μεγάλως
Τροίαν ἐπύργωσας, θεοῖσιν

Periêrunt: tu vero faciem juvenilem
Gratiis apud Jovis thronum
Pulchre-tranquillam servas: Priami vero terram
Græca perdidit hasta.
O Amor, Amor, qui ad
Dardanias ædes olim venisti,
Diis curæ existens:
Quam tunc quidem magnifice
Trojam exaltasti, cum diis

828. εὐνὰς,] Ita reponi jussit metri ratio. In libris est εὐνάτορας, illius explicatio. *Seidl.*

829. γεραιάς.] Correxit Henr. Stephanus. — Aldus γεραιᾶς. Ceterum subaud. βοῶσιν. *Seidl.*

830. σὰ δροσόεντα.] Vid. de Verss. Dochmiacis, p. 21. *Seidl.*

832. Βεβᾶσι·] Male vulgo βεβᾶσιν. *Seidl.*

833. χάρισι] Explicari utcunque potest. Sed malim:

—πρόσωπα νεαρ' ἀ-
χάρισι παρὰ Διὸς θρόνοις.

ἀχάρισι θρόνοις, *ingrato solio.* *Musg.*

νεαρὰ χάρισι] Musgravius conjicit νεάρ' ἀχάρισι, *ingrato solio.* Sed vulgata genuina. Conjunge χάρισι τρέφεις, i. e. *lætitia alis.* *Seidl.*

834. Καλλιγάλανα] Dorice pro καλλιγάληνα, οἱονεὶ κάλλει γαληναῖα ἰδεῖν. Phrasis suavissima, νεαρὰ πρόσωπα καλλιγάληνα χάρισι τρέφω, quam Brodæus non vidit: nunquam enim alias vertisset τρέφεις per ἔχεις. *Barnes.*

836. παρὰ] Malim πάρος. *Seidl.*

837. Vid. Epistol. ad Lobeckium Ajaci ejus subjectam, p. 437. coll. de Verss. Dochm. p. 43. seqq. *Seidl.*

842. Οὐκέτ' ὄνειδος ἐρῶ·] Ita MS. Harl. Ed. Ald. ὄνειδος οὐκέτ' ἐρῶ. Edd. recent. ἔρως pro ἐρῶ, casu, an consilio, nescio. *Musg.*

Plutarch. Is. et Os. ii. 383. *Burn.*

Οὐκέτ' ἔρως·] Aldi editio ἐρῶ: tum hic sensus: τὸ μὲν οὖν Διὸς ὄνειδος οὐκέτ' ἐρῶ, ἤγουν ἀχαριστίαν αὐτῷ οὐκ ἐγκαλῶ εἰς τὴν Γανυμήδους συγγένειαν. *Barnes.*

Valck. ad Phœn. probat lectionem cod. Flor. Τὸ μὲν οὖν Διὸς οὐκ ἐς ὄνειδος ἐρῶ. *Jovi quidem Ganymedem non exprobrabo contumeliose.* *Beck.*

843. Pro τὸ malim τὶ cum distinctione: οὐκέτ' ὄνειδος ἐρῶ τι. Deinde pro λευκοπτέρου legendum forte, metri gratia, λευκοπώλου. vid. Soph. Ajac. 687. *Musg.*

Τὸ δὲ τᾶς] Ita transposui. Aldus τὸ τᾶσδε. *Seidl.*

844. Ἀμέρας] Idem quod Ἀοῦς. Tzetzes ad Lycophron. v. 18. τὸν Τιθωνὸν τοῦτον σύνευνον ἔσχεν ἡ Ἡμέρα. iterumque ἡ Ἡμέρα — σύνευνον τοῦτον ἔσχε. Adde Pausan. p. 101. l. 9.

φίλιον] Ita MSS. Steph. et Harl. Ed. Ald. et MS. Flor. φίλας. *Musg.*

Ἀμέρας φίλιον βροτοῖς] Ita Stephanus

Κῆδος ἀναψάμενος. τὸ μὲν οὖν Διὸς
Οὐκέτ' ὄνειδος ἐρῶ·
Τὸ τᾶς δὲ λευκοπτέρου
Ἁμέρας φίλιον βροτοῖς
Φέγγος ὀλοὸν εἶδε γαῖαν,
Εἶδε περγάμων ὄλεθρον,
Τεκνοποιὸν ἔχουσα τᾶσδε
Γᾶς πόσιν ἐν θαλάμοις,
Ὃν ἀστέρων τέθριππος ἔλα-

Affinitatem jungens! Jovis igitur
Probrum, non amplius dicam.
Verum candidas-alas-habentis
Auroræ grata mortalibus
Lux, inquietatam vidit terram,
Vidit Pergamorum exitium,
Quamvis habens liberorum-procreatorem ex hac
Terra-oriundum maritum in thalamis,
Quem astrorum quadrijugus avexit

842. οὐκ ἐς ὄν. S. 843. τὸ δὲ τᾶς S. 848. θαλάμοισιν M.

ex Vet. Cod. pro φίλας restituit. Ἁμέρας autem non per Diei, ut ante, sed per Auroræ, reddidi; Eam enim et illius Amores cum Tithono tangit Chorus post Ganymedem. Adeo vero non est novum, Ἡμέρα dici pro Ἠὼς ut etiam prosæ scriptores ita loquantur. Nam in illud Homeri Iliad. λ'. v. 1. Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο Ὤρνυτο, ita Didymus, sive potius Heracleon Grammaticus, ut doctis visum est: Μυθεύεται, ὅτι Τιθωνὸν, τὸν Λαομέδοντος, (suppleas ἀδελφὸν) εὐπρεπέστατον τῶν καθ' αὐτὸν ἐν Ἰλίῳ γενόμενον. ἐρασθεῖσα ἀνήρπασεν ἡ Ἡμέρα, καὶ τῆς τούτου μετέλαβε κοίτης. *Barnes.*

845. ὀλοὸν] Legendum, ni fallor, ὀχλουμένην, quod metrum æque ac sententiam juvat. Primum vexatam vidit terram, deinde Trojæ ipsius excidium. *Musg.*

Φέγγος ὀλοὸν] Canterus conjectabat, legi debere ὀλλυμένην, quod sensus facile admitteret, versus non item: ut enim respondeat pari suo in præcedenti stropha, non oportebat vel choriambum, vel primum pæana, substituere, sed epitritum tertium, qualis est εὐνάτορας: ponitur enim pro εὐνήτορας. *Barnes.*

ὀλοὸν] Φέγγος ὀλοὸν εἶδε γαῖαν, i. e. ὀλόοφρον εἶδεν ἐς γαῖαν. Nam ὀλοὸς vix dici posse putamus pro ὀλόμενος. *Seidl.*

847. s. τᾶσδε Γᾶς] *Ex hac terra.* Sic nonnunquam Tragici. Sophocles Ajac. v. 427. οἷον οὔτινα στρατοῦ. Antig. v. 295. ἄνδρες πόλεως. Œd. Colon. v. 726. γᾶς Ἀσίας. Confer etiam Ajac. v. 1068. et v. 1199. *Musg.*

Τεκνοποιὸν ἔχουσα τᾶσδε Γᾶς πόσιν] *Ex hac terra oriundum maritum* Tithonum, ut nos Latinam versionem emendavimus: τεκνοποιὸν autem vocat Tithonum, ob Memnona, regem Æthiopum, ex eo susceptum ab Aurora. Ἔχουσα autem post φέγγος ἁμέρας, ut ne fiat ἀνακόλουθον, ἡμέρα in constructione est addenda. Figura πρὸς τὸ σημαινόμενον. *Barnes.*

τᾶσδε Γᾶς] Recte Musgravius *ex hac terra.* Ad ἔχουσα conf. not. ad v. 538. *Seidl.*

848. θαλάμοις,] Legitur θαλάμοισιν. *Seidl.*

849. ἀστέρων τέθριππος ἔλαβε Κρόκεος

βε χρύσεος ὄχος ἀναρπάσας,
Ἐλπίδα γᾷ πατρίᾳ μεγάλαν· τὰ θεῶν δὲ
Φίλτρα φροῦδα Τροίᾳ.

Croceus currus abreptum,
Spem patriæ terræ magnam: deorum vero
Amores fuerunt inutiles Trojæ.

ARGUMENTUM ACTUS QUARTI.

MENELAUS, in scenam progressus, ut famuli Helenam ad naves deducant, imperat, quam supplicio se affecturum pollicetur. Hecuba confirmat in proposito Helenæ interficiendæ Menelaum; Helena e contra pro vita supplicat, seque purgare conatur; unde Menelai jussu Hecuba et Helena inter se duabus elegantissimis orationibus certant; Menelaus tamen in proposito perseverat, Helenam non, antequam Argos pervenerit, interficiendi. Chorus threnum orditur ad Jovem, conquerens, omnia ornamenta, tam divina, quam humana, Trojæ direptione sublata esse. Hecuba, navim conscensura, seque et suos miseratur, ac morte præsentibus malis eripi cupit, diraque Helenæ, harum cladium auctori, imprecatur.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Ὦ καλλιφεγγὲς ἡλίου σέλας τόδε,

MENELAUS.

O pulchram lucem spargens solis jubar istud,

ὄχος ἀναρπάσας,] Nonnulli unicum equum Auroræ tribuunt, videl. Pegasum, (credo nempe, quia Aurora Musis amica) ut Eustathius et Lycophron: Ἠὼς μὲν αἰπὺν ἄρτι Φηγίου πάγον κραιπνοῖς ὑπερποτᾶτο Πηγάσου πτεροῖς. Alii albos equos, ut Theocritus in Hyla, v. 11. Οὐδ' ὄχ' ἁ λεύκιππος ἀνατρέχει ἐς Διὸς Ἀώς. Alii bigas, ut Virgilius Æn. Lib. VII. v. 26. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis: Idem tamen alias quadrigas Auroræ assignat, ut hic Euripides, videl. Æn. Lib. VI. v. 335. Hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis Jam medium æthereo cursu trajecerat axem. Quod vero ego Κρόκεος lego, et χρύσεος deleo prorsus ex textu, hæc est ratio: Nemo unquam Auroræ currum aureum dixit, (licet Homero dicitur ipsa dea Χρυσόθρονος Ἠὼς) croceum multi: præterea χρύσεος versui obstabat, qui respondet 17mo præcedentis strophæ, Χάρισι παρὰ Διὸς θρόνοις, Κρόκεος autem exacte respondet, et est Euripideum verbum, Hecub. v. 466. ἐν κροκέῳ πέπλῳ. Hinc Virgilius Tithoni et Auroræ cubile croceum facit, Æn. Lib. IV. v. 586. Tithoni croceum linquens Aurora cubile. Et alius poëtarum de Aurora: Hæc croceis invecta rotis. *Barnes.*

850. χρύσεος metro adversatur. Legerim ῥόδεος. Virg. Æneid. VII. v. 26.

Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.

Nec spernendum tamen Barnesii κρόκεος, quæ vox exstat Hecub. v. 466. *Musg.*

Heath. censet, vocabulum χρύσεος non repugnare metro; versum enim esse trochaicum Euripideum, sed in sedibus imparibus trochaicorum melicorum dactylum æque ac choreum aut trochæum locum habere. *Beck.*

χρύσεος] Non ausus sum hanc librorum omnium lectionem mutare. Vid. supra ad v. 522. Barnesius reposuit κρόκεος. Musgravio in mentem venit ῥόδεος, Hermanno φλόγεος. Ceterum si quis vocem

Ἐν ᾧ δάμαρτα τὴν ἐμὴν χειρώσομαι
Ἑλένην· ὁ γὰρ δὴ πολλὰ μοχθήσας ἐγὼ
Μενέλαός εἰμι, καὶ στράτευμ' Ἀχαϊκόν.
Ἦλθον δὲ Τροίαν οὐχ, ὅσον δοκοῦσί με,
Γυναικὸς οὕνεκ', ἀλλ' ἐπ' ἄνδρ', ὃς ἐξ ἐμῶν
Δόμων δάμαρτα ξεναπάτης ἐλῄσατο.
Κεῖνος μὲν οὖν δέδωκε σὺν θεοῖς δίκην,
Αὐτός τε καὶ γῆ δορὶ πεσοῦσ' Ἑλληνικῷ.
Ἥκω δὲ τὴν Λάκαιναν, — οὐ γὰρ ἡδέως
Ὄνομα δάμαρτος, ἥ ποτ' ἦν ἐμὴ, λέγω, —
Ἄξων· δόμοις γὰρ τοῖσδ' ἐν αἰχμαλωτικοῖς

In quo uxorem meam capiam
Helenam: hic enim qui multum laboravi, ego
Menelaus sum, miles utique Achaicus
Veni autem *ad* Trojam, non quantum me putant
Uxoris causa: sed contra virum qui ex meis
Ædibus conjugem deceptor-hospitum rapuit.
Sed ille quidem diis faventibus *jam mihi* pœnas dedit,
Et ipse, et patria marte collapsa Græcanico.
Venio vero nunc istam Lacænam (non enim libenter
Nomen uxoris, quæ quondam mea fuit, appello)
Abducturus: in hac enim domo cum captivis

χρύσεος h. l. pro trocheo accipiat duabus postremis syllabis in unam eamque brevem contractis, etsi hoc fieri posse haud negaverim, satis tamen videtur durum. *Seidl.*

851. s. τὰ θεῶν δὲ Φίλτρα, φροῦδα Τροίᾳ] Jovis vero erga Ganymeden, et Auroræ in Tithonum, ne dicam, quod poëta omisit, Veneris erga Anchisen, amor, nullum Trojæ pereunti auxilium adfert. De his tribus Ovid. Epist. Paris Helenæ — Phryx erat et nostro genitus de sanguine, qui nunc cum diis potando nectare miscet aquas: Phryx erat Auroræ conjux; tamen abstulit illum extremum noctis, quæ dea finit iter. Phryx erat Anchises: volucrum cui mater Amorum gaudet in Idæis concubuisse jugis. *Barnes.*

853. Ὦ καλλιφεγγὲς, etc.] Sic Hom. Odyss. v. 513. Τίς νυ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι;

854. χειρώσομαι] Ὑποχειρίαν ποιήσω. *Barnes.*

856. καὶ] Legendum, ni fallor, κατὰ. *Musg.*

Hanc emendationem, prolatam jam a Cantero, non esse necessariam, censet Heath. Idem ad verba στράτευμ' Ἀχαιϊκὸν repetit, ἐστὶ τὸ πολλὰ μοχθῆσαν. *Beck.*

Hic versus aliquid offensionis habet. Canterus et Musgravius pro καὶ conjecerunt κατὰ, quod metro adversatur. Videtur Menelaus in scenam prodiisse cum militum comitatu. Quare vereor, ne dicat hoc: *Hicce ego Menelaus sum exercitusque meus.* Initium Persarum Æschyli, plurimique alii Tragicorum loci hanc rationem vindicabunt.

Aldus Ἀχαιϊκὸν. Vid. supra ad v. 659. *Seidl.*

859. ἐλῄσατο.] Ἐληΐσατο, παρὰ τὸ ληΐζομαι, λείαν ἄγω. *Barnes.*

864. αἰχμαλωτικοῖς] Recte et ἀναλογικῶς hoc verbum formatur ab αἰχμάλωτος, ut ἀναλωτικὸς ab ἀνάλωτος, quare non

Κατηρίθμηται Τρῳάδων ἄλλων μέτα.
Οἵπερ γὰρ αὐτὴν ἐξεμόχθησαν δορὶ,
Κτανεῖν ἐμοί νιν ἔδοσαν, εἴτε μὴ κτανὼν
Θέλοιμ᾽ ἄγεσθαι πάλιν ἐς Ἀργείαν χθόνα.
Ἐμοὶ δ᾽ ἔδοξε τὸν μὲν ἐν Τροίᾳ μόρον
Ἑλένης ἐᾶσαι, ναυπόρῳ δ᾽ ἄγειν πλάτῃ
Ἑλληνίδ᾽ ἐς γῆν, κᾆτ᾽ ἐκεῖ δοῦναι κτανεῖν,
Ποινὰς ὅσων τεθνᾶσ᾽ ἐν Ἰλίῳ φίλοι.

Annumeratur aliis Trojanis mulieribus.
Qui enim eam laborantes recuperaverunt bello
Dederunt mihi eam interficiendam: sive non occidens
Velim eam abducere iterum in Argivam terram.
Mihi vero decretum est in Troja quidem mortem
Helenæ omittere, nautico vero *eam* abducere remo
In Græciam, et ibi eam dare interficiens
Ultionem iis, quibus mortui sint apud Ilium amici.

872. ὅσοις M.

erat, ut Scaliger substitueret αἰχμαλωτίσιν, quanquam, ut verum fatear, hæc dictio magis est poëtica. *Barnes.*

871. s. κᾆτ᾽ ἐκεῖ δοῦναι κτανεῖν Ποινὰς, etc.] Καὶ εἶτα δοῦναι αὐτὴν τούτοις κτανεῖν, ὅσοις, ἤγουν οἷς, οἱ φίλοι τεθνᾶσιν ἐν Ἰλίῳ, ὡς ποιναὶ καὶ ἀνταποδίκησις γένωνται· Ποινὰς δὲ διὰ Παρενθέσεως. *Barnes.*

872. ὅσοις] Ita Edd. recent. non male. Ed. Ald. ὅσοι. MSS. Harl. Cott. Flor. ὅσων. Mox Ed. Ald. τεθνᾶσιν. *Musg.*

τεθνᾶσ᾽ metri causa Heath. *Beck.*

ὅσων] Ita MSS. Harl. Cotton. Flor. Bene. Sic supra v. 362.

ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ᾽ ἐμοῦ.

Aldus et antiquæ editiones ὅσοι. Primus Stiblinus in margine annotat, ὅσοις *nonnulli*, quam lectionem omnes Editt. recentiores referunt. Paulo post recte Heathius Aldi τεθνᾶσιν mutavit in τεθνᾶσ᾽. *Seidl.*

876. πνοιαί] Fortasse melius scribitur πνοαί. *Seidl.*

877. Ὦ γῆς ὄχημα] Male γῆν pro γῆς habet Clem. Alex. Admonit. ad Gentes, p. 15. Quippe ὄχημα nominativi casus est. Aristoph. Nub.

Ὦ δέσποτ᾽ ἄναξ ἀμέτρητ᾽ ἀὴρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν
μετέωρον.

In quem locum Scholiastes: ὃς περιείληφας τὴν γῆν καὶ βαστάζεις. δόξα γάρ τις ἐθρυλλεῖτο τῶν Φυσικῶν, ὅτι πλατεῖα οὖσα ἡ γῆ, ὀχεῖται ἐν τῷ ἀέρι. *Musg.*

Ὦ γῆς ὄχημα, κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν,] Ex hoc loco conjectare licet, quam digne Deo, quamque philosophice de Dei natura senserit Euripides. Dicit enim, Deum et extra hunc mundum esse, vel, ut poëta, *extra flammantia mœnia mundi,* ut qui illum in se contineat, moveatque et gubernet, item in mundo esse, sedemque suam ponere; neque tamen ab eo comprehendi. Totus enim naturæ orbis intelligitur per Γῆν in hoc loco, omnia nempe elementa, aurea illa Homerica catena simul connexa et terræ alligata. Hinc Hebræi sapienter Deum dixerunt הַמָּקוֹם, *locum,* non, ut Buxtorfius, per antiphrasin, quasi *locum non habentem,* utpote infinitum, sed quia ipse est plenitudo, quæ omnia implet continetque. Unde Hermes Trismegistus: " Deus est circulus, cujus centrum ubique est, et circumferentia nullibi. Hieremias, c. 23. v. 24. Μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει Κύριος; Huc referatur illa de Augustino bella et picturis etiam nobilitata historia, quæ narrat, illum, ad maris littus ambu-

Ἀλλ' εἶα, χωρεῖτ' ἐς δόμους, ὀπάονες,
Κομίζετ' αὐτὴν, τῆς μιαιφονωτάτης
Κόμης ἐπισπάσαντες· οὔριοι δ' ὅταν
Πνοιαὶ μόλωσι, πέμψομέν νιν Ἑλλάδα.
ἙΚ. Ὦ γῆς ὄχημα κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν,
Ὅστις ποτ' εἶ σὺ δυστόπαστος εἰδέναι
Ζεὺς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεος, εἴτε νοῦς βροτῶν,
Προσευξάμην σε· πάντα γὰρ δι' ἀψόφου

Sed eia, ite in domum, ministri,
Adducite eam cædibus pollutissima
Coma trahentes: prosperi vero quando
Flatus venerint, mittemus eam *in* Græciam.
Hec. O terræ vehiculum, et in terra habens sedem,
Quicunque tandem es, impervestigabilis animis nostris,
Jupiter, sive *es* necessitas naturæ, sive mens mortalium,
Veneror te: omnia enim, per arcanam

lantem, meditatione, quomodo Deum comprehenderet, occupatum, a puerulo ad bonam mentem revocatum, qui, ludens operam, omnem oceanum in brevissimæ caveæ spatium concludere conabatur. *Barnes.*

878. δυστόπαστος εἰδέναι] Simonides interrogatus ab Hierone Tyranno, *quid esset DEUS,* dixit, se cras responsurum; crastino mane interrogatus alium diem poscebat, ac perinde alium atque alium, donec miratus Hiero causam hujus moræ quæsivit; cui Simonides: " *Quo penitius Dei naturam introspexeris, eo magis impervestigabilem agnosces; quoque magis Deum cognoveris, eo minus aut illum animo comprehendere, aut lingua explicare, valeas.* Vid. Ciceron. de Natura Deorum, Lib. I. Drexelii, Eter. c. 1. p. 1. Ita Divus Paulus, Ep. Rom. c. xi. v. 33. Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ· ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. Psellus ad illud Zoroastris, inter alia multa inquit: Μάθε τὸ Νοητὸν, ἐπεὶ ἔξω νόου ὑπάρχει· Κρεῖττον γὰρ (τὸ Θεῖον) παντὸς καὶ ῥήματος, καὶ νοήματος, ὡς πάντῃ ἀνεννόητον καὶ ἀνέκφραστον, καὶ σιγῇ μᾶλλον τιμώμενον, ἢ θαυμασίαις φωναῖς σεμνυνόμενον. Ἔστι γὰρ καὶ τοῦ σεμνύνεσθαι ὑψηλότερον, καὶ τοῦ ἐκφωνεῖσθαι, καὶ τοῦ ἐννοεῖσθαι. Hinc Homerus Iliad. χ'. v. 8. Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις, Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν Θεὸν ἄμβροτον; Quem locum ita Clemens Alexandrinus, Strom. Lib. V. exponit; Οὐχ ἁλωτὸν γὰρ εἶναι Θνητῷ, οὐδὲ καταληπτὸν τὸ Θεῖον, οὔτε ποσὶν, οὔτε χερσὶν, οὔτε ὀφθαλμοῖς, οὐθ' ὅλως τῷ σώματι δεδήλωκε. Δυστόπαστος εἰδέναι, cognitu per conjecturam et humanam rationem valde difficilis, nisi se per revelationem Deus velit aperire. Idem verbum habes Supplic. v. 149. *Barnes.*

Hoc versu nescio, cur vocem δυστόπαστος Stiblinus mutatum velit in δυστόχαστος. *Seidl.*

879. νοῦς βροτῶν,] Non inepte emendat Cl. Bouhierius in notis ad Ciceronem νοῦς κρατῶν. Sic Plutarchus habet πρόνοιαν κρατοῦσαν, Op. Mor. p. 657. Ed. H. Steph. iterumque εἷς ἔστιν ὁ κρατῶν λόγος, p. 658. Verum cum anima humana fuerit secundum veteres *divinæ particula auræ*, ab æthere, quo omnia gubernantur, in corpus derivata, illuc autem, corpore dissoluto, rediens, Supplic. v. 541. Helen. v. 1016. non ausim dicere, Euripidem, subtilia non raro sectantem, aliter, quam vulgo legimus, scripsisse.

εἴτε νοῦς βροτῶν,] Ita citat Plutarch. Op. Mor. p. 1886. Ed. H. Steph. estque procul dubio verum. Fuere enim, qui serio mentem humanam pro Deo haberent. Hinc Cicero: *cur autem quidquam*

Βαίνων κελεύθου κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγεις.
ΜΕ. Τί δ' ἔστιν, εὐχὰς ὡς ἐκαίνισας θεῶν;
ἙΚ. Αἰνῶ σε, Μενέλα', εἰ κτενεῖς δάμαρτα σήν.
Ὁρῶν δὲ τήνδε, φεῦγε, μή σ' ἕλῃ πόθῳ.
Αἱρεῖ γὰρ ἀνδρῶν ὄμματ', ἐξαιρεῖ πόλεις,
Πίμπρησι δ' οἴκους· ὧδ' ἔχει κηλήματα.
Ἐγώ νιν οἶδα καὶ σὺ χοἱ πεπονθότες.

ἙΛΕΝΗ.

Μενέλαε, φροίμιον μὲν ἄξιον φόβου
Τόδ' ἐστίν· ἐν γὰρ χερσὶ προσπόλων σέθεν
Βίᾳ πρὸ τῶνδε δωμάτων ἐκπέμπομαι.

Vadens viam, moderaris mortalia juste.
Men. Quid rei est, quod preces innovas deorum?
Hec. Laudo te, Menelaë, si occideris tuam conjugem.
Sed videns hanc fuge, ne te capiat amore.
Capit enim oculos virorum, et evertit civitates,
Et incendit domos, tales habet illecebras.
Ego ipsam novi, et tu, et reliqui, qui *propter eam mala* passi sunt.

HELENA.

O Menelaë, procemium quidem pavore dignum
Hoc est: manibus enim a famulis tuis
Per vim ex hac domo rapior.

883. κτανεῖς. 889. πρὸς γὰρ M.

ignoraret animus hominis, si esset Deus? De Nat. Deor. I. c. 11. Sic mens humana Philoni Judæo est mentis divinæ ἀπόσπασμα οὐ διαιρετὸν, p. 116. Vide et p. 147. Ed. Turn.

φύσεος vel φύσιος Heath. propter metrum. *Musg.*

φύσεος,] Ita Aldus et Grotius. Male vulgo φύσεως.

νοῦς βροτῶν,] Aldus typographico errore νοῦ. Bouhierii conjecturam νοῦς κρατῶν recte repudiat Musgravius. *Seidl.*

880. Προσηυξάμην σε·] *Veneror Te,* i. e. nunc demum Deum Te agnosco, rebus humanis invigilantem. Ita utique solent, quibus læti aliquid in magno infortunio accidit. Æschyl. Pers. v. 497.

— — θεοὺς δέ τις
τὸ πρὶν νομίζων οὐδαμοῦ, τότ' ηὔχετο.
Musg.

880. s. πάντα γὰρ δι' ἀψόφου Βαίνων κελεύθου, κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγεις.] Hoc sane pientissimum divinæ justitiæ testimonium exhibet poëta sanctissimus. Ἄψοφον autem vocat viam providentiæ divinæ, quia nec vestigium, nec volam relinquit, nec strepitum facit, quo vel aures, vel oculi hominum ad illam investigandam dirigantur. Κατὰ pro καὶ non Canteri solius auctoritate restituo: ita enim et Aldi legit editio. *Barnes.*

Reisk. conjicit πῶς ἵξομαί (i. e. ἐφίξομαι) σου, *quomodo assequar te.* *Beck.*

881. κατὰ] Sic Aldus. Editionum pars major propagato errore typographico καὶ, pro quo Canterus κατὰ conjiciebat. Grotius Excerptt. p. 301. hiatum non curans, edidit εἰς, vertitque:

O cui vehiculum terra, qui terræ insides,
Quicunque tandem es, Juppiter, nosci arduus

Ἀτὰρ σχεδὸν μὲν οἶδά σοι στυγουμένη,
Ὅμως δ' ἔρεσθαι βούλομαι, γνῶμαι τίνες
Ἕλλησι καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι;
ΜΕ. Οὐκ εἰς ἀκριβὲς ἦλθες, ἀλλ' ἅπας στρατὸς
Κτανεῖν ἐμοί σ' ἔδωκεν, ὅνπερ ἠδίκεις.
ἙΛ. Ἔξεστιν οὖν πρὸς ταῦτ' ἀμείψασθαι λόγῳ,
Ὡς οὐ δικαίως, ἢν θάνω, θανούμεθα;
ΜΕ. Οὐκ ἐς λόγους ἐλήλυθ', ἀλλά σε κτενῶν.
ἙΚ. Ἄκουσον αὐτῆς, μὴ θάνῃ τοῦδ' ἐνδεής,
Μενέλαε, καὶ δὸς τοὺς ἐναντίους λόγους
Ἡμῖν κατ' αὐτῆς· τῶν γὰρ ἐν Τροίᾳ κακῶν

Sed quamvis quidem fere sciam me tibi invisam esse,
Tamen interrogare volo, quænam sententiæ *latæ sint*
A Græcis et a te de mea vita.
Men. Non accurate de te statutum est, sed totus exercitus
Quem læsisti, te mihi dedit ut interficiam.
Hel. Licetne igitur ad hæc respondere verbis,
Quod non juste, si moriar, interficiar?
Men. Non ad disputandum veni, sed ad te occidendum.
Hec. Audi eam, ne moriatur indigna hujus *rei*,
Menelaë, et da contrarios sermones
Nobis contra eam: peccatorum enim, quæ Trojæ admisit,

Profecto, rerum sive tu necessitas,
Seu mens es hominum, te precor, juste quidem,
Sed itinere surdo res agis mortalium.

Ceterum viri docti observarunt, hoc loco Plutarchum usum esse Quæst. Platon. p. 1007. C. et de Iside et Osir. p. 173. s. ubi legitur καὶ δίκης τὰ θνητὰ ἄγει κατὰ δίκην, qui locus varie vexavit eruditos Britannos. Vid. Daw. Miscell. p. 178. coll. 385. ed. Lips. *Seidl.*

884. ὁρᾷν legit Reisk. *Beck.*

885. ἀνδρῶν ὄμματ',] Ed. Ald. et MSS. ὄμματ' ἀνδρῶν, unde facias etiam ὄμματ' ἀνδράσ'. *Musg.*

ἀνδρῶν ὄμματ',] Ita Barnesius et Musgravius. Ed. Ald. et MSS. ὄμματ' ἀνδρῶν, unde male Musgravius proponit ὄμματ' ἀνδράσ'. Melius certe conjecisset ὄμματ' ἀνδρός. *Seidl.*

886. Forte, κηλημάτων. *Reisk.*

889. πρὸς γὰρ] MS. Flor. ἐν γάρ. *Musg.*

Τόδ' ἔστιν·] Nescio unde Barnesius dederit τάδ' ἔστι, nisi error typographicus est.

ἐν γὰρ] Editiones omnes pessime πρὸς γάρ. *Seidl.*

891. μισουμένης] MS. Flor. et Harl. στυγουμένη, quod vehementius atque ideo melius. *Musg.*

Etiam Valck. ad Hippol. 408. hanc lectionem prætulit. *Beck.*

892. βούλομαι,] Post hanc vocem plene interpungit Aldus. Malui hic ita distinguere, ut interrogatio sit indirecta. Etiam Brodæus vertit: *quæ fuerint de me latæ sententiæ. Seidl.*

894. In ἀκριβὲς debet aliquid latere, quod significet ἀμφισβήτησιν, vel ἄκριτον, *non dijudicatam rem*, i. e. *controversam; non venisti in controversiam.* ἄκριτον ἦλθες, vel οὐκ ἄχρι νείκους ἦλθες. *Reisk.*

898. κτενῶν.] Ita vulgo edunt, ex H. Steph. conjectura. Ed. Ald. κτανῶν. MS. Harl. κτενῶ. *Musg.*

899. τοῦδε] Τοῦ ἀπολογεῖσθαι. *Barnes.*

Οὐδὲν κάτοισθα. συντεθεὶς δ' ὁ πᾶς λόγος
Κτενεῖ νιν οὕτως, ὥστε μηδαμῶς φυγεῖν.
ΜΕ. Σχολῆς τὸ δῶρον· εἰ δὲ βούλεται λέγειν,
Ἔξεστι. τῶν σῶν δ' οὕνεχ', ὡς μάθῃ, λόγων,
Δώσω τόδ' αὐτῇ, τῆσδε δ' οὐ δώσω χάριν.
ἙΛ. Ἴσως με, κἂν εὖ, κἂν κακῶς δόξω λέγειν,
Οὐκ ἀνταμείψει, πολεμίαν ἡγούμενος.
Ἐγὼ δ', ἅ σ' οἶμαι διὰ λόγων ἰόντ' ἐμοῦ
Κατηγορήσειν, ἀντιθεῖσ', ἀμείψομαι
Τοῖς σοῖσι, τἀμὰ καὶ τὰ σ' αἰτιάματα.
Πρῶτον μὲν ἀρχὰς ἔτεκεν ἥδε τῶν κακῶν,
Πάριν τεκοῦσα· δεύτερον δ' ἀπώλεσεν

Nullum nôsti. In unum enim collata tota res
Interficiet eam, ita ut non possit elabi.
Men. Otio eget, quod petit: si tamen vult dicere,
Licet: propter tuam autem, ut sciat, intercessionem,
Concedam hoc ipsi, ipsius vero causa hanc *ei* non dabo gratiam.
Hel. Fortasse sive bene, sive male dixero, mihi
Non respondebis, ducens me esse hostem.
Ego vero *ad ea,* quæ opinor te deceptantem verbis,
Mihi objecturum esse, respondebo paucis opponens
Meas, et tuas, criminationes.
Primum quidem hæc peperit initia horum malorum,
Paridem pariens: deinde vero perdidit

909. ἅ σ' οἶδα M. 914. κἀμὲ πρ. M.

904. Σχολῆς τὸ δῶρον·] Simile in Androm. Σχολῆς τόδ' ἔργον. *Barnes.*

906. Forte, τῆσδε δ' οὐχ ὅπως χάριν, *multum abest, ut hujus in gratiam hoc indulgeam. Reisk.*

908. Legitur ἀνταμείψῃ. *Seidl.*

909. ἅ σ' οἶδα] Ita Ed. Ald. MS. Flor. ἅ σ' οἶμαι, quod haud dubie melius. *Musg.*

910. Recte videtur cepisse constructionem Heathius. "Distinguendum, inquit, post ἀντιθεῖσ', et iterum post σοῖσι, ut constructio sit, ἀμείψομαι τοῖς σοῖσι (scilicet λόγοις) ἀντιθεῖσα τἀμὰ καὶ τὰ σὰ αἰτιάματα. *Tuæ orationi respondebo, opponens sibi ex adverso et meas et tuas criminationes,* i. e. quæ ego tibi et quæ tu mihi velut crimina mutuo imputamus." Fallitur tamen idem vir, quum Brumœum secutus putat, hæc ad Hecubam dirigi. Tum enim poëta dixisset ἰοῦσαν, non ἰόντα. Nec convenit in proximo versu ἥδε. *Seidl.*

911. Superfluum est in hoc versu vel τοῖς σοῖσι, vel καὶ τὰ σ'. An legendum:

— ἀντιθεῖσ' ἀμείψομαι
τοσοῖσι τἀμὰ καὶ τὰ σ' αἰτιάματα.

Quod sic ordino: ἀμείψομαι τοσοῖσι, ἀντιθεῖσα τἀμὰ καὶ τὰ σὰ αἰτιάματα. *Musg.*

914. κἀμὲ πρέσβυς] Mire hic hallucinatus est vir Cl. Joh. Brodæus, qui πρέσβυς exponit, *hæc Anus* Hecuba. Quum de illa *primo* dixit, jam *secundo* illius mari-

Τροίαν τε κἄμ' ὁ πρέσβυς, οὐ κτανὼν βρέφος,
Δαλοῦ πικρὸν μίμημ' Ἀλέξανδρόν ποτε.
Ἐνθένδε τἀπίλοιπ' ἄκουσον, ὡς ἔχει·
Ἔκρινε τριττὸν ζεῦγος ὅδε τρισσῶν θεῶν.
Καὶ Παλλάδος μὲν ἦν Ἀλεξάνδρῳ δόσις,
Φρυξὶ στρατηγοῦνθ' Ἑλλάδ' ἐξανιστάναι·
Ἥρα δ' ὑπέσχετ' Ἀσιάδ' Εὐρώπης θ' ὅρους
Τυραννίδ' ἕξειν, εἰ σφὲ κρίνειεν Πάρις.
Κύπρις δὲ τοὐμὸν εἶδος ἐκπαγλουμένη
Δώσειν ὑπέσχετ', εἰ θεὰς ὑπερδράμοι
Κάλλει. τὸν ἐνθένδ' ὡς ἔχει σκέψαι λόγον·
Νικᾷ Κύπρις θεάς· καὶ τοσόνδ' οἱ 'μοὶ γάμοι

Trojam et me ille senex *Priamus*, non interficiens infantem,
Facis tristem effigiem, Alexandrum olim.
Audi vero jam cætera, ut se habent.
Hic *Paris* fuit judex triplicis jugi trium dearum.
Et Palladis quidem Alexandro *promissum* erat,
Fore ut Græciam, Phrygibus imperans, subigeret.
Juno vero promisit Asiam, Europæque fines *illum*
Regnum habiturum, si se *cæteris* judicans anteferret Paris.
Venus vero mirifice prædicans meam formam, *hanc*
Se daturam *ipsi* promisit, si Deas superâsset
Pulchritudine: nunc vero, quod secutum est, ut se habeat, perpende:
Vincit Venus deas, et tantum meæ nuptiæ

916. ἔνθεν δέ. 920. Ἥρα θ' ὑπ. M. 925. οὑμὸς γάμος.

tum, Priamum, causat, qui cum Somnii interpretationem audiverit, non statim infantem neci dederit, qui futurus erat fax patriæ. *Barnes.*

κἄμ' ὁ πρέσβυς,] Ita scripsi Hermannum secutus. Vulgo κἀμὲ πρέσβυς. Ceterum conf. ad v. 595. *Seidl.*

920. Ἀσιάδ'] Pudendo errore idem Brodæus hic corrigit Ἀσίας δ', cum eo modo spondeus esset in quarto loco; et Ἀσιάδα, γαῖαν intellige, Ἀσίαν σημαίνει. Vid. supra v. 750. *Barnes.*

Recte vertit Barnesius: *Juno vero promisit, Asiam Europæque fines illum regnum habiturum. Seidl.*

923. ὑπερδράμοι] Ex Canteri conjectura est. Ed. Ald. et MS. Harl. ὑπεκδράμοι. *Musg.*

εἰ θεὰς ὑπερδράμοι] Ita Canterus et Scaliger et Æmilius Portus pro ὑπεκδράμοι, quorum hic exemplum profert ex Ione, v. 973. Καὶ πῶς τὰ κρείσσω, θνητὸς ὤν, ὑπερδράμω; *Barnes.*

ὑπερδράμοι] Ita viri docti correxerunt. Ὑπερδράμοι habet etiam Tzetzes in Exegesi in Hom. Iliad. p. 40. ubi hosce versus omisso, v. 919. affert. V. 920. idem legit Ἀσίας. *Seidl.*

926. οὐ κρατεῖσθ'] Bene ante οὐ majorem distinctionis notam ponit Aldus. Non multum differt Erfurdtii sententia, qui ad Soph. Ajac. p. 517. verba τοσόνδ' οὑμὸς γάμος ὤνησεν Ἑλλάδ' in parenthesi ponenda existimat. Neque enim infinitivus esse potest κρατεῖσθ', quem esse opinati sunt Reiskius, et, ut videtur, alii,

Ὤνησαν Ἑλλάδ᾽· οὐ κρατεῖσθ᾽ ἐκ βαρβάρων,
Οὔτ᾽ ἐς δόρυ σταθέντες, οὐ τυραννίδι.
Ἃ δ᾽ εὐτύχησεν Ἑλλὰς, ὠλόμην ἐγὼ,
Εὐμορφίᾳ πραθεῖσα, κὠνειδίζομαι,
Ἐξ ὧν ἐχρῆν με στέφανον ἐπὶ κάρᾳ λαβεῖν.
Οὔπω με φήσεις αὐτὰ τἀν ποσὶν λέγειν,
Ὅπως ἀφώρμησ᾽ ἐκ δόμων τῶν σῶν λάθρα.
Ἦλθ᾽, οὐχὶ μικρὰν θεὸν ἔχων αὐτοῦ μέτα,
Ὁ τῆσδ᾽ ἀλάστωρ, εἴτ᾽ Ἀλέξανδρον θέλεις
Ὀνόματι προσφωνεῖν νιν, εἴτε καὶ Πάριν·
Ὃν, ὦ κάκιστε, σοῖσιν ἐν δόμοις λιπὼν,
Σπάρτης ἀπῆρας νηῒ Κρησίαν χθόνα.
Εἶεν. οὐ σ᾽, ἀλλ᾽ ἐμαυτὴν τοὐπὶ τῷδ᾽ ἐρήσομαι·
Τί δὴ φρονοῦσά γ᾽ ἐκ δόμων ἅμ᾽ ἑσπόμην

Juverunt Græciam; barbarorum imperio non estis subjecti,
Nec bello obviam euntes, nec tyrannide.
In quibus vero felix evasit Græcia, ego perii,
Palma pulchritudinis vendita, et probrose accusor,
Ob quæ oportuit me coronam in caput accipere.
Nondum dices me ad propositum dicere,
Quod discesserim clam ex tuis ædibus.
Venit, non exiguam deam habens secum,
Hujus *Hecubæ* malus dæmon, sive Alexandrum velis
Eum appellare, sive Parim:
Quem tu, O ignavissime, in tua domo relinquens,
Nave ex Sparta in Cretam abiisti,
Sit ita: non te, sed meipsam interrogabo de eo quod sequitur.
Quid igitur cogitans ex domo secuta sum

926. ὤνησεν. 930. κάρᾳ S. 933. αὐτοῦ S.

etiam Lobeck. ad Ajac. p. 248. " Omnia integra. Nec bello victi, nec jugo recepto, sub barbaris estis." Hermannus. Recte dici οὔτε — οὐ multis exemplis ostendit Schæferus ad Lamb. Bos. de Ellips. p. 228. seq. *Seidl.*

927. Leg. οὐκ εἰς δόρυ σταθέντας. alias dici debet, deesse aliquid. *Reisk.*

929. πραθεῖσα] Vendita a Venere; illa enim Paridi promisit Helenam, si aureum illi pomum daret, pulchritudinis symbolum et præmium. Κὠνειδίζομαι] καὶ ὀνειδίζομαι. *Barnes.*

930. ἐπὶ κάρᾳ] Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. *Barnes.*

κάρᾳ] Ita Barnesius. Aldus κάρα. *Seidl.*

933. αὐτοῦ] Ita Schæferus. Ceteræ Editt. αὐτοῦ. *Seidl.*

936. Ὃν, ὦ κάκιστε, σοῖσιν ἐν δόμοις λιπὼν Σπάρτης ἀπῆρας νηῒ, Κρησίαν χθόνα.] Cum Paris Lacedæmona appulisset, a Menelao

Ξένῳ, προδοῦσα πατρίδα καὶ δόμους ἐμούς;
Τὴν θεὸν κόλαζε, καὶ Διὸς κρείσσων γενοῦ,
Ὃς τῶν μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος,
Κείνης δὲ δοῦλός ἐστι· συγγνώμη δ᾽ ἐμοί.
Ἔνθεν δ᾽ ἔχοις ἂν εἰς ἔμ᾽ εὐπρεπῆ λόγον·
Ἐπεὶ θανὼν γῆς ἦλθ᾽ Ἀλέξανδρος μυχοὺς,
Χρῆν μ᾽, ἡνίκ᾽ οὐκ ἦν θεοπόνητά μου λέχη,
Λιποῦσαν οἴκους ναῦς ἔπ᾽ Ἀργείων μολεῖν.
Ἔσπευδον αὐτὸ τοῦτο· μάρτυρες δέ μοι
Πύργων πυλωροὶ κἀπὸ τειχέων σκοποὶ,
Οἳ πολλάκις μ᾽ ἐφεῦρον ἐξ ἐπάλξεων
Πλεκταῖσιν ἐς γῆν σῶμα κλέπτουσαν τόδε,
Βίᾳ δ᾽ ὁ καινός μ᾽ οὗτος ἁρπάσας πόσις
Δηΐφοβος ἄλοχον εἶχεν ἀκόντων Φρυγῶν.

Hospitem, prodens patriam, et meam domum?
Ipsam deam *Venerem* objurga, et Jove potentior fias,
Qui quidem in alios deos habet imperium,
Hujus vero servus est. Ideo et mihi est ignoscendum.
Unde vero posses habere speciosam accusationem adversus me?
Postquam Alexander mortuus ivit *in* terræ recessus,
Tunc oportuit me, quum mea connubia non essent ab aliquo Deorum coacta,
Relictis ædibus, ad Argivorum naves venire.
Studebam hoc ipsum *facere*: testes autem sunt mihi
Turrium custodes, et e muris speculatores,
Qui me sæpe deprehenderunt ex propugnaculis,
Funibus ad terram clam demittentem hoc corpus.
Per vim autem hic novus maritus me rapiens,
Deiphobus uxorem habuit invitis Phrygibus.

est honorificentissime receptus: sed quia per id tempus Menelaum oportebat, ad dividendas Atrei opes, Cretam adire, ille Paridem domi relinquens, Helenæ mandavit, ut non minorem hospitis, quam sui ipsius, curam gereret. Hinc merito ridetur a Paride in epistola ad Helenam: *Non habuit tempus, quo Cressia regna videret, aptius. O mira calliditate virum!* *Barnes.*

938. Εἶεν] Extra carmen sumendum. Vid. quæ nos ad Hecub. v. 1098. *Barnes.*

939. Male vulgo post ἑσπόμην distinguitur, non post ξένῳ. Cf. infra v. 1002. ἕποἰ ἅμ᾽ αὐτῇ et Hercul. Fur. 1314. ἕπου ἅμ᾽ ἡμῖν. *Seidl.*

943. Κείνης δὲ δοῦλός ἐστι·] Jupiter, cæteris diis major, Veneri cedit soli; cujus potentiæ succumbens, Europen, Danaën, Semelen, Alcmenam, Maiam, Latonam, Cererem, Ledam, Io, Callisto, aliasque innumeras mortales et deas compressit; de quibus amoribus vid. Hom. Iliad. ξ΄. Nonni Dionys. Lib. λά. Ovid. Metamorph. aliosque. *Barnes.*

946. θεοπόνητα] Ut illud quod cum Paride conjunxi matrimonium. *Brodæus.*

Πῶς οὖν ἔτ' ἂν θνήσκοιμ' ἂν ἐνδίκως, πόσι,
Πρὸς σοῦ δικαίως, ἣν ὁ μὲν βίᾳ γαμεῖ,
Τὰ δ' οἴκοθεν κεῖν' ἀντὶ νικητηρίων
Πικρῶς ἐδούλευσ'. εἰ δὲ τῶν θεῶν κρατεῖν
Βούλει, τὸ χρῄζειν ἀμαθές ἐστί σοι τόδε.
ΧΟ. Βασίλει', ἄμυνον σοῖς τέκνοισι καὶ πάτρᾳ,
Πειθὼ διαφθείρουσα τῆσδ', ἐπεὶ λέγει
Καλῶς, κακοῦργος οὖσα· δεινὸν οὖν τόδε.

Quomodo igitur jure moriar, O marite, *quomodo,*
A te juste, quam hic per vim duxit?
Illa vero e domo, pro victoriæ præmiis
Venumdata servivi. Si vero deos vincere
Vis, te velle hoc stultum est.
Cho. O regina, defende tuos liberos, et patriam,
Hujus facundiam refutans: dicit enim
Præclare, cum malefica sit. Hoc autem *est* perniciosum.

955. δίκαιος S. 958. ἐστι γάρ M.

953. Δηΐφοβος] Post occisum a Philoctete Paridem frater Deiphobus Helenam uxorem suam fecit. De hoc autem Deiphobi Helenæque conjugio hæc Homeri Scholiastes: Ἀλεξάνδρου τοξευθέντος ὑπὸ Φιλοκτήτου, Πρίαμος τὸν Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθηκε τῷ ἀριστεύσαντι κατὰ τὴν μάχην. Δηΐφοβος δὲ, γενναίως ἀγωνισάμενος, ἔγημεν αὐτήν. Tzetzes in Lycophronem hos versus citat et prolixius illustrat. De hac re vide Virgilium, Æn. Lib. VI. v. 524. Et Scholiastes ad Eurip. Androm. 228. Helenæ maritos enumerat, Θησέα, καὶ Μενέλαον, Ἀλέξανδρον καὶ Δηΐφοβον. *Barnes.*

954. Legere possunt, quos duplex ἂν offendit, πῶς οὖν ἔτι θνήσκοιμ' ἄν.

ἐνδίκως,] Legendum videtur ἔκδοτος. vide supra v. 871. *Musg.*

Πῶς οὖν ἔτ' ἂν θνήσκοιμ' ἂν] De duplici ἂν in eadem clausula vid. Hecub. v. 1182. *Barnes.*

955. δίκαιος,] Leni emendatione opus fuit. Legitur vulgo δικαιῶς. Δίκαιος feminino genere apud Nostrum occurrit, Iphig. Taur. 1203. Heracl. 902. et alibi. Loci sensus est: *quomodo igitur juste moriar, O marite, quum, quod te attinet, justa fui.* Hermannus tamen, qui δίκαιος probat, constructionem ita potius accipi jubet: πῶς ἂν ἐνδίκως δίκαιος θνήσκοιμι πρὸς σοῦ, *quomodo ego prorsus jure a te occidar?* *Seidl.*

956. Locum hunc, insigniter corruptum, sic restituo:

τὰ δ' οἴκοθεν κεῖν', ἀντὶ νικητηρίων
πραθεῖσ', ἐδούλευσ'· εἰ δὲ τῶν θεῶν κρατεῖν
βούλει τὰ χρήσιμ', ἀμαθές ἐστ' ἄγαν τόδε.

ἀντὶ νικητηρίων est *pro palma pulchritudinis,* quam Venus a Paride Helenæ nuptiis emit. Idem est εὐμορφίᾳ πραθεῖσα supra v. 929. τὰ χρήσιμα sunt *honesta,* sive *quæ optimum fuisset facere.* *Musg.*

958. ἔστι γὰρ] MSS. Harl. Flor. et Cott. ἔστι σοι. *Musg.*

τὸ χρῄζειν ἀμαθές ἐστι καὶ τόδε.] Audacter καὶ restitui, et γὰρ, quod nihil hic juris habuit, removi. Judicent docti. *Barnes.*

Reisk. suspicatur legendum ἔστι σοι τόδε. *Beck.*

960. Πειθὼ διαφθείρουσα τῆσδ',] Πειθὼ, *Suada, Suadela,* dea flexanima illa, dicendi præses, quam Ennius Suadam, Quintilianus persuadendi deam, Horatius Suadelam, Cicero leporem vocat. Hæc dea Veneris comes fingitur, quod, qui amantur, gratia et oratione capiantur. Cole-

ἙΚ. Ταῖς θεαῖσι πρῶτα σύμμαχος γενήσομαι,
Καὶ τήνδε δείξω μὴ λέγουσαν ἔνδικα.
Ἐγὼ γὰρ Ἥραν παρθένον τε Παλλάδα
Οὐκ ἐς τοσοῦτον ἀμαθίας ἐλθεῖν δοκῶ,
Ὥσθ' ἡ μὲν Ἄργος βαρβάροις ἀπημπόλα,
Παλλὰς δ' Ἀθήνας Φρυξὶ δουλεύειν ποτὲ,
Αἳ παιδιαῖσι καὶ χλιδῇ μορφῆς πέρι
Ἦλθον πρὸς Ἴδην. τοῦ γὰρ οὕνεκ' ἂν θεὰ

Hec. Deabus primum patrocinabor:
Et ostendam hanc non dicere justa.
Ego enim Junonem, et Palladem virginem,
Non eo dementiæ venisse puto,
Ut hæc quidem Argos barbaris vendiderit,
Pallas vero Athenas Phrygibus servire unquam,
Quæ per ludum, et per delicias de formæ palma,
Venerint ad Idam: cujus enim *rei* gratia Dea

batur et Diana cognomine Πειθὼ Corinthi. Hermesianax autem statuebat τὴν Πειθὼ καὶ αὐτὴν Χαρίτων μίαν, ut Pausanias fol. 309. lin. 39. Erat autem Pitho παρήγορος dicta, statua honorata a Praxitele, Id. fol. 41. lin. 40. et, quod magis est, templo ab Ægialensibus. Id. fol. 51. lin. 4. *Barnes.*

Immerito hunc locum tentat Valckenarius Diatr. p. 257. A. legendum existimans

πειθὼ διαφθερεῖ σε τῆσδ'.

Recte vertit Grotius Excerpt. p. 301.

Regina, patriam vindica et prolem tuam
Hujus refellens dicta. Scit pulchre loqui,
Cum prava faciat.

Seidl.

965. Οὐκ εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας] Τόσην ἀμαθίαν. Quod vero τοσοῦτος facit τοσοῦτον in neutro genere, æque ac τοσοῦτο, semel hic est observandum, ut et τοιοῦτον pro τοιοῦτο et τηλικοῦτον pro τηλικοῦτο. Sic Lucian. in Hermotimo, p. 284. Οὐδὲν τοιοῦτον, *nil tale*, sed ante vocalem utrinque, et ibid. p. 292. μακρῷ γὰρ ἀσφαλέστατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν εὕρωμεν. Sic p. 305. Ἐγὼ δὲ τόγε τοσοῦτον οἶδα. Sed et aliquando ante consonam, ut id. p. 297. Οὐκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἑτεραῖόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις, et p. 307. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. Sic Socrates Schol. p. 193. in Epist. Constantini jun. Καὶ τὸ τηλικοῦτον ἀνδρὸς σχῆμα. Item Lucian. p. 343. Τηλικοῦτόν ἐστι τὸ κατὰ τὸν πρεσβύτην τοῦτον. Sic τοιοῦτον φῶς, id. p. 395. οὐδὲν τοιοῦτον, p. 414. Sic τὸ τηλικοῦτον κόσμου κάλλος, Origen. etc. Quod notasse me non pudet; quoniam vulgaris Gramm. id non vidit. *Barnes.*

966. Ὥσθ' ἡ μὲν Ἄργος Βαρβάροις ἀπημπόλα,] Οὐδὲ γὰρ δοκῶ τὴν Ἥραν ἐς τοσοῦτον ἀμαθίας ἐληλυθέναι, ὡς τὸ Ἄργος τόσον αὐτῇ κεχαρισμένον τοῖς Βαρβάροις καὶ Φρυξὶν ἀπεμπολᾶν. De Argis autem, Junonis deliciis, vide quæ nos ad Rhes. v. 372. Æque autem Pallas putatur amasse suas Athenas; nec ideo probabile est, illam ob pulchritudinis nomen urbem tam caram Phrygibus subjicere. Vide piam Poëtæ sagacitatem, qua omnem arripit occasionem patriam suam decorandi.

Barnes.

967. δουλεύειν pendet ab altero verbo ἀπημπόλα. ἀπημπόλα, ὥστε δουλεύειν.

Musg.

Ἀθήνας] Ita Cod. Henr. Steph. ut emendaverat Brodæus. Aldus εὐθύνας.

Seidl.

968. Ἣ παιδιαῖσι legit Reisk. *Beck.*

Valck. ad Phœniss. 1336. emendat Τί παιδιαῖσι, quo admisso, orationis venustas perit, et constructionis ratio non constat.

Ἥρα τοσοῦτον ἔσχ' ἔρωτα καλλονῆς;
Πότερον ἀμείνον' ὡς λάβοι Διὸς πόσιν,
Ἢ γάμον Ἀθάνα θεῶν τινος θηρωμένη;
Ἢ παρθενείαν πατρὸς ἐξῃτήσατο,
Φεύγουσα λέκτρα; μὴ 'μαθεῖς ποίει θεὰς,
Τὸ σὸν κακὸν κοσμοῦσα. μὴ πείσῃς σοφούς.
Κύπριν δ' ἔλεξας, ταῦτα γὰρ γέλως πολὺς,
Ἐλθεῖν ἐμῷ ξὺν παιδὶ Μενέλεω δόμους.
Οὐκ ἂν μένουσ' ἂν ἥσυχός γ' ἐν οὐρανῷ

Juno tantum habuisset desiderium formæ?
An ut præstantiorem Jove acciperet maritum?
Aut Pallas, an nuptias alicujus deorum expetens,
Quæ virginitatem a patre postulavit,
Fugiens conjugium? ne fac deas stultas,
Tuum peccatum ornans: nunquam sapientibus persuaseris.
Venerem porro dixisti, hoc autem valde ridiculum est,
Venisse meo cum filio *ad Menelai* domos.
Nonne manens tranquille in cœlo

971. λάβῃ M. 972. Ἀθηνᾶ M. — πειρωμένη. 975. μὴ οὐ πείσῃς S.

Formula loquendi αἳ ἦλθον est ironica: *quæ scilicet, si Helenæ credis, ad Idam venerunt*, etc. *Heath.*

Jure Valckenarium reprehendit Heathius corrigentem ad Phœniss. 1336. τί παιδιαῖσι, cet. Sed quod idem Britannus dicit, *formula loquendi plane ironica est, quæ scilicet, si Helenæ credis, ad Idam venerunt*, in eo, opinor, fallitur. Factum Hecuba non negat, sed jocum fuisse dearum, cui tam seriæ promissiones minime conveniant. *Seidl.*

969. τοῦ] Τίνος; et est interrogativum. *Seidl.*

970. ἔσχ'] Ita MS. Harl. Ed. Ald. ἔσχεν. *Musg.*

ἔσχ' vel εἶχ' Heath. vitandi anapæsti causa. *Beck.*

971. λάβοι] Vulgo λάβῃ, quod fortasse defendi possit. *Seidl.*

972. πειρωμένη;] Accusativo subjecto non memini me legisse. An ergo legendum θηρωμένη. Sic θηρᾶ γαμεῖν με, Helen. 63. θηρεύων γάμους, ibid. 314. *Musg.*

Ἀθάνα] Male legitur Ἀθηνᾶ.

Vulgo sic interpungitur:

πότερον ἀμείνον' ὡς λάβῃ Διὸς πόσιν;
ἢ γάμον Ἀθηνᾶ θεῶν τινὸς πειρωμένη,
ἢ παρθεν.

olim corrigendum putabam πυρουμένη, ut γάμον pendeat a λάβοι. Sic Nostri Hel. 1353.

ὃν οὐ θέμις, οὔθ' ὅσια
ἐπύρωσας ἐν θαλάμοις.

Verbo paulo fortiori bene Hecuba usa sit, quo res videatur insolentior. Sed jam sanam vulgatam puto, mutata, ut fecimus, interpunctione. Constructio est: ἢ ὡς λάβοι γάμον Ἀθάνα, πειρωμένη τινὸς θεῶν; i. e. *tentans, pelliciens ad se deorum aliquem. Seidl.*

975. μὴ οὐ πείσῃς] Legitur μὴ πείσῃς. Loci sensus poscit μὴ οὐ. *Seidl.*

978. Οὐκ ἂν μένουσ' ἂν] De duplici ἂν vide supra v. 954. *Barnes.*

979. Αὐταῖς Ἀμύκλαις] Amyclæ urbs Laconiæ, in qua nati Castor et Pollux,

Αὐταῖς Ἀμύκλαις σ' ἤγαγεν πρὸς Ἴλιον;
Ἦν οὑμὸς υἱὸς κάλλος ἐκπρεπέστατος,
Ὁ σὸς δ' ἰδών νιν νοῦς ἐποιήθη Κύπρις.
Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς,
Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.
Ὃν σύ γ' ἐσιδοῦσα βαρβάροις ἐσθήμασι
Χρυσῷ τε λαμπρὸν, ἐξεμαργώθης φρένας.
Ἐν μὲν γὰρ Ἄργει μίκρ' ἔχουσ' ἀνεστρέφου,
Σπάρτης δ' ἀπαλλαχθεῖσα, τὴν Φρυγῶν πόλιν

Potuisset eam abducere una cum ipsis Amyclis ad Ilium?
Sed meus filius fuit forma præstantissimus;
Tua vero mens facta est Venus, ipsum conspicata.
Omnia enim stulta sunt Venus mortalibus,
Et nomen deæ recte a stultitia incipit.
Quem tu intuens barbarico vestitu,
Et auro splendentem, libidine incensa es animum:
Argis enim exiguas habens opes versabaris.
Discedens vero ex Sparta, Phrygum civitatem

979. Ἀμύκλαις ἤγαγε M. 984. ὃν εἰσιδοῦσα.

regia autem Tyndari, Helenæ patris. Dionysius Perieg. Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν. Scholiastes: Ἀμυκλαίων, ἤτοι Λακώνων, ὡς ἀπὸ μέρους· μερὶς γὰρ Λακώνων αἱ Ἀμύκλαι. *Barnes.*

Reisk. emendat Ἀμυκλαῖς σ' ἤγαγεν πρὸς Ἴλιον. *Beck.*

Post Ἀμύκλαις cum Reiskio inserui σ'. quod idem Musgravius fecit. Paulo post male in Aldina et plerisque editionibus legitur ἤγαγε. *Seidl.*

983. Citat hunc versum Aristoteles Rhetor. Lib. II. ubi duæ editiones Sylburgio citatæ habent ἄρχεις θεὰ: unde sic libenter emendem:

καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾷ.

θεᾷ potius, quam θεᾶς, ut evitetur duorum genitivorum concursus. *Musg.*

Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.] Versum hunc citat Aristoteles Rhetor. Lib. II. Et Phurnutus, ad hunc locum respiciens: ἢ, ὡς Εὐριπίδης ὑπονοεῖ, διὰ τὸ τοὺς ἡττημένους αὐτῆς ἄφρονας εἶναι. Sic Cicero: mentum mentemque in gremiis mimarum deposuit. Hujus versus translatio Latina poëtæ mentem assequi non potest, quia stultitia nihil simile sonat cum Venere, sicut Ἀφροσύνη et Ἀφροδίτη similiter incipiunt: Quare tali modo potest adumbrari in versione: Et nomen deæ Veneris re vera vanitatis aliquid habet. *Barnes.*

θεᾶς.] Nihil mutatione Musgravii opus. *Seidl.*

984. Ὃν εἰσιδοῦσα] MS. Harl. ὃν σύ γ' ἰδοῦσα. *Musg.*

985. Χρυσῷ τε λαμπρὸν, etc.] Et rebus et verbis assurgit oratio. Observa magnificas metaphoras. Et Euripides sane magnus dicendi artifex, et in orationibus omnis generis versatissimus; adeo ut hunc sibi præcipue Demosthenes præ oculis habuerit eloquentiæ magistrum insignem: et si octies Thucydiden, ut Lucianus narrat, descripserit, non infrequentior erat in Euripide evolvendo, versando, lectitando: ut et illius vim et acumen, et copiam, et solertiam extergeret et in succum sanguinemque converteret; ut et alter Romanorum Demosthenes, Cicero, eundem admiratus dicitur: de qua re vide in Euripidis Vita a nobis conscripta. *Barnes.*

Χρυσῷ ῥέουσαν ἤλπισας κατακλύσειν
Δαπάναισιν· οὐδ' ἦν ἱκανά σοι τὰ Μενέλεω
Μέλαθρα, ταῖς σαῖς ἐγκαθυβρίζειν τρυφαῖς.
Εἶεν· βίᾳ γὰρ παῖδα φὴς σ' ἄγειν ἐμόν.
Τίς Σπαρτιατῶν ᾔσθετ', ἢ ποίαν βοὴν
Ἀνωλόλυξας, Κάστορος νεανίου
Τοῦ συζύγου τ' ἔτ' ὄντος, οὐ κατ' ἄστρα πω.
Ἐπεὶ δὲ Τροίαν ἦλθες Ἀργεῖοί τέ σου
Κατ' ἴχνος, ἦν δὲ δοριπετὴς ἀγωνία,
Εἰ μὲν τὰ τοῦδε κρείσσον' ἀγγέλλοιτό σοι,
Μενέλαον ᾔνεις, παῖς ὅπως λυποῖτ' ἐμὸς,
Ἔχων ἔρωτος ἀνταγωνιστὴν μέγαν·
Εἰ δ' εὐτυχοῖεν Τρῶες, οὐδὲν ἦν ὅδε.
Ἐς τὴν τύχην δ' ὁρῶσα, τοῦτ' ἤσκεις, ὅπως

Fluentem auro, sperâsti abunde suffecturam tuis
Sumptibus: non enim tibi satis erat Menelai
Domus, ad luxuriandum tuis deliciis.
Age, dicis meum filium vi te abduxisse?
Quis Spartanorum sensit? aut quam vociferationem
Edidisti Castore adolescente,
Et fratre adhuc vivente, nondum in cœlum agente.
Postquam vero Trojam venisti, Argivi vero tuum per
Vestigium, erat autem bellicum certamen,
Quoties quidem *res* hujus *Menelai* meliores nunciabantur tibi,
Menelaum laudabas, filius ut doleret meus,
Habens magnum rivalem amoris:
Quando vero vincebant Trojani, nihil erat iste.
In Fortunam enim intuens hoc studebas, ut

991. deest σ' M. 997. ἀγγέλοιτο M.

988. κατακλύσειν] Stiblinus explicat: *sumtibus suggerendis luxui Helenæ abundatarum. Seidl.*

991. φὴς σ'.] Ita Schæferus Melet. Crit. p. 132. Pronomen vulgo deest. *Seidl.*

994. οὐ κατ' ἄστρα πω.] Nondum erant tunc denati Castor et Pollux, nec in astra relati, et in signo Geminorum positi. Dicuntur autem hi juvenes fratres, qui et ob φιλαδελφίαν erant insignes, ut olim sororem Helenam a Theseo raptam, vastatis Aphidnis Atticis, reportarant, sic nunc Paridem navigio persecuti, mari obiisse tempestate obruti; et hinc tamen in cœlum relati nautis tempestate periclitantibus opem ferre; nempe, cujus et ipsi olim tantopere eguerunt. Alii Castorem in certamine cum Lynceo et Ida occubuisse; Pollucem illius gratia semimortuum et per vices tantum mortem cum illo mutasse. De qua re vide Homeri Scholiasten, sive Didymum, sive Heracleonem, ad Iliad. γ'. v. 243. et Scholiasten Theocriti in Idyll. κβ'. Διόσκουροι dicto; item Ovid. Fastorum Lib. V. in fine; item Propert. Lib. I. Eleg. 2. *Barnes.*

Ἕποι᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ, τῇ ᾽ρετῇ δ᾽ οὐκ ἤθελες.
Κἄπειτα πλεκταῖς σῶμα σὸν κλέπτειν λέγεις,
Πύργων καθιεῖσ᾽, ὡς μένουσ᾽ ἀκουσίως;
Ποῦ δῆτ᾽ ἐλήφθης ἢ βρόχους ἀρτωμένη,
Ἢ φάσγανον θήγουσ᾽; ἃ γενναία γυνὴ
Δράσειεν ἂν, ποθοῦσα τὸν πάρος πόσιν.
Καίτοι γ᾽ ἐνουθέτουν σὲ πολλὰ πολλάκις·
Ὦ θύγατερ, ἔξελθ᾽· οἱ δ᾽ ἐμοὶ παῖδες γάμους
Ἄλλους γαμοῦσι· σὲ δ᾽ ἐπὶ ναῦς Ἀχαϊκὰς
Πέμψω συνεκκλέψασα καὶ παῦσον μάχης
Ἕλληνας ἡμᾶς τ᾽. ἀλλὰ σοὶ τόδ᾽ ἦν πικρόν.
Ἐν τοῖς Ἀλεξάνδρου γὰρ ὕβριζες δόμοις,
Καὶ προσκυνεῖσθαι βαρβάρων ὕπ᾽ ἤθελες.
Μεγάλα γὰρ ἦν σοι· κἀπὶ τοῖσδε σὸν δέμας

Consectareris eam, Virtutem vero *sequi* nolebas.
Et deinde funibus corpus tuum te clam subducere voluisse dicis,
De turribus demittentem, quasi maneres invita.
Ubi ergo deprehensa es, aut suspendens laqueos,
Aut gladium acuens? quæ generosa mulier
Fecisset, priorem desiderans maritum.
Atqui monebam te sæpe multis:
O filia, egredere: mei enim filii conjuges
Alias ducent; te vero ad naves Græcas
Mittam, adjuvans furtivum discessum: fac autem finem belli
Inter Græcos, et nos. Verum hoc erat tibi molestum.
In Alexandri enim domo contumeliose-regnabas,
Et adorari a barbaris volebas.
Illa enim erant tibi magna: et jam, sic re habente, tuum corpus

1004. ἀκουσίως. 1009. οἵδ᾽ M.

996. ἀγωνία. παλαίστρα. Εὐριπίδης δὲ Τρωάσιν, πόλεμον. *Hesych.*

997. ἀγγέλλοιτο] Aldus corrupte ἀγγέλοιτο. *Seidl.*

1001. s. Recte vertit Grotius:

In hoc eras intenta, Fortunæ ut vices
Sequerere, nolens quippe virtutem sequi.
Seidl.

1008. Καίτοι γ᾽ ἐνουθέτουν σε] Si Porsoni regula vera est, qua Atticis non licuisse putat γε post τοι ponere, nisi intervallo interjecto, scribendum erit καίτοι σ᾽ ἐνουθέτουν γε. Atque ita vult Erfurdtius. Vid. Pors. ad Hec. 1206. coll. ad Med. 675. *Seidl.*

1009. οἱ δ᾽] Aldus et editiones οἵδ᾽, et proximo v. Ἀχαιϊκάς. *Seidl.*

1014. Καὶ προσκυνεῖσθαι βαρβάρων ὕπ᾽ ἤθελες.] Ita disjungo, quod prius erat junctum, ὑπήθελες. Adoratio autem Persarum et barbararum gentium nota est. Euripid. Orest. v. 1522. Προσκυνῶ σ᾽, ἄναξ, νόμοισι βαρβάροισι προσπεσών. Lu-

Ἐξῆλθες ἀσκήσασα, κἄβλεψας πόσει
Τὸν αὐτὸν αἰθέρ', ὦ κατάπτυστον κάρα·
Ἣν χρῆν ταπεινὴν ἐν πέπλων ἐρειπίοις,
Φρίκῃ τρέμουσαν, κρᾶτ' ἀπεσκυθισμένην,
Ἐλθεῖν, τὸ σῶφρον τῆς ἀναιδείας πλέον
Ἔχουσαν ἐπὶ τοῖς πρόσθεν ἡμαρτημένοις.
Μενέλα', ἵν' εἰδῇς, οἷ τελευτήσω λόγον,
Στεφάνωσον Ἑλλάδ', ἀξίως τήνδε κτανὼν
Σαυτοῦ· νόμον δὲ τόνδε ταῖς ἄλλαισι θὲς
Γυναιξὶ, θνήσκειν, ἥτις ἂν προδῷ πόσιν.

Exiisti ornata, et aspicis cum marito
Eundem æthera: O execrandum caput!
Quam opportuit humilem in laceris pannis,
Frigore trementem, et raso capite Scytharum more
Incedere, plus modestiæ quam impudentiæ
Habentem propter priora peccata.
Menelaë, ut scias quorsum finiam sermonem,
Orna Græciam, interficiens hanc digne
Te ipso; et hanc legem pone aliis
Mulieribus, ut moriatur quæcunque virum prodiderit.

cian. Πλοῖον, ἢ Εὐχαὶ, p. 941. Ἀλλὰ τῆς μὲν τιμῆς, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑποκύψας ἐς τὸ Περσικὸν προσκυνῶ σε, περιάγων ἐς τοὐπίσω τὼ χεῖρε, τιμῶν τὴν τιάραν ὀρθὴν οὖσαν καὶ τὸ διάδημα. Hæc autem adoratio erat e longinquo, ut colligendum est ex ejusdem Nigrino, p. 20. Quamvis hæc adoratio male audiebat apud Græcos, quibus reges erant contemtui; haud tamen levi ratione nititur, quum βασιλεὺς sit ἔμψυχος εἰκὼν θεοῦ. Et hanc rationem apud Plutarchum in Θεμιστοκλεῖ Artabanus, et ipse Persa, refert — Ἡμῖν δὲ πολλῶν νόμων καὶ καλῶν ὄντων, κάλλιστος οὗτός ἐστι, τιμᾶν τὸν Βασιλέα καὶ προσκυνεῖν, Εἰκόνα Θεοῦ πάντα σώζοντος. Vid. Brissonium de Reg. Persic. Principatu, et Αὐλικοκάτοπτρον nostrum, sive Estheram, ad v. 1261. Δεξιτερὴν κατ' ἀριστέρ' ἔχων, καὶ ἔκυψε χαμᾶζε. Quare illud quodammodo, quod prius in Latina versione aderat, ejeci, quia revera adorabant Phryges. *Barnes.*

1015. ss. Hæc de Menelao, et de cultu, quo ornata Helena jam tunc in scenam prodierat, dici, contra Brumœum monet Heath. *Beck.*

1019. κρᾶτ' ἀπεσκυθισμένην,] Ἀποσκυθίσαι κυρίως, τὸ ἀποτεμεῖν τὸ ἐπὶ κεφαλὴν δέρμα σὺν θριξί· καταχρηστικῶς δὲ τὸ ἀποκεῖραι. Phavorinus. Hinc Cœlius Rhodiginus Lection. Antiqu. Lib. XVIII. c. 24. "Ab hisce (i. e. Scythis) porro Ἀποσκυθισμὸν dicimus, videl. cutis in capite cum capillis abscissionem, ludibrii causa: quod illis quandoque calamitatum magnitudine contigisse, animadvertimus. De rasis autem capitibus in luctu vid. Joh. Kirchmann. de Funer. Roman. Lib. II. c. 14. *Barnes.*

Conf. nostri Electr. v. 241.

καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ.

Totum locum Grotius egregie vertit sic:

O sacrum caput,
Quam veste lacera decuit humilem incedere
Horrore trepidam, crine demesso comæ
Culpæ ob memoriam, si novus posset pudor
Diluere mores inverecundos prius.

1023. Interpungendum cum Piersono post σαυτοῦ, non post κτανών. *Musg.*

ΧΟ. Μενέλαε, προγόνων ἀξίως δόμων τε σῶν
Τίσαι δάμαρτα, κἀφελοῦ πρὸς Ἑλλάδος
Ψόγον τὸ θῆλυ τ', εὐγενὴς ἐχθροῖς φανείς.
ΜΕ. Ἐμοὶ σὺ συμπέπτωκας ἐς ταυτὸν λόγου,
Ἑκουσίως τήνδ' ἐκ δόμων ἐλθεῖν ἐμῶν
Ξένας ἐς εὐνάς· χἡ Κύπρις κόμπου χάριν
Λόγοις ἐνεῖται. βαῖνε λευστήρων πέλας,
Πόνους τ' Ἀχαιῶν ἀπόδος ἐν μικρῷ μακροὺς
Θανοῦσ', ἵν' εἰδῇς μὴ καταισχύνειν ἐμέ.
ΕΛ. Μή, πρὸς σὲ γονάτων, τὴν νόσον τὴν τῶν θεῶν

Cho. Menelaë, pro dignitate majorum *tuorum*, et tuæ domus,
Punias conjugem, et auferas ex Græcia
Probrum et mollitiem, inimicis animosum te præbens.
Men. Tu in eandem sententiam mecum venisti, *quia putas*
Hanc volentem abiisse ex mea domo
Ad peregrina cubilia; et Venus propter speciem tantum
Orationi inseritur: vade ad lapidatores,
Et compensa longas miserias Græcorum brevi *tempore*
Moriens, ut discas me non dedecorare.
Hel. Ne, per genua te *oro*, morbum a diis *immissum*

1026. *ἀξίως τε δόμων* M. 1033. *πόνους δ' Ἀ.*

Pierson. Ver. p. 119. distinguit ita: *Στεφάνωσον Ἑλλάδ', ἀξίως τήνδε κτανὼν σαυτοῦ· νόμον δὲ* — *Beck.*

Leg. *ἐς αὖτι δὲ νόμον τόνδε*, *et fer pro ævis post futuris legem hanc.* *Reisk.*

1025. Per *πόσιν* non Parin, sed eum, qui nunc ipsi erat, maritum intelligi, contra Brum. ostendit Prev. *Beck.*

1026. Inserui *τ'* post *προγόνων*, ut *σῶν* ad hoc quoque referri possit. Aldus *ἀξίως τε δόμων τε σῶν.* *Seidl.*

1027. Aut *κ' ἀφελοῦ τῆς Ἑλλάδος* (vel *σᾶς Ἑλλάδος*) *τὸ θῆλυ ὄνειδος*, vel *νεῖκος*. *fac, ut tandem Græcia desinat ob studium mulierum male audire*, vel *ob contentionem fœminarum causa susceptam male audire:* aut *πρὸς Ἑλλάδος*, *per Græciam te rogo et obtestor, abjice τὸ θηλυμανὲς τοῦτ', εὐγενὴς* — *tuam in mulieres insaniam.* *Reisk.*

1028. *Ψόγον, τὸ θῆλύ τ'.*] Vocem *ψόγον* in Aldina desideratam exhibent MSS. Harl. et Flor. Eandem in ora libri mei adscripserat vir doctus. *Musg.*

τὸ θῆλυ τοῦτό τ', εὐγενὴς ἐχθροῖς φανείς.] Cum prius legeretur *Τὸ θῆλύ τ' εὐγενὴς*, magno erat hic versus in periculo; quod Canterus tamen neglexit. Brodæus legebat *καὶ πρὸς τὸ θῆλύ τ'*, nihili autem hæc lectio erat: Scaliger, nequaquam solita felicitate usus, *τὸ θηλυτῆτος*. At Henr. Stephanus *Τὸ θῆλυ τοῦτό τ'*, quam et nos lectionem probamus, et in textum admisimus: vel enim emphatice pro Helena ponitur, quæ prodigioso quodam fato ad mortalium animos emolliendos et fascinandos nata videbatur, vel pro effœminato Menelai animo, quod potius credo, sumitur. De qua re videsis Henr. Stephanum prædictum. *Barnes.*

τοῦτό γ' mavult Heath. *Beck.*

Ψόγον τὸ θῆλύτ',] Averte a te reprehensionem Græciæ et mores effeminatos. *Herman.*

1031. *ἐς* pro *εἰς* metri causa Heath. *Beck.*

ἐς εὐνάς·] Male Aldus *εἰς*. *Seidl.*

1032. *ἐνεῖται.*] Ita MSS. Harl. et

Προσθεὶς ἐμοὶ, κτάνης με, συγγίγνωσκε δέ.
ʽΕΚ. Μηδ᾽, οὓς ἀπέκτειν᾽ ἥδε συμμάχους, προδῷς·
᾽Εγὼ πρὸ κείνων καὶ τέκνων σε λίσσομαι.
ΜΕ. Παῦσαι, γεραιά· τῆσδε δ᾽ οὐκ ἐφρόντισα.
Λέγω δὲ προσπόλοισι, πρὸς πρύμνας νεῶν
Τήνδ᾽ ἐκκομίζειν, ἔνθα ναυστολήσεται.
ʽΕΚ. Μὴ νῦν νεώς σοι ταυτὸν ἐσβήτω σκάφος.
ΜΕ. Τί δ᾽ ἐστι; μεῖζον βρῖθος, ἢ πάρος γ᾽, ἔχει;
ʽΕΚ. Οὐκ ἔστ᾽ ἐραστὴς, ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ.
ΜΕ. ῞Οπως ἂν ἐκβῇ τῶν ἐρωμένων ὁ νοῦς.
῎Εσται δ᾽, ἃ βούλει· ναῦν γὰρ οὐκ ἐσβήσεται,

Mihi imputans, interficias me: ignosce vero *mihi.*
Hec. Ne prodas socios, quos hæc interfecit:
Ego pro illis, et pro liberis te precor.
Men. Desine anus: hanc enim nihil curo.
Dico vero famulis, ad puppes navium
Hanc ut deferant, unde navi avehetur.
Hec. Ne nunc ingrediatur tecum in eandem navim.
Men. Quid vero est? habet majus pondus *nunc,* quam ante habuit?
Hec. Non est amator, qui non semper amat.
Men. Utcunque evaserit mens amasiorum.
Fient jam quæ petis; navem enim *hæc* non ingredietur,

1045. Hecubæ continuat M.

Flor. Ed. Ald. αἰνεῖται, unde fecerant ἀνεῖται. *Musg.*

Λόγοις ἀνεῖται] ᾽Ανίεται, κατὰ μετάθεσιν καὶ συναίρεσιν, ἀνεῖται· Ita Æmilius Portus. Nos autem perfecti temporis passivi statuimus, εἶμαι, εἶσαι, εἶται. *Barnes.*

1036. συγγίγνωσκε] Legitur συγγίνωσκε. *Seidl.*

1042. Cum Menelaus ministros jussisset Helenam ad naves abducere, Hecuba illum ab hoc consilio deflectere studens inquit:

Μή νυν, νέως σοι ταυτὸν εἰσβήτω σκάφος.
ΜΕ. Τίδ᾽ ἐστὶ; μεῖζον βρῖθος ἢ ΠΑΡΟΣ Γ᾽ ΕΧΕΙ.

pro ἢ πάρος, MS. Flor. ἢ πάροιθ᾽ exhibet. Mihi neutrum placet. Frigida enim sententia, cui haud paulo majorem virtutem adjicias legendo:

Τίδ᾽ ἐστι; μεῖζον βρῖθος ἢ ΣΚΑΦΟΣ. ΦΕΡΕΙΝ.

num majori forte pondere est quam ut eadem mecum nave feratur? Diogenes ap. Archiam Epigr. XXXIV. a Charonte precatur ut eum in cymbam recipiat: εἰ καὶ βέβριθεν ὑπ᾽ εἰδώλοισι καμόντων ὁλκάς. Manes onera, quæ secum portant, deponere jubet Charon ap. Lucian. M. D. X. ne cymba deprimatur scilicet. μικρὸν μὲν ὑμῖν τὸ σκαφίδιον καὶ ἢν ΡΕΠΗι ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπέν. Sic legendum esse hunc locum alibi docuimus. *Jacobs.*

ἢ πάρος γ᾽] MS. Flor. ἢ πάροιθ᾽. *Musg.*

1044. Οὐκ ἔστ᾽ ἐραστής,] Non prætulerim lectionem Aristot. Rhet. II. 21. οὐδεὶς ἐραστής. *Hermann.*

1045. ῞Οπως ἂν] Sequor MS. Harl., qui hunc versum Hecubæ cum præcedenti tribuit. Ed. Ald. Menelai ῥῆσιν hinc orditur. *Musg.*

Ἐς ἥνπερ ἡμεῖς· καὶ γὰρ οὐ κακῶς λέγεις·
Ἐλθοῦσα δ' Ἄργος, ὥσπερ ἀξία, κακῶς
Κακὴ θανεῖται, καὶ γυναιξὶ σωφρονεῖν
Πάσαισι θήσει. ῥᾴδιον μὲν οὐ τόδε·
Ὅμως δ' ὁ τῆσδ' ὄλεθρος ἐς φόβον βαλεῖ
Τὸ μῶρον αὐτῶν, κἂν ἔτ' ὦσ' ἐχθίονες.
ΧΟ. Οὕτω δὴ τὸν ἐν Ἰλίῳ στροφὴ α'.
Ναὸν καὶ θυόεντα βω-
μὸν προὔδωκας Ἀχαιοῖς,
Ὦ Ζεῦ, καὶ πελάνων φλόγα,
Σμύρνης αἰθερίας τε κα-

In quam nos: haud enim male mones.
Ubi vero Argos venerit, ut digna est, male
Mala morietur, et mulieribus, ut pudicæ sint,
Omnibus *exemplum* proponet: facile quidem hoc non *est:*
Sed tamen hujus mors in metum conjiciet
Stultitiam ipsarum, licet *hac* sint pejores.
Cho. Sic igitur in Ilio *conditum*
Templum, et odoribus cumulatam aram
Prodidisti Græcis,
O Jupiter, et sacrificiorum flammam,
Et myrrhæ æthera volantis fumum

Ὅπως ἂν ἐκβῇ] Recte hinc Menelai persona incipit, licet aliis aliter visum. Hecuba enim dicit, nullum esse amatorem, qui non semper amet, vel in amorem labi denuo sit proclivis. Menelaus igitur, subolfaciens rem, dicit: igitur tu hortaris, ne eandem mecum scandat navem, nimirum, ut rei amate mens oblviscatur. Multo minus ego Cantero assentio, qui utramque hic personam tolli vult. *Barnes.*

Leg. ὅπως μὲν — deinde credo, post hunc versum excidisse alium, cujus sententia fuerit ἐμοὶ μεμελέτηται, σὺ μηδὲν φρόντισον. *Reisk.*

Secuti sumus Aldum et in hoc et in proximo versu. MS. Harl. qui paulo post legit ἔσται γ', hunc versum una cum præcedente Hecubæ tribuit, quod fieri non posse vel ex Aristotele patet. Magna est interpretum de his versibus dissensio.

Sed verum vidisse unus videtur Grotius, vertens:

H. Amator omnis, quod amat, hoc constans amat.
M. Prout animus horum, quos amamus, vertitur.

Quod igitur Hecuba dicit, quemcunque, qui amaverit, facile in pristinum amorem relabi, hoc ita tantum Menelaus concedit, ut pendere id dicat ab ejus, quæ ametur, ingenii ratione. *Seidl.*

1046. Ἔσται δ' ἃ] MS. Harl. ἔσται γ' ἃ Recte, nisi deest versus, quod suspicor. *Musg.*

1049. Vid. Pors. ad Orest. v. 1663. *Seidl.*

1050. ῥᾴδιον μὲν οὐ τόδε, i. e. res quidem hæc difficillima est, coërcere mulieres. Aliter Grotius:

Tum periens male
Mala admonebit omne femineum genus
Casti pudoris. Aliquis hoc durum vocet:
Sed una pœna cæterarum amentiam
Dabit in timorem, pessimæ quamvis forent.
Seidl.

πνὸν καὶ Πέργαμον ἱεράν,
Ἰδαῖά τ' Ἰδαῖα κισσοφόρα νάπη
Χιόνι κατάρυτα ποταμίᾳ
Τέρμονά τε πρωτόβολον ἁλίῳ
Τὰν καταλαμπομέναν ζαθέαν θεράπναν.

Et Pergamon sacrum,
Et Idæos, Idæos, hederam-ferentes saltus,
Rigatos nive fluviali,
Et verticem, qui primum feritur a sole,
Illam valde illuminatam divinam summitatem.

1058. ἱράν S. 1060. κατάῤῥυτα ποταμείᾳ M.

1056. πελάνων] Grammaticis κυρίως πέλανος τὸ λεπτὸν πέμμα, ᾧ χρῶνται πρὸς τὰς θυσίας. Ἔνιοι δέ φασι, καὶ πᾶν ἐξ ὑγροῦ πεπηγμένον, παρὰ τὸ παλύναι. Pausan. in Arcad. fol. 237. lin. 17. Πέμματα δὲ ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν, ἃ πελάνους καλοῦσιν ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς Ἀθηναῖοι. *Brodæus.*

πελάνων] Respexisse huc videtur Etym. M. p. 659. 22. *Seidl.*

1058. Πέργαμον ἱρὰν,] Arcem, in qua constructa erant Jovis et Minervæ templa. Brodæus. Vid. quæ nos ad Iphig. Aul. v. 773. *Barnes.*

ἱρὰν,] Ita Heathius scribendum judicat pro vulgato ἱεράν. Neque tamen sine exemplo est solutio longæ syllabæ ante catalexin. Ita Æschyl. Choëph. 396.

κλῦτε δὲ τὰ χθονίων τετιμέναι.

cujus strophicus est, v. 381.

χειρὶ, τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.

Eurip. Hercul. Fur. 769.

τῶν ὁσίων ἐπαΐειν.

stroph.

Θή-
βας ἱερὸν κατ' ἄστυ.

ubi Hermannus edidit ἐπᾴειν, sed vereor, ut certa satis auctoritate. Cf. etiam infra vv. 1296. et 1305. *Seidl.*

1060. Ut metrum recte se habeat, χιόνι primam producere debet. Et sic Nicander Alexipharm. v. 512.

— τότε δαῖτα συνήρεα χιονόεσσαν.

Theætetus etiam: Χιονέην με λίθον, Anthol. p. 334. Dionysius ibid. p. 479. στήθεσι χιονέοις. Oppian. Cyneg. II. v. 86. III. v. 188.

ποταμείᾳ] Metri gratia pro ποταμίᾳ. Sic Nonnus ποταμήια, VI. v. 224. XI. v. 309. et alibi sæpe. Cæterum recte Brodæus χιόνι ποταμείᾳ interpretatur *aqua frigidissima.* Respicit enim Poëta fontem illum Scamandri, de quo sic Homerus: Il. χ'. 151.

ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ
ἢ χιόνι ψυχρῇ — —

Musg.

Fallitur Musgravius, qui primam in χιόνι hic productam putat. Versus enim iambicus est. Neque quæ in hunc usum affert exempla, productionem illam essent probatura. Χιονόεις et χιόνεος in heroico versu non possunt non primam producere. Ceterum χιόνι intellige cum Brodæo et Musgravio de *aqua frigidissima,* coll. Hom. Il. χ'. 151.

ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ
ἢ χιόνι ψυχρῇ·

κατάρυτα ποταμίᾳ] Legitur κατάῤῥυτα ποταμείᾳ. Ultima vox haud dubie originem debet interpolatori metrico. *Seidl.*

1061. Metrum non male resarcias, legendo hic quidem:

Τέρμονα πρωτόβολόν τ' ἀελίῳ.

In antistropha autem:

Αἰθέρα τε, πτόλεως ὀλομέναν.

Musg.

Τέρμονα] De hoc verbo, Euripidi fere proprio, vide quæ nos ad Phœniss. v. 1371. *Barnes.*

ἀντιστρ. α'.

Φρροῦδαί σοι θυσίαι χορῶν τ'
Εὔφημοι κέλαδοι κατ' ὄρ-
φναν καὶ παννυχίδες θεῶν,
Χρυσέων τε ξοάνων τύποι,
Φρυγῶν τε ζάθεοι σελᾶ-

Abierunt tibi sacrificia, et chororum
Strepitus fausti per noctem,
Et privilegia deorum:
Et aureorum simulachrorum figuræ:
Et Phrygum divinæ lunæ,

1062. θεράπναν.] Ita omnino legendum cum MS. H. Stephani, et intelligendum σταθμὸν, ut interpretatur Hesychius. vide loca, quæ citavimus ad Iphig. in Aul. v. 1498. Ed. Ald. θεράπαιναν. De miraculo hic loquitur Poëta, quod sic describit Pomponius Mela, Lib. II. c. 18. *Ipse mons* (Ida) *orientem solem, aliter, quam in aliis terris solet adspici, ostentat. Namque ex summo vertice ejus speculantibus*, pæne a media nocte *spargi ignes passimque micare, et, ut lux appropinquat, ita coire ac se conjungere videntur*, etc. Confer Diod. Sic. Lib. XVII. c. 7. Lucret. de Rer. Nat. v. 662. Melæ consonantia tradet Euripides, si pro ineptissimo epitheto καταλαμπομέναν reposueris νύχα λαμπομέναν, *noctu illustratam*. Hesychius: νύχα, νύκτωρ. *Musg.*

ζαθέαν θεράπαιναν.] Ita Aldi editio, et ita versus ratio postulat, qui respondet huic ultimo antistrophæ: Κατέλυσέ τις ὁρμά. Quare, quanquam non diffiteamur, θέραπναν aliquando poni pro θεράπαιναν, et veterum codicum fidei plurimum tribuo; nihil hic video, cur contra editionis optimæ fidem θέραπναν legamus, cum per versum ea lectio stare nequeat. De Therapna, loci nomine, vid. quæ nos supra, v. 211. *Barnes.*

θεράπαιναν h. l. de ipso montis vertice capit Prev. Reddit: "ce sommet merveilleux, que le soleil éclaire de ses premiers rayons, et qui répand une clarté divine." Tum ad h. l. adnotavit locum Pomponii Melæ II. 18. ubi de montis Idæ mirabili phænomeno agit, addiditque: On conjecture avec vraisemblance, que c'est à cette espèce de merveille que le chœur fait allusion. Le mont Olympe offroit un phénomene semblable, et on a cru que ces apparitions lumineuses avoient donné lieu aux Grecs d'imaginer que les dieux habitoient cette montagne. Le même météore se fait voir à l'extrémité de la Calabre, et peut servir à expliquer d'autres visions: il porte le nom *Fée Morgane.* Il paroît que ce n'est autre chose, que l'extrémité des aurores boréales.

Sensus: *prodidisti cultum deorum sacrum, qui est conterminus primis solis radiis*, i. e. qui summo in monte et primo solis ortu peragi solebat, v. Diod. Sic. 2. p. 165. *Beck.*

167. s. Loquitur poëta de Ida monte; et ex lectione cod. Steph. colligi potest, eum scripsisse: Ζαθείαν τ' ἐριπνὰν, *divinumque cacumen.* Eadem varietas Herc. Fur. 271. — In antistrophico quoque metri causa κατέλυσεν legendum. Versus enim est antispasticus dimeter brachycatalectus ex antispasto, vel epitrito quarto, et spondeo. *Heath.*

1065. καὶ παννυχίδες θεῶν,] Versum hunc in Ed. Ald. desideratum adscripsit Barnesius editionis suæ exemplari, quod est in Bibliotheca Bodleiana. Exhibet eum et MS. Harl. nisi quod τὲ habet pro καὶ. Quin et ora libri mei, sed loco alieno. MS. Flor. ὁ παννυχίδες θεῶν. *Musg.*

Σεμναί τ' ὀλολυγαὶ. (ed. B.)] Hunc versum, cum nihil aliud subsidii adesset, ex conjectura addidi, nec, ut puto, infelici. Inprimis autem exacte respondet pari suo Strophæ 3tio, προὔδωκας Ἀχαιοῖς. Tum sane de verbo sacro ὀλολυγαὶ nemo unquam potest dubitare, qui Hesychium adierit — Ὀλολυγὴ, φωνὴ γυναικῶν, ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι, quæque nos supra retulimus ad Iphig. Taur. v.

ναι συνδώδεκα πλήθει.
Μέλει, μέλει μοι, τάδ' εἰ φρονεῖς, ἄναξ,
Οὐράνιον ἕδρανον ἐπιβεβὼς
Αἰθέρα τ', ἐμᾶς πόλεος ὀλομένας,
Ἃν πυρὸς αἰθομένα κατέλυσεν ὁρμά.
Ὦ φίλος ὦ πόσι μοι, στροφὴ β'.

Conventu per decem populos-habito.
Curæ est, curæ est mihi *hoc*, an hæc animadvertas, rex,
Cœlestem sedem habitans,
Ætheremque, urbis deletæ,
Quam conflagrantem flammæ impetus absumpsit.
O chare, O marite mi,

1068. *σὺν δώδεκα* M. 1070. *ἕδραν ἐπιβεβηκὼς* M. 1071. *αἰθέρα τε πόλεως ὀλουμένας* 1072. *αἰθομέναν.*

1338. Epitheton autem *σεμναὶ* restringit usum et sensum verbi ad res sacras. Non tamen, quantumvis felix sit conjectura, in textum sine uncinorum notis admittere sustinui; at certe si lacunam quoquomodo explere conatus sum, condonabit candidus lector illius studioso animo hanc audaciam. *Barnes.*

καὶ παννυχίδες θεῶν,] Confert Erfurdtius nostri Hel. 1365.

καὶ παννυχίδες θεᾶς.

Seidl.

1067. *σελᾶναι*] Malim plenilunia intelligere, quam cum Brodæo *νουμηνίας*. vid. Alcestid. 463. *Musg.*

ζάθεοι σελᾶναι] Νουμηνίαι. Festa, quæ primo quoque mensis die celebravit antiquitas. Pindari Schol. Αἱ τῶν μηνῶν ἀρχαὶ ἱεραί εἰσι τοῦ Ἀπόλλωνος. *Brodæus.*

1068. *σὺν δώδεκα πλήθει.*] Lego *συνόδῳ δεκαπλήθει*, *cœtu* vel *conventu decem populorum.* Novem populos Trojanæ ditioni subjectos fuisse docet Strabo, Lib. XIII. Decimus ex ipsis Trojæ indigenis constabat. *Musg.*

συνδώδεκα] Sic ξυνεείκοσι, σύνδυο, σύντρεις, etc. Hom. Nam si disjunctim legas, nihil facis. *Barnes.*

1069. Μέλει, μέλει μοι] Ecquid unquam frigidius dictum est? An legendum: *μέλλει μέλειν σοὶ*, *pœnitebit te olim.* Deinde, metri causa: *εἴ τι φρονεῖς.* *Musg.*

H. e. *μέλει μοι τὸ σὲ φρονεῖν τάδε.*

1070. *ἕδραν*] MS. Flor. *ἕδρανον.* *Musg.*

Hes. : Αἰθέρα· ἐμπυρισμόν. ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι. Εὐριπίδης Τρωάσιν. Hanc glossam huc refert Alb. ut Grammaticus *αἰθέρα πόλεως* acceperit pro urbis *ἐμπυρισμῷ.* *Beck.*

Ald. et Edd. *ἕδραν.*

ἐπιβεβὼς] Sic rescripsi ob metrum. Lectio est *ἐπιβεβηκώς.* *Seidl.*

1071. Αἰθέρα τε, πόλεως ὀλουμένας,] Nimis discrepat syllabis hic versus a strophico suo:

τέρμονά τε πρωτόβολον ἁλίῳ.

Conjicias, versum eundem fuisse ac præcedentem, veluti:

αἰθέρα τε, πόλεος ὀλομένας.

et in stropha:

τέρμονά τε πρόβολον, ἁλίῳ
τὰν καταλαμπομέναν, cet.

ut conjungenda sint *τὰν ἁλίῳ καταλαμπομέναν.* Sic Androm. 214.

εἰ δ' ἀμφὶ Θρῄκην, χιόνι τὴν κατάῤῥυτον.

Sed dubitavi tamen lectionem mutare, quum metra hanc explicationem admittant:

— ⏑́⏑ ⏑́— —́⏑ —⏑—
⏑⏑ ⏑⏑

Unum restat monendum, temporum etiam

Σὺ μὲν φθίμενος ἀλαίνεις
Ἄθαπτος, ἄνυδρος· ἐμὲ δὲ πόντιον σκάφος
Ἀΐσσον πτεροῖσι πορεύσει
Ἱππόβοτον Ἄργος, ἵνα τείχη
Λάϊνα, Κυκλώπι', οὐράνια νέμονται.
Τέκνων δὲ πλῆθος ἐν πύλαις

Tu quidem mortuus erras
Insepultus, sine aqua *lustrali:* Me vero marina navis
Ruens remis trajiciet
Equis alendis aptum Argos, ubi muri
Lapidei, Cyclopei, ad cœlum assurgunt.
Liberorum vero multitudo ad portas

1077. τείχεα. 1078. Κυκλώπει'.

discrepantiam ὀλουμένας et κατέλυσεν explicatu esse satis difficilem. Interpretationem nullam video nisi hanc, ut crematam urbem non ideo penitus etiam deletam esse dicas. Ceterum si Hesychii glossa, αἰθέρα· ἐμπυρισμόν. ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι. Εὐριπίδης Τρῳάσιν, quod Albertio visum est, huc spectat, mirus est Grammatici error. Etymologum M. 33. 9. non intelligo, sed Triclinius ad Ajac. 1192. ineptit. *Seidl.*

1072. αἰθομέναν] MS. Harl. αἰθομένα. κατέλυσεν ὁρμὰ] Ita MS. Harl. Ed. Ald. κατέλυσέ τις ὁρμά. *Musg.*

αἰθομέναν] Ita Aldus et Editt.—Cod. Harl. offert αἰθομένα. Neque tamen ab Aldi lectione recedendum putavi, quum etiam in Hippol. v. 1273. Codd. Flor. et Pariss. exhibeant

ὅσα τε γᾶ τρέφει,
τὰν ἅλιος αἰθομέναν δέρκεται,

quæ lectio jam magis, quam olim, arridet. *Seidl.*

1073. ὦ πόσι μοι,] Pro μου. Vid. quæ nos ad Iphig. Tauric. v. 871. Sic Hom. Odyss. β'. v. 50. Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ. *Barnes.*

Ὦ φίλος] Aldus et editt. aliquot huic versui Hecubæ personam præfigunt. Hoc non recte fieri jam observavit Henr. Stephanus. *Seidl.*

1074. ἀλαίνεις] Secus inferorum ripas animæ vagantur, quorum corpora sepultura carebant. De qua re vid. Virgilii Interpretes ad Æn. Lib. IV. v. 620. *Sed cadat ante Diem mediaque inhumatus arena.* Et Æn. Lib. VI. v. 881. *Nudus in ignota, Palinure, jacebis arena.* Idem, Æn. Lib. VI. ad v. 370, &c. *Barnes.*

1075. Ἄθαπτος, ἄνυδρος·] Sepultura carens, et aqua lustrali, qua lota corpora componebantur. Vid. Joh. Kirchm. de Funerib. Roman. Lib. I. c. 7. *Barnes.*

Duos versus in iambicum trimetrum collegi. Intelligo de libationibus. Male vertit Brodæus: *nullis lacrimis defletus.* *Seidl.*

Forte, ἄκυδρος, *incuratus.* *Reisk.*

1076. Ἀΐσσον] MS. Flor. ἀΐστον, ut ex conjectura emendaverat H. Steph. Mihi satisfacit vulgata. *Musg.*

Ἀΐσσον πτεροῖσι πορεύσει] Πτεροῖς, *Remis.* Homer. Odyss. λ'. v. 124. Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται. Eustath. Πτερὰ δὲ νηὸς τὰς κώπας λέγει, κρεῖττον, ἤπερ ὁ Λυκόφρων τὰ ἱστία. εἰσὶ γὰρ καὶ τάχους αἴτια τῇ νηῒ καὶ τὰ ἱστία, καθὰ καὶ αἱ κῶπαι· ἀλλὰ τὸ σχῆμα τῶν πτερῶν μᾶλλον αἱ κῶπαι σώζουσιν, ἤπερ τὰ λαίφεα. Joh. Brodæus notavit. Vid. quæ nos ad Iphig. Taur. v. 290. et v. 1347. *Barnes.*

πτεροῖσι incertum videri potest, utrum de velis an de remis intelligendum sit. Vid. Eustath. Barnesio citatum. *Seidl.*

1077. τείχεα] Numeri videntur pæonici sive Cretici. Τείχεα pro disyllabo accipiendum erit, nisi præstat τείχη. Sed si codices addicerent, mallem omnino:

ἱππόβοτον Ἄργος, ἵνα τε τείχη.

Δάκρυσι κατᾴορα στένει,
Βοᾷ, βοᾷ· μᾶτερ, ὤμοι.
Μόναν δή μ' Ἀχαιοὶ κομίζου-
σι σέθεν ἀπ' ὀμμάτων
Κυανέαν ἐπὶ ναῦν

Lacrymis congrua gemens,
Clamat, clamat, mater! Hei mihi.
Solam jam me Achivi avehunt
A tuis oculis
Nigram in navim

et in antistropha:

Ἰλιόθεν ὅτι με πολυδάκρυτον.

ut versus iambicus sit, sicut sequens. Ἵνα τε Noster habet Iph. Aul. 1493. *Seidl.*

1078. οὐράνια νέμονται.] Leg. οὐράνι' ἀνέχοντα. *Por.*

οὐράνια νέμονται.] Legendum forte οὐράνι' ἀνέχοντα, vel ἀνέχονται, si Græci ita pro ἀνέχουσι dixerunt. Confer Apoll. Rhod. II. 731. *Musg.*

Κυκλώπεια,] Vid. de hac re Iphig. Aul. v. 152. et v. 1500. et Iph. Taur. v. 845. *Barnes.*

Κυκλώπει'.] Syllabarum æqualitatem nanciscare legendo Κυκλώπι'. *Seidl.*

1080. κατᾴορα] Ita MS. Harl. Sed præterea legendum στένον. *Gemens lacrymis consentanea.* Vox κατήορος exstat Apollon. Rhod. Lib. II.

λυσάμενος τελαμῶνα κατήορον —

Quin et in Epigrammate Pauli Silentiarii, Antholog. H. Steph. p. 457.

— κατήορα βόστρυχα κεύθεις;

Phrasis κατήορα δάκρυσι ab Homero desumta est:

φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ.

Musg.

Vulgatum κατάωρα vox nihili, et metro contraria. Unde Reisk. emendat κατ' ἄκρας, aut πανάωρα, *admodum inopportuno tempore*, Heath. κατ' ἀέρα. *Beck.*

κατᾴορα] Ita MS. Harl. — Ald. κατάωρα. "Δάκρυσι κατᾴορα dici videntur *quæ lacrimantes matrum ulnis implicantur.*" Hermannus. Post στένει minorem distinctionem posui, et proximo versu post μᾶτερ. *Seidl.*

1081. ματέρ',] Ita legendum, casu accusativo, non, ut vulgo accipiunt, utque hic editum est, vocativo. *Musg.*

μᾶτερ,] Musgravius legendum putat ματέρ', casu accusativo, quod multo deterius est. Poteram hoc loco uti ad illustrandum Æschyl. Choëph. v. 826. de Verss. Doch. p. 406. *Seidl.*

1082. Μόναν] Ed. Barnes. μόνας, errore typographico. *Musg.*

Μόνας jam est in ed. Commel. *Beck.*

Μόναν] Ita Aldus. *Seidl.*

1085. Εἰναλίαισι] Malim εἶθ' ἁλίαισι. *Primo ad navim deducunt, deinde remis marinis Salaminem. Musg.*

1086. Ἠ Σαλαμῖν' ἱερὰν,] Insulæ fere omnes sacræ veteribus sunt habitæ. Hinc Hom. Iliad. β'. v. 626. Ἐχινάων θ' ἱεράων Νήσων. Et Q. Calaber Lib. I. Καί οἱ δῶρον ἔγωγε θεουδέα νῆσον ὀπάσσω. Sic Pindar. Pyth. Od. IV. Stroph. 1. Ἱερὰν νᾶσον ὡς ἤδη λιπὼν, in quem locum vid. Scholiasten. Salamis autem Dianæ templo veneranda erat, ut Pausanias Attic. fol. 34. lin. 30. Vid. Cœl. Rhodig. Lection. Antig. Lib. XII. c. 12.

Barnes.

Ἠ Σαλαμῖν' ἱερὰν
ἢ δίπορον κορυφὰν
ἴσθμιον, ἔνθα πύλαις
Πέλοπος ἜΧΟΥΣΙΝ ἕδραι.

Ita hic locus vulgo legitur corrupte, ne grammaticæ regulis quidem salvis. Πύλαις enim cum ἔχουσιν nulla ratione conjungi potest. Syntaxin tamen salvam præstat lectio Codicis Harl. πύλας; sed quam languidum hoc: ἔνθα Πέλοπος ἕδραι πύλας ἔχουσιν! præsertim in lyrico carmine. Sensit hoc Musgravius, qui pro

Εἰναλίαισι πλάταις
Ἢ Σαλαμῖν' ἱερὰν,
Ἢ δίπορον κορυφὰν
Ἴσθμιον, ἔνθα πύλας
Πέλοπος ἔχουσιν ἕδραι.

Deinde marinis remis
Aut *in* Salaminem sacram,
Aut *in* bimarem verticem
Isthmi, ubi portas
Pelopis habent sedes.

1088. πύλαις M.

ἔχουσιν reponendum putat: ἐσχάλασεν. Leviori mutatione, eodem sensu, corrigam:

— ἔνθα πύλας
Πέλοπος ΟΙΓΟΥΣΙΝ ἕδραι.

Ubi Pelopis reserat terra portas. h. e. Corinthum, quam urbem Peloponnesi januam appellare solebant. Notum apophthegma Thercyonis ap. Plutarchum. Apoph. Lacon. T. II. p. 221. E. Κακοὺς, ἔφη, πυλωροὺς ὑμᾶς, ὦ Κορίνθιοι, ἡ Πελοπόννησος ἔχει. Obiter corruptum Pindari tentemus locum. Pyth. CT. v. 49. legitur:

— Τὶν δ' Ἐλέλιχθον,
ΕΥ͂ΡΕΣ θ' ὃς ἱππίαν ἔσοδον,
μάλα ἀδόντι νόῳ, Ποσειδᾶν, προσέχεται.

v. Heynium. V. S. docte de hoc loco disputantem. Lectionem εὗρες Oxoniensis editor e scholiis arripuisse videtur, pro eo quod vulgo legebatur: ὀργαῖς πάσαις, quorum verborum alterum inducendum, ex altero vera lectio eruenda esse videtur. Quid?

Τὶν δ' Ἐλέλιχθον
ὯΙΞΑΣ θ' ὃς ἱππίαν ἔσοδον.

Tibi qui stadium primus aperuisti. Οἴγειν ἔσοδον non abhorrere a Pindari consuetudine apparet ex hoc ejusdem poëtæ loco Pyth. E. 117.

ναῦσι θοαῖς
ἁλὸς βαθεῖαν ΚΕΛΕΥΘΟΝ ἈΝΟΙΓΩΝ.

Ceterum in Euripidis loco unde progressi sumus, præterea emendandum videtur:

ἢ δίπορον ΓΕΦΥΡΑΝ
Ἴσθμιον —

confer Pindar. Isthm. Δ. 32.

— Ὁ κινητὴρ
δὲ γᾶς, Ὀγχηστὸν οἰκέων
καὶ ΓΕΦΥΡΑΝ ποντιάδα
πρὸ Κορίνθου τειχέων.

quem locum Scholiastes ita interpretatur: γεφυρὰν δὲ ποντιάδα τὸν ἸΣΘΜΟΝ ἔφη, διὰ τὸ ἑκατέρωθεν θάλασσαν εἶναι καὶ τὴν διατείνουσαν ζώνην ΓΕΦΥΡΑΝ ἐοικέναι. *Jacobs.*

1087. s. Ἢ δίπορον κορυφὰν Ἴσθμιον,] Aut bimarem verticem, nempe Acrocorinthum; ubi sedes Pelopis, id est, Peloponnesus, in Angustiis suis (πύλας vocat) habet certamen Isthmicum. Vid. Plinium Lib. IV. c. 4. Et Reverendissimi Archiepiscopi Cantuariensis, Domini Gulielmi Sandcroft, Summi Collegii nostri Emmanuelis ornamenti, concionem ad clerum in hunc locum D. Pauli ad Corinthios, 2 Epist. c. 2. v. 16. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; in principio. Quam doctissimam et eloquentissimam concionem MS. penes nos habemus. Δίπορος] Διθάλασσος. Horat. Lib. I. Od. 7. et Ovid. Fastor. Lib. IV. bimarem Corinthum vocant. Ἴσθμιον] Vide Lexicographos et Fungerum in Isthmus. *Barnes.*

1088. πύλαις] MS. Harl. πύλας, quod ferri potest. Mihi gravius mendum latere videtur. Lego:

Εἴθ' ἀκάτου Μενέλα ἀντιστρ. β'.
Μέσον πέλαγος ἰούσας,
Δίπαλτον ἱερὸν ἀνὰ μέσον πλατᾶν πέσοι
Αἰγαίου κεραυνοφαὲς πῦρ,
Ἰλιόθεν ὅτι με πολύδακρυν
Ἑλλάδι λάτρευμα γᾶθεν ἐξορίζει.
Χρύσεα δ' ἔνοπτρα, παρθένων

Utinam, nave Menelai
Per medium pelagus eunte,
Bisulcus, sacer in mediam navim incidat,
Jovis Idæi fulgurans ignis,
Ex Ilio quia me multum lacrymantem
Ancillam Græciæ ex patria effert.
Aurea vero specula, virginum

1092. πλάταν M.

— ἔνθα πύλαις
Πέλοπος ἐχάλασεν ἕδρας.

Ubi (Ἴσθμιος κορυφὰ) *portis reserat sedes Pelopis.* *Musg.*

πύλας postulare constructionem censet Heath. sed Reisk. reponit: ἔνθα παῖδες Πέλοπος ἔχουσιν ἕδραν, vel ἕδρας, *ubi gens Pelopis sedet.* *Beck.*

Ald. et Edd. πύλαις. *Seidl.*

1090. Ἔνθ'] MS. Steph. εἴθ'. Mihi alterum satisfacit.

Μενέλα] Ita MSS. Harl. et Cott. Ed. Ald. μελέαι. *Musg.*

Εἴθ'] Ald. ἔνθ', quod quomodo satisfacere potuerit Musgravio, non intelligo.

Μενέλα] Μενέλαν exstat in Rhes. 254. —Ald. μελέας. *Seidl.*

Εἴθ' ἀκάτου μελέας
μέσον πέλαγος ἰούσας
δίπαλτον ἱερὸν
ἀνὰ μέσαν πλάταν πέσοι
ΑΙΓΑΙΟΥ κεραυνοφαὲς πῦρ.

vocem Αἰγαίου somniculoso debemus librario. Musgravius Ἰδαίου legendum censet. *Jovis Idæi fulmine.* Fortasse nos melius:

δίπαλτον ἱερὸν
ἀνὰ μέσαν πλάταν πέσοι
'ΑΝΤΑΙΟΝ κεραυνοφαὲς πῦρ.

Infesti flamma fulminis. Eurip. Androm. 835.

ἀπόδος ἵν' 'ΑΝΤΑΙΑΝ
ἐρείσω πλάγαν.

Sophocl. Antig. 1308. τί μ' οὐκ ἀνταίαν Ἔπαισέ τις. Electra 195. ὅτε σοι παγχάλκων ἀνταία Γενύων ὡρμάθη πλαγά. *Jacobs.*

1092. s. Δίπαλτον ἱερὸν κεραυνοφαὲς πῦρ,] Κεραυνὸς, πῦρ δίπαλτον dicitur, quod duabus manibus excussum sit vel quod vi maxima, vel ob coruscationem in fulgetris. Vid. quæ nos ad Iphig. Taur. v. 324. ἱερὸν dicitur, vel quod a Jove fiat, vel ob eminentiam, ut ἱερὸς ἰχθῦς, Hom. Vid. Cœl. Rhodigin. Lib. XII. c. 12. *Barnes.*

1092. Ad δίπαλτον Prev. adnotavit: "On voit sur quelques médailles et pierres gravées un Jupiter foudroyant, tenant les mais élevées, toutes deux armées des carreaux célestes: les Pierres gravées du Cabinet du duc d'Orleans en offrent un exemple." *Beck.*

μέσον πλατᾶν] Legitur πλάταν. Nam qui vulgatam tueri videtur locus Ion. 1558.

μὴ τῶν πάροιθε μέμψιν εἰς μέσον μόλῃ.

in eo cum Cod. legendum est μέμψις. *Seidl.*

Χάριτας, ἔχουσα τυγχάνει
Διὸς κόρᾳ· μηδὲ γαῖαν
Ποτ' ἔλθοι Λάκαιναν, πατρῷον
Τε θάλαμον ἑστίας,
Μηδὲ πόλιν Πιτάνας,
Χαλκόπυλόν τε θεάν,
Δύσγαμον αἶσχος ἑλὼν

Delicias habet
Jovis filiæ: neque unquam *in* terram
Perveniat Lacænam, nec *in* patrium
Thalamum Laris,
Nec *in* urbem Pitanes,
Nec *ad* æreis portis munitam deam,
Dedecus ex infaustis nuptiis conflans

1098. κόρα M. 1102. θεᾶς M.

Δίπαλτον si recte habet, est i. q. διΐπαλτον, *a Jove vibratum.* Cæterum versus hi sic ordinandi sunt: 1091. 3. 2. 4. *O utinam navi per medium mare Ægæum*) Αἰγαῖον leg.) *vadente caderet in mediam ratem, ἀνὰ μέσαν πλάταν, fulmen a Jove jactum.* *Reisk.*

1093. Αἰγαίου] Lego 'Ιδαίου, Jovis Idæi, de quo vide Homerum Iliad. ω'. Eadem vocum confusio est ad Arat. v. 32. *Musg.*

Αἰγαίου] Alii Ægæum mare hic intelligunt, syntaxi certe impedita. Quid si Αἰγαίου hic pro Αἰγιόχου accipiamus, tum omnis difficultas tollitur: Jovem enim sonat; et ad Αἰγίδας procellas referri potest. Certe μέσον ego ad πλάταν referendum puto, non ad Αἰγαίου: sed nec diffitendum, nullibi Jovem Αἰγαῖον me vocatum offendisse, sed Neptunum: Quare nihil statuo. *Barnes.*

Heath. conjicit 'Αργείαν, quod referatur ad πλάταν. *Beck.*

Αἰγαίου] Intellige πόντου. Cf. etiam Hel. 130.

μέσον περῶσι πέλαγος Αἰγαίου πόρου.

Sed quum Αἰγαίου a μέσον πέλαγος nimis remotum sit, Schæferus conjungit κεραυνοφαὲς πῦρ Αἰγαίου, i. e. ὥσπερ ἐστὶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ. In mare Ægæo creberrimas esse tempestates, nota res est. *Seidl.*

1095. Post ἐξορίζει vulgo ponitur punctum. *Seidl.*

1097. χάριτας recte vertitur *delicias.* Vid. de Verss. Dochm. p. 205. *Seidl.*

1098. κόρα·] Malim κόρα, ut navim duplici causa devoveat, partim quod se a Troja dimotura, partim vero, quod Helenæ specula portatura erat. *Musg.*

κόρᾳ·] Ita scripsi ex Musgravii sententia, Hermanno quoque probante. Libri κόρα. *Seidl.*

1099. πατρῴων τε θαλάμων scribit Reisk. *Beck.*

1101. Πιτάνας,] De hac urbe innumera congessit Spanhemius ad Callim. Dian. v. 172. *Musg.*

Μηδὲ πόλιν Πιτάνας,] Ita recte Aldi editio; quum aliæ editiones Πιθάνας legant. Et hæc Pitane est oppidum Laconiæ Mediterr. ad Eurotam fluvium, de qua Pausanias, fol. 98. lin. 37. Est et alia Pitane, Urbs Æolidis, de qua Stephanus περὶ πόλεων. Est et Tertia ejusdem Nominis Urbs, Macedoniæ maritima, in ora Orientali. *Barnes.*

Cf. etiam Arnald. Lect. Gr. p. 115. *Beck.*

Πιτάνας,] Ita Aldus.—Brubach. et alii Πιθάνας. *Seidl.*

1102. θεᾶς,] Lego θεὰν, *Deam.* In MS. Flor. est θεᾶς θάλαμον. vid. ad Helen. v. 228. *Musg.*

Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ,
Ταῖς Σιμοεντίσι τ' αὖ
Μέλεα πάθεα ῥοῆσιν.
Ἰὼ, ἰώ·
Καιναὶ καινῶν μεταβάλλουσαι
Χθονὶ συντυχίαι. λεύσσετε Τρώων
Τόνδ' Ἀστυάνακτ' ἄλοχοι μέλεαι
Νεκρὸν, ὃν, πύργων δίσκημα πικρὸν,
Δαναοὶ κτείναντες ἔχουσιν.

Græciæ magnæ:
Simoënticis vero
Miseras clades fluentis.
Io, io!
Novi cum novis commutati
Patriæ casus. Videte, Trojanorum
Miseræ conjuges, hunc Astyanacta
Mortuum, quem jactu tristi de turribus
Interfecerunt Græci.

1106. Τρωῆσιν M. 1112. κτείνοντες M.

Χαλκόπυλόν τε θεᾶς;] Neque in Templum Minervæ, quæ χαλκίοικος a Lacedæmoniis nuncupatur: De qua re infra. *Brodæus.*

1103. ἑλὼν] Legendum puto ἑλῶσ' ab ἑλάω. Æschyl. v. 710. Ἰλίῳ δὲ κῆδος ἔλασε. Hesiodus apud Plutarch. Op. Mor. p. 1911. Ed. H. Steph. μέγ' ἐπήλασε πῆμα Κρονίων, pro quo in Hesiodo nunc legunt ἐπήγαγε πῆμα. Op. et Dies, v. 242. *Musg.*

ἑλὼν] Nihil mutandum. Sermo est de Menelao. Δύσγαμον αἶσχος intellige ipsam Helenam. Cf. Hel. 686.

οὐκ ἔστι μάτηρ· ἀγχόνειον δὲ βρόχον
δι' ἐμὲ κατεδήσατο δύσγαμον αἰσχύναν.

Idem sentit Vavuiller. ad Soph. Antig. 997. quem citat Erfurdtius. Cf. supra 172. αἰσχύνην Ἀργείοισιν. *Seidl.*

Forte, ἑδῶν pro ἑδέων, aut ἰδεῖν, aut Ἑλένη, aut ἔδως, *dedisti,* ut sit allocutio ad Helenam. *Reisk.*

1104. Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ,] Eadem verba leguntur in Med. 440. Iph. Aul. 1378. Ἑλλὰς ἡ μεγίστη, et 1381. τᾶς ὀλβίας ἐξ Ἑλλάδος. Itaque noli conjicere Ἑλλάδι γᾷ. *Seidl.*

1106. Τρωῆσιν] Annon potius ῥοῆσιν, *fluentis.* vid. Helen. v. 250. *Musg.*

ῥοῆσιν] Præclare ita conjecit Musgravius. Legitur vulgo Τρωῆσιν, quod etiam metro adversatur. Helen. 250. Σιμουντίοις ῥοαῖσι. Rhes. 823. Σιμοεντίδας πηγάς. Paulo post v. 1141. habebimus Σκαμανδρίους ῥοὰς, item Hel. 52. Σκαμανδρίοις ῥοαῖσιν. Spiritus asper videtur in τ abiisse. Vid. Græfius ad Meleagr. p. 133. *Seidl.*

1107. Ἰὼ, ἰώ·] Extra metrum ponuntur. *Heath.*

1112. κτείναντες reposui ex conjectura. Legitur κτείνοντες. *Seidl.*

1113. Πίτυλος εἷς] *Unica pars Classis,* in hoc loco. Vid. de voce πίτυλος, Iphig. Taur. v. 308. *Barnes.*

1114. τόκου] Ita MSS. Harl. et Flor. Ed. Ald. τάφου. *Musg.*

1118. Ἄκαστος ἐκβέβληκεν ὁ Πελίου γόνος.] Acastus, Peliæ f. is Neptuni, vel Salmonei, qui Dori, qui Deucalionis. De hac Historia alii aliter: quum enim

ARGUMENTUM ACTUS QUINTI.

Talthybius exstinctum Astyanacta ad Hecubam sepeliendum portat; Andromacha jamjam a Pyrrho asportata. Hecuba acerbissimo luctu exanimem nepotem, spem Trojæ accisam, plorat. Talthybius Agamemnonis jussu manipulorum ductoribus dat in mandatis, ut urbem Trojam incendio simul impleant. Hinc extremis lamentis, veluti parentatione quadam ruentis Trojæ, Hecuba et Chorus captivarum Trojanarum, jam navibus abducendæ, defunctæ a Talthybio ad portum deducuntur.

ΤΑΛ. Ἑκάβη, νεὼς μὲν πίτυλος εἷς λελειμμένος
Λάφυρα τἀπίλοιπ' Ἀχιλλείου τόκου
Μέλλει πρὸς ἀκτὰς ναυστολεῖν Φθιώτιδας·
Αὐτὸς δ' ἀνῆκται Νεοπτόλεμος, καινάς τινας
Πηλέως ἀκούσας συμφορὰς, ὥς νιν χθονὸς
Ἄκαστος ἐκβέβληκεν ὁ Πελίου γόνος.
Οὗ θᾶσσον οὕνεκ', ἢ χάριν μονῆς ἔχων,
Φροῦδος, μετ' αὐτοῦ τ' Ἀνδρομάχη, πολλῶν ἐμοὶ
Δακρύων ἀγωγὸς, ἡνίκ' ἐξώρμα χθονὸς,
Πάτραν τ' ἀναστένουσα καὶ τὸν Ἕκτορος

Tal. O Hecuba, unum navis remigium, quod reliquum est,
Reliqua spolia Achillei nati
Ad littora Phthiotica deferre parat.
Ipse vero Neoptolemus decessit, novas quasdam
Calamitates Pelei cum audivisset, quod ipsum ex patria
Ejecerit Acastus Peliæ filius.
Cujus causa citius, quam si moræ tempus haberet,
Discessit: et cum ipso Andromache, quæ multarum mihi
Lacrymarum causa *fuit,* quando discedebat ex terra,
Patriam lugens, et Hectoris

1122. deest τ'.

Poëta noster hic asserat, Peleum senio oppressum ab Acasto, Peliæ filio, regno exutum: Apollodorus aliique affirmant, longe ante hæc ipsum Acastum cum uxore, quæ Peleum falso adulterii accusasset, a Peleo obtruncatum. Vid. Apollodori Biblioth. Lib. III. c. 12. et Troica Poëmata, etc. *Barnes.*

1119. χάριν μονῆς] Lego: χρόνον μονῆς. *Citius abiit quam si tempus moræ haberet.* χρόνον μονῆς exstat Herc. Fur. v. 952. χρόνον ἔχων, Plutarch. Op. Mor. p. 826. Ed. H. Steph. *Musg.*

ἢ χάριν μονῆς ἔχων,] Videtur hoc dicere: Citius abiit, quam abiturus fuisset, si jucunditatis aliquid in morando reliquum fuisset, h. e. cito abiit, nullam amplius ex mora voluptatem capiens. Magis perspicuum esset, si poëta pro ἢ scripsisset οὐ. *Seidl.*

Leg. ἧπερ ἦν, aut παρῆν βουλῆς ἔχων, *quam volebat.* *Reisk.*

Τύμβον προσεννέπουσα. καί σφ᾽ ᾐτήσατο
Θάψαι νεκρὸν τόνδ᾽, ὃς πεσὼν ἐκ τειχέων
Ψυχὴν ἀφῆκεν Ἕκτορος τοῦ σοῦ γόνος,
Φόβον τ᾽ Ἀχαιῶν, χαλκόνωτον ἀσπίδα
Τήνδ᾽, ἣν πατὴρ τοῦδ᾽ ἀμφὶ πλεύρ᾽ ἐβάλλετο,
Μή νιν πορεῦσαι Πηλέως ἐφ᾽ ἑστίαν,
Μηδ᾽ ἐς τὸν αὐτὸν θάλαμον, οὗ νυμφεύσεται
Μήτηρ νεκροῦ τοῦδ᾽ Ἀνδρομάχη, λύπας ὁρᾷν,
Ἀλλ᾽ ἀντὶ κέδρου περιβόλων τε λαΐνων,

Tumulum alloquens. Et ipsum rogavit,
Ut sepeliretur hic mortuus, qui lapsus ex muris
Amisit animam, filius tui Hectoris:
Et clypeum æneum, qui fuit terror Achivorum,
Hunc, quem pater hujus circa latera gestabat,
Ne hunc ferret in Pelei domum,
Nec in eundem thalamum, ubi connubio jungetur
Mater hujus mortui Andromache, dolores videri;
Sed pro cedrino feretro, et pro saxeo monumento

Οὐ θᾶσσον, etc.] Verte: *Cujus rei gratia citius, quam homo, qui manendi causam habet, discessit. Heath.*

1123. σφ᾽] i. e. Pyrrhum. *Musg.*

καί σφ᾽ ᾐτήσατο] Potest legi καί σ᾽ ᾐτήσατο, nec ullis objectionibus petetur hæc lectio, nisi forte, quod nullo exemplo nititur. Si ergo σφε legendum, ut omnes Libri præ se aperte ferunt, tum sane, ut Æmilius Portus ait, σφὲ pro σὲ ponitur, quod minus frequens est. Plerumque enim αὐτὸν, vel αὐτὴν, sonat, *ut nos plus centies in hoc opere observavimus.* An vero pro ὑμᾶς hic loci sumendum, quia, quanquam Hecubam alloquitur, etiam Chorum respicit, sine quarum ope hæc non erant agenda? Quod vero tertio abhinc versu Hecubam in singulari alloquitur, id fit particulariori applicatione; ut in congressibus hujusmodi fieri solet. Sic σφὸς, σφεὸς, σφέτερος et σφωΐτερος cum verbis primæ et secundæ personæ, sonant, meus, et tuus, et in plurali vester. *Barnes.*

Heath, σφε ad Neoptolemum refert, *illum rogavit. θάψαι, sepeliendum curare.* Sequentia quoque Neoptolemum respicere monet. *Beck.*

σφ᾽] Interpretes intelligunt Pyrrhum. Sed hæc, quam Talthybius refert, Andromachæ oratio ad Pyrrhum directa esse non potuit, quod attente legenti facile apparebit, maxime e vv. 1132. seqq. et 1135, seq. Equidem σφὲ de Astyanacte intelligerem, cujus explicatio νεκρὸν τόνδ᾽ statim adjecta esset, si jam aliquam Astyanactis mentionem Talthybius injecisset. Unum reliquum est, ut σφὲ interpreteris αὐτοὺς, i. e. homines, Achivos, sive eos, a quibus illa, quæ petit Andromacha, impetrari poterant. Conf. supra, v. 736. sqq. Hoc si displiceat, legere possis κἀξῃτήσατο pro καί σφ᾽ ᾐτήσατο. Sic in nostri Hec. 49.

ἐξῃτησάμην
τύμβου κυρῆσαι.

Hoc verbo simul indicaretur, Andromachen, quæ petierat, impetrasse. *Seidl.*

1124. Θάψαι] i. e. ut jus et potestas sepeliendi eum concederetur. Non enim orasse videtur, ut ipsa sepeliret, multoque minus, ut Neoptolemus sepulturam ejus procuraret, quod verba prima facie videntur indicare. *Musg.*

1128. νιν] Recte Heathius: Ἕκτορος ἀσπίδα *scilicet. Seidl.*

Ἐν τῇδε θάψαι παῖδα· σὰς δ' ἐς ὠλένας
Δοῦναι, πέπλοισιν ὡς περιστείλῃς νεκρὸν
Στεφάνοις θ', ὅση σοι δύναμις, ὡς ἔχει τὰ σά·
Ἐπεὶ βέβηκε καὶ τὸ δεσπότου τάχος
Ἀφείλετ' αὐτὴν παῖδα μὴ δοῦναι τάφῳ.
Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὅταν σὺ κοσμήσῃς νέκυν,
Γῆν τῷδ' ἐπαμπίσχοντες αἴρομεν δόρυ·
Σὺ δ' ὡς τάχιστα πρᾶσσε τἀπεσταλμένα.
Ἑνὸς μὲν οὖν μόχθου σ' ἀπαλλάξας ἔχω·

Sepeliri puerum in hoc *clypeo*, et in tua brachia
Cadaver *me* dare, ut adornes peplis,
Et coronis, quantum potes, ut tua tunc fert fortuna:
Nam ipsa *mater* abiit: et festinatio domini
Eripuit ipsi potestatem filii sepulchro mandandi.
Nos igitur, dum tu adornas cadaver,
Terram huic injicientes erigemus hastam:
Tu igitur quam celerrime fac mandata.
Ab uno tamen labore te liberavi

1134. στεφανοῖς. 1138. αἱροῦμεν M. αἱροῦμεν S.

1130. λύπας ὁρᾶν] Hoc referendum est ad νιν, *quem videre summus sibi futurus esset dolor.* Ceterum Talthybius aliquoties Andromachæ verbis sua admiscet, rectamque facit orationem, quæ proprie obliqua est. Sed illud confusionis genus haud inusitatum est. *Seidl.*

1131. Ἀλλ' ἀντὶ κέδρου, περιβόλων τε λαΐνων,] De cedro in funeribus vid. Joh. Kirchm. de Funerib. Roman. Lib. I. c. 8. De Sepulcrorum autem sepimentis, sive περιβόλοις, ejusdem Lib. III. c. 17. *Barnes.*

1135. Ἐπεὶ βέβηκε] Hic et sequens versus finem faciunt Andromachæ orationis a Talthybio relatæ. Verte igitur: quoniam abiisset, nec ipsa per domini festinationem filium suum sepelire potuisset. Talthybius ipse enim jam supra, v. 1120. narraverat, Andromachen discessisse. Ceterum v. nota antecedens. *Seidl.*

1138. αἱροῦμεν δόρυ·] Lego αἴρομεν δορὶ, *solvimus navi.* *Musg.*

αἴρομεν etiam Reisk. et reddit: *sublevabimus, erigemus,* malum navis, ventis mandabimus. *Beck.*

αἱροῦμεν] Male legitur αἱροῦμεν. Vid. Pors. ad Med. 848. Hæc verba αἱροῦμεν δόρυ interpretes non intellexerunt. Plerique sensum eorum esse putant *vela dabimus,* δόρυ de *navi* intelligentes sive, quæ falsa Heathii opinio est, de *remo,* sive denique de *malo navis.* Sed non attenderunt viri docti ad participium *præsentis* ἐπαμπίσχοντες, quod huic explicationi prorsus adversatur. Sensus est: *erigemus hastam in sepulcro.* Harpocrat. p. 155. "ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ, καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι." Δημοσθένης κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου (p. 688.) ταυτά φησιν ἐπὶ τοῦ βιαίως ἀποθανόντος. Ἴστριος δ' ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων, περὶ Πρόκριδος καὶ Κεφάλου εἰπὼν γράφει ταυτί· "Τινὲς δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου δόρυ καταπεπηγότα τὸν Ἐρεχθέα φασὶ, πεποιῆσθαι δὲ παρακαταθέμενόν τε καὶ τὸ πάθος σημαίνοντα. διὸ τὸ νόμιμον εἶναι τοῖς προσήκουσι τοῦτον τὸν τρόπον μετέρχεσθαι τοὺς φονέας. Eadem, paucis mutatis, tradunt Etymol. M. p. 354. 30. Suid. v. ἐπενεγκεῖν, Pollux Lib. VIII. segm. 65. quos locos collegit Petit. Legg. Att. p. 521. *Seidl.*

αἱροῦμεν δόρυ] Non potest esse: con-

Σκαμανδρίους γὰρ τάσδε διαπερῶν ῥοὰς
Ἔλουσα νεκρὸν κἀπένιψα τραύματα.
Ἀλλ' εἶμ' ὀρυκτὸν τῷδ' ἀναῤῥήξων τάφον,
Ὡς σύντομ' ἡμῖν τἀπ' ἐμοῦ τε κἀπὸ σοῦ
Ἐς ἓν ξυνελθόντ', οἴκαδ' ὁρμίσῃ πλάτην.
ἙΚ. Θέσθ' ἀμφίτορνον ἀσπίδ' Ἕκτορος πέδῳ,
Λυπρὸν θέαμα κοὐ φίλον λεύσσειν ἐμοί.
Ὦ μείζον' ὄγκον δορὸς ἔχοντες, ἢ φρενῶν,
Τί τόνδ', Ἀχαιοὶ, παῖδα δείσαντες, φόνον
Καινὸν διειργάσασθε; μὴ Τροίαν ποτὲ
Πεσοῦσαν ὀρθώσειεν; οὐδὲν ἦτ' ἄρα,
Ὅθ', Ἕκτορος μὲν εὐτυχοῦντος ἐς δόρυ,

Scamandri enim hæc transiens fluenta,
Lavi cadaver, et ablui vulnera.
Sed vado huic fodiendo aperturus sepulchrum,
Ut expedite nobis meaque tuaque *opera*
In unum concurrentes domum appellant navim.
Hec. Deponite rotundum Hectoris clypeum *in* solo,
Triste spectaculum, et non gratum aspectu mihi.
O qui majorem armorum, quam mentis habetis laudem,
Quid hunc, Achivi, puerum metuentes, cædem
Novam patrâstis? ne videlicet Trojam aliquando
Collapsam erigeret? nihil igitur eratis:
Quandoquidem Hectore florente, armis

geremus lignorum struem, ut uratur cadaver; nam de comburendo cadavere non agitur; nec verti possunt: *eruemus hasta;* tunc deberet esse δόρατι. Videtur potius δόρυ indicare *remum*, ut Hel. 1263. Cycl. 15. Verte: *Nos quidem, cum tu cadaver ornaveris, terram huic superinjicientes, remos capimus*, abituri scilicet. Nam hanc tantum moram, quæ Hecubæ discessum distineat, superesse, indicat Talthybius, v. 1144. s. *Heath.*

1142. Ἔλουσα νεκρὸν] De mortuorum lotione vid. Phœn. v. 1681. *Barnes.*

1145. Leg. ὁρμήσῃ, nam ὁρμίζειν est *in portum appellere*, aut *ad ancoram stabilire navem. Reisk.*

1150. Καινὸν] Malim κενὸν, *stultam. Musg.*

1151. Plene distingue post ἄρα, et verte: *Homines nihili*, vel *ignavi, eratis scilicet. Heath.*

1161. Reisk. conjicit: νῦν δ' αὔτ' ἰδὼν μὲν, γνούς, τε σὴν τύχην, *et sciens, quæ te fortuna maneret.*

Heath. emendat sic:

Νῦν αὔτ' ἰδὼν μὲν, γνούς τε σῇ ψυχῇ, τέκνον,
Οἴχῃ γ', ἐχρήσω δ' οὐδὲν ἐν δομοις ἔχων.

Nunc autem, his visis quidem, et animo tuo innotescentibus, discessisti, fili, harum vero rerum nullum fructum cepisti quantumvis eas in ædibus habens. Beck.

νῦν αὔτ' ἰδὼν μὲν, γνούς τε σῇ ψυχῇ, τέκνον,
οὐκ οἶσθ'.

Ita Aldus. Delevi comma post μέν. Plena oratio hæc esset: νῦν αὐτὰ ἰδὼν γνούς τε οὐκ οἶσθα ἰδὼν καὶ γνούς, *vidisti quidem illa, sed nescis te vidisse.* Stibli-

Διωλλύμεσθα, μυρίας τ' ἄλλης χερός·
Πόλεως δ' ἁλούσης καὶ Φρυγῶν ἐφθαρμένων,
Βρέφος τοσόνδ' ἐδείσατ'; οὐκ αἰνῶ φόβον
Ὅστις φοβεῖται, μὴ διεξελθὼν λόγῳ.
Ὦ φίλταθ', ὥς σοι θάνατος ἦλθε δυστυχής.
Εἰ μὲν γὰρ ἔθανες πρὸ πόλεως, ἥβης τυχὼν
Γάμων τε καὶ τῆς ἰσοθέου τυραννίδος,
Μακάριος ἦσθ' ἂν, εἴ τι τῶνδε μακάριον.
Νῦν αὔτ' ἰδὼν μὲν γνούς τε σῇ ψυχῇ, τέκνον,
Οὐκ οἶσθ'· ἐχρήσω δ' οὐδὲν ἐν δόμοις ἔχων.
Δύστηνε κρατὸς, ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως
Τείχη πατρῷα, Λοξίου πυργώματα,

Periimus, et cum adessent innumeri alii bellatores:
Nunc vero capta urbe, et deletis Phrygibus,
Tantillum puerum timuistis? Non laudo metum,
Quisquis metuit aliquid, non perpendens ratione.
O charissime, ut tibi miseranda mors supervenit!
Si enim jam obiisses pro civitate, juventam nactus,
Nuptiasque, et imperium diis æquale,
Beatus fuisses, si quid horum beatum.
Nunc hæc quidem videns, et reputans animo tuo, fili,
Non expertus es; in domo habens nihil tamen usus es.
Infelix capitis, ut te afflixerunt misere
Mœnia patria, Apollinis ædificationes.

nus, Brubach. et aliæ aliquot Edd. οὐκ ἦσθ'. *Seidl.*

1162. Legendum: Ἤσθης (ἐχρήσω δ' οὐδὲν) ἐν δόμοις ἔχων. Constructio enim est: ἤσθης ἐν δόμοις ἔχων. *Musg.*

Οὐκ οἶσθ'·] Ita Aldi editio: de sensu adeas versionem a nobis emendatam; cum antehac ἐχρήσω pro *interfectus es* capiebatur, et νοῦς aderat νοῦν οὐκ ἔχων. *Barnes.*

1163. Confer. Heynius in Apollod. Fragm. IV. p. 1148. *Burn.*

1163—7. Citat Athen. II. 66. B. *Burn.*

1163. Interpungendum: Δύστηνε, κρατὸς ὥς — ut constructio sit: βόστρυχον ἔκειρε σοὶ ἀπὸ κρατός. Ponitur enim σ', i. e. σε, pro σοί. *Musg.*

Post κρατὸς comma posui cum Aldo, ut conjungantur δύστηνε κρατός, *O infelix propter caput tam misere laceratum*, quemadmodum dicuntur δύστηνος βίου, δύστηνος φρενῶν, μέλεος ματρὸς, Orest. 843. et similia. Heathius et Musgravius post δύστηνε interpungunt, et genitivum κρατὸς a βόστρυχον, v. 1165. regi volunt, quæ vox nimis remota est. Quæ statim sequuntur, ὃν—φιλήμασιν ἔδωκεν, *tradidit osculis*, pro ᾧ φιλήματα ἔδωκεν dicta sunt, ut Nostri Hel. 864. κέλευθον — δὸς καταρσίῳ φλογὶ, pro κελεύθῳ δὸς κατάρσιον φλόγα. Magis etiam huc pertinet Hel. 1383. λουτροῖς χρόα ἔδωκα, quæ inversa legimus Orest. 42. λούτρ' ἔδωκε χρωτί. Cf. Pierson. Veris. p. 183. Item Hec. 932. Ἰδαῖον βούταν αἰνόπαριν κατάρᾳ διδοῦσα, coll. Phœniss. 1627. ἀρὰς — παισὶ δούς. *Seidl.*

Ponenda etiam minus plena distinctio post πυργώματα: nam accus. βόστρυχον

Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον,
Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ,
Ὀστέων ῥαγέντων, φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.
Ὦ χεῖρες, ὡς εἰκοὺς μὲν ἡδείας πατρὸς
Κέκτησθ', ἐν ἄρθροις δ' ἔκλυτοι πρόκεισθέ μοι.
Ὦ πολλὰ κόμπους ἐκβαλὸν φίλον στόμα,
Ὄλωλας, ἐψεύσω μ', ὅτ' ἐσπίπτων πέπλους,
Ὦ μῆτερ, ηὔδας, ἦ πολύν σοι βοστρύχων

Quam plurimum excoluit mater cæsariem,
Et deosculata est; Unde erumpit
Cruor ossibus confractis: ut fæda non dicam.
O manus, ut imaginem quidem jucundam patris
Habetis in articulis, an jacetis dissolutæ mihi?
O gratum os, sæpe multa jactare solitum.
An periisti? fefellisti me quando irruens in *meas* vestes,
O mater, dicebas, *Certe multam tibi cincinnorum*

1169. κέκτησθ' ἐν ἄρθροις, ἔκλ. M. 1170. ἐκβαλὼν M.

pendet a præced. ἔκειρεν. Constructio hujusmodi est: Δύστηνε, ὡς τείχη πατρῷα πυργώματα Λοξίου ἔκειρεν ἀθλίως σὲ βόστρυχον κρατὸς, ὃν ἡ τεκοῦσα πολλὰ ἐκήπευσε. *Heath.*

1164. Τείχη] Ita optime H. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. τύχη. *Musg.*

Τείχη πατρῷα] Forsan τὰ Τρῷα· Τρῳὸς enim pro Τρωϊκὸς, Hom. Iliad. ψ'. v. 291. Ἵππους δὲ Τρῳοὺς ὕπαγε ζυγόν. Possunt etiam dici πατρῷα, quod paterna, sive potius patria, erant, a patribus illius regnata. Quin Athenæus retinet πατρῷα, Lib. II. c. 25. Quare nihil muto. *Barnes.*

Τείχη] Ita jam ediderunt Brubachius et Stibl. probante H. Stephano. *Seidl.*

1165. ἐκήπευσ'] Ἐκήπευσε, more horti excoluit. *Barnes.*

1166. s. ἔνθεν ἐκγελᾷ, Ὀστέων ῥαγέντων, φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.] Athenæus Δειπνοσοφιστῶν β'. loquens de capite et cerebro, quod sacra essent, ut sensuum et mentis domicilium, dicit, a veteribus id cautum esse εὐφημισμοῦ χάριν, ut de *sparso cerebro* non aperte loquerentur; quare et Sophocles vocabat Cerebrum λευκὸν μυελὸν, et Euripides hoc in loco dicit εὐφημοτέρως, φόνον ἐκγελᾷν, non ἐγκέφαλον ἐκχυθῆναι. Ideoque additur, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Quem locum Brodæus non capiens, putat, hos poëtas ita loqui ab Apollodoro æstimatos, quod vox ἐγκέφαλον iis haud sit nota, cum et Euripidi et ipsi Homero sit usurpata. Nec tamen Virgilius id effari metuit, Æn. Lib. VIII. v. 753. *Collapsos Artus atque arma cruenta cerebro sternit humi moriens.* *Barnes.*

Euphemismum h. l. laudat etiam Prev. " Hécube a dans l'esprit, inquiens, l'image des cervelles répandues, et n'ose l'exprimer; tant elle la trouve affreuse." *Beck.*

φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.] Hinc colligebat Apollodorus, teste Athenæo Lib. II. c. 24. Veteres nomen ἐγκέφαλος ut obscœnum repudiasse: quod temere dici ostendunt multa apud Homerum loca. Rectius igitur Athenæus non vocem ἐγκέφαλος ab Euripide vitatam putat, sed fœdum et turpe spectaculum, quod ea vox animo contemplandum offerret. *Musg.*

ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.] Vid. Athen. Deipnos. II. c. 24. p. 66. b. quem citat Brodæus, ubi libri MSS. nonnihil variant, sed male. *Seidl.*

1169. ἄρθροις] Ita MS. Harl. ut olim emendaverat H. Stephanus. Ed. Ald.

Πλόκαμον κεροῦμαι, πρὸς τάφον δ' ὁμηλίκων
Κώμους ἀπάξω, φίλα διδοὺς προσφθέγματα.
Σὺ δ' οὐκ ἔμ', ἀλλ' ἐγώ σε τὸν νεώτερον,
Γραῦς, ἄπολις, ἄτεκνος, αθλιον θάπτω νεκρόν.
Οἴμοι· τὰ πόλλ' ἀσπάσμαθ' αἵ τ' ἐμαὶ τροφαὶ
Ὕπνοι τ' ἐκεῖνοι φροῦδά μοι. τί καί ποτε
Γράψειεν αν σε μουσοποιὸς ἐν τάφῳ;
Τὸν παῖδα τόνδ' ἔκτειναν Ἀργεῖοί ποτε

Cæsariem abscindam, et ad sepulturam tuam æqualium
Cœtus adducam, dans tibi alloquia officiosa.
Tu verò non me, sed ego te juniorem,
Anus, exul, liberis orbata, sepelio, miserum cadaver.
Hei mihi, illa multa oscula, et meæ nutricationes,
Et somni illi periere mihi. Quidnam
Scribet de te poëta in sepulchro?
Hunc puerum interfecerunt Argivi olim,

1173. τάφον δ'.

ἄθροις. Mox post μοὶ, iterumque v. 1171. post ὄλωλας, interrogationis notam pono. *Musg.*

Reisk. emendat: κέκτησθ', ἄναρθροι δ' ἔκλυτοι πρ. *Beck.*

ἄρθροις] Male vulgo post hanc vocem interpungunt. Inseruimus etiam particulam δ' post ἄρθροις, propter præcedens μὲν, quam etiam Reiskius desideravit. *Seidl.*

1170. ἐκβαλὼν φίλον στόμα,] Henricus Stephanus ait, ἐκβαλὸν scribendum esse manifestius, quam ut annotare debeat: potius ego mutationem personæ et generis admitterem, licet enim *os* dicat, puerum alloquitur, et est σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον: alioquin et εἰσπίπτον legendum, et Hecuba esset oris mater, non pueri, quod ineptum est. *Barnes.*

Ad φίλον στόμα Heath. supplet κατὰ, sed Reisk. legit ἐκβαλόν. *Beck.*

Aldi ἐκβαλὼν defendit Barnesius contra H. Stephanum provocans ad προσπίπτων v. sequente. Sed fac, feminam compellari, an hic feres ἐκβαλοῦσα? Nec tamen v. sq. offendet προσπίπτουσα. Diversum est illud ὦ φίλε τέκνον. *Seidl.*

1178. ὕπνοι τ'] Forte ὕμνοι τ'. *Et næniæ*; eæ sc. quas paullo ante commemorat, v. 1170, 1, 2.

τί καὶ] MS. Harl. τί δὲ, unde lego τί δαὶ. *quid, quæso.* *Musg.*

τί καί ποτε Γράψειεν ἄν σε μουσοποιὸς ἐν τάφῳ] Hic ipse Euripides, dum quærentem introducit Hecubam, quali sit epitaphio ornandus infelix puer, ansam mihi præbuit illud egregium mehercule Ausonii epigramma adscribendi, Astyanactis epitaphium: *Flos Asiæ, tantaque Unus de Gente superstes, Parvulus, Argivis sed jam de parte timendus, Hic jaceo,* Astyanax, *Scæis dejectus ab altis. Proh Dolor! Iliaci. Neptunia mœnia, muri Viderunt aliquid crudelius Hectore tracto.* *Barnes.*

ὕπνοι τ' ἐκεῖνοι] Male Musgravius conjicit ὕμνοι. Equidem conjeceram πόνοι τ' ἐκεῖνοι, comparans Suppl. 1145.

ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων;

Elegantius etiam Hermannus ὕπνοι τ' ἄϋπνοι, ut eodem Supplicum loco est:

τροφαί τε ματρὸς, ἄϋπνά τ' ὀμμάτων τέλη.

Sed nihil mutandum. Recte interpres Latinus, *et somni illi*, i. e. somni, ut tunc erant, scilicet insomnes et interrupti. Ceterum ἐκεῖνος et οὗτος etiam alibi simili modo occurrunt. Supra v. 207. habuimus νὺξ αὕτα, Iphig. Taur. 204. νυκτὸς

Δείσαντες; αἰσχρὸν τοὐπίγραμμά γ' Ἑλλάδι.
Ἀλλ', ὦ πατρῴων οὐ λαχὼν, ἕξεις ὅμως,
Ἐν ᾗ ταφήσει, χαλκόνωτον ἰτέαν.
Ὦ καλλίπηχυν Ἕκτορος βραχίονα
Σώζουσ', ἄριστον φύλακ' ἀπώλεσας σέθεν.
Ὡς ἡδὺς ἐν πόρπακι σὸς κεῖται τύπος,
Ἴτυός τ' ἐν εὐτόρνοισι περιδρόμοις ἱδρὼς,
Ὃν ἐκ μετώπου πολλάκις, πόνους ἔχων,
Ἔσταζεν Ἕκτωρ, προστιθεὶς γενειάδι.

Metuentes *eum?* turpe *fuerit* epigramma hoc Græciæ.
Sed, O qui patronorum nihil nactus es *bonorum,* habebis tamen
Æneum scutum, in quo sepelieris.
O pulcherrimum Hectoris brachium
Servans, optimum tui custodem *nunc* amisisti.
Quam dulcis in manubrio tibi jacet figura,
Umbonisque in bene-tornato ambitu sudor,
Quem ex fronte sæpe, labores sustinens,
Stillabat Hector, admovens genis.

1189. ἔσταζες, Ἕκτορ S.

κείνας. Neque mutare quidquam debebat Græfius in Meleagri CXXII. v. 6.

αὐτοθελεὶ κείνων γευσάμενος κυλίκων.

τί καί ποτε.] Sic Aldus. Vid. Porsonus ad Med. 1008. *Seidl.*

1181. τοὐπίγραμμά γ'] Ita MS. Harl. Ed. Ald. τοὐπίγραμμ' ἐν. *Musg.*

1183. χαλκόνωτον ἰτέαν] Quod ἰτέα pro hasta poni diximus ad Supplic. v. 705. id recte diximus; quod vero tum pro clypeo quoque poni negavimus, et in hac opinione deceptos Brodæum et Canterum ferebamus, id indictum volo. Eustathius enim Hom. fol. 1239. lin. 60. ὅτι δὲ ἰτέαι, καὶ εἶδός τι ἀσπίδος καλοῦνται, testatur; et hic locus, si nullus alius, (raro enim ita ponitur) aperte de Hectoris clypeo loquitur. Ἴτυς autem, ut ibidem diximus, sæpissime pro clypeo sumitur, cum proprie ambitus alicujus rotundi corporis exponatur. Occurrit vero paulo infra, videl. v. 1187. *Barnes.*

Legitur ταφήσῃ. *Seidl.*

1186. σὸς] Legendum cum Reiskio σοὶ. Male Canterus σῶς. *Musg.*

σὸς] Canterus σῶς, cui Duportus assentit; id vero ego nequaquam possum. Hecuba enim, προσωποποιοῦσα Hectoris βραχίονα, agnoscit illius impressam quandam imaginem sub annulo clypei: id enim πόρπαξ significat, Eustathio teste: πόρπαξ, τὸ καὶ ὄχανον, ὅ ἐστι τὸ ἐντὸς τῆς ἀσπίδος πρόσθημα, δι' οὗ τὴν χεῖρα διεῖρον. *Barnes.*

σοὶ etiam Heath. qui monet, τύπον esse *notam,* vel *vestigium,* quod *impressum* ex longo usu Hectoris brachium in manubrio reliquerat. *Beck.*

Nudum τύπος vix ferri potest. Nec Barnesio facile credas, βραχίονα hic compellari. Levi mutatione locum sanasse mihi videor. Scripsi enim paulo post v. 1289. ἔσταζες, Ἕκτορ, pro ἔσταζεν Ἕκτωρ. Σὸς τύπος, ut recte Heathius explicat, est *nota* vel *vestigium impressum manus tuæ.* *Seidl.*

1187. Ἴτυός τ' ἐν εὐτόρνοισι, etc.] Ἴτυς pro clypeo vid. ad v. 1183. εὐτόρνοισι) Vid. supra v. 1146. Præterea est Ἴτυς proprium nomen Philomelæ filii, ut Aristoph. Aves: Τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν. *Barnes.*

Leg. ἱδρῶς pro ἱδρῶος, et hoc pro ἱδρῶ-

Φέρετε, κομίζετ' ἀθλίῳ κόσμον νεκρῷ
Ἐκ τῶν παρόντων· οὐ γὰρ ἐς κάλλος τύχας
Δαίμων δίδωσιν· ὧν δ' ἔχω, λήψει τάδε.
Θνητῶν δὲ μῶρος ὅστις εὖ πράσσειν δοκῶν
Βέβαια, χαίρει· τοῖς τρόποις γὰρ αἱ τύχαι,
Ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος, ἄλλοτ' ἄλλοσε
Πηδῶσι, κοὐδεὶς αὐτὸς εὐτυχεῖ ποτε.
ΧΟ. Καὶ μὴν πρὸ χειρῶν αἵδε σοι σκυλευμάτων
Φρυγίων φέρουσι κόσμον ἐξάπτειν νεκρῷ.

Ferte, portate misero cadaveri ornatum
Pro præsentium *rerum* statu : non enim ad cultum sumptuosum fortunam
Dat Deus : ex iis vero quæ habeo, hæc accipe.
Stultus autem est inter homines, qui, putans se esse beatum,
Firmiter indulget gaudio. Variationibus enim Fortuna
Furens veluti homo, huc et illuc
Saltat; nec ullus semper idem est felix.
Cho. Atqui præ manibus istæ tibi ex spoliis
Phrygum adferunt ornatum, ut appendas cadaveri.

τος. *typus sudoris* sunt ejus vestigia, reliquiæ. *Reisk.*

1189. Ἔσταζες, Ἕκτορ,] Legitur ἔσταζεν Ἕκτωρ. Vid nota ad v. 1186. *Seidl.*

1192. λήψει] Vulgo λήψῃ. *Seidl.*

1194. Βέβαια, χαίρει·] Leg. Ἀβέβαια. *Por.*

Sequor MS. Harl. versum Βέβαια — alteri præficientem. In vulgatis ordine contrario leguntur, quod vitiosum esse viderunt Reiskius et Tyrwhittus. Quanquam ne sic quidem recte se habent omnia. Legendum enim:

— ταῖς τροπαῖς γὰρ αἱ τύχαι
ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος —

Plutarchus: αἱ ἀπὸ τῆς τύχης τροπαί. Op. Mor. p. 1081. Ed. H. Steph. *Musg.*

1194. s. Ita ordinat hos versus MS. Harl. ut ordinandos viderant Reiskius et Tyrwhittus. Inverso ordine leguntur apud Aldum. "Dicturus poëta, sortem ingenio tali esse, quali hominem insanientem, mutat statim orationem et dicit, sortem ingenio, quali hominem insanientem, huc illuc ferri." *Hermann.*

Nulla similitudo est inter ἄνθρωπον ἔμπληκτον ἄλλοτ' ἄλλοσε, et eum, qui βέβαια χαίρει. Igitur pro ὡς legendum ὧν, distinctione post ἄλλοσε posita. Ita sensus: *Cum sit homo mutabilis huc et illuc* — conf. Soph. Ajac. 1375. *Heath.*

Sic collocandi versus: Θνητῶν δὲ — βέβαια χαίρει — ἔμπληκτος — πηδῶσι. *Reisk.*

Non opus emendatione Grotii ταῖς τροπαῖς. Vulgatum reddi potest: *ex indole vel moribus suis. Heath.*

1196. ὡὐτὸς Heath. cum Valck. ad Phœn. 927.

αὐτὸς] Ita Aldus. Valckenarius ad Phœniss. 927. corrigit ὡὐτὸς, quod Heathius probat. Æmilius Portus idem fere voluit, explicans; ἐν τῷ αὐτῷ μένων. *Idem*, i. e. *ita ut in eodem rerum statu semper maneat, nec ullam mutationem experiatur.* Sed vel ὡὐτὸς h. l. non satis aptum videtur, quare Aldi lectionem retinui. Αὐτὸς hic valet αὐτόματος, *solus per se, suo Marte.* Sententiæ ita cohærent: stultus est, qui secunda fortuna utens securus lætitiæ se tradit. Fortuna enim mutabilis est, (huic vero homines subjecti sunt) nec quisquam *per se ipse, sua opera* felix est. Cf. Hermanni Dissertat. de pronomine αὐτὸς in Actis Semin. Phil. Lips. p. 47. *Seidl.*

1197. πρὸ χειρῶν, *in manibus.* vid. Rhes. v. 270. Male Barnesius post χειρῶν interpungit. *Musg.*

Καὶ μὴν πρὸ χειρῶν] Josephus Scaliger legit, unico verbo, προχείρων, quod in tex-

ʽΕΚ. Ὦ τέκνον, οὐχ ἵπποισι νικήσαντά σε,
Οὐδ' ἥλικας τόξοισιν, οὓς Φρύγες νόμους
Τιμῶσιν, οὐκ ἐς πλησμονὰς θηρώμενοι,
Μήτηρ πατρός σοι προστίθησ' ἀγάλματα
Τῶν σῶν ποτ' ὄντων, νῦν δέ σ' ἡ θεοστυγὴς
Ἀφείλεθ' Ἑλένη· πρὸς δὲ καὶ ψυχὴν σέθεν
Ἔκτεινε, καὶ πάντ' οἶκον ἐξαπώλεσεν.
ΧΟ. Ἒ, ἕ· φρενῶν ἔθιγες, ἔθιγες, ὦ

Hec. O Fili, non equis vincentem Te,
Neque æquales arcu, quem Phryges morem
Colunt, non ad satietatem sectantes,
Mater patris *in te*, accumulat ornamenta,
Ex tuis quondam facultatibus: nunc autem te diis invisa
Privavit iis Helena: præterea vero etiam tuam animam
Interfecit, et universum domum perdidit.
Cho. Heu, heu! tetigisti, tetigisti præcordia,

tum admittendum ducerem, nisi punctum post χειρῶν ponentes, alias æque commodum sensum possemus elicere. *Barnes.*

Heath. cum Scal. legit προχείρων, distinctione, quam Barn. ponit, sublata. *Beck.*

Non necesse est, ut cum Scaligero et Heathio legatur προχείρων. *Seidl.*

1199. νικήσαντά σε,] Accusativus pendens; de quo vide Cl. Forsterum in Indice ad Platonem. Confer Hom. Odyss. λ'. v. 275, 6. *Musg.*

Ω τέκνον, &c.] Ex hoc threno curiosus lector videbit specimen antiquæ næniæ, sive deplorationis mortuorum. De qua re videsis Joh. Kirchmann. de Funerib. Romanor. Lib. II. c. 6. Οὐχ ἵπποισι νικήσαντά σε, οὐδ' ἥλικας τόξοισιν, οὓς Φρύγες νόμους τιμῶσιν] Hic lubet observare, quod Persarum, ut et Medorum et Phrygum, mores magnam quandam inter se convenientiam habeant; quare, ut nos supra ad v. 1014. de adoratione Persarum, quæ et Phrygibus erat communis; ita hic notare debemus, quod, quos duos mores Phrygibus poëta assignat, iisdem Persæ insignes sint habiti, nempe ἵπποις et τόξοις præ aliis excellere. Ut graphice nos depinximus in Esthera nostra, et quidem illorum artem equestrem attigimus ad v. 20. Περσῶν δ' ἱππομάχων βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης. Præcipue autem a v. 39. ad v. 61. Item jaculandi peritiam, v. 29. Περσέων τε κρατερῶν καὶ Μήδων ἀγλαοτόξων. Unde, quod etiam observo in præfatione istius libri ad finem, Propertius Lib. II. Eleg. 11. Non tot Achæmeniis armantur Susa sagittis; Spicula quot nostro pectore fixit Amor. *Barnes.*

1201. θηρώμενοι,] Male Scaliger θηρώμενον. *Musg.*

οὐκ εἰς πλησμονὰς θηρώμενον,] Ita Scaliger pro θηρώμενοι. In his enim juvenes principes se fere exercere solebant, in hastiludiis equestribus, in jaculando et venationibus, quæ Cyro tantopere placuerunt, ut Xenophon in Κυροπαιδείᾳ testatur. Sin ultima syllaba per οι scribatur, legendum admonerem Θεωρούμενοι. Quanquam ista lectio nec æque commoda est, et syntaxi, quæ adhuc aliquanto impeditior videtur, magis incommoda. Hæc autem est verborum dispositio: Ὦ τέκνον, οὐδὲ γὰρ ἵπποις σε νικήσαντα τοὺς ἥλικας, οὐδὲ τόξοις, οὐδὲ θηρῶντα, ἐγὼ ἡ Πατρὸς σοῦ μήτηρ πρὸς (ἤγουν σὲ) τίθημι ἀγάλματα. De mutata, aut impedita, syntaxi, vid. Iph. Taur. v. 696. *Barnes.*

Reisk. ὁρμώμενοι. Sed idem censet, vet. lectionem θηρώμενοι posse veram esse, si ita explicetur: *quas leges et mores observant Trojani, venatione utentes, non cuticulæ curandæ caussa. Beck.*

θηρώμενοι,] Scaliger emendat θηρώμενον, Heathius θ' ὁρώμενον. Sed utrumque esse

Μέγας ἐμοί ποτ' ὢν ἀνάκτωρ πόλεως.
ἘΚ. Ἃ δ' ἐν γάμοις ἐχρῆν σε προσθέσθαι χροΐ,
Ἀσιατίδων γήμαντα τὴν ὑπερτάτην,
Φρύγια πέπλων ἀγάλματ' ἐξάπτω χροός.
Σύ τ', ὦ ποτ' οὖσα καλλίνικε μυρίων
Μῆτερ τροπαίων, Ἕκτορος φίλον σάκος,
Στεφανοῦ· θανεῖ γὰρ οὐ θανοῦσα σὺν νεκρῷ·
Ἐπεὶ σὲ πολλῷ μᾶλλον, ἢ τὰ τοῦ σοφοῦ

O magnus olim mihi existens civitatis rector.
Hec. Quæ vero oportuit te induere corpori in nuptiis,
Ducentem nobilissimam Asiaticarum,
Hæc ornamenta vestium *tuo* corpori appendo.
Tu vero, quæ quondam fuisti victoriosa plurimorum
Mater trophæorum, Hectoris charum scutum,
Coronator: morieris enim, non mortua, cum *hoc* cadavere.
Quia te multo magis, quam astuti

deberet participium aoristi. Librorum lectionem vix aliter defendi posse puto, quam ut dicas, notari a poëta nimium venandi studium Atheniensium. Sed fortasse scripsit Euripides θοινώμενοι hoc sensu: Phryges bellicis ludis operam dant, non immodicis epulis, ut aliæ gentes. *Seidl.*

Non satisfacit emendatio Scal.; præcedere enim debebat οὐδ', et inauditum est, eos ornamentis donari solitos, qui se venatu ad satietatem usque exercuerant. Sed nec vulgata lectio proba; nam θηρᾶσθαι εἴς τι pro θ. τι non Græcum. Legendum οὐκ εἰς πλησμονὰς θ' ὁρώμενον, *non ad satietatem visum atque cognitum*, h. e. quod magnum desiderium reliquit.

Heath.

1207. ἐμοί ποτ' ὢν] Ἐν τῇ προσδοκίᾳ Ἐσόμενόν σε ἄνακτα μέγαν ὑπενόουν.

Barnes.

Hunc versum Heath. dividit in duo:

Ὦ μέγας ἐμοί ποτ' ὢν iambicus dimeter brachycatalectus.
Ἀνάκτωρ πόλεως dochmaicus.

Beck.

1211. Σύ τ', ὦ ποτ' οὖσα, &c.] Dormitabat, ut puto, Joh. Brodæus, quando ad hunc locum notabat: Semet alloquitur Hecuba; sicut et supra ad v. 1207. Ὦ μέγας notabat ὦ Ἕκτωρ, quum ad ω μέγας, ὦ Ἀστυάναξ esset subaudiendum, hic vero Hecuba alloquitur scutum Hectoris, Ἕκτορος φίλον σάκος, καλλίνικον μυρίων μητέρα τροπαίων. Sic v. 1213. θανῇ γὰρ, quod ille exponit de Hecuba: Vel eo, inquit, nomine, quod adhuc vivas: dicitur de Clypeo: Θανῇ γὰρ, οὐ θανοῦσα, σὺν νεκρῷ, moriere enim, hoc est sepelieris, licet non mortua, quia nunquam vixisti, una cum mortuo nepote. Τὸ θανοῦσα autem non ad σάκος, sed ad μῆτερ, est referendum. Hoc in loco Latinæ versioni medicas manus ut afferremus, necesse erat.

Barnes.

1211. s. ὦ ποτ' οὖσα καλλίνικε—Μῆτερ] Aliquid similitudinis hunc locum habere putat Hermannus cum Theocriti XVII. 66. ὄλβιε κῶρε γένοιο. vid. ejus Observatt. ad Bucol. Schæferianæ Sophoclis editioni præmissas p. X. Theocriti loco similius est fragmentum Callimachi 213. Bentl.

ἀντὶ γὰρ ἐκλήθης Ἴμβρασε Παρθενίου.

quod cum illo confert Schæferus ad Apollon. Rhod. Schol. II. v. 866. Nostro enim loco non pariter atque in his locis vocativus pro nominativo est. *Seidl.*

1213. Στεφανοῦ·] Σὺ οὖν, ὦ Ἕκτορος σάκος, ὦ καλλίνικε μῆτερ τροπαίων, στεφανοῦ, καὶ ἀγαλλιῶ, καὶ χαῖρε· ἰσότυμβος γὰρ ἔσῃ τῷ Ἕκτορος παιδὶ, καὶ θανῇ, ἤγουν συνταφήσῃ αὐτῷ. ἀληθῶς γὰρ οὐκ ἔθανες, η καὶ

Κακοῦ τ' Ὀδυσσέως ἄξιον τιμᾶν ὅπλα.
ΧΟ. Αἶ αἶ αἶ αἶ.
Πικρὸν ὄδυρμα γαῖά σ', ὦ
Τέκνον, δέξεται. στέναξον, μᾶτερ —
ἙΚ. Αἶ αἶ αἶ αἶ.
ΧΟ. Νεκρῶν ἴακχον.
ἙΚ. Ὦ μοί μοι.
ΧΟ. Οἴμοι δῆτα σῶν ἀλάστων κακῶν.

Improbique Ulyssis, æquum *est*, honorare arma.
Cho. Heu, heu! æ, æ!
O fili, quam tristi lamentatione terra
Excipiet te: lamentare, O mater.
Hec. Heu, heu! æ, æ!
Cho. Mortuorum lamentationem.
Hec. Heu mihi, mihi.
Cho. Heu igitur *ob* tua intolerabilia mala.

1216. αἶ αἶ bis S. 1217. πικρόν γ' ὄδ. S. 1218. στέναζε, μῆτερ M. στέναζ', ὦ μ. S. 1219. ἴαχον M. ἰώ μοί μοι M.

οὐδέποτ' ἔζως· ἀναίσθητος γὰρ αἰὲν ἐγίνου. *Barnes.*

Vulgo θανῇ. Mox notatu dignus est aoristus οὐ θανοῦσα pro οὐ θνήσκουσα sive potius οὐ θνητὸς οὖσα. Nisi forte, commate cum Aldo deleto, οὐ θανοῦσα jungendum cum σὺν νεκρῷ, sc. Ἕκτορι. *Seidl.*

1214. Ἐπεί σε πολλῷ μᾶλλον, &c.] Τοιαύτην ἐγώ σοι τιμὴν, ὦ φιλτάτη τῶν Ἀσπίδων, ἀφθένως ἤνεγκον, ὅπλον γὰρ πέφυκας τοῦ φιλαληθοῦς καὶ εὐγενεστάτου ἀνθρώπων, Ἕκτορος· τοιγαροῦν πολλῷ μᾶλλον ἐμοὶ τιμητέος φαίνῃ, ἢ τὰ ὅπλα τοῦ σοφοῦ καὶ κακοῦ, τοῦ ἀπατεῶνος καὶ κακούργου, Ὀδυσσέως. *Barnes.*

1216. ΧΟ. Αἶ, αἶ. ἙΚ. Πικρόν γ' ὄδυρμα. στρ.
γαῖά σ', ἰὼ τέκνον, δέξεται.
ΧΟ. στέναζ', ὦ μᾶτερ —
ἙΚ. αἶ, αἶ. ΧΟ. νεκρῶν ἴακχον. ἀντ.
ὤ μοί μοι· οἴμοι δῆτα σῶν.

Hunc locum antistrophicum esse, significavi de Verss. Dochm. p. 377. seq. Vulgo primi tres versus usque ad μᾶτερ choro tribuuntur. Sed videntur hic, ut paulo post a v. 1225. personæ inverso ordine sibi respondere. Hanc rationem secutus personarum vices paululum immutavi. De fine antistrophæ deinde.

αἶ αἶ.] Libri quater αἶ αἶ αἶ αἶ, quæ lectio si retinebitur, αἶ totidem in antistropha reponendum est. Statim post πικρὸν addidi γ' metri causa. *Seidl.*

1217. Πικρὸν ὄδυρμα] Accusativus pendens, atque ejus quidem generis, quod illustravimus ad Helen. v. 76. *Musg.*

Legitur ὦ τέκνον et versu sequente στέναζε μῆτερ. *Seidl.*

1220. ἴακχον.] Libri ἴαχον. Vid. supra ad 338. *Seidl.*

1221. s. Ὤι μοι μοι· οἴμοι δῆτα σῶν] Pro ὤ μοί μοι legitur ἰώ μοί μοι. Versus constat ex dochmio et cretico. Itaque legi etiam possit

ἰώ μοι· οἴμοι δῆτα σῶν.

Ceterum libri exclamationem initialem ἰώ μοί μοι Hecubæ adscribunt. Vid. ad v. 1216. Ultima verba ἀλάστων κακῶν Hecubam habuisse conjicias ex stropha. Et sane similes sunt loci supra v. 581.

ʽΕΚ. Τελαμῶσιν ἕλκη τὰ μὲν ἐγώ σ' ἰάσομαι,
Τλήμων ἰατρὸς ὄνομ' ἔχουσα, τἄργα δ' οὔ·
Τὰ δ' ἐν νεκροῖσι φροντιεῖ πατὴρ σέθεν.
ΧΟ. Ἄρασσ' ἄρασσε χειρὶ κρᾶ-
τα πιτύλους διδοῦσα χειρὸς, ἰώ μοι. [μοι]
ʽΕΚ. Ὦ φίλταται γυναῖκες.
ΧΟ. Ἑκάβη, σάφ' ἔνεπε, τίνα θροεῖς αὐδάν;
ʽΕΚ. Οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσι, πλὴν οἱ 'μοὶ πόνοι,

Hec. Ego quidem hæc tua vulnera fasciolis ligans curabo,
Infelix, medici nomen habens, artem vero, minime:
Cætera autem apud mortuos curabit pater tuus.
Cho. Tunde, tunde manu caput,
Planctum edens manu! hei mihi, mihi!
Hec. O charissimæ mulieres!
Cho. Hecuba, clare eloquere, quam vocem edis?
Hec. Non erat igitur apud deos aliud nisi mea infortunia,

1223. φροντίσει. 1224. χειρὶ om. S. 1227. σὰς ἔννεπε M. 1229. οὐ'μοί.

ΕΚ. αἶ αἶ — ΑΝ. τῶνδ' ἀλγέων.

et paulo post v. 587.

ʽΕΚ. φεῦ δῆτ' ἐμῶν — ΑΝ. κακῶν —.
ʽΕΚ. οἰκτρὰ τύχα — ΑΝ. πόλεος.

et quæ sequuntur. Nolui tamen hic a libris recedere, quum ista verba sint in strophæ fine. Vid. notam ad v. 696. *Seidl.*

1223. Τελαμῶσιν ἕλκη τὰ μὲν ἐγώ σ' ἰάσομαι,] Mos erat veteribus, mortuorum corpora decenter ad funus componere, et vulnera, si qua erant, lavare et fasciis ligare, etiam adhibitis medicamentis; adeo ut post effossis corporibus aliquando cicatrices obductæ fuerint. Dolet autem Hecuba, quod, quum hoc εὐπρεπείας et amoris causa lacerato cadaveri medicorum more faciat, non tamen illorum successum sperare, vel exspectare potest. quis ἀπὸ τοῦ νεκρὸν ἰατρεύειν successus? *Barnes.*

1225. Etiam hæc antistrophica esse facile videt, qui monitus sit. *Seidl.*

Ejeci χειρὶ, quod post ἄρασσε libri inserunt, non magis ob metrum quam ob proximum χειρός. Simplex illa explicatio esse videtur verborum πιτύλους διδοῦσα χειρὸς, quæ postrema verba vulgo Choro continuantur. Vid. ad v. 1216. *Seidl.*

1226. Invenuste recurrit χειρὸς post χειρὶ. Legendum forte:

— πιτύλους
διδοῦσ' ἀχαρεῖς.

Hesychius: ἀχαρὲς, λυπηρόν. *Musg.*

1228. σὰς ἔννεπε,] Nullum hic sensum habet σάς. Legendum σάφ' ἔννεπε, *clare dic.* Sic σάφα εἴπει, Odyss. β'. v. 31. σάφα εἴπω, ibid. v. 43. *Musg.*

Pro σάφ' legitur σάν. Statim post pro ἔννεπε scripsi ἔνεπε, metri causa. Conf. de Verss. Dochm. p. 142. Hac occasione moneo, jam certo mihi persuasum esse de explicatione illa proceleusmatici ante dochmios, quam dubitanter protuli de Verss. Dochm. p. 156. Vel unus Æschyli locus eam tuebitur Pers. 266.

ὀτοτοτοῖ, μάταν
τὰ πολλὰ — βέλεα παμμιγῆ.

antistropha:

ὀτοτοτοῖ φίλων
ἁλίδονα — 'σώματα πολυβαφῆ.

Seidl.

Τροία τε πόλεων ἔκκριτον μισουμένη,
Μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν. εἰ δὲ μὴ θεὸς
Ἔστρεψ' ἄνωθεν περιβαλὼν κάτω χθονὸς,
Ἀφανεῖς ἂν ὄντες οὐκ ἂν ὑμνηθεῖμεν ἂν
Μούσαις, ἀοιδὰς δόντες ὑστέροις βροτῶν.
Χωρεῖτε, θάπτετ' ἀθλίῳ τύμβῳ νεκρόν·

Et Troja præ omnibus urbibus invisa erat.
Frustra igitur sacrificavimus. Si vero Deus non
Evertisset *nos* superne dejiciens infra terram,
Obscuri agentes non celebrati essemus
A Musis, dantes carmina posteris mortalium.
Discedite, miserum cadaver tumulo sepelite:

1233. ὑμνήθημεν.

1229. *πλὴν οὑμοὶ πόνοι,*] Lego: *πλὴν θυμοὶ μόνοι, nisi iræ tantum. θυμοὶ* plurali, ut Soph. Ajac. 729. *Musg.*

Reisk. emendat *πλὴν ἤ μοι πόνοι Τροίᾳ τε* in dat. et *μισουμένῃ.* nihil igitur erat aliud pro me et pro Troja pariter, insigniter exosa, quam ærumnæ apud deos, vel a diis, puta reservatæ, aut exspectandæ. *Beck.*

Neque in hoc neque in sequenti versu mutatione est opus. Sensus est: Nihil igitur actum est in consilio deorum, quam ut me infelicem redderent, et Trojam ante alias urbes odissent. *Seidl.*

Οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσι ΠΛΗΝ ΟΥΜΟΙ πόνοι
Τροία τε πόλεων ἔκκριτον μισουμένη.
μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν, εἰ δὲ μὴ θεὸς
ἔστρεψ' ἄνωθεν περιβαλὼν κάτω χθονὸς
Ἀφανεῖς ἂν ὄντες, οὐκ ἂν ὑμνήθημεν ἂν
Μούσαις, ἀοιδὰς δόντες ὑστέροις βροτῶν.

Varie tentarunt Critici versum. 1229. quem inepte vertit Barnesius: *Non est igitur apud Deos aliud nisi meæ miseriæ.* Suspicor Euripidem scripsisse:

Οὐκ ἦν ἄρ ἐν θεοῖσι ΠΛΗΣΜΟΝΗ πόνων.

Non igitur satiari poterant Dii, quin alia aliis superadderent mala. Versus 1232. in antiquis editionibus sic legitur:

ἔστρεψ' ἄνω περιβαλὼν κάτω χθονός.

unde suspicio mihi orta est, legendum esse:

ἔστρεψε τἄνω περιβολῶν κάτω χθονός:

h. ἔστρεψε τὰ ἄνω τῶν περιβολῶν χθονὸς κάτω. *Funditus muros evertit urbis.* Verborum transpositio paulo inusitatior errorem facile procreare potuit. *στρέφειν τὰ ἄνω κάτω* dicitur ut Bacch. 345. *ἄνω κάτω τὰ πάντα συγχέας.*—*περιβολαὶ χθονὸς* autem recte emendavimus, ut apparet ex Phœniss. 1094.

Τί δ'; ἑπτάπυργοι πῶς ἔχουσι περιβολαί;

Jacobs.

1231. *εἰ δὲ μὴ*] Ita MS. Steph. Ed. Ald. *εἰ δ' ἡμᾶς.* *Musg.*

Μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν.] *Τοὺς βόας ἐτεθύκαμεν.* Huc pertinet illud Psal. lxxiii. v. 13. *Καὶ εἶπα· ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου.* *Barnes.*

εἰ δὲ μή] Aldus *εἰ δ' ἡμᾶς.* Henricus Stephanus: "Magnus latet in hoc versu error, (ab explicatoribus tamen non deprehensus) quum eam quam habemus lectionem sequendo, neget Hecuba quod affirmare debet, ut consentanea loquatur. Affirmabit autem id, si legas *εἰ δὲ μὴ θεός,* &c. et *ἄνωθεν,* ut in vet." Hæc recte, opinor, ita accipiuntur, ut utramque lectionem, et *εἰ δὲ μὴ* et *ἄνωθεν,* Stephanus ex Codice depromsisse putetur. Namque in illis quidem animadversionibus Henr. Stephanus liberius a libris discedere non solet. *Seidl.*

1232. Lego et distinguo:

ἔστρεψ' ἄνωθεν περιβαλὼν, κάτω χθονὸς

Ἔχει γὰρ, οἷα δεῖ γε, νερτέρων στέφη.
Δοκῶ δὲ τοῖς θανοῦσι διαφέρειν βραχὺ,
Εἰ πλουσίων τις τεύξεται κτερισμάτων.
Κενὸν δὲ γαύρωμ' ἐστὶ τῶν ζώντων τόδε.
ΧΟ. Ἰὼ, ἰώ·
Μελέα μάτηρ, ἣ τὰς μεγάλας

Habet enim, quemadmodum convenit, mortuorum honores
Existimo autem non multum interesse mortuorum,
Si quis sortiatur locupletes inferias:
Hoc enim tantum est inanis pompa viventium.
Cho. Io, io!
Misera mater, quæ magnas

1241. μάτηρ γ' M.

ἐφανεῖς ἄγοντες, οὐκ ἀνυμνήθημεν ἂν
Μούσαις, ἀοιδὰς δόντες —

ἄνωθεν suppeditavit MS. Steph. Ed. Ald. et MS. Harl. ἄνω. *Musg.*

Reisk. mavult ἔστρεψε τἄνω, i. e. τὰ ἄνω. *Beck.*

Participium περιβαλὼν si interpreteris *vertens, convertens,* rarior hæc est verbi significatio. Hesychius tamen: περιβάλλειν, στρέφειν. Possit tamen etiam verti *tegens, contegens,* scil. χθονὶ, quod lateat in κάτω χθονός. *Seidl.*

1233. ὄντες] Pro οὖσαι. Vid. Alcest. v. 393. *Barnes.*

Post hunc versum male quidam cum Aldo interpungunt. *Seidl.*

1235. ἀθλίῳ τύμβῳ νεκρόν·] Ita MS. Harl. ut emendaverat Piersonus. Ed. Ald. τύμβον νεκρῷ. *Musg.*

θάπτετ' ἀθλίῳ τύμβον νεκρῷ·] Si vera sit lectio, est enallage casus, pro θάπτετ' ἄθλιον τύμβῳ νεκρόν. *Barnes.*

Piers. Ver. p. 120. emendaverat ita auctoritate Trag. Christ. Pat. 1455. s. ubi ita legitur. *Beck.*

Ex v. 1176. ἄθλιον θάπτω νεκρὸν, et paulo post v. 1190. ἀθλίῳ κόσμον νεκρῷ, coll. Orest. v. 83. et Hippol. 786. legendum conjicias ἄθλιον τύμβῳ νεκρόν. Sed in Electræ quoque v. 519. legimus ἄθλιον τύμβον πατρός. Et nostro loco ἄθλιος τύμβος videtur opponi πλουσίοις κτερίσμασιν, v. 1238.

1237. Δοκῶ δὲ τοῖς θανοῦσι διαφέρειν βραχὺ,] Hecuba, paupertatis suæ conscia, quod pro more pretiosis vestibus cadaver nepotis ornare nequiret, hoc sibi solatium invenit, nempe nihil id mortuis prodesse, at vivis tantum esse gloriæ; cujus inanitatis regina mulier, calamitatibus docta, erat jam satura et pertæsa. Lucianus in Navigio, seu Votis, hæc donaria ἐκπρόθεσμα καὶ ἀνεπαίσθητα φιλοτιμήματα vocat. ἐκπρόθεσμος, *intempestivus,* vel *nimis serus,* qui prodesse vivis potest, mortuis non item. Unde Anacreon: Τί σε δεῖ λίθον μυρίζειν; Τί δὲ γῇ χέειν μάταια; Ἐμὲ μᾶλλον, ὡς ἔτι ζῶ, Μύρισον, &c. Couleius noster hæc lusit suaviter; quos ludos omnes præ manibus habent. Item Theognis suavissime: Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιληΐῳ ἐγκατακεῖσθαι Τεθνεὼς, ἀλλά τί μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν. Ἀσπάλαθοί γε Τάπησιν ὁμοῖον στρῶμα θανόντι· Τὸ ξύλον ἢ σκληρὸν γίγνεται, ἢ μαλακόν. At et nos etiam Græce, quæ cum nondum edita fecerim, licet huc epigrammatium attexere: Παῦροι νῦν φιλέουσι συνήγοροι ἄνδρας ἀοιδοὺς, Καὶ βίοτον παρέχουσι· φιλοφρονέει δέ νυ Φήμη Μᾶλλον ποιηταῖς καὶ κάλλιον ὤπασε δῶρον. Τῇ μὲν γὰρ ζωὴν, πότμου μετὰ πικρὰ βέλεμνα, Ληθαῖόν τ' Ἀχέροντα, λελόγχαμεν ἶσα θεοῖσιν· Ἀλλά με μήτι θανόντα βαρύνοις ἄνθεσι γαίης· Μὴ κωφὸν ξεστοῖσι λίθοις ἐπικόσμεε τύμβον· Στέργε δέ με ζώοντα, καὶ ὅττε χρεώ με πιέζοι, Καὶ ὅτε εἰδῆσαι δύναμαι χάριν, οἷον ἐώργεις. Hæc honoratissimorum dominorum, amicorum meorum, causa huc attexui, videl. Domini Eduardi Turner de Hollingbury in agro Hertfordiensi, et Domini Matthæi Dudley,

Ἐλπίδας ἐπὶ σοὶ κατέκαμψε βίου.
Μέγα δ' ὀλβισθεὶς, ὡς ἐκ πατέρων
Ἀγαθῶν ἐγένου,
Δεινῷ θανάτῳ διόλωλας.
ἙΚ. Ἔα, ἔα.
Τίνας Ἰλιάσιν ταῖσδ' ἐν κορυφαῖς
Λεύσσω φλογέας δαλοῖσι χέρας
Διερέσσοντας; μέλλει Τροίᾳ
Καινόν τι κακὸν προσέσεσθαι.
ΤΑΛ. Αὐδῶ λοχαγοῖς, οἳ τέταχθε πιμπράναι

Spes vitæ a te firmavit;
Et cum valde beatus existimareris, quod ex parentibus
Nobilibus sis procreatus,
Crudeli morte periisti.
Hec. Ehem!
Quosnam Iliacis in his verticibus
Video flammeas manus torribus
Agitantes? Trojæ
Novum aliquod malum aderit.
Tal. Edico manipulorum ductoribus, qui constituti estis ad incendendam

1242. κατέγναψε M.

de Clapton in agro Northamptoniensi, Baronettorum, et Domini Caroli Cox de Battlebridge in Southwark, generosi; nec non nobilis viri Johannis Griffin, fil. natu maximi Domini Griffin de Dingly in agro Northamptoniensi: item Domini Richardi Chandler, Domini Gulielmi Woollaston, Dominique Johannis Perne, in Artibus Magistrorum, generosorum: qui soli studiis meis favere solent, et spem mihi non levem addiderunt, de heroico poëmate nostro Franciados dicto liberaliter promovendo. *Barnes.*

1240. s. Ἰὼ, ἰὼ, et v. 1246. ἔα, ἔα, extra metrum. *Heath.*

1241. μάτηρ γ'] Ed. Ald. μᾶτέρ γ'. MS. Harl. μάτηρ sine γ'. *Musg.*

1241. s. μεγάλας Ἐλπίδας ἐπὶ σοὶ κατέγναψε βίου.] Καταγνάπτω, vel γνάφω, et κνάπτω et κνάφω (omnibus enim his modis scribitur) proprie significat *lanam carminatam et politam reponere;* hic figurate pro *singulariter, ut excellens quid, repono. Barnes.*

μήτηρ,] Ald. μᾶτερ γ', in qua lectione γ' additum ab aliquo videtur metri causa. *Seidl.*

1242. κατέγναψε] Radix est γνάπτω, *carmino*, verbum lanificio proprium, quod nullum hic commodum sensum habere potest. Lego igitur κατέγναμψε, *circa te deligavit spes vitæ magnificas.* γνάμπτειν vocant Græci *extremitatem funis subter cuspidem inflectendo firmare*, ne loco postea moveatur: Homerus Iliad. ω'. v. 275.

τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔγναμψαν.

Hinc ἀναγνάμπτειν eidem Homero est *nodum solvere.* Odyss. ξ'. v. 348.

Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοί.
Musg.

Heath. vulgatum derivat a καταγνάμπτω, *detorqueo, deflecto*, locumque reddit: *Quæ magnas spes vitæ suæ in te detorsit*, vel *deflexit. Beck.*

Πριάμου τόδ' ἄστυ, μηκέτ' ἀργοῦσαν φλόγα
Ἐν χειρὶ σώζειν, ἀλλὰ πῦρ ἐνιέναι,
Ὡς ἂν, κατασκάψαντες Ἰλίου πόλιν,
Στελλώμεθ' οἴκαδ' ἄσμενοι Τροίας ἄπο.
Ὑμεῖς δ', ἵν' αὑτὸς λόγος ἔχῃ μορφὰς δύο,
Χωρεῖτε, Τρώων παῖδες, ὀρθίαν ὅταν
Σάλπιγγος ἠχὼ δῶσιν ἀρχηγοὶ στρατοῦ,
Πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν, ὡς ἀποστέλλησθε γῆς.
Σύ τ', ὦ γεραιὰ δυστυχεστάτη γύναι,
Ἕπου. μεθήκουσίν σ' Ὀδυσσέως πάρα

Priami hanc urbem, ne amplius ociosam flammam
In manibus servetis: sed ignem injiciatis,
Ut funditus eversa Ilii urbe
Navigemus domum alacres a Troja.
Vos autem, ut idem sermo habeat duas formas,
Ite, Trojanorum proles, clarum quando
Clangorem tubæ dederint duces exercitus,
Ad naves Græcorum, ut navigetis *ex hac* terra.
Tu vero, O anus, miserrima mulier,
Sequere: veniunt *enim* ad te ab Ulysse *missi*

ἐπὶ σοί] Citat Porsonus ἔν σοι ad Hec. 298. ex conjectura, ut videtur, qua tolleret proceleusmaticum. Atque si certo constaret, non fuisse antistrophicos hos anapæstos, profecto facerem cum Porsono, eliminandumque putarem proceleusmaticum. Sed hanc ipsam versus rationem si comparaveris cum exclamationibus illis, hinc ἰὼ ἰὼ, illinc ἔα ἔα, haud improbabile videbitur, antistrophicam responsionem primitus hic a poëta esse institutam. Ita aut in antistropha versus dimidium excidisse putandum est, aut stropham totidem syllabis abundare. Hermannus pro illis ὡς ἐκ πατέρων ἀγαθῶν ἐγένου Euripidem scripsisse suspicatur ὡς ἐξ ἀγαθῶν.

κατέκαμψε] Hoc dedi ex conjectura. Vulgo κατέγναψε, quod Porsonus l. l. mutatum vult in κατέκναψε. Sed hoc etiam in Tragico displicet. Ἔγναμψαν et ἔκαμψαν confusa sunt in Hom. Il. ω'. 275. *Seidl.*

1244. ἐγένου,] Forte, ἐπ' ἐμοῦ, subint. διόλωλας. *coram me,* scil. ὀλβισθεὶς, vel tandem γεγονώς. *Reisk.*

1249. Hesych. διερέσσοντας· διασείοντας. *Beck.*

Pro Τροίᾳ male Aldus habet Τροία. *Seidl.*

1251. οἵ τέταχθε] Duportus in margine notat, vel οἷς τέταχθαι, miserando errore; nisi τέτακται forte voluerit. Τέταχθε autem pro τετάχθητε, ut ἄνωχθε pro ἀνώχθητε. Vid. Rhes. v. 984. *Barnes.*

Perperam Barn. dicit, τέταχθε poni pro τετάχθητε. at hoc non est Græcum, sed τέταχθε est a perf. pass. *Heath.*

1252. ἀργοῦσαν φλόγα] Ἀργοῦσαν ab ἀργέω, ἀεργέω, ab ἀεργὸς, ἀ et ἔργον. *Barnes.*

1256. αὑτός] Aldus ὡὑτός.

μορφάς] Nimis, si recte sentio, hæc locutio turget. Vereor, ne scripserit Euripides μοίρας, i. e. *ut idem sermo duplicem vicem sustineat.* Sic Æschyl. Choëph. 235.

ὦ τερπνὸν ὄμμα, τέσσαρας μοίρας ἔχον
ἐμοί.

quæ dicit Electra de Oreste, patris, matris, sororis et fratris vicem sustinente. De emendationis facilitate conf. Bast.

Οἵδ', ᾧ σε δούλην κλῆρος ἐκπέμπει χθονός.
ἙΚ. Οἴ 'γὼ τάλαινα. τοῦτο δὴ τὸ λοίσθιον
Καὶ τέρμα πάντων τῶν ἐμῶν ἤδη κακῶν·
Ἔξειμι πατρίδος, πόλις ὑφάπτεται πυρί.
Ἀλλ', ὦ γεραιὲ πούς, ἐπίσπευσον μόλις,
Ὡς ἀσπάσωμαι τὴν ταλαίπωρον πόλιν.
Ὦ μεγάλα δή ποτ' ἀμπνέουσ' ἐν βαρβάροις
Τροία, τὸ κλεινὸν ὄνομ' ἀφαιρήσει τάχα.
Πιμπρᾶσί σ', ἡμᾶς δ' ἐξάγουσ' ἤδη χθονὸς

Isti, cui te servam sors emittet ex patria.
Hec. Me miseram ! hoc igitur postremum,
Et finis omnium meorum malorum jam *est.*
Egredior ex patria; civitas igne succenditur.
Sed, O senilis pes accelera, quamvis ægre,
Ut salutem miseram urbem:
O magnum aliquando spirans inter barbaros
Troja, inclytum tuum nomen mox amittes.
Incenderis tu, et nos educunt jam extra patriam

1262. ἐκπ. πάτρας M. 1270. πιμπρᾷ σὺ, 'χ ἡμᾶς M.

ad Gregor. Corinth. p. 731. seq. et 848. *Seidl.*

1258. Pro ἠχὼ Pierson. ad Moer. p. 175. s. mavult ἠχὴν, quod ita semper scribatur apud Tragicos, Phœn. 1164. 1393. Rhes. 286. Bacch. 1075. *Beck.*

ἠχώ] Piersonus scribendum monet ἠχή, quod ita semper apud Tragicum scribatur. Non meminerat vir doctissimus locorum Hippol. 791. 1196. Suppl. 100. Conf. etiam Soph. Electr. 109. *Seidl.*

1262. πάτρας] MSS. Cott. et Flor. χθονὸς. *Musg.*

χθονός.] Aldus et editiones πάτρας. *Seidl.*

1264. τῶν ἐμῶν ἤδη] Ita lego, metro jubente. Ed. Ald. et MS. Harl. ἤδη τῶν ἐμῶν. *Musg.*

Etiam Reisk. reponendum ἤδη pro ἔστι ex ed. vet. suaserat. *Beck.*

τῶν ἐμῶν ἤδη κακῶν·] MS. Harl. Ald. et antiquæ editiones, quas vidi, omnes ἤδη τῶν ἐμῶν κακῶν. Quod ergo in Barnesiana legitur ἐστὶ τῶν ἐμῶν κακῶν, id quem auctorem habeat, equidem nescio. *Seidl.*

1266. ἐπίσπευσον μόλις,] Plene dicendum fuisset ἐπίσπευσον σπεύδων μόλις sive καίπερ μόλις. *Seidl.*

1268. ἀμπνέουσα] hic idem fere est quod πνέουσα. Sic Androm. 188. οἱ — πνέοντες μεγάλα. Conjicias legendum ἐμπνέουσ', sed ἀναπνεῖν certe non semper recreationis significationem habet. Apollon. Rhod. III. 231. de Vulcano:

καί οἱ χαλκόποδας ταύρους κάμε, χάλκεα δὲ σφέων
ἦν στόματ', ἐκ δὲ πυρὸς δεινὸν σέλας ἀμπνείεσκον.

Et in Sophoclis Ajac. 417. ἔτ' ἀμπνοὰς ἔχοντα recte Scholiastes explicat ἤγουν ζῶντα. *Seidl.*

1269. Vulgo ἀφαιρήσῃ. *Seidl.*

1270. πιμπρᾷ σὺ, χ' ἡμᾶς.] MS. Harl. πίμπρασι σ', ἡμᾶς δ'—. *Musg.*

Aldus; πιμπρᾷ σὺ, χἡμᾶς ἐξάγουσ'. Sed præstat lectio MS. Harl. πίμπρασί σ', ἡμᾶς δ' ἐξ. Accentum tantum mutavi scribens πιμπρᾶσί. *Seidl.*

1271. τι] MS. Harl. καί τι. *Musg.*

καὶ τί] Aldus et editiones καὶ omittunt. *Seidl.*

1273. δράμωμεν,] Ita Aldus. Editiones.

Δούλας· ἰὼ θεοί. καὶ τί τοὺς θεοὺς καλῶ;
Καὶ πρὶν γὰρ οὐκ ἤκουσαν ἀνακαλούμενοι.
Φέρ' ἐς πυρὰν δράμωμεν, ὡς κάλλιστά μοι
Σὺν τῇδε πατρίδι κατθανεῖν πυρουμένῃ.
ΤΑΛ. Ἐνθουσιᾷς, δύστηνε, τοῖς σαυτῆς κακοῖς·
Ἀλλ' αγετε, μὴ φείδεσθ'. Ὀδυσσέως δὲ χρὴ
Ἐς χεῖρα δοῦναι τήνδε καὶ πέμπειν γέρας.
ἙΚ. Ὀτοτοτοτοτοτοῖ.
Κρόνιε, πρύτανι Φρύγιε, γενέτα

Servas: O dii! *sed* quid deos voco?
Nam et ante non audiverunt *nos* invocati.
Age curramus in incendium; utpote honestissimum mihi
Cum hac incensa patria mori.
Tal. Insanis, misera, propter tua mala.
Quamobrem abducite *eam,* ne parcite. Ulyssis enim oportet
In manum dare, et *ei* hoc munus mittere.
Hec. Væ, heu, hei, oh, ha, hæ, ah!
O Phrygie rex, proles Saturnia

1271. deest καὶ M. 1279. ὦ Κρόνιε S.

aliquot antiquæ typographico errore τράμωμεν. *Seidl.*

1275. τοῖς σαυτῆς] MS. Harl. τοῖς αὐτοῖς. *Musg.*

τοῖς σαυτῆς κακοῖς·] Male MS. Harl. τοῖς αὐτοῖς κακοῖς.

Post κακοῖς Aldus ponit interrogationis notam, quod quodammodo defendi potest. *Seidl.*

1278. Hæc usque ad finem fabulæ antistrophica esse, facile vides. Sed a principio non omnia congruunt. Officit maxime illud ἀνάξια. Fortasse Euripides dedit sic:

ὀτοτοτοτοτοτοῖ.
ὦ Κρόνιε, πρύτανι Φρύγι', ἀνά-
ξια, γενέτα, τῆς Δαρδάνου
γονᾶς τάδ', οἷα πάσχομεν, δέδορκας;

ut vocem πάτερ ab explicatore ad γενέτα adscriptam putes. Sed minori mutatione et numeris elegantioribus legi etiam possit:

ὦ Κρόνιε, πρύτανι Φρύγιε, γενέ-
τα, πάτερ ἄναξ τῆς Δαρδάνου
γονᾶς, τάδ', οἷα πάσχομεν, δέδορκας;

In textu tamen nihil nisi ὦ ante Κρόνιε addidi, interpunctionemque mutavi. Fortasse enim in posterum meliores Codices viam monstrabunt, qua vox ἀνάξια, quæ ad sensum aptissima est, retineri possit. Aldus, quem major pars editionum sequitur, initium sic exhibet:

ὀττο το το το το ττοῖ
Κρόνιε πρύτανι, Φρύγιε γενέτα.

In antistropha idem habet ὀττο το το το ττοῖ. *Seidl.*

1279. Vox γενέτα e sede sua migrasse mihi videtur. Lego:

Κρόνιε γενέτα, Πρύτανι Φρύγιε.

Γενέτας Euripidi et Sophocli *filium* nonnunquam sonat. Vide Ion. v. 916. Œd. Tyr. v. 478. Contrario sensu exstat Orest. v. 1008. et in Archiæ Epigr. Anthol. H. Steph. p. 239. *Musg.*

Κρόνιε πρύτανι] Sic Æschylus alibi regem, quod legibus non sit obnoxius, ἄκριτον πρύτανιν vocat. Sic Prometh. v. 169. de Jove loquens: χρείαν ἕξει μακάρων Πρύτανις. Scholiast. Ὁ Θεῶν Διοικητὴς καὶ Ἄρχων, Ζεύς.

Πάτερ, ἀνάξια τῆς Δαρδάνου
Γονᾶς τάδ' οἷα πάσχομεν, δέδορκας;
ΧΟ. Δέδορκεν, ἁ δὲ μεγαλόπολις
Ἄπολις ὄλωλεν, οὐδ' ἔτ' ἔστι Τροία.
ἙΚ. Ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ.
Λέλαμπεν Ἴλιος,
Περγάμων τε πυρὶ καταίθεται τέρεμνα
Καὶ πόλις ἄκρα τε τειχέων.
ΧΟ. Πτέρυγι δὲ καπνὸς ὥς τις, οὐ-

Pater, indigna Dardani
Sanguine vides hæc, quæ patimur?
Cho. Videt. Hæc vero magna civitas,
Non amplius civitas, periit, nec amplius est Troja.
Hec. Væ, heu, hei, oh, ah!
Splendet Ilium,
Pergamorum igne flagrant culmina,
Et civitas, et summitates murorum.
Cho. Veluti autem fumus flabello

1286. τὰ Περγ. S. τε om. M. 1287. πόλισμ' S. 1288. οὐρανία M.

Φρύγιε γενέτα] Δαρδάνου πάτερ. Vid. supra ad v. 818. et v. 821. *Barnes.*

1280. Δαρδάνου] Ita MS. Harl. Ed. Ald. Δαρδανίου. *Musg.*

1281. Post δέδορκας interrogationis nota ponenda. *Heath.*

1282. ἁ δὲ μεγαλόπολις Τροία.] Eadem voce Pindarus utebatur prius in illa Athenarum laudatione, qua sibi illius populi animos devinxit, μεγαλοπόλιες Ἀθᾶναι, licet alii hoc fuisse encomium asserant: Αἴ τε λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἔρεισμ' Ἀθᾶναι. De qua re nos fusius in Pindari Vita, a nobis olim scripta, at nondum edita. *Barnes.*

1286. MS. Harl. Περγάμων τε. *Musg.*

Ante Περγάμων metri causa articulum inserui. Item post Περγάμων Aldus et editiones τε omittunt, quod opportune præbet MS. Harl. *Seidl.*

1287. πόλισμ'.] Ita scripsi ob versum. Vulgo πόλις.

ἄκρα τε τειχέων.] Exspectes ἄκρα accipiendum esse pro neutro plurali. Sed metrum h. l. ultimam vocis ἄκρα poscit longam, qualem habet substantivum ἄκρα, *culmen*, quo substantivo simili modo noster usus est in Archelai Fragm. XXIV.

οὐ γὰρ ὑπερθεῖν κύματος ἄκραν
δυνάμεσθ', etc.

Seidl.

1288. Legendum videtur:

Πτέρυγι δὲ καπνὸς ὡς ἀρθεὶς οὐ-
ρανίᾳ, πεσοῦσα δορὶ — —

In nihilum abit terra, Marte debellata, ut fumus sublatus penna sublimia petenti. Empedocles de hominum interitu ap. Sext. Empir. p. 396. Ed. Fabric.

ὠκύμοροι καπνοῖο δίκαν ἀρθέντες ἀπέπταν.

Recte ἀρθέντες ἀπέπταν, quia fumus tum dissipari incipit, cum in altum effertur. Quod mihi quoque fiduciam dedit, ut in Euripide ἀρθεὶς reponerem pro τις. *Musg.*

Πτέρυγι δὲ καπνὸς ὥς τις,] Ita pungo, versionemque Latinam ad punctationem mutatam corrigo, quam videsis. Πτέρυξ, ἐνταῦθα ῥιπίδιον, ὅτι ὁμοίως ἀέρα ῥιπίζει, καθὰ καὶ πτέρυξ. Orest. 1427. dicitur Flabellum εὐπαγὴς κύκλος πτέρινος, An-

ῥάνια πεσοῦσα δορὶ καταφθίνει γᾶ
Μαλερὰ μέλαθρα πυρὶ κατάδρομα
Δαΐῳ τε λόγχᾳ.
ʽΕΚ. Ἰὼ γᾶ τρόφιμε τῶν ἐμῶν τέκνων.
ΧΟ. Ἒ ἕ.
ʽΕΚ. Ὦ τέκνα, κλύετε, μάθετε ματρὸς αὐδάν.
ΧΟ. Ἰαλέμῳ τοὺς θανόντας ἀπύεις.
ʽΕΚ. Γεραιά τ' εἰς πέδον τιθεῖσα μέλεα,
Καὶ χερσὶ γαῖαν κροτοῦσα δισσαῖς.

Terra alte corruens, ferro excisa, evanescit
Usta *sunt* palatia vastata igne
Hostili, et hasta.
Hec. O patria altrix meorum liberorum.
Cho. Heu, heu!
Hec. O liberi, audite, agnoscite matris vocem.
Cho. Vocasne mortuos lugubri voce.
Hec. Et senilia ponens membra in solo,
Et manibus terram tundens ambabus?

1291. Δαΐᾳ M. 1297. κρύπτουσα M.

glice *a fan*. Scaliger ita hunc locum (ex infra sequente ad v. 1312.) legi voluit: Πτέρυγι δὲ καπνὸς ὥς τις, κόνις οὐρανία πεσοῦσαν καταφθίνει γᾶν. Sed magnum virum haud subiit, καταφθίνει activam significationem non habere. Imposuit nempe illi locus prædictus, ubi legitur: Κόνις δ' ἴσα καπνῷ πτέρυγι πρὸς αἰθέρα, etc. *Barnes.*

Jam Reisk. scripsit οὐρανίᾳ, et ventum πτέρυγα οὐρανίαν, *flabellum cœleste*, appellari monet. Heath. etiam ita legit, post οὐρανίᾳ distinguit, verum πτέρυγα non esse *flabellum* censet, sed locum vertit: *Veluti autem fumus aliquis ala, quæ cœlum petit, in sublime tollitur, et dissipatur, ita terra hæc armis vastata periit. Beck.*

οὐράνια] Legitur οὐρανία, quod metro adversatur, nisi facias trisyllabum. Idem valet de dativo οὐρανίᾳ, quem plerique interpretes proposuerunt referentes ad πτέρυγι. Sed οὐράνια adverbialiter dictum est, *magno casu corruens*, ut supra v. 535. ἵππον οὐράνια βρέμοντα, *equum ingenti strepitu sonantem.* Conferri possunt οὐράνιον ὅσον, οὐράνιον ἄχος et similia. Πτέρυγι interpretor ῥιπίδι. *Seidl.*

1290. s. Hæc nisi pro mesodo accipias, in stropha duo versus excidisse putandi sunt. In fine Ald. legit δαΐῳ, ceteræ edd. δαΐᾳ, nescio unde. *Seidl.*

1294. ματρὸς] MS. Harl. μητρὸς. Ed. Ald. πατρὸς. *Musg.*

ματρὸς] Musgravius male edidit πατρὸς, Aldina distincte legitur ματρός. *Seidl.*

1295. Ἰαλέμῳ] De hac voce vid. quid nos supra ad v. 606. *Barnes.*

1296. Γεραιά τ'] MS. Harl. huic et sequenti versui personam Hecubæ præfigit, mox a versu Διάδοχον aliam Chori ῥῆσιν inchoat. Hoc si quis probat, interrogationis notam post ἀπύεις collocare debet: quæ nota, si vulgatam tenemus, post δισσαῖς ponenda erit. *Musg.*

Bene Musgravius ad h. l. Nam, si, ut vulgo fit, omnia Choro tribuantur, post διάδοχον, v. 1298. desideratur particula δέ. Ceterum pro τ' post γεραιὰ malim γ'. *Seidl.*

1297. κρύπτουσα] MS. Steph. γλύπτουσα. Legendum κτυποῦσα, vel κροτοῦσα, *tundens.* Hesychius: κτυπεῖ, τῇ χειρὶ κρούει. Philostratus: κτυπεῖταί τις ἐνταῦ-

ΧΟ. Διάδοχόν σοι γόνυ τίθημι γαίᾳ,
Τοὺς ἐμοὺς καλοῦσα νέρθεν
Ἀθλίους ἀκοίτας.
ἙΚ. Ἀγόμεθα, φερόμεθ᾽. ΧΟ. Ἄλγος, ἄλγος βοᾷς.
ἙΚ. Δούλειον ὑπὸ μέλαθρον. ΧΟ. Ἐκ πάτρας γ᾽ ἐμᾶς.
ἙΚ. Ἰώ·
Πρίαμε, Πρίαμε· σὺ μὲν ὀλόμενος
Ἄταφος, ἄφιλος, ἄτας ἐμᾶς ἄϊστος εἶ.

Cho. Succedens tibi genu pono
In terra meos vocans sub terra
Miseros maritos.
Hec. Agimur, ferimur. *Cho.* Dolorem, dolorem clamas.
Hec. Ad servilia atria. *Cho.* Ex mea patria,
Hec. Heu!
O Priame, Priame, tu quidem mortuus
Insepultus, et absque amicis, es ignarus meæ miseriæ.

1301. φερόμεθα M. 1304. σὺ μὲν γὰρ ὀλ. M.

θα ἄκμων. Vit. Apollon. V. c. 6. Vox κροτεῖν, contra quam nonnulli putant, de lugubri planctu, non minus, quam de læto plausu, dicitur. Æschines Socraticus Axiocho: στεναγμοὺς ἱέντα σὺν δακρύοις καὶ κροτήσεσι χειρῶν. De re ipsa videndi Homerus Il. X. v. 564. Hymn. in Apollin. v. 332, 3, 4, 5. Statius Theb. Lib. I. v. 54. 5. Ad horum exemplum Scedasus quidam apud Plutarchum, τὴν γῆν τύπτων, ἀνεκαλεῖτο τὰς Ἐρίννυας. Op. Mor. p. 1378. Ed. H. Steph.

χεῖρας κροτεῖν in luctu dictum habet Philo Jud. p. 359. *Musg.*

Reisk. conjicit ὀρύττουσα. *Beck.*

κροτοῦσα.] Ita bene conjecit Musgravius. Aldus κρύπτουσα. — MS. Steph. γλύπτουσα, quod Henr. Stephanus defendit citato Horat. Serm. I. Sat. 8. *scalpere terram unguibus.* Sed facillima est illa Musgravii emendatio. Commutantur enim sæpissime τ et π, ο et υ. Cf. Bacch. 188. Præterea usus verbi γλύπτειν satis incertus est. *Seidl.*

1301. Ἀγόμεθα, φερόμεθα] Est Græca phrasis ἄγειν καὶ φέρειν, pro funditus evertere: Isocrat. in Archid. ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους: item pro hostili more vexare. Dicitur etiam ἄγειν καὶ καίειν, ut Xenoph. Hellen. Lib. III. 3. ἦγον καὶ ἔκαιον τὴν Βιθυνίδα. Hinc Virgil. Æn. Lib. II. v. 374. — *Alii rapiunt incensa feruntque.* Ἀγόμεθα, φερόμεθα] *Funditus periimus.* *Barnes.*

Dividit hunc versum Heath. ita:

ἙΚ. Ἀγόμεθα, φερόμεθα iambicus dimeter brachycatalectus.
ΧΟ. Ἄλγος, ἄλγος βοᾷς periodus brachycatal.

Beck.

Vulgo plene φερόμεθα. *Seidl.*

1302. ἙΚ. Δούλειον ὑπὸ μέλαθρον ἐκ πάτρας γ᾽ ἐμᾶς.] Post μέλαθρον inserunt Chori personam. Sed in antistropha trimeter non potest dividi. *Seidl.*

1304. σὺ μὲν ὀλόμενος] Libri σὺ μὲν γὰρ ὀλόμενος. Sed illud γὰρ nec metrum fert nec sensus. Numeri sunt trochaici, qui continuantur usque ad vocem ἄφιλος. De soluta catalexi vid. supra ad v. 1058. Cf. tamen not. ad versum antistrophicum. *Seidl.*

1306. σ᾽.] Ita recte H. Steph. Ed. Ald. δ᾽.

κατακαλύπτει] Ita MS. Harl. Ed. Ald. κατακαλύψει. *Musg.*

Heath. cum Steph. legi jubet κατεκάλυψε. *Beck.*

Μέλας γὰρ ὄσσε κατακαλύπτει
Θάνατος ὅσιον ἀνοσίαις σφαγαῖσιν.
Ἰὼ θεῶν μέλαθρα καὶ πόλις φίλα.
ΧΟ. Ἒ ἕ.
Τὰν φόνιον ἔχετε φλόγα δορός τε λόγχαν.
Τάχ' εἰς φίλαν γᾶν πεσεῖσθ' ἀνώνυμοι.
Κόνις δ' ἴσα καπνῷ πτέρυγι πρὸς αἰθέρ'
Ἄϊστον οἴκων ἐμῶν με θήσει,

Atra enim oculos tuos tegit
Mors, pium impia cæde.
Heu deorum templa, et chara civitas.
Cho. Heu, heu,
Letalem patimini flammam, bellique cuspidem:
Mox in charum solum ingloria concidetis.
Pulvis vero, in aërem means, ala fumo pari,
Ignaram domus meæ me reddet.

1306. Cum seq. Choro tribuit S. — γάρ σ' ὄσσε M. 1307. σφαγαῖς M. 1308. 'ΕΚ. S. 1310. 'ΕΚ. S. 1311. ΧΟ. S. ἐμπεσεῖσθ' M. 1312. 'ΕΚ. S. 1313. μεθήσει.

Μέλας γάρ σ' ὄσσε κατακαλύψει] Synecdoche pro κατὰ ὄσσε. De duplici autem accusativo post hujusmodi verba, ut ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, et τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος, et Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας, et Τρῶας δὲ ἄχος ἔλλαβε θυμὸν, etc. vid. (si hæc exempla minus suffecerint) apud Henr. Stephanum longe plura. *Barnes.*

Μέλας γὰρ ὄσσε κατακαλύπτει] Aldus μέλας γὰρ δ' ὄσσε κατακαλύψει, ex quo Henr. Stephanus emendari voluit μέλας γάρ σ' ὄσσε κατεκάλυψε. Sed illud aut δ' aut σ' metrum respuit et pro κατακαλύψει, Cod. Harl. offert κατακαλύπτει, quod recepimus. Ceterum utrumque hunc versum Choro assignavi, quod in antistropha hoc loco aperte personæ mutantur. Atque optime hæc Choro conveniunt. Vulgo Hecubæ oratio continuatur usque ad πόλις φίλα. *Seidl.*

1307. σφαγαῖσιν.] Legitur σφαγαῖς.

Distinxi personas ad strophæ rationem. Vulgo ab hoc inde versu omnia Choro tribuuntur usque ad v. 1317. *Seidl.*

1308. Ἰὼ, θεῶν] Ab hoc versu, non a sequenti, Chori ῥῆσις inchoanda esse videtur. *Musg.*

Idem monuerat Reisk., qui comma post φίλα poni, et scribi voluerat: καὶ πόλις φίλα, αἳ τὰν φόνιον — λόγχαν, τάχ' εἰς φίλαν γᾶν συμπεσεῖσθ'. *O deorum ædes et amica urbs, quæ nunc in vobis habetis et sustinetis ignem et ferrum, brevi concidetis in illud vestrum solum, cui superstructi estis. Beck.*

1309. s. Hæc ad præcedentia debent referri, et ita verti, voce ἀνώνυμοι in ἀνώνυμα mutata: *Heu, heu exitiosam habetis flammam, hastæque cuspidem; mox in caram hanc terram ruetis sine nomine.*

Heath.

1311. Recte viderunt interpretes, hæc referenda esse ad præcedentia ἰὼ θεῶν μέλαθρα καὶ πόλις φίλα. Reiskius vertit: brevi concidetis in illud vestrum solum, cui superstructi estis. Pro πεσεῖσθ' legitur ἐμπεσεῖσθ', quod versum facit senarium iambicum, quos venari solent librarii. Quamquam strophicus etiam versus facile ad hanc legem accommodari potest, velut:

ἰαλέμῳ τοὺς κατθανόντας ἀπύεις

sive:

ἰαλέμῳ τοι τοὺς θανόντας ἀπύεις.

Seidl.

Ὄνομα δὲ γᾶς ἀφανὲς εἶσιν· ἄλλᾳ δ'
Ἄλλο φροῦδον, οὐδ' ἔτ' ἔστιν
Ἁ τάλαινα Τροία.
ἙΚ. Ἐμάθετ', ἐκλύετε Περγάμων κτύπον;
Ἔνοσις ἅπασαν, ἔνοσις ἐπικλύσει πόλιν.
Ἰὼ τρομερὰ τρομερὰ μέλεα,

Nomen vero terræ ignotum, alio vero modo
Alia *res* evanida perit, nec amplius est
Infelix Troja.
Hec. Cognovistis, audivistis Pergamorum *ruentium* fragorem!
Concussio totam, concussio obruit urbem.
Hei tremula, tremula membra,

1314. ΧΟ. S. 1317. ΧΟ. Περγ. γε κτ. S. 1318. ἙΚ. S. 1319. τρομερὰ semel S.

1312. ἶσα καπνῷ] Mirum, ni scripserit auctor ἰσοκάπνῳ, ad quam formam multa adjectiva Græcorum usus finxit. Mox pro πρὸς legendum περῶσ', *trajiciens, penetrans;* alioqui deest participium, cui subjungi possit πρὸς αἰθέρα. Cur autem dicit: *penna tanquam fumi?* Quia fumus, utpote multo levior, quam pulvis quicunque, et citius et altius in æthera adscendit. Lucan. Pharsal. IX. v. 461.

— quantumque licet consurgere fumo
Et violare diem, tantum tenet æthera pulvis.

Senec. Theb. 395. *Fumoque similes— Nebulas. Musg.*

Κόνις δ' ἶσα καπνῷ] Vid. supra v. 1288. *Barnes.*

In fine plene legitur αἰθέρα, ut etiam hic versus senarium efficiat. Possis quidem strophicum explere legendo μέλε' ἐμὰ, sed minus hoc mihi videtur probabile. Ceterum sensus hujus atque sequentis versus satis est impeditus. Legendum fortasse est καπνοῦ πτέρυγι, quod dictum sit pro simplici καπνῷ. Ita Noster Ion. 122. ἅμ' ἡελίου πτέρυγι θοῇ pro ἅμ' ἡελίῳ. Κόνις — πρὸς αἰθέρα intellige ἰοῦσα sive ἀρθεῖσα et conf. ad Lamb. Bos. de Ellips. vv. ἐρχόμενος et ἀπιέναι. Proximo versu antiqua lectio μεθήσει dudum a viris doctis correcta est in με θήσει. *Seidl.*

1312. s. Verte: *Pulvis vero fumo similis ala versus cælum expansa ignaram me reddet ædium mearum;* i. e. omnia ita miscebit, et confundet, ut ædes meas dignoscere et distinguere non amplius possim. *Heath.*

Forte, πτερυσθεῖσα, aut πτερωθεῖσα, *favilla vestra, ut fumus,* aut *simul cum fumo, evecta velut alis in aërem.* Hes. πτερύσσεται· πέταται. aut alias deest aliquid, si πτέρυγα servetur; ut μετεωρισθεῖσα, aut ἶσα καπνῷ ἄνεισι πρὸς αἰθέρα. *Reisk.*

1313. Ἄϊστον] An ἀΐστορ', ut Androm. 680. *Musg.*

Ἄϊστον ἐμῶν οἴκων με θήσει,] Canterus et Miltonus ἐμὸν οἶκον μεθήσει legunt, sed Scaliger melius, distinguendo tantum με θήσει, locum explicat, θήσει με τῶν ἐμῶν οἴκων ἄϊστον, ut supra v. 1305. ἄτας ἐμᾶς ἄϊστος εἶ. Ἄϊστος, ἄπυστος, ut Hom. Οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, &c. Sic Æschyl. Ὤλετ' ἄκλαυστος, ἄϊστος, hinc ἀϊστόω, Sophocl. σὺ γάρ μοι πατρίδ' ἠΐστωσας δορί. *Barnes.*

μεθήσει,] Valcken. scribi jubet με θήσει. ad Phœn. p. 190. *Beck.*

1314. ἀφανὲς εἶσιν·] Legi potest: ἀφανὲς εἰσαεὶ, vel, quod malim, ἀφανὲς, αἶ, αἶ. *Musg.*

δ' αἴας] Ita dedimus propter stropham. Vulgo δὲ γᾶς. Paulo post Aldus habet ἄλλα. *Seidl.*

1315. Heath. cum Porto scribit: Ἄλλᾳ δ' ἄλλο φροῦδον. Ita et Reisk. qui reddit: *uni nostrum fœminæ periit hoc, alteri aliud. Beck.*

Φέρετ' ἐμὸν ἴχνος. ΤΑΛ. Ἴτ' ἐπὶ τάλαιναν
Δούλειον ἁμέραν βίου.
Ἰὼ τάλαινα πόλις. ὅμως δὲ
Πρόφερε πόδα σὸν ἐπὶ πλάτας Ἀχαιῶν.

Ferte meum vestigium! *Tal.* Ite ad miserum
Servilem vitæ statum.
Heu misera civitas! Sed tamen *nihilominus*
Promove pedem tuum ad naves Græcorum.

1320. φέρ' S.

1318. ἐπικλύσει] Legendum ἐπέκλυσεν. Hoc enim dicit, audito urbis concidentis fragore. *Musg.*

Ἐκλύετε] A κλύω. *Barnes.*

Posui interrogationis signum post ἐκλύετε, quod in libris abest, qui totum hunc versum pariter atque proximam orationem usque ad vocem ἴχνος, v. 1320. ad Hecubæ personam referunt. Statim post ante κτύπον addidi γε metri strophici causa. Nisi forte in stropha legere malis ἄχος, ἄχος βοᾶς, quemadmodum legimus in Med. 208. λιγυρὰ ἄχεα μογερὰ βοᾷ, coll. Suppl. 830. στένεις ἄχη, et Ion. 777. ἄχος ἐμοὶ στένειν. *Seidl.*

1319. Duplicatur vulgo adjectivum τρομερά. Et sane in stropha quoque duplicatam habemus vocem Πρίαμε. Sed huic rei noli nimium tribuere. Deleto altero τρομερὰ, concinnior etiam est trochæorum numerus. Nec vel sic quædam strophæ et antistrophæ æqualitas deest, quum compellatio per vocativum utrimque totidem syllabis contineatur. Paulo post φέρ' scripsi pro φέρετ', quod una syllaba metrum abundabat. Parenthesin faciunt illa φέρ', ἐμὸν ἴχνος, *age, mi pes.* Metro etiam medearis, si servato φέρετ' deleas ἴτ', explicationem illud existimans verborum φέρετ' ἐμὸν ἴχνος. *Seidl.*

1320. Ante vocem ἴτ' libri Talthybii personam inferunt loco iniquo. Rejeci illam post βίου, si tamen hæc ultima recte Talthybio tribuuntur. Equidem non dubitassem Choro ea assignare, nisi in carminis fine liberiorem interdum personarum rationem esse scirem. *Seidl.*

1321. ἁμέραν βίου.] An legendum ἁμέραι βίᾳ. *Musg.*

ΤΕΛΟΣ ΤΡΩΑΔΩΝ.

Excudebant Andreas et Jacobus Duncan,
Academiæ Glasguensis Typographi.

SCHOLIA

IN

EURIPIDIS TROADAS.

AD LECTOREM.

NOTANDUM est horum Scholiorum notitiam, quorum apographum (hic verbum verbo impressum) pro singulari sua humanitate arcessentibus nobis misit vir doctus Hieronymus Amatius, deberi omnino Elmsleio. Is in Indice Codicum ad suam Euripidis Medeæ editionem sic incipit:

"Rom. A. Vaticanus 909. Bibliothecæ Vaticanæ, bombycinus, scriptus sæculo duodecimo, ut ab optimo harum rerum judice audivi. Inter omnes fabularum Euripidearum codices, quos possidet Bibliotheca Pontificia, hunc præstantissimum simul et antiquissimum appellarunt custodes. Complectitur novem tragœdias, primas septem scilicet, Troadas et Rhesum. Rhesus in fine mutilus est. Omnibus accedunt scholia in margine scripta, glossæ interlineares, necnon variæ lectiones, quarum nonnullæ ab ipso codicis scriptore additæ sunt, pleræque vero a diversa eaque non una manu. Textum hujus fabulæ, quem exhibet codex, bis cum Aldina editione contuli, omnesque fere varias lectiones a librariis indicatas enotavi. Scholia vero, quæ lectu difficiliora sunt, propter temporis angustiam vix inspicere potui, nedum cum Arseniana ἐκδόσει conferre. Scholia in Troadas et Rhesum, præter pauca in Rhesum quæ nuper protulit Matthiæ, nondum edita sunt. Quæ pertinent ad Troadas, fortasse non nisi in hoc codice Romano exstant. Certe Bibliotheca Laurentiana, qua sola in scholiis ad posteriores tragœdias colligendis usus est Matthiæ, nullum codicem habet, ipso teste, qui eam tragœdiam complectatur."

J. B.

AD LECTOREM.

Monitos vellem viros doctissimos, ad quos hæ schedæ nostræ pervenient, scholia ista adeo minutis, deficientibus, et evanidis litteris scripta esse, ut palæophilos superiorum ac nostrorum temporum deterruerint: Nec certe per chartæ genus, quod bombycinum appellamus, auxilii aliquid a medicaminibus illis sperandum erat, quæ nunc membranis adhiberi solent. Nos quidem plura etiam emendare et supplere meditando potuissemus: Verum aliis aliisque distinemur laboribus. Utcunque tamen scholia ipsa primum ab experientia et curis nostris prodeant, in lucem sane proferri merentur; quum et sensum maxima parte sat clarum exhibeant, et nominibus ac fragmentis auctorum hactenus ignoratis abundent.

HIERONYMUS AMATIUS.

SCHOLIA IN TROADAS,

NUNC PRIMUM EDITA.

E COD. VATICANO 909.

1. Ἥκω λιπὼν—Ὅλος ἐπὶ τοῦ θεάτρου ὁ εὐριπίδης· πρὸς ὃ ἀφορῶν τοὺς λόγους νῦν ὁ ποσειδῶν ποιεῖ. παρῶν ἐν τῇ ὑποθέσει· πολλαχοῦ δὲ τοιοῦτος, ὡς ἐν ταῖς βάκχαις ὁ διόνυσσος ἥκω. διὸς παῖς τήνδε θηβαίων χθόνα:— Οὔποτ' ἐκ φρενῶν— Τὸ ἑξῆς ἐκ φρενῶν τῶν ἐμῶν. περὶ ὁμηρικὸν δὲ ποσειδῶνα ταῦτα:—

9. Ὁ γὰρ παρνάσσιος—Παρνάσσιον αὐτὸν εἶπε φωκέα ὄντα· διατάττεσθαι δελφοῦς, ὑπὸ φωκεῦσιν· ὅμηρος· ἀτὰρ φωκήων σχέδιος καὶ ἐπίστροφος ἦρχον. υἱέες ἰφίτου μεγαθύμου ναυβολίδαο. εἶτα οἱ κυπάρισσον ἔχον: πύθωνάτε πετρήεσσαν. παρ' ᾧδὴ ἠξιοῦντο· τοῦτε ἱεροῦ καὶ τῶν αὐτόθι χρημάτων εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν. ἔνθεν καὶ οἱ ἱεροὶ πόλεμοι, κατερράγησαν. λακεδαιμονίων μὲν ἀποδόντων δελφοις τὸ ἱερὸν μετὰ τὸ καταπολεμῆσαι φωκέας· ἀθηναίων δὲ ἔμπαλιν, φωκεῦσιν αὐτὸ παραδόντων αὖτις. καθάπερ θουκυδίδης φησί. καλεῖται δὲ ἱερὸς ὅτι παρὰ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν δελφοῖς ἐγένετο. φώκου δὲ τοῦ ψαμάθης· καὶ ἀστεροδίας τῆς δηϊονέως ἐγένετο, πανοπεὺς καὶ κροῖσος: ὁ κρισάντου τοῦ δὲ πανοπέως ἐπειὸς. οὗτος εἰς τροίαν στρατεύσας τὸν δούρειον ἵππον ἐποίησεν:—ἄλλως. ὁ φωκεὺς, παρνάσσιος εἴρηται. ἐπειὸς δὲ ἀφ' ὧν σὺν τοῖς φωκεῦσιν, ἐτάττοντο· ἢ διὰ τὸ πλησίον τῇ φωκίδι εἶναι τὸν παρνασσόν:—

14. Δούρειος ἵππος—ψυχρῶς ἐτυμολόγησε τὸν ἵππον ἀπὸ τῶν δοράτων. ἄμεινον γὰρ παρὰ τὰ δοῦρα πεποιῆσθαι ἤγουν τὰ ξύλα. ὅμηρος δουράτεον ὅ ἐστι ξύλινον:—Ἔρημα δ' ἄλση:—Ἔρημα αὐτὰ φησὶν· ὡς τῶν θεῶν ἐκλελοιπότων τὰ ἱερά. αὐτὸς οὖν ὁ ποσειδῶν φησί. λείπω τὸ κλεινὸν ἴλιον βωμούς τ' ἐμούς:— Πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις—Παρὰ τοῖς βάθροις δὲ τῶν κρηπίδων τοῦ ἑρκίου διος, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῖς βωμοῖς τοῦ διός. τὸ δὲ ἕρκιον δία, ἄλλοι ἱστορικοὶ ἀναγράφουσιν ἰδίαν τινὰ σχέσιν περὶ αὐτοῦ ἱστοροῦντες· τρισὶν ὀφθαλμοῖς αὐτοὺς κεχρῆσθαι φασὶν· ὡς οἱ περὶ ἄγιαν καὶ δέρκαλον· πεφόνευται δὲ ὁ πρίαμος ὑπὸ νεοπτολέμου δικαίως· ἐπειδὴ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀχιλλέα ἐλθόντα ἐπὶ τὸν γάμον τῆς πολυξένης. οἱ περὶ ἀλέξανδρον ἐν τῷ τοῦ θυμβραίου ἀπόλλωνι ἱερὸν, λόγχαις ἀνεῖλον. ταῦτα ἔνιοι πρὸς χάριν ἀθηναίων εὐριπίδην λέγειν. ἀγαπητὸν γὰρ εἶναι τοῖς περὶ δημοφῶντα αἴθραν ἀναλαβεῖν· ἧς ἕνεκα αὐτοὺς φησὶν ἐπὶ τροίαν ἐλθεῖν μενεσθέως ἀφηγουμένου τῶν ἀθηναίων:—

20. Δεκασπόρῳ χρόνῳ—Ἀντὶ τοῦ διὰ δέκα ἐνιαυτῶν· ἔνθεν καὶ ποιὰς τοὺς ἐνιαυτοὺς ἔλεγον ἀπὸ τῆς τῶν καρπῶν ἀναδόσεως:—

27. Νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν — ἀντὶ τοῦ ἐξασθενεῖ. οἷον τὰ τῶν θεῶν ἀμελο - - - α ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων: — Βοᾶ σκάμανδρος — ἀντὶ τοῦ καταβοᾶται· ἐν τῷ αὐτὰς βοᾶν νεοπτόλεμος καὶ ἄλλοι τινές: —

31. Ἀθηναίων τε θησείδαι πρόμοι — Ἔνιοι ταῦτα φασὶ κατὰ χάριν εἰρῆσθαι· μὴ γὰρ εἰληφέναι ἐκ τοὺς περὶ ἀκάμαντα καὶ δημοφῶντα ἐκ τῶν λαφύρων· ἀλλὰ μόνην τὴν αἴθραν δι' ἣν καὶ ἀφίκοντο εἰς ἴλιον μενεσθέως ἡγουμένου. λυσίμαχος δὲ τὸν τὴν περσηΐδα πεποιηκότα φησὶ γράφειν οὕτως· θεισείδαις δὲ πόρε δῶρα κρείων ἀγαμέμνων· ἠδὲ μενεσθῆϊ μεγαλήτορι ποιμένι λαῶν: —

32. Τρωάδων ὑπὸ στέγαις — γράφεται παρθένων. ὅσαι μὲν οὖν ἐκληρώθησαν ἀπεδόθησαν· ὅσαι δὲ ἀκλήρωτοι ἐξαιρετοδοθεῖσαι τοῖς πρώτοις, ἐνταῦθα τυγχάνουσιν: — Τήνδ' ἀθλίαν — ἄμεινον ἦν ἀπὸ τῶν πραγμάτων παράγεσθαι ὀδυρομένην τὰ παρόντα. οὐ γὰρ ἡ τραγῳδία τὸ πάθος εἶχε· νῦν δὲ ψυχρῶς τῷ θεάτρῳ προσδιαλέγεται: —

41. Ἣν δὲ παρθένον μεθῆκ' ἀπόλλων — ἣν οὐ διεκόρευσεν· ἀλλ' εἴασε παρθένον. οἱ γὰρ ἐνθουσιῶντες, ἐπιτετραμμένοι εἰσὶ τῇ κοινήσει: —

44. Γαμεῖ βιαίως — Ἀντὶ τοῦ γαμήσει· σεσημείωται καὶ μηκέτι αὐτῆς οἰκουμένης. ὑπώπτευκε γὰρ ἀριστοφάνης ἐκ τούτου· νῦν δὲ δὴ αἰνειάο μίη, τρώεσσιν ἀνάξει: —

61. Ἐκεῖσε πρῶτον ἄνελθε — ἀντὶ τοῦ ἐκεῖνον ἀνάλαβε τὸν λόγον καὶ ἀνάτρεχε, εἰς τὸν περὶ ἑλλήνων λόγον: —

89. Μυκίνου — Ἀκτὴ τις οὕτω καλουμένη· Κάφηρος δὲ ἀκρωτήριον εὐβοίας μεταξὺ σκύρου· νεανθὴς δὲ ὁ κυζικηνός: — Καφήρειοι τ' ἄκραι — Καφηρεύς. καθηρέα αὐτὸν φασὶ πρότερον κεκλῆσθαι. εἶναι γὰρ ἐκεῖ βωμὸν διὸς ἐφ' ὃν εὐβοεῖς καθαιρόμενοι, ἔθυον. χρόνου δὲ προϊόντος, καφηρεὺς ἐκλήθη. παραφθειράντων τῶν ἐνοικούντων τὴν λέξιν. π^ε^ τοῦτο δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν ἑλλήνων κατὰ τὸν ἀπόπλουν δ - - - - - - - - - (ιεσπάρησαν) κοίναδε διὰ τῆς ἱστορίας: —

96. Τύμβους θ' ἱερά — Λείπ. ὃ γὰρ ἵν' ᾖ τὰ γὰρ ἱερὰ τῶν τεθνη - - - - - - - - - - - - αὐτὸς ὕστερον ὀλεῖται: —

98. Ἄνα δυσδαῖμον — Πρὸς ἑαυτὴν ταῦτα ἡ ἑκάβη λέγει. ἀναστρ. ‡ τὴν κά' σου ὦ ἑκάβη. ὁ δὲ λόγος ἄνα δυσδαῖμον - - - - - ἐκ θεῶν δύσδαιμον κεφαλ' γεγονυια - - - - - - - - ἠδὲ παιδόθεν κεφαλ', ἐμπαθέστερον - - - - - - - - ὑποκειμένοις οἰκείοις ἔχουσα. ἡ γὰρ ε- - - - - - - - - - - - ἑαυτὴν διὰ τὰς συμφορὰς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους - - - - - - οἰκείως ἐπέλεξε τὸ ἐπάειρε δέρι: ν ὡς πεπτωκυίας αὐτῆς· καὶ κεκλιμένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· καὶ τὸν πρίαμον ὁμοίως κείμενον· πρὶν συνέστηκεν οὕτως. πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις πέπτωκε πρίαμος. ὥστε εἰκὸς διὰ τὰ τοιαῦτα τὴν ἑκάβην, τὰς ἐπιτηδείους καθέδρας, καταλιποῦσαν, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κεῖσθαι: —

101. Ἀνέχου — Ἀνέχου φησὶν ἐν εὐτελείᾳ τυγχάνουσα. οὐ γὰρ τὰ παρόντα νῦν ἐστιν ἡ τροία οὐδὲ ἡ πρὶν εὐδαιμονία οὐδὲ νῦν βασιλ'. ἐσμὲν τροίας: —

103. Μὴ δὲ προσίστω — ἀντὶ τοῦ μὴ ἀντικεῖσθαι τοῖς πρὸς πρῷραν κύμασιν. ὃ

ἐστι:· μὴ ἀνθίστασο τῷ - - - - - - - τοῦ βίου. ἀλλὰ πλέε κατὰ τὸ εὐθύ. ὅταν γὰρ ἡ ναῦς πρὸς κῦμα ἢ πρὸς ἄνεμον πλέῃ. βλάπτεται σὺ οὖν φησι πλέουσα πρὸς κῦμα - - - - - - - - - τη τύχη - - τοῦτο δὲ ἐναντι - - - τὸ δὲ εὐθὺς κατὰ κῦμα, διαπρήσας κέλευθον: —

108. Ὦ πολὺς ὄγκος — ὄγκον λέγει τὴν εὐτυχίαν μεταφορικῶς. ὦ πολλ. - - - εὐδαιμονία τῶν προγόνων - - - - - - : —

117. Ἄκανθαν - - - - - - - - Τὴν τῶν μελῶν ἄκανθαν - - - - - - - - - - - - σφονδυλ. τοίχοὺς δὲ τὰς πλευρὰς - - - - - - - - - - - ηκεν. τὴν ῥάχιν οὖν ἄκανθαν - - - - - - - - - - - - - - - - ἐστὶ τὴν ῥάχιν εἱλῆσαι - - - - - - - - - - : —

119. Ἐπὶ τοὺς αἰεὶ δακρύων — Ἦ - - - - - - - - - - ὅ ἐστι βούλομαι διαδοῦνα ἐμαυτὴν - - - - - - - - - - - διὰ τοὺς ἐλέγους καὶ τοὺς θρήνους: — Μοῦσα δε κ᾽ αὐτὴ — Καὶ αὐτὴ δέφησι παρα - - - - - τοῖς δυστυχοῦσι. τὰ ἑαυτῶν - - - - - - - συμφορὰς ἔστι γὰρ καὶ μοῦσα - - - - - - - - : —

122. Ναῶν ὠκεῖαι — ὦ πρῶραι τῶν νηῶν. αἵτινες κώπαις ἀνὰ τὴν θαλάσσαν καὶ τοὺς λιμένας μετ᾽ αὐλῶν βαίνουσαι την πλεκτὴν τῆς αἰγύπτου παιδείαν. ὅ ἐστι τὰ σχοινία ἐν τοῖς κόλποις τῆς τροίας ἐξήρτασθε, τὴν μενελάου γυναῖκα μετερχόμεναι: — Ἄλλως· Τὰ σχοινία φησιν ἐν τῷ τῆς τροίας λιμένι ἐξήψασθε τὰ πρυμνήσια· αἰγύπτου δὲ παιδείαν τὰ σχοινία· καθὸ ἡ αἴγυπτος τὴν βύβλον τρέφει. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος· ὦ νῆες ἐπὶ αὐλ. - - - - παιᾶνι τὴν τροίαν προσωρμισ - - - - - παρ᾽ ὅσον αὐλοῦσιν· αὐλοὺς ἔχοντες - - - - - - ἀλλ᾽ ἡρακλῆς αὐλεῖ τίς: —

132. Κάστορι λῶβαν — Τ - - - - - - - - - - - - - - καὶ τῷ εὐρώτα δύσκλειαν - - - - - - - - - - - - - κοινοποιεῖ δὲ ἐπὶ - - - - - - - - - : —

141. Κουρᾶ ξυρήκει — Τῇ ξυρικῇ κουρᾷ. ἐκκαρθεῖσα τὴν πενθίμην κεφαλὴν. ἀντὶ τοῦ πένθιμον κεφαλὴν ἔχουσα: —

147. Μάτηρ δ᾽ ὡσεὶ πτανοῖς — Καθάπερ δὲ ὄρνισιν ἡ μὴρ ἐξάρχει τὴν πτησιν οὕτως - - - - - - τὴν κλαγγα καὶ τὸν - - - - - - - - - - - - - - τὴν μόλπην - - - - - - - - - - - - - λέγ - : —

151. Σκήπτρῳ πριάμου — Τῷ σκήπτρῳ τοῦ πριάμου ἐπερειδομένη - - - - - - - - πληγαῖς φρύγιαι τ - - - - - - - - - - - - χον θεούς. ὅ ἐστιν ἀνύμνουν: — Διερειδομένα — Ἡ λέξις - - - - - - - ἔχει. καὶ τὴν αὐτῆς ἀσθενειαν καὶ τὴν - - - - - - - - δυναστείαν: —

168. Ἔξω κομίζεσθ᾽ οἴκων — ἔξω τῶν οἴκων εὐτρεπίζεσθε· πρὸς τὸ πλεῖν στέλλεσθε αὐτὰς λέγει· πρὸς τὰς λοιπὰς τὰς ἔσω· ἵνα τὸ ἡμιχορὸν ἐξελ - - - : —

170. Μὴ νῦν μοι τὰν ἐκβακχεύουσαν — Ἐπειδὴ μέλλουσιν αἱ Τρωϊάδες ἐξιέναι, συμβουλεύει ἡ ἑκάβη μὴ ἐᾶν κασάνδραν ἐξιέναι διὰ τὸ μαίνεσθαι: — Αἰσχύναν ἀργείοισιν — Μὴ πέμψητε αὐτὴν αἰσχύνην τοῖς ἕλλησιν ἵνα - - - - - - - - - - - σιν αὐτὴν οἱ ἕλληνες: —

183. Ὀρθρεύου σὰν ψυχ — Ἔπαιρε τὴν σαυτοῦ ψυχὴν ὦ χορὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ ὄρθρου ἐγειρομ: —

189. Τίς μ' ἀργείων — Τίς τῶν θεσσάλων ποτ' ἢ νησιωτ - - - ἄξει με - - - - - - - - - - : —

195. Δειλαία νεκροῦ μορφά — Ἥτίς εἰμι δειλαία νεκροῦ μορφὴ ἢ νεκρῶν. ἄγαλμα : —

196. Ἄγαλμ' ἢ τὰν παρά τε προθύροις — Ἡ θυρωρὸς ἐσομένη· καὶ - - - - - - - - τῶν προθύρων κατέχουσα· ἢ παίδων τ - - - - - - - - - - - - - - δέ φησι ταῦτα ποιῆσαι ἡ τῆς - - - - - - - - - - : —

200. Ποίοις δ' οἴκτοις — Δυν - - - - - - - πρὸς τὴν ἑκάβην. ἵν' ᾖ οὕτω πῶς αὐτάρκως δύνασαι τὰ κατὰ σὲ θρηνῆσαι : — Οὐκ ἰδαίοις ἱστοῖσι — Οὐχ' ὡς πρότερον ἦδον ἐν τοῖς ἱστοῖς δονεύουσα καὶ στρέφουσα τὴν κερκίδα : —

204. Νέατοι τεκέων — Ὅσω φησὶ νεά ὑπαρχ. αἰχμάλωτος γέγονα κρείσσους ἕξω μόχθους· καθὸ αἱ δυναταὶ αἰσχραι οὖσαι πᾶν τὸ ἐπιτασσόμενον ποιοῦσιν. ἐὰν δὲ καὶ εὔμορφος ᾖ, καὶ ὕβρισται : — ἄλλως. Τὰ ὑμῶν σώματα νέα ὁρῶ πρὸς ὑπομονὴν τῶν πόνων : — Ἔρροι νύξ — Φθαρ - - - - - - - - ἡ νύξ ἡ ἐμὲ νυμφεύουσα τοῖς πολεμίοις· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ δαίμων ἔρροι : —

212. Μὴ γὰρ δὴ δίναν — Ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔλθοιμι. μὴ ἔλθοιμι φησὶν ὑπὸ τὴν δίνην τοῦ εὐρώτου. ἥτις ἐστι θεραπαινη - - - - - - - - - - - - - - - - - - - φησι τὴν θεραπαιν - - - - - - - - - - - παροσον ὑπὸ τὴν γῆν τῆς θεραπ - - - - εἶναι λεγον - - - - - - - - - - - - - - - : —

216. Τὰν πηνειοῦ σεμνὰν — Πηνειοῦ χώραν τὴν θεσσαλι - - - τῆς γὰρ μακεδονίας ὄλυμπος. ἡ δὲ - - - - - - - - - - - τταλι - - αἰνίττεται δὲ τ' νεοπτολε - - - καλλιμαχος πήνειε φθιῶτα : —

220. Τάδε δευτεράμοι — Ἐν δευτέροις μοι τά - - - - - - - - - - - - - τα τὰ κατὰ τὸν πηνειὸν μετὰ τὴν ἱερὴν πόλιν τοῦ θησέως : — Καὶ τὰν ἀτναίαν ἡφαίστου — Ὁ - - - - - - - - καὶ τὴν αἴτνην τὴν τοῦ ἡφαίστου χώραν τὴν καθ' ἄντικρυ κειμένην τῆς - - - - - - - - - - καρχηδόνος ἵνα - - - - λιβυηφοινι - - - - μητέρα δὲ τῶν σικελῶν ο - - - - - - - - - - - - σεμούνεσθαι· τὴν σικελ - - δὲ ὀρέων φησὶ μρα ἐπειδὴ ὀρινή : — Φοίνικας ἀντήρη χῶραν — Ἀντήρη σικελία τὴν λιβύην εἴρηκεν. καὶ τὴν καρχηδόνα παρόσον τὸ λελύβαιον ἀκρωτήριον τῆς σικελίας ἀντικρὺ κεῖται τῆς καρχηδόνος. εἰς ἣν ἀπώκησαν Τύρροι. ἔστι δὲ ἡ καρχηδὼν - - - - - - - - ὁ λέγω δὲ πρότερον τῶν τρωικῶν - - - - - - - - ὁ κνίδιος ἀπωκηκέναι τοὺς τυρρ - - - - - εἰς αὐτὴν. ἀζάρου καὶ καρχηδόνης ἡγουμένων. ἀφ' οὗ καὶ τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν ἡ πόλις. τινεσφασι καὶ τὴν ῥώμην καὶ τὴν καρχηδόνα, ἀπὸ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος, κτισθῆναι. σοφοκλῆς δὲ ἐπὶ τῶν καιρῶν τριπτολέμου οἰκισθῆναι τὴν καρχηδόνα· ἐν οἷς φησί, Καρχηδόνος δὲ, κρασπα τιν ἀσπάζομαι : — Ἄλλως. Ἀντήρη σικελία τὴν λιβύην φησὶ καὶ τὴν καρχηδόνα παρόσον λιλύβαιον, ἀκρωτήριον τῆς σικελίας. τοῦτο καθ' ἀντικρὺ ἐστὶ καρχηδόνος. ὁ δὲ παρμενισκος τὴν σικελίαν ἀντήρη τῆς φοινικ - - - φησίν : —

226. Τάν τ' ἀγχιστεύουσαν — Η τὴν ἀγχιστεύουσαν γῆν. τῷ ἰονίῳ· κατὰ κοινοῦ τὸ ἀκούω· κηρύσσεσθαι στεφάνοις ἀρετᾶς τὴν ἰταλίαν δὲ λέγει τὴν ἐγγὺς τοῦ ἰονίου πελάγους. ἰόνιον γὰρ πέλαγος τὸ πρὸς τὴν ἰταλίαν: — Κρᾶθις — Δυό εἰσι Κράθιδες. ὡς παρμενίσκος φησίν. ὁ μὲν εἷς πελοποννήσου τὰς πηγὰς ἔχων, μὲ - - - ἀρκαδίας. ὃς συμβάλλει καὶ τῷ ἀλφειῳ. οὗ ἐάντις τὸ ὕδωρ ἐπὶ πολὺ - - - - - - - - -, οὐ σήπεται. οὐδὲ - - - - - - - - - - - - ἄρτοι πεφθῶσιν εὐρωτι-σιν. ὁ δὲ ἐν ἰτταλίᾳ· οὗ νῦν μέμνηται ὁ εὐριπίδης - - - - - ἐάντις λούσηται· λελιπασμένος ἀν - - - - - - - - ὡς δοκεῖν εἰλήφθαι καὶ τὴν τριχα ξανθίζειν· ὡς ἐν ολιγαίς ἡμέραις τὸν λουόμενον ἐν αὐτῷ πυρρότριχα - - - - - - ἔνιοι δὲ φασὶ τὸν μὲν κράνθιν, τοῦτο - - - - - - - τὸν δὲ ἐν τροίᾳ ξάνθον. ἀφ' οὗ καὶ ὀνομάζεται σκάμανδρος καλούμενος τὸν δὲ εὐριπίδ - - ἐπὶ τοῦ κράθιδος φασὶν. τοῦτο μετενηνοχέναι. ὁ δὲ αἰσχρίων φησὶν ὅτι ἐν πελοποννήσῳ ἦν κράθις καλούμενος ποταμὸς ὃς ἐποίει τὰς κόμας ξανθὰς τῶν λουομένων. οἱ δὲ ἀπὸ πελοποννήσου ἀποικίαν στειλάμενοι· καὶ κτίσαντες σύβαριν· τὸν ἐκεῖ ποταμὸν ὠνόμασαν κράθιν. ἀπὸ οὖν τοῦ ἐν πελοποννήσῳ ὁ εὐριπίδης, τοῦ ἐν ἰταλίᾳ μέμνηται. ὡς οὐ μόνον τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχοντος· τοῦ ἐν ἀχαΐᾳ ποταμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν: —

248. Τίνα πότμος εὐτυχής — Τινὰ τῶν τρωάδων πότμος εὐτυχὴς ἐκδέχεται: —

254. Ἢ τᾶ λακεδαιμονίᾳ — Παρόσον ἡ κλυταιμνηστρα τυνδάρεω, οὗτος δὲ λακεδαιμόνιος: —

261. Ἱεροὺς στολμούς — Τὰς τῶν στεφάνων στολάς· ὥσπερ ἐν δυσὶ - ποιουσῶν αὐτῇ: —

269. Τί θέσμιον — Τί θεσμοποιὸν θεμιτὸν ἢ νόμος τῶν ἑλλήνων: —

270. Εὐδαιμόνιζε παῖδα σὴν — Αἰνίττεται ὅτι τέθνηκεν ἢ σαφῶς εἶπεν· καὶ ἡ ἑκάβη οὔτε ἐστέναζεν, οὔτε ἀπηλλαγη = εἴτε γὰρ οἶδεν οἰκτίσασθαι περὶ θυγατρ
αι
- - - εἴτε μὴ οἶδεν, ἐρωτ - - καὶ μαθεῖν: —

276. Ἐγὼ δὲ τῷ πρόσπολος — Τίνι δὲ ἐγὼ ἐκληρώθην δούλη· ἡ τριβάμονος βάκτρου δεομένη. διὰ τὸν γηραιὸν κάρα· τρίτος γὰρ πους ἡ βακτηρία: —

285. Ὃς πάντα κεῖθεν — Τὰ μὲν ἐκεῖ διαβάλλων ἐνταῦθα, ἀντίπαλα τίθησιν· αὖθις δὲ ἐκεῖ πολέμια τίθεις· δῆλον ὅτι τὸ ἐνταῦθα τοῦτο γὰρ λείπει: —

296. Εἶτα τὰς εἰλεγμένας — τὰς κεκληρωμένας καὶ ἐκλελειγμένας· τοῖς ἄλλοις δῶ: —

301. Αὐτῶντ' ἐκπυροῦσι: — Καίουσι φησιν ἑαυτὰς ἐξελθεῖν μέλλουσαι τῶν οἴκων. Ἄλλως. Διὰ τὸ μὴ εἰθισθαι δουλεύειν, καίουσιν ἑαυτάς: —

304. Μὴ τὸ ταῖσδε — Μὴ διὰ τὸ πρόσφορον ἑαυταῖς φονεύουσιν ἑαυτὰς καὶ λυπήσουσι τοὺς ἕλληνας· κἀγὼ αἴτιός εἰμι: —

308. Ἄνεχε, πάρεχε — Ὡς πρόστινα ποιεῖται τὸν λόγον δαδουχοῦντα. ἀναχώ-

ρει φησὶ καὶ πάρεχε ὁδόν. δύναται δὲ πρὸς ἑαυτὴν λέγειν· ἀντὶ τοῦ ἄνεχε· καὶ φέρε: —

310. Ὦ ὑμὴν ὑμέναι' — Πρὸς ὑμέναιον ἀποτείνεται διὰ τὸ μέλλειν γαμεῖν. Καθαίρω φησὶ τὸ ἱερὸν· οὐχ' ὅτι ἐν ἱερῷ ἦν. ἀλλ' ὅτι μαινομένη, ἐν ἱερῷ ἐνόμιζεν εἶναι: —

315. Ἐπεὶ σὺ μῆτερ — Ἐπεὶ σὺ μερ' περὶ τὸν ἴδιον ἄνδρα πρα' δὲ ἐμὸν γίνῃ καταστενοῦσα αὐτὸν καὶ οὐ ποιεῖς τὰ μρών· νόμιμον γάρ ἐστι τῇ μρὶ δαδουχεῖν ἐν τοῖς γάμοις τῶν θυγάτρων. ἐγὼ τοῦτο ποιήσω ἐμαυτῇ: — Ἐς αὐγάν — Ὥστε αὐγὴν καὶ αἴγλην ποιεῖν. σ - - ὦ ὑμέναιε· ἢ σὺ ὦ ἑκάτ. διδοῦσα φῶς· ὥσπερ νόμος ἐστὶ τοῖς παρθένοις. ἔθος γὰρ εἶχον πῦρ ἀνάπτειν ἐπὶ τὸν γάμον: —

323. Ὦ ἑκατ — Τὴν ἑκάτην παρέμιξε διὰ τὸ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκειν. χθόνια δὲ ἡ θεός, ἢ ὅτι γαμήλιος ἡ ἑκάτη: — Πάλλε πόδ' αἰθέριον — Εἰς τὸν αἰθέρα χορεύει. λέγει δὲ βακχικὰ ἐπιφθέγματα: — Εὖ ἂν εὖ οἷ — Τὸ εὖ ἂν εὖ οἷ, βακχικὰ ἐπιφθέγματα. εἰσὶ δὲ ἐπιρρήματα θειασμοῦ. διόρισον. τὰ δὲ θειασμοῦ οἷον, εὖ οἷ εὖ ἄν: — Ἀνάκτορον θυηπολῶ — ὥσπερ ἐν τῷ ἱερῷ οὖσα οὕτως θυηπολ͂ - ἢ οὕτως ἡγοῦ σὺ τοῦ θυηπόλου: —

345. Ἥφαιστε δαδουχεῖς — Παρὰ τὸ πᾶν διαλέγεται· εἰ καὶ ἐν γάμοις δαδουχεῖς, ἀλλ' οὐ νῦν ἐν εὐπραγίᾳ φαίνῃ: — Ἐσωφρόνηκα — Σώφρονα πεποίηκα τὰ κακὰ - - - ου πεπαιδεύκα: — Δάκρυσίτ' ἀνταλλάσσετε — Δάκρυα φησὶν ἀνταλλάξατε ἀντὶ τ. γαμηλι - - - χορ. τοῖς δὴ ταύτης γαμηλίοις μέλε — δάκρυα ἀνταλλάξατε: — Ἑλένης γαμεῖμε — Προμηνεύει ὅτι δι' αὐτὴν ἀγαμέμνων ἀποθανεῖται· καὶ ἥδεται δοκοῦσα αὐτὸν ὥσπερ τιμωρῇ - : —

363. Ἀλλάτ' ἐάσω — Τινὰ φησὶν ἐάσω. δι' ὧν δὲ δοκεῖ ἀποσιωπᾶν, δι' αὐτῶν λέγει: —

368. Ἔνθεος μεν — Ἔνθεος μὲν εἰμὶ καὶ ἐμμανής· ὅμως διὰ τὴν ἀληθ'. ἔξω μωρίας καὶ βακχευμάτων δόξω εἶναι· ἐπειδὴ τὸ τὴν ἀλήθειαν λέγειν, οὐκ ἔστι μαινομένου. τοσοῦτον οὖν φησὶν ἔξω γενήσομαι μανίας, ὡς καὶ πιστεύεσθαι: —

374. Τέκνων ἀδελφῶ — Τὸ ἐπὶ τῆς ἰφιγενείας εἰπών, πληθυντικῶς λέγει τέκνων· ἀντὶ τοῦ τέκνου· ἀδε - - - τε, τῷ μενελάῳ: — Τάδ' οἴκοι — Οἷς εἶπον καὶ γὰρ καὶ οἱ ἐν τοῖς οἴκοις ἀπέθνησκον, μὴ ὁρῶντες τοὺς οἰκείους: —

383. Οὐδὲ πρὸς τάφους — Τῶν γὰρ τεθνηκότων οἱ παῖδες τιμῶ — τοὺς τεθνηκότας: —

395. Ἀχαιοῖς ὧν ἀπῆσαν — Ὧν τούτων τὸ μεταξὺ τῶν οἰκι - - ἀποθνήσκειν, αἱ ἡδοναὶ τοῖς ἕλλησιν ἀπῆσαν· Οὕτως τούτων ἐστέρηντο: — Ἶξις ἐξεργάζεται — Παρουσία ἄφιξις. ἀνδρεῖον αὐτόν, ἀπέδειξεν. γράφον καὶ ἦρξις· ἵν' ᾖ καὶ ἡ ἔρξις καὶ ἡ πρᾶξις: —

399. Εἰ δ' ἦσαν οἶκοι χρηστὸς — Ὁ ἔκτωρ χρηστὸς γενναθ - -, κατεσκοπήθη

ἂν εἰ μὴ ἐστράτευσαν ἐπὶ ἴλιον: —Ἄλλως. Πάρις τ᾽ ἔγημε— Ἑτεροτροπόν ἐστιν. ἐπὶ γὰρ κακῷ ἔσχε τὸ κλέος ὥσπερ ἡ ἑλένη. Ὅμηρος. ὡς καὶ ὀπίσω ἀνοῖσι γενόμεσθ᾽ ἀοίδιμοι: —

403. Εἰ δ᾽ ἐς τόδ᾽ ἔλθοι — εἰ δὲ εἰς πόλιν μου ἔλθοι, οὐκ αἰσχ - - - - - - - - τοῦ ἀποθν - - : —

409. Μέλπεισθ᾽ ἃ — Καὶ ταῦτα φησὶν ἃ εἴρηκας καλῶς, οὐ δείξεις αὐτὰ σαφῶς καλὰ καὶ ἀληθῆ: —

410. Εἰ μή σ᾽ ἀπόλλων — Μάταιός ἐστιν ὁ ταλθύβιος· ἐπιπλήσσων καὶ λέγων· εἰ μὴ ἐμαίνου, ἐτιμωρήθης ἄν. πᾶς γάρ τις τοῖς μαινομένοις συμπεριφέρεται: —

413. Καὶ δοκήμασι σοφά — Τὰ τῷ δοκεῖν σοφὰ λέγει δὲ περὶ ἀγαμέμνονος. διὰ ταύτης ἐληλυθέναι εἰς ἔρωτα. τὰ σοφὰ φησὶ δοκοῦντα τῶν εὐτελῶν. οὐκ ἔστι κρείσσονα· οἷον ἀγαμέμνων ὁ σοφὸς οὐ διαφέρει τινὸς εὐτελῶν: —

420. Καὶ Φρυγῶν ἐπαινέσεις — Τὰς ὕβρεις τὰς εἰς τοὺς ἕλληνας· καὶ τοὺς ἐπαίνους τοὺς εἰς τὴν τροίαν ὑπὸ σοῦ λελεγμένους, ἐῶ ἀνέμῳ φέρεσθαι: —

426. Τί ποτ᾽ ἔχει τοὔνομα — Τί ποτε αὐτοῖς ἐστι τὸ ὄνομα τοῦτο· ὥστε κοινῇ ὑπὸ πάντων ἐχθαίρεσθαι. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι κήρυκες, οἱ περὶ τὰ δεῖπνα διακονοῦντες. ὅμηρος. κήρυκες δ᾽ αὐτοῖσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευον: —Ἄλλως. Διὰ τί παντ - - - τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχουσιν εἰς ἀπέχθειαν ἐπιτήδειον: —Ἄλλως. Διὰ τί ποτε τὸ ὄνομα αὐτῶν τοιοῦτον ὥστε ὑπὸ πάντων μισεῖσθαι: — Τἄλλα δ᾽ οὐκ ὀνειδιῶ — Τὰ λοιπὰ ἐν γὰρ θράκῃ κυ - - - γενομένη ἀπέθανεν: —

434. Ὡς χρυσὸς αὐτῷ — Τὰ ἐμὰ φησὶ καὶ τὰ τῶν τρώων κακὰ νομίσει ποτὲ χρυσὸν εἶναι καὶ τίμια. παρὰ τὸ ὁμηρικόν· τρισμάκαρες δαναοί: —

437. Οὗ δὴ στενὸν δίαυλον — Ὁ λόγος ἐλεύσεται δὲ εἰς τὸν στενὸν δίαυλον τῆς πέτρας. ὅπου ἦν οἰκοῦσα ἡ χάρυβδις δηλονότι ἐπὶ τῆς πέτρας. δίαυλον δὲ λέγει τὸν αὐλῶνα. ἦσαν γὰρ οἱ σκόπελοι, πλησίον ἀλλήλων· ὁ τῆς σκύλης καὶ ὁ τῆς χαρύβδεως: —

448. Νυκτὸς οὐκ ἐν ἡμέρᾳ — Πρὸς ἀγαμέμνονα λέγει. ἐν νυκτὶ γὰρ τέθνηκεν: —

450. Κἀμέ τοι νεκρῶν φάραγγες — Τῷ ὕδατι τῷ χειμερινῷ ῥέουσα ἀπὸ τῶν ὀρῶν καταφέρουσα πλησίον τοῦ τάφου τοῦ ἀγαμέμνονος κομίσουσί με. φονεύσασα γὰρ ἀγαμέμνονα καὶ τὴν κάσανδραν, εἰς ὄρος ἔρριψεν. ὑπ᾽ οὐδενὸς δὲ παραδίδοται ἡ κάσανδρα ἄταφος ἐκβεβλη - - - : —Ἄλλως. Ὅτι ἰδικῶς ἱστορεῖ ἄταφον τὴν κάσανδραν ἐκβεβλῆσθαι εἰς ὄρ - - - : —

453. Ὦ στέφη — ὦ στέφη τοῦ ἀπόλλωνος ἅπερ ἐστί μοι ἀγάλματα. ἀπορρίπτει δὲ τοὺς στεφάνους: —

455. Σπαραγμοῖς — Σπαρασσόμενοι φησὶν οἱ στέφανοι ἴτε ἀπ᾽ ἐμοῦ. ἤδη δὲ

διεκορεύθη ὑπὸ τοῦ αἴαντος καὶ πῶς λέγει ἑαυτὴν παρθένον. φαμὲν οὖν ὅτι ὅσον τὸ κατ' αὐτὴν ἧκεν παρθένος ἦν. βία γὰρ διεκορεύθη: — Οὐκέτ' ἂν φθάνοις — Κατ' ἐρώτησιν φησίν. οὐκέτι φθάνεις με· καὶ τοῦτο λαμβάνεις ἐπὶ τὴν ναῦν προσπειγόμενος· ἢ ἀποφαντικῶς. Ἐὰν μὴ νῦν με ἄγῃ, οὐκέτι ἔσται ἐπίτηδειος ἄνεμος: — Τριῶν ἐρινύν — Τρεῖς γάρ φησιν ἐριννύες· ἀλεκτὼ· τισιφόνη· μέγαιρα. πεποίηται δὲ τὰ ὀνόματα: —

462. Οὐ μακρ' — Λείπει ἡ εἰς οὐκ εἰς μακρ' ὅ ἐστι μετ' ὀλίγον: —

465. Δέσποιναν ὡς ἄναυδος — ὡσ - τιν. αὐτῆς ἐπιμελοῦμεν. πρὸς ἃς ποιεῖται τὸν λόγον: —

468. Οὔτοι φίλα — Τὰ μὴ ὄντα φίλα, οὐδέποτε ἔσται φίλα. οὐκοῦν. οὐχ' ἥδομαι ἐπὶ τῷ ἀναστῆν - - - - - οὐ γὰρ φίλον: — Κεῖσθαι πεσοῦσαν — Τὸ ἑξῆς. ἐᾶτε με κεῖσθαι πεσοῦσαν: — Ὅμως δ' ἔχει — Ὅμως δὲ παραμυθία ἐστι τοῖς δυστυχοῦσιν, ἀνακαλεῖσθαι τοὺς θεούς: — Πρῶτον μὲν οὖν μοι — Ἡδύ μοι φησὶ πρῶτον τὰ ἀγαθὰ ὑμνῆσαι· ὅτε γὰρ πρῶτον εἰς τὰ καλὰ μνημονεύσω τῶν κακῶν τότε μείζονα οἶκτον κινῶ: —

489. Κοὔτ' ἐξ ἐκείνων — Καὶ οὔτε ἐκεῖναι ἐλπίζουσιν ἐμὲ ὄψεσθαι· οὔτε ἐγὼ ἐκείνας: —

491. Τὸ λοίσθιον δὲ θριγκὸς — Τὸ ἔσχατον πάντων κακῶν τὸ δοῦλον εἶναι· οἱονεὶ τὸ τέλος ἐστι· μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν οἰκοδομημάτων. μετὰ γὰρ τὴν οἰκοδομὴν ἐπιτίθεται θριγκὸς ὅπερ ἐστι τὸ γεῖσον: —

500. Τὸ ἑξῆς τρυχηρὰ πέπλων λακίσματα· ἤγουν σχίσματα.

505. Ἔλυσας συμφοραῖς — Τουτέστιν ἐν ἀτυχίαις ἔλυσας σου τὴν παρθενίαν - - δὲ ἐν εὐτυχίαις: —

510. Ἄγετε τὸν ἀβρὸν δήποτ' — Τὸν ἐμὸν πόδα πρώην ἀβρὸν ὄντα· νῦν δὲ δοῦλον ἄγετε εἰς τὴν στιβάδα καὶ εἰς τὰ πετρινὰ κρήδεμνα καὶ περιβόλαια: —

513. Ἀμφί μοι Ἴλιον — Ποίησόν με ἆσαι ἐπικήδειον μέλος εἰς τὴν ἴλιον· ὅ ἐστι περὶ τῆς ἰλίου ποίησόν με θρηνῆσαι: — Τετραβάμονος — Ἀλληγορικῶς τὸν ἵππον τὸν δούρειον, τέσσαρας βάσεις ἔχοντα. ἀπήνην γὰρ τὸν ἵππον καλεῖ: —

527. Τὸ δ' ἱερὸν — πρὸς ἑαυτοὺς δέ φησι παρεκελεύοντο οἱ Τρῶες τοῦτο τὸ ἱερὸν ξόανον τὸν ἵππον· ἄγετε τῇ ἀθηνᾷ: —

536. Ξεστὸν λόχον ἀργείων — Ἐν τῇ οὐρεία πεύκη ξό — ος γὰρ ὁ ἵππος. καὶ ὁ πρίαμος ἐξῆλθε τὴν βλαβὴν θεασόμενος: — Καὶ χάριν ἄζυγος — Καὶ χάριν ἀντὶ τοῦ τέρψιν. ἐπιτερπῶς θεασόμενος τὸν ἵππον: — Ἀμβρότα — ὡς ἱππότα. ἵν' ἢ ἀμβρότου πώλου: — Κλωστοῦ δ' — Καθάπερ ναὸς σκάφος κλωστοῦ λίνου ἀμφιβόλοις. ὅ ἐστι σχοινίοις· οὕτως ἐπὶ τὸν ἵππον ἐπέβαλον: —

542. Φοίνιά τε πρίδι — ἀντὶ τοῦ φονίως· ἢ τὰ φοινιχθένται. τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος λέγει: — Ἐν δὲ πόνῳ — Πόνῳ διὰ τὸ κεκμηκέναι ἐντ - - ἕλκειν χαρᾶ διὰ τὸ ἐλπίζειν τὶ ἀγαθὸν ἐνηνοχέναι: —

549. Ἐνὶ δόμοις δὲ παμφαὲς σέλας — Τὸ δὲ σέλας τοῦ πυρὸς τὴν μέλαιναν αἴγλαν. δέδωκε τῷ ὕπνῳ. ὅ ἐστι· τὴν μέλαιναν κατάστασιν τῷ ὕπνῳ. ἔδωκε τὸ πῦρ ἀντὶ τοῦ διεδέξατο ἡ νὺξ τὸ πῦρ. σβεσθέντος γὰρ αὐτοῦ ἐκοιμήθησαν. οἷον ἐπὶ τῶν λαμπάδων καιομένων ἐκοιμήθησαν. ἰδίως δὲ αἴγλην εἶπεν τῆς νυκτὸς τὸ φῶς: —

563. Σφαγαὶ δ' ἀμφιβώμιοι — Ἐκ δὲ τοῦ σφάζεσθαι, ἐρημία παρηκολούθη. ἥτις τῇ μὲν ἑλλάδι στέφανον ἔφερε - τῇ δὲ τροίᾳ πένθος: —

Ἑκάβη λεύσεις — Ἀποθεωροῦσιν αἱ κατὰ τὸν χορὸν τὴν ἀνδρομάχην παροδεύουσαν ἐπὶ ὀχήματος ἑλληνικοῦ. καὶ τὸν ἀστυάνακτα αὐτῇ ἑπόμενον: —

575. Σκύλοις τε φρυγῶν — Τί παρακαθελκ - - τοῖς σκύλοις. ὡς καὶ σκύλοις ὄντων μετ' αὐτῆς ἐν οἷς καὶ τὸ ἕκτορος ὅπλον: — Τί παιᾶν' ἐμὸν — Ἐπειδὴ εἶπεν οἴμοι λέγει διὰ τί τὸν ἐμὸν θρῆνον θρηνεῖς. παιᾶνα δὲ φησὶ κατὰ ἀντίφρασιν· ὡς τὸ ἅπας δ' ἀνευφήμησεν οἰμωγῇ λεώς: —

599. Δυσφροσύναις — Κακοβουλίαις καὶ ὁ πάρις τεχθεὶς, δυσφροσύναις τῶν θεῶν οὐκ ἀπώλετο: —

607. Δάκρυά τ' ἐκ δακρύων — Ὁ οἶκος αὐτός φησιν ἐκ διαδοχῆς καὶ δακρύει καὶ θρηνεῖ: —

620. Ἄλλος τις αἴας — Τῆς σῆς θυγατρὸς φαίνεται καὶ δεύτερος αἴας. ἐπειδὴ καὶ τότε οὗτος αὐτὸν ἐδίωξεν: —

632. Ὄλωλεν ὡς ὄλωλεν — Ἐμοῦ ζώσης εὐτυχέστερον ἀπώλετο. τοῦ γὰρ αἰχμάλωτον δουλεύειν κρεῖσσον τὸ ἀποθανεῖν: — Οὐ ταυτὸν ὦ παῖ τὸ βλέπειν —Ἔθος ἐστὶ τῷ εὐριπίδῃ τῷ βλέπειν χρῆσθαι ἀντὶ τοῦ ζῆν. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ· τὸ μὲν τέθνηκε - σῶμα τοῦτο δ' ἀναβλέπει -: — Ὦ μῆτερ ὦ τεκοῦσα — Ο ὦ στοχάζεται τῶν ὑποκειμένων προσώπων· καὶ γὰρ νῦν ἡ ἀνδρομάχη αὐτὰ φιλοσοφεῖ ἅπερ καὶ ἔμπροσθεν ἡ κάσανδρα: — Ἐκείνη δ' ὁμοίως — Ἡ δὲ πολυξένη ὥσπερ μὴ ἰδοῦσα τὸ φῶς καὶ μὴ αἰσθανομένη τέθνηκεν: — Ἐγὼ δὲ τοξεύσασα — Μεταφορικῶς φησὶν ἐγὼ δὲ τοξεύσασα καὶ βαλοῦσα - - - - - τὸν σκοπὸν τῆς εὐδαιμονίας. κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς τύχης ἥμαρτον· ἢ οὕτως. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὴν εὐδοξίαν βαλοῦσα· καὶ τῆς τύχης ἐτύγχανον συγκυρούσης. ὡς καὶ παρ' ὁμήρῳ τὸ ἁμαρτ - - - -, ἐπὶ τοῦ συγκυρῶ τίθεται: —

649. Πρῶτον μὲν ἔνθα — Πρῶτον μὲν κἂν ᾖ κἂν μὴ ᾖ ψόγος ταῖς γυναιξὶν ὅμως κακῶς αὐτὰς ἀκ - - - - - δεῖ ὅταν μὴ μένωσιν οἴκοι: — Τούτου παρεῖσα πόθον — Τοῦ ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τῶν οἴκων ἐάσασα τὴν ἐπιθυμίαν, ἀντὶ τοῦ μὴ ἐξερχομένη: —

657. Ἤδειν δ' ἅμε χρὴ — Εἰς ἃ ἔχρην κἀκείνῳ, ὧν ἔχρην τὴν νίκην ἐᾶν: —

659. Καὶ τῶνδε κληδὼν — Τούτων τῶν ἔργων καὶ τῆς εὐκοσμίας ἡ κληδὼν ἐλθοῦσα εἰς τοὺς ἕλληνας ἀπώλεσέ με: — Ἡρέθην — Τὴν γὰρ ἀρίστην ἔκρινεν αὐτὸς λαβεῖν ὁ νεοπτόλεμος: — Αὐθεντῶν δόμοις — Τοῖς τῶν φονέων οἴκοις. αὐθεν-

τας γὰρ λέγουσι τοὺς ἑκουσίῳ φόνῳ μετερχομένους. καὶ αὐτοέντας τοὺς αὐτόχειρας λέγουσιν: —

688. Αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς — Ἐγὼ μὲν οὐδεπότε εἰς νῆα εἰσέβην· γραφῇ δὲ μόνον καὶ ἀκοῇ οἶδα. εἰκάσαι δὲ βούλεται τὰ κατὰ τὴν ναῦν· τοῖς ἑαυτῆς κακοῖς. ὥσπερ γὰρ οἱ ἐν νηῒ μετρίων ὄντων πόνων, ἐλπίδα ἔχουσι σώζεσθαι· εἰ δὲ βία συμβῆ ἀπελπίζουσι τῆς ζωῆς, οὕτως κἀγὼ ἀπ - - - - - - - : —

709. Τίν' αὖ δέδορκα — Μήποτε οὐχ ὁ ταλθύβιος ἀλλ' ἄλλος τις ταῦτα λέγει. καὶ γὰρ οὐ λατρὶν ἀλλ' ὄνομα ἐστὶ τὸν ταλθύβιον καλεῖν εἴωθεν: —

788. Τάδε τοιάδε — Τὰ δὲ τοιαῦτα ἐπιτάγματα χρὴ ποιεῖν, ὅσοι ἀναιδεῖς εἰσὶ καὶ φίλοι τῇ ἀναιδείᾳ: —

803. Ὄχθοις ἱεροῖς — Ἀπὸ τῶν ὄχθων ἐπὶ τὴν πόλιν ἐν ᾗ πόλει ἡ ἀθηνᾶ τὸν γλαυκῆς ἐλαίας κλάδον ἔδειξε τὸν οὐράνιον στέφανον: — Ἔβας ἔβας — ὦ βασιλεῦ τελαμὼν ἔβας ὅτε τὸ πρῶτον ὁ ἡρακλῆς τὸ τῶν ἑλλήνων ἤγαγεν ἄνθος διὰ τοὺς πώλους λυπούμενος: —

821. Λαομεδόντιε παῖ — Τὸν γανυμήδην καθ' ὅμηρον τρωὸς ὄντα παῖδα· λαομέδοντος νῦν εἶπεν· ἀκολουθήσας τῷ τὴν μικρὰν ἰλιάδα πεποιηκότι. ὃν οἱ μὲν θεστορίδην φωκέα φασὶν, οἱ δὲ κιναιθῶνα λακεδαιμόνιον· ὡς μελάνικος. οἱ δὲ διόδωρον ἐρυθραῖον. φασὶ δὲ οὕτως. ἄμπελον ἣν κρονίδης ἔπορεν· οὗ παιδὸς ἄποινα· χρυσείοις φύλλοισιν, ἀγανοῖσι κομόωσαν. βότρυσί θ' οὓς ἥφαιστος ἐπασκήσας διΐ· πρὶ, δῶχ' ὁ δὲ λαομέδοντι πόρε. γανυμήδεος ἄντι. καὶ ἀριστοφάνης λαομέδοντος παῖδα τὸν γανυμήδην φησὶ διὰ τὴν τῶν οἰκείων ὀρᾷς ἐν τῇδε μενόντων φρυγῶν. τύραννος ὤκων τυγχάνει γέρων. ἀπ' ὀργῆς λαομέδων καλούμενος: —

825. Ἠϊόνες δ' ἁλίαι — Τὴν ἀλκυόνην λέγει οὕτως φησὶν ἐβόησαν οἱ αἰθιαλοί· ὥσπερ ἡ οἰωνὸς ἤγουν ἡ ἀλκυόνη ὑπὲρ τῶν τέκνων:

836. Ἔρως ἔρως — Ὁ ἔρως μεγάλως τότε τὴν τροίαν ηὔξησας διὰ τὸ τοὺς θεοὺς ἐρᾶν: —

845. Φέγγος ὀλοόν — Τὸ δὲ φέγγος τῆς ἡμέρας. ὅ ἐστιν αὕτη ἡ ἡμέρα· πῶς περιεῖδε τὸν ὀλοὸν τοῦτον ὄλεθρον. τὸν κατὰ ταύτην τὴν γῆν ἐπηρμένον καὶ τῶν περγάμων. καίτοι ἄνδρα ἔχουσα ἐν ταύτῃ τεκνοποιὸν ὡς καὶ τέκνα ἔχειν τὸν μέμνονα: —

849. Ὃν ἀστέρων τέθριππος — Τὸν τίθωνον λέγει· ἡ ἡμέρα ἔχουσα. Κατὰ δὲ ἡσίοδον οὐκ ἔστι ταυτὸν ἠὼς καὶ ἡμέρα ταυτόν. λέγει ὅτε μ - - - θεῖα σ' ἥλιον τέκετο. λαμπράντε σελήνην: — ἄλλως· Ὅντινα τιθωνὸν ὁ τέθριππος ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων ὅ ἐστιν ὁ λάμπων ἀστὴρ τῇ πατρῴα γῇ μεγάλην ἐλπίδα παρεχόμενος: —

856. Μενέλαός εἰμι — Περισσὸν τὸ μενέλαός εἰμι. αὔταρκες γὰρ, τὸ δάμαρτα τὴν ἐμὴν χειρώσομαι: —

877. Ὦ γῆς ὄχημα — Τὴν γῆν ὀχῶν καὶ ἐπὶ γῆς ὀχούμενος. λέγει δὲ τὸν

ἀέρα· ὦ συνέχων τὴν γῆν. ἔστι γὰρ καὶ ἐπάνωθεν ἀὴρ. καὶ κάτω. ὡς τὴν γῆν εἶναι μετέωρον. ὦ ὄχημα τῆς γῆς ὅστις εἶ. εἴτε ζεὺς εἴτε ἀλλότι, ἐπάκουσον. εἴτε τὸν νοῦν τοῖς - - - - - - - - ἐντιθεὶς. δύναται καὶ οὕτως· ὁ διήκων διὰ πάντα νοῦς. καὶ μήποτ' ἔστι βέλτιον. καὶ γὰρ ἔνιοι φασὶν ὁ νοῦς ἡμῶν ὁ Θεὸς ὁρᾶται δὲ ἐκ τῶν ἀναξαγορείων λόγων: —Ἄλλως. Ἔνιοι οὕτως ὁ τὸν νοῦν τοῖς ἀνθρώποις τιθεὶς· ἢ ὁ διήκων ἐπὶ πάντας νοῦς ὃ καὶ βέλτιον. εἴτε ζεὺς ὁ τοιοῦτος ἀνθρωπόμορφος, εἴτε φυσικὴ ἀνάγκη. ἢ τοιοῦτος νοῦς οἷον ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι. ἢ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν. ἀναπλασμὸς δὲ ἐστὶ τῆς ἐμῶν διανοίας ὁ Θεός: —

888. Μενέλαε — Διὰ τί τ - - - - - - - - αὐτὸν μενέλαον καὶ οὐ πόσιν προσαγορεύει. διὰ τὸ μετὰ φόβου ἐξάγεσθαι, ἀρχὴν φησὶ τοῦ λόγου, ταύτην ἀξίαν φόβου τὸ μενέλαον αὐτὸν, καὶ οὐ πόσιν προσαγορεύειν: —

894. Οὐκ εἰς ἀκριβὲς — Ὅσστιν οὐκ εἰς τὸ ἀκριβὲς ἦλθεν. ὥστε ἀριθμουμένων τῶν ψήφων εἰς τὸ βραχὺ ἐλθεῖν καὶ εἰς ἰσοψηφίαν καταντσ̄: —

899. Ἄκουσον αὐτ - - - — Καταφέρεται εἰς τὸ νόσημα τῶν ἀντιθέσεων. ἡ γὰρ πρότερον λέγουσα· ὁρᾶ μή σε ἕλῃ νῦνφησιν ἄκουσον αὐτῆς: —

904. Σχολῆς τὸ δῶρον — Ἀργίας φησὶ χρεία εἰς τὸ συγχωρῆσαι αὐτῇ εἰπεῖν. ὅμως ἕνεκα τῶν σῶν λόγων· ὦ ἑκάβη δίδωμι αὐτῇ τὸ παρρησιάζεσθαι. οὐχ ἕνεκα ταύτης: —

909. Ἅσ' οἶμαι — Ἅπερ σε οἶμαι διὰ λόγων ἰόντα κατηγορήσειν, ταῦτα ταῖς ἀντιθέσεσιν ἀνατρέψω: —

921. Εἴσφε κρίνειε πάρις — Εἰ κρίνει αὐτὴν ὁ πάρις βελτίονα. ταῦτα δὲ συλλογίζεται λέγουσα ὅτι εἰ μὴ εἵλετο ὁ ἀλέξανδρος ἐδούλευσεν τοῖς τρωσὶν ἡ ἑλλάς. ἡ γὰρ ἀθηνὰ τὴν βασιλείαν τῆς ἑλλάδος αὐτῇ ὑπέσχετο:

925. Οἰμοὶ γάμοι — Οἱ ἐμοὶ γάμοι ὤνησαν τὴν ἑλλάδα, καθὸ ἐκράτησε τῶν βαρβάρων. εἰ γὰρ ἐπείσθη τῇ ὑποσχέσει τῆς ἀθηνᾶς, ἔμελλον ἂν νικ - - - σθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων οἱ ἕλληνες: — Οὔτ' εἰς δόρυ — Οὔτε εἰς μάχην σταθέντας οὔτε ἐν τυραννίδι. οἷον οὐκ ἐτυραννήθησαν οἷον εἰ γὰρ ἡ ἥρα ἐκράτησε τύραννον ἔλεγε καταστῆσαι ἀλέξανδρον ἡ δὲ ἀθηνὰ εἰς μάχην: —

931. Οὔπωμε φήσεις — Ἀλλ' ἐρεῖς με φησὶ μὴ εἰπεῖν τὰ ἀναγκαῖα. ποῖα δὲ εἰσὶ τὰ ἀναγκαῖα· τὸ πῶς ἀφώρμη, ἐκ τῶν σῶν οἴκων: — Ὁ τῆς δ' ἀλάστωρ — Ἡ ἀπολογία αὕτη ἔστιν ὁ τῆς αὐτῆς ἀλάστωρ ὁ ἀλέξανδρος ἦλθε μεθ' ἑαυτὸν ἄγων οὐ μικρὸν Θεὸν τὴν ἀφροδίτην: — Σοῖσιν ἐν δόμοις — Καὶ ταῦτα παρὰ τὴν ἱστορίαν φησίν. οὐ γὰρ παρόντος αὐτοῦ, ἀλλ' ἀποδημοῦντος, ὁ ἀλέξανδρος παρεγένετο: —

944. Ἔνθεν δ' ἔχοις — Τοῦτο καθ' ἑαυτὸ ἀναγνωστέον. βούλεται γὰρ λέγειν ἐκ τῶν λέγεσθαι μελλόντων· ἐνταῦθα ἔχεις εἰς ἐμὲ εὐπρεπῆ λόγον διὰ τὸ ἀποθανόντος ἀλεξάνδρου οὐκ ἦλθες εἰς ἐμέ: —

959. Βασίλει' ἄμυνον — *Manu posteriori:* ἤγουν ὡς λέγοι καλλιώτερον ἐγένετο - - ὅτι ἐφονεύθησαν ὑπὸ σοῦ καὶ ἡ τροία διώλετο: —

964. Ἐγὼ γὰρ ἦραν — Ἀνοίκειον τοῦτο τοῦ ὑποκειμένου. ἔδει γὰρ αὐτὴν ἀνελεῖν καὶ μὴ εἰπεῖν ὅτι παίζουσα ἦλθον εἰς τὴν τοῦ κάλλους ἔριν. διόπερ καὶ τοὺς ἐ - - ἰλιάδι στίχους, ἀθετοῦσι· τὸ ὃς νείκεσε θεᾶς. δύναται δὲ καὶ καθ' ὑπόκρισιν ἐρωτηματικῶς ἀκούεσθαι. αἳ παιδιαῖς καὶ τρυφῇ ἦλθον εἰς ἴδην. οὐκ ἦλθον οὐ δῆτα. ὥστε εἶναι πάντων τῶν προειρημένων ἀναιρετικὸν τὸν γὰρ ἐναντίον λόγον χειρίζουσα, ὀφεῖ' ἀναιρεῖν ἐκεῖνα : —

976. Κύπριν δ' ἔλεξας — Ἐλθεῖν δὲ τὴν κύπριν ἔλεξας. εἰς τ - - - μενελάου δόμους. σὺν τῷ ἐμῷ παιδί. ἅπερ γέλως εἴη : —

981. Ὁ σὸς δ' ἰδών νιν — Σὺ κατὰ τὸν ἐκπτοηθέντα νοῦν ἀναπλάσσῃ κύπριν ποιοῦσα· ὁ δὲ νοῦς οὕτως. ὁ δὲ σὸς νοῦς ἰδὼν τὸν ἀλέξανδρον, ἐποιήθη κύπρις. οἷον ἐμωράνθη, καὶ εἰς ἀκολασίαν ἐτράπη. ἡ γὰρ ἀφροδίτη, ἐπὶ ἀσελγίας λαμβάνεται : —

982. Τὰ μῶρα γὰρ — Συνεχῶς ὁ εὐριπίδης μῶρα λέγει τὰ ἀκόλαστα· καὶ κατωφερῆ· καὶ νῦν τοῦτο φησίν· ὅτι τὴν σαυτῆς ἀκολασίαν, εἰς τὴν θεὸν ἀποτρίβει. πάντα γὰρ τὰ ἀκόλαστα ἀφροδίτη λέγεται : —

983. Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς — Τὴν ἀφροδίτην ἐτυμολογοῦσιν οἱ μὲν παρὰ τὸν ἀφρὸν τὸν ἐν τῇ συνουσίᾳ· οἱ δὲ παρὰ τὸν ἐν τῇ θαλάττῃ ἀφρόν. ὡς ἡσίοδος ἐν θεογονίᾳ. οἱ δὲ ἀφόρητόν τινα εἶναι. ὡς αὐτὸς φησί. Κύπρις γὰρ οὐ φορητὸς, ἣν πολλὴ ῥυῇ. οἱ δὲ ἀβροδίτην· ἀβροδίαιτόν τινα οὖσαν. μόνη γὰρ οὐκ οἶδε πολεμικὰ ἔργα : —

988. Χρυσῷ ῥέουσαν — ἤλπισας τὴν τροίαν χρυσῷ ῥέουσαν· ταῖς δαπάναις πλημμυρεῖν : —

999. Ἀνταγωνιστὴν μέγαν — Ἀντεραστήν. λυποῦνται γὰρ οἱ ἐρῶντες· ὅταν οἱ ἀντερασταὶ ἐπαινοῦνται : — Εἰς τὴν τύχην δ' ὁρῶσα — Πρὸς τὴν τύχην ἑκάστου ἐφέρου. καὶ τὸν εὐτυχοῦντα ἐπῄνεις : —

1003. Κἄπειτα πλεκταῖς — Καθόλου νῦν παρὰ τὸ πρέπον ἡ ἑκάβη δικαιολογεῖ, ὥςφησι νικτ ὁ ποιητής· εἰσὶ δὲ αἱ τοιαῦται ἐπιχειρήσεις, ἅμαρ τε, πίστεις : —

1023. Στεφάνωσον ἑλλάδ' — Εὐήθης ἡ ἑκάβη. ἀπὸ γὰρ τῆς ἐκβολῆς τοῦ ξίφους ἐχρῆν ἐπιγνῶναι τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνδρός. ὡς ἀντὶ ἀνδρομάχῃ - οὐκ ἔκτανες γυναῖκα σὴν χειρὶ λαβών : — Ἀφελοῦ πρὸς ἑλλάδ - - — Ἀφελοῦ τὸ θῆλυ τουτέστιν μὴ θηλυνθ - - ἀνελὼν δὲ ταύτην σεαυτὴν ἀπαλλάξεις ψόγου : —

1030. Ἑκουσίως τήνδ' ἐκ δόμων — Ἑκουσίως ἔπλευσε. κόμπου δὲ χάριν ἡ ἀφροδίτη τοῖς λόγοις αὐτῆς ἐμβέβληται : —

1029. Ἐμοὶ σὺ συμπέπτωκας — Πρὸς τὴν ἑκάβην φησιν αμφῶ μοι λέγουσα τὰ τοιαῦτα ἑκουσίᾳ γνώμῃ ἐξελθεῖν τῶν ἐμῶν οἴκων. καὶ μάτην τὴν κύπριν προβάλλεσθε : —

1041. Μὴ νῦν — Καὶ τοῦτο γελοιον. γελοιότερος δὲ ὁ ἀντερῶν : —

1044. Οὐκ ἔστ' — Ὁ στίχος οὗτος ἐν παροιμίαις φέρεται: —

1050. Ῥάδιον μὲν οὐτόδε — Τὸ κατὰ τῶν γυναικῶν μίσος ἑαυτοῦ, καὶ διὰ τούτων παρίστησιν ὁ εὐριπίδης· οὐ γάρ φησὶ ῥάδιον ἐστί ποτε σωφρονίσαι γυναῖκα κἂν ἀκόλαστοι πάνυ ὦσιν: — Σμύρνης αἰθερίας — Εἰς τὸν αἰθέρα φθανούσης· ἢ τῆς αἰθομένης τὴν ἀκρόπολιν. Κατὰ κοινοῦ τὸ προὔδωκας: —

1061. Τέρμονά τε — Τέρμονα νῦν λέγει, τὴν τοῦ ἰδαίου ὄρους κορυφὴν. διὰ τὸ τερματίζειν. πρωτόβολον δὲ διὰ τὸ ἐμβάλλειν τὸν ἥλιον. πρῶτον ἀνίσχοντα εἰς αὐτήν: —

1062. Ζαθέαν θεράπναν — Ἔνθα τὸ θεῖον θεραπεύεται. νῦν δὲ θεράπναν λέγει τὴν τοῦ διὸς οἴκησιν, παρόσον ὁ ζεὺς, τὴν ἴδην οἰκεῖ: —

1067. Φρυγῶν τε ζάθεοι — Ἀμφιβόλως ἔχει. πότερον κατ' ἐνιαυτὸν διὰ τὸ δωδεκασέληνον εἶναι τὸν ἐνιαυτὸν· ἢ δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ μῆνα. λέγουσι δὲ ἔνιοι καὶ τὰ πέμματα σελήνας· διὰ τὸ λευκὰ εἶναι καὶ περιφερῆ. σηλήνας δε - - ἱδρύεσθαι δύναται οὖν λέγειν ἐκ δώδεκα πεμμάτων θυσίαν: —

1071. Αἰθέρα τε πόλεως — Καὶ τὸν αἰθέρα ἐπιβεβηκώς. ὁ δίδυμος τὸν ἐμπυρισμὸν ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι: —

1080. Κατάορα — Ἐστεγασμένα· πεπυκνωμένα τοῖς δάκρυσι. κατήορα τῇ βοῇ. ἢ βοᾶ ἵν' ᾖ ῥῆμα: —

1090. Ἔνθ' ἀκάτου — Ἔνθα πορευομένης τῆς νεὼς τοῦ μενελάου κατὰ τὸ μέσον πέλαγος τοῦ αἰγαίου· τὸ δίπαλτον πῦρ τὸ ἱερον ὅ ἐστιν ὁ κεραυνὸς κεραυνώσει κατὰ τὸ μέσον τὴν πλάτην. ὅ ἐστιν τὸ πλοῖον. εὔχονται γὰρ κατὰ τὸ μέσον πέλαγος κεραυνωθῆναι: —

1096. Χρύσεα δ' ἔνοπτρα — Φαίνεται ἐπιλαθόμενος ὧν προείρηκεν. ἀπῆκται γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς ὡς ἀποτυμπανισθησομένη· ἤτοι οὖν ἐπιλελησμεν - - - αὐτ - - - εἰσάγει καὶ καταστοχαζομένην ὅτι πάλαι ἔχει τὰ ἔνοπτρα καὶ καλλωπάζεται: —

1102. Χαλκόπυλόντε — Τινὲς θεᾶς μέλαθρον· ἢ προσυπακουστέον αὐτὸ ἔξωθεν. ἔστι δὲ χαλκειοίκου ἀθηνᾶς ἐν σπάρτῃ ἱερόν: —

1108. Καινὰ καινῶν — Παρασκευάζουσαι αἱ συντυχίαι τῇ τροίᾳ. τὸ ἑξῆς δὲ· λεύσετε τρώων ἄλοχοι μέλεαι: —

1111. Ὃν πύργων δίσκημα — Ἀντὶ τοῦ ἔκτειναν ῥίψαντες καὶ διεσκευάσαντο αὐτὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν: — Νεὼς μὲν πίτυλος — Ἀντὶ τοῦ μία ναῦς. πίτυλος γὰρ ἡ κωπηλασία. ὡς τῆς ἀνδρομάχης παρακαλεσάσης αὐτὸν, μετὰ τῆς ἀσπίδος θάπτεσθαι. διὰ τοῦτο ταλθύβιος λέγει· μίαν ναῦν καταλελεῖφθαι ἐπ' αὐτὸ τοῦτο: —

1116. Αὐτὸς δ' ἀνῆκται — Ἀναγωγὴ λέγεται ἡ ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὸ πέλαγος ἀναχώρησις. δοκεῖ γὰρ ὑψηλότερον εἶναι ἡ θάλασσα τῆς γῆς: —

1118. Ἄκαστος ἐκβέβληκεν — Ὁ μὲν εὐριπίδης ὑπὸ ἀκάστου φησὶν ἐκβε-

βλῆσθαι τὸν πηλέα. εἰσι δὲ οἵ φασιν ὑπὸ τῶν δύο αὐτοῦ παίδων ἀρχάνδρου καὶ ἀρχιτέλους. κατὰ τὸν σκανὸν ὃν ἔμελλον ἕλληνες ἐξ ἰλίου ἐπανιέναι. ἐξεληλᾶσθαι· καὶ ἐλθόντα εἰς ἀπάντησιν τῷ νεοπτολέμῳ· προσελθεῖν διὰ χειμῶνα τῇ κῷ τῇ νήσῳ· καὶ ξενισθέντα ὑπὸ μόλωνός τινος ἄβαντος· ἐκεῖ καταλύσασθαι τὸν βίον: —

1119. Οὖ θᾶσσον — Θᾶσσον τοῦ δέοντος ἐξώρμηκε· καὶ οὐκ ἐπεμέρισέ τινα τῇ μονῇ χάριν. οὔτε γὰρ ἡγήσατο, κεχαρισμένον ἑαυτῷ εἶναι τὸ μεῖναι. ἀλλ' ἀνηχθη - - τοῦτο δὲ πρὸς τὴν δραματικὴν ὑπόθεσιν μεμηχαν - - - - ὅπως τὸ ἐπεισόδιον ἐπαγάγοι τοῦτο ἐπὶ τῆς σκηνῆς. τήντε ἀσπίδα παρεισενέγκων καὶ τὸν ἀστυάνακτα. πρὸς μὲν οὖν, τὴν ταχεῖαν ἀναχώρησιν εὗρεν, ὅτι αἴτιον τῷ νεοπτολέμῳ τὸν πηλέα ὑπὸ ἀκάστου ἐκβεβλῆσθαι. περὶ δὲ τῆς ἀσπίδος ὅτι ἠξίωσεν αὐτὸν ἡ ἀνδρομάχη τὴν ἀσπίδα αὐτ - - - ἀφεῖναι. ὅπως μὴ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ ἡ τοῦ ἕκτορος ἀσπὶς ᾖ. Κομψὰ δὲ ταῦτα πάντα πεποίηκε. παρῄρηστο δὲ τὸ τραγικὸν κατασκεύασμα· εἴπερ παρῆν ἡ ἀνδρομάχη, οἰκτότερον ἂν ἐγένετο τὸ πάθος θρηνούσης αὐτῆς τὸν ἴδιον παῖδα. ἀντικατήλλακτο δὲ τοῦ τοιούτου πάθους τὴν τοῦ ἀσπίδος εἰσαγωγήν: —

1123. Καίσφ' ᾐτήσατο — Παρεκάλεσε δὲ συνθάψαι καὶ τὴν ἀσπίδα. ἥτις τοῖς ἕλλησι φόβον παρεσκεύασεν: —

1128. Μῆνιν πορεῦσαι — Παρεκαλ - - - αὐτὸν μὴ ἄγει τὴν ἀσπίδα εἰς τὸν πηλέως οἶκον. πρὸς τὸ μὴ λυπεῖσθαι ὁρῶσαν αὐτήν: —

1131. Ἀλλ' ἀντὶ κέδρου — Ἀντὶ σοροῦ. ἀπὸ κέδρου γὰρ αἱ σοροί. συνθάπτειν τὴν ἀσπίδα: —

1133. Ὡς περιστείλῃς νεκρόν — Ἵνα σὺ περιστειλ - - - - ἐπειδὴ ἡ ἀνδρομάχη βέβηκε. τὸ γὰρ τοῦ νεοπτολέμου τάχος ἀφείλετ' αὐτήν. ὥστε μὴ δι' ἑαυτὸν θάπτειν τὸν νεκρόν: —

1142. Ἔλουσα νεκρόν — Καὶ καθόλου ἔλουσα, καὶ κατὰ μέρος ἀπένιψα: —

1143. Ἀλλ' εἶμ' ὀρυκτὸν — Ἀλλὰ πορεύομαι ἐπὶ τῷ ὀρύξαι τάφον: —

1144. Ὡς σύντομ' ἡμῖν — Ἵνα συντόμως δι' ἐμοῦ καὶ διὰ σοῦ πραχθέντα ταῦτα, παρασκευάσει ἡμᾶς πλεῖν: —

1148. Ὦ μεῖζον ὄγκον δορὸς — ὦ ἀχαιοὶ μᾶλλον κομπῶντες ἐν λόγοις· ἢ ἐν πολέμῳ. εἰ τοῦτον ἐφοβήθητε: — Οὐδὲν ἦτ' ἄρα — Οὐδὲν ἐτυγχάνετε, ὅτι ἕκτορος μὲν ζῶντος ἐπορθήσατε τὴν πόλιν. τοῦτον δὲ νῦν φοβεῖσθε: —

1165. Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' — Κῆπος κουρᾶς εἶδος, ἣν οἱ κειρόμενοι διεβάλλοντο. κατελίμπανον δὲ τὰς ἔξω τῆς κεφάλης περὶ τὰ ἄκρα τρίχας. οὐ κέχρηται οὖν μεταφοραῖς ὁ εὐριπίδης· ἀλλὰ τὸ τῆς κουρᾶς εἶδος αἰνίττεται. οὕτως ὁ ἐρατοσθένης. οὐ γὰρ ἀξιοῖ μεταφορ - - - - εἶναι. λέγει οὖν ὄντινα βόστρυχον κῆπον ἔκειρε - - τὴν τοιαύτην δὲ κουρὰν καλοῦσι κῆπον: — Ἄλλως. Κατά τινας ἐπιμελείας ἠξίωσεν. ἐθεράπευσεν. ἵν' ᾖ μεταφ - - - - - ἔστι δὲ καὶ εἶδος κουρᾶς, ὁ κῆπος· ᾧ οἱ χρώμενοι διεβάλλοντο. Κατελίμπανον δὲ τὰς ἔξω τῆς κεφαλῆς τρίχας. νῦν οὖν ὁ εὐριπίδης τὸ εἶδος τῆς κουρᾶς, ὡς καὶ ἐρατοσθένης λέγει: —

1166. Ἔνθεν ἐκγελᾷ —Ἔνθεν ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῶν ὀστέων ῥαγέντων διαχάσκει ὁ φόνος. φόνον δὲ λέγει τὸν ἐγκέφαλον. ἵνα τὰ εἰθισμένα μὴ εἴπω. αἰσχρὸν γὰρ, λέγειν ἐγκέφαλον: —Ὦ χεῖρες ὡς εἰκοῦς — Τῆς μὲν εἰκόνος καὶ τῆς εἰκασίας τοῦ πατρὸς, κέκτησθέτι· οἷον, ὅμοιοι μὲν ἐστὲ τοῦ πατρός. ἐν δὲ τοῖς ἄρθροις ἐκλελυμένοι πρόσκεισθε: —

1172. Ὦ μῆτερ ηὔδας —Ἔλεγες τοιαῦτα φησίν ὅτι ὅτε τεθνήξῃ, τὸν πλόκαμόν σου κεροῦμαι, καὶ τοῦτο ἔλεγες, ὅτι ὑμνήσω σε μετὰ τῶν ὁμηλίκων: —

1179. Γράψειεν ἄνσε — Εἰώθασιν ἐν τοῖς τάφοις τῶν ἀποθνησκόντων, γραφεῖν τὰ ἀνδραγαθήματα. καὶ σὲ οὖν πῶς γράψει ἄρα ὡς ἐφονεύθης ὑπὸ τῶν ἑλλήνων αἰσχύνην τοῖς ἕλλησιν. δι' ὧν λέγει αὐτοὺς ἕνα παῖδα πεφοβῆσθαι: —

1186. Σὸς κεῖται τύπος — Ὁ τοί - - - τύπος τοῦ ἕκτορος· συμβέβηκεν εἶναι ἐκ τοῦ ἱδρῶτος. ἢ ἁπλῶς ὁ ἱδρὼς κεῖται ὃν ἔταξεν ὁ ἕκτωρ ἐκ τοῦ μετώπου τοῖς περιδρόμοις τῆς ἀσπίδος: —

1191. Οὐ γὰρ ὁ δαίμων δίδωσιν — Εἰς κάλλος τὰς τύχας· ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔστιν εὐπρεπὴς οὐ δὲ πο - - - - - - οῖς τρόποις γὰρ αἱ τύχαι: — - - ἱ γὰρ τύχαι - - - - - - - - ὅ ἐστι γίνονται κατὰ τοὺς τρόπους· τοῦ εὐμεταβλήτου καὶ ἄλλοτε ἄλλῃ πηδῶντος τοῦ ἀνθρώπου. ἔμπλεκτος γὰρ, ὁ εὐμετάβλητος: —

1197. Καὶ μὴν πρὸ χειρῶν — Ἕτεραι τρωάδες φέρουσι σκῦλα τῷ τεθνηκότι φρυγῶν: —

1213. Θανῇ γὰρ οὐ θανοῦσα — Καί τοι συνθαπτομένη τῷ νεκρῷ, οὐκ ἀποθανῆ με: —

1220. Νεκρὸν ἴαχον — Ἐγὼ στενάζω τὸν νεκρὸν ἴακχον· τὸν θρῆνον τὸν εἰς τὸν ἴακχον. ὃν φασὶ περσεφόνης εἶναι υἱόν: —

1224. Τλήμων ἰατρός — Κἀγὼ φησὶν ἰατρὸς νομιζομένη, τὰ δὲ ἔργα τῶν ἰατρῶν οὐκ εἰδυῖα τοῖς ῥάκεσι πληρῶ - - τὰ ἕλκη σου: —

1229. Οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσιν — Οὐδὲν ἦν ἐν τοῖς θεοῖς φησιν εἰ μὴ ἡ τροία, καὶ οἱ ἐμοὶ πόνοι· οἷον περὶ οὐδένος ἐφρόντιζον οἱ θεοὶ εἰ μὴ περὶ ἐμοῦ. καὶ τῶν ἐμῶν πόνων. καὶ τῆς τροίας, τῆς μεγάλως μισουμένης: —

1233. Ἀφανεῖς ἂν ὄντες — Νῦν φησι περιβόητοι ἐγενόμεθα εἰ δὲ ὡς ἔτυχεν ἐπορθήθημεν, οὐ δὲ ὑμνούμεθα. τρίτον δὲ τὸ ἂν - παρελ - - - - - - - δὲ ἅπαξ. ἀττικὸν δὲ τὸ ἔθος: —

1237. Δοκῶ δὲ τοῖς θανοῦσιν — Δοκῶ δὲ μηδὲν διαφέρειν τοῖς νεκροῖς τότε πολυτελῆ - καὶ ὀλίγον θάπτεσθαι: —

1239. Κενὸν δὲ γαύρωμ' ἐστί — Τὸ γὰρ πλουσίως ταφῆναι· κόμπος μόνον ἐστὶ τοῖς ζῶσι. οὐδὲν δὲ τοῖς τεθνηκόσι διαφέρει: — Μελέα μήτηρ — Νομισθεῖσα δὲ εὐδαίμων εἶναι ἅτε δὴ ἀγαθῶν γονέων ὑπάρχων, νῦν ἐν συμφορᾷ δεινῇ περιπέπτωκας: —

1248. Λεύσω φλογέας — Ὁρῶ τοὺς ἕλληνας πορθοῦντας τὴν ἴλιον, ἵνα ταχέως ἀποπλεύσωσι. φλογέας δὲ ἅπτουσας: —

1251. Αὐδῶ λοχαγοῖς — Λέγω φησὶν, ὑμῖν τοῖς τὸ ἴλιον ἐπιτεταγμένοις πιμπράναι μὴ ἀργεῖν :—

1257. Χωρεῖτε τρώων παῖδες — Καὶ ὑμεῖς χωρεῖτε ὦ τρωάδες. ἵνα ὁ λόγος δύο τάξεις ἔχῃ. τότε συμβουλεύειν τοῖς καίουσι καὶ ὑμᾶς ἐξιέναι. μορφὰς δὲ εἰώθασι λέγειν. τὰς τάξεις ἵνα φησὶ δύο τάξεις ὁ λόγος ἔχῃ. ἵνα δι' ἑνὸς λόγου δύο πράγματα γίνονται :—

1266. Ἀλλ' ὦ γεραιὲ — Ποῦς πρὸς γὰρ αὐτὸν ὁ λόγος. ὡσεὶ ἔλεγε συγκαυθῶ αὐτῇ :—

1285. Λέλαμπεν — Τὸ ἴλιον τῷ πυρὶ λέλαμπεν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ πέργαμα. καὶ τὰ τέραμνα τῶν περγάμων :—

1288. Οὐρανία πεσοῦσα — Πεσοῦσα δὲ ἡ γῆ τῇ οὐρανία ὅ ἐστι τῇ ὑψηλῇ ἑαυτῆς πτέρυγι. ὅ ἐστι τῇ ἀκροπόλει καταφθίνει καὶ μαραίνεται τῷ πυρὶ. ὡς καπνός :—

1289. Καταφθίνει γᾶ — Ἡ δὲ γῆ φησὶν ὑπὸ τοῦ δόρατος φθίνει καὶ ὁ καπνὸς ὥσπερ πτέρυγι χρώμενος οὕτως ἀνίπταται :—

1295. Ἰαλέμω τοὺς θανόντας — Ἀνακαλεῖς τοὺς τεθνηκότας θρήνω· οὐχ ὡς ἕτεροι σπονδαῖς :—Ἄλλως. Ἀνακαλοῦμαι φησὶν αὐτοὺς τὰ γεραιὰ με.[λ.] προστιθεῖσα τῇ γῇ. καὶ ταῖς δισσαῖς χερσὶ κτυποῦσα τὴν γῆν :—

1298. Διάδοχόν σοι — Οὐκοῦν φησὶν ἐγὼ διαδέχομαί σε. καὶ τῷ θρηνεῖν τὸ γόνυ τίθησιν ἐπὶ τῆς γῆς :—

1301. Ἀγόμεθα — Τ - - - - - - - - εγόμεθα δούλειον ὑπομέλαθρον :—

1307. Θάνατος ὅσιον — Ὅτι ἐπὶ τοῦ ἑρκίου διὸς ἡ σφαγή. τινες δὲ διὰ τὸ αὐτὸν μὲν εἶναι ὅσιον. ἀνοσίαν δὲ τὴν σφαγήν :—

1308. Ἰὼ θεῶν μέλαθρα — Ἰδίως τοὺς βωμούς· ἢ θεῶν μέλαθρα, διὰ τὸ θεόκτιστον εἶναι τὴν πόλιν :—

1312. Κόνις δ' ἴσα — Ἡ δὲ κόνις καὶ ἡ σποδὸς ὁμοίως τῷ καπνῷ ὡς πτέρυγι χρωμένη· ἄϊστον καὶ ἀφανῆ τὸν ἐμὸν οἶκον τίθησιν. ἡ δὲ σποδὸς φησὶ καθάπερ καπνὸς ἀναστήσεται πρὸς τὸν αἰθέρα τῶν ἐμῶν οἴκων ἀφανισθέντων πυρί :—

1317. Ἐμάθετε — Αἰσθάνεσθαί φησι πεσούσης τῆς τροίας. ὡς τῶν ἑλλήνων τὰ λείψανα καταρριπτούντων :—

FINIS SCHOLIORUM IN TROADAS.

Excudebant Andreas et Jacobus Duncan,
Academiæ Glasguensis Typographi.